הארץ

75 אג', יום ד' ט"ז באדר ב' תשמ"ו, 26 במרס VOL. 68/20337 MARCH 26 1986

"אמרלד" תוצרת תדיראן — להשיג עכשיו!
בהתקנה מיידית!
אינטרפון — מערכות תקשורת בע"מ
משווק מורשה מטעם תדיראן
משרד ראשי: רח' נגבה 10, ר"ג, 52348 טל. 748034; 03-776107
סניף ת"א: רח' ריינס 23, ת"א 64587 טל. 244795; 03-238238

ארה"ב טיבעה עוד 2 סטי"לים; חוששת מגל פעולות טרור נגדה ביוזמת לוב

הצי ה־6 פעל שוב בעקבות ירי של 6 טילים לעבר מטוסיו ● המימשל שוקל לסיים האימונים במפרץ סידרה קודם למתוכנן כדי להימנע מתקריות נוספות

הפגנות ברחבי לוב נגד ארה"ב ● סוריה, איראן, אש"ף וסודאן פרסמו הודעות תמיכה בלוב ● איטליה מבקרת ארה"ב

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וושינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הצי ה־6 פעל אתמול פעם נוספת במפרץ סידרה שלחופי לוב בעקבות ירי של 6 טילים לעבר מטוסים העורכים במקום אימונים. במהלך פעילותו נאלץ להתמודד בטילי סא 5 סובייטים שנורו לעבר המטוסים והוא טיבע שתי ספינות טילים לוביות. בתוך כך נמסר כי המימשל שוקל לסיים את האימונים במפרץ סידרה קודם למתוכנן כדי להימנע מתקריות נוספות עם הצבא הלובי.

לוב הארגון הטרור של אבו־ניד הודיעו אתמול כי יפעלו מעתה נגד מטרות אמריקאיות ברחבי העולם. שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ אמר באנקרה, כי ארה"ב מודאגת הדוקה לאפשרות של פעילות טרוריסטית בחסות לוב נגדה.

ברחבי לוב התקיימו אתמול הפגנות בהשתתפות אלפים בהן השמעו קריאות נגד ארה"ב. בלוב התקבלו הודעות תמיכה מטעם סוריה, איראן, אש"ף וסודאן. במקביל, זכתה ארה"ב להודעות תמיכה ממדינות במערב להוציא איטליה, שאמנם ביטאה הבנה לפעולתה של ארה"ב נגד מדינה הנותנת חסות לטרוריסטים אך הסתייגה מהעימות וציינה כי אין הוא נעשה בברכת נאט"ו.

חיילים מכינים את מתקן השיגור למטוס שעל גרשאות המטוסים סרטוגה המפליגה ליד מפרץ סידרה. (צילום: איי־פי)

מפה זו מדגימה את שר הצבא האמריקאי קספר ויינברגר בזמן שהציג את מהלך הקרבות עם לוב שלשום במפרץ סידרה. שלוש הנקודות שבראש המפה (משמאל לימין) מסמנות את מיקומן של נושאות המטוסים האמריקאיות קורל סי, סרטוגה ואמריקה. הקו לאורך החוף מציג את גבול המים הטריטוריאליים של לוב ואילו הקו הישר בין מיסרטה לבנגזי את "קו המוות" שקבע קדאפי, שמעדיו לו הוא מבקש למנוע תנועת שיט בינלאומית במפרץ. (צילום: איי־פי)

ישראל פירסמה הודעת תמיכה בפעולת ארה"ב

מאת עקיבא אלדר

בירושלים הגיבו אתמול בהבנה מלאה ובתמיכה לפעולות האמריקאית נגד לוב.

מקורות מדיניים בירושלים הדגישו, כי הפעולה האמריקאית מחזקת את ישראל מפני ביקורת של המערב נגד צעדים קיצוניים כמו לוב.

לשכת ראש הממשלה פרסמה אתמול הודעה, המביעה הבנה מלאה לפעילות האמריקאית נגד מדינה המתמכת בגלוי בטרור.

פרשנות / זאב שיף

ארה"ב גברה על קדאפי אך ספק אם היא הרתיעה אותו

ישראל יכולה להפיק לקחים מפגיעתו של הציוד הסובייטי

בהפעלת טילים והישגים בתחומים של עשרות שלוחמה אלקטרונית הפגינה כוח האמריקאי בים התיכון לגרום ביומיים האחרונים נזקים כבדים ללוב שקברה יהיה להת-

(סוף בעמוד 2, טור 3)

ישראל שוקלת לרכוש נפט גם בניגריה; דחתה הצעה בריטית

עשויה להתנות זאת בחידוש הקשרים הדיפלומטיים ● ירידת המחירים בשוק העולמי משפרת את אפשרות התמרון של ישראל בבחירת המוכר

מאת יהודה שרוני

ישראל שוקלת רכישת נפט מניגריה, החברה באופ"ק, אף שניגריה אינה מקיימת קשרים דיפלומטיים עם ישראל — נודע ממקורות מוסמכים. באחרונה ביקר במדינה זו מנכ"ל חברת דלק אברהם אגמון, לאחר שמנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי ביקר שם לפני כמה שבועות וקיים שיחות בנוגע לאפשרות של חידוש הקשרים הדיפלומטיים בין שתי המדינות.

נראה כי ישראל תתנה את רכישת הנפט בחידוש הקשרים הדיפלומטיים.

דובר משרד האנרגיה, אבישי אמיר, מסר בתגובה, כי משרד האנרגיה אינו נוהג לפרט את המגעים השונים לצורך רכישת נפט אותם הוא מקיים.

ירידת מחירי הדלק בשוק העולמי משפרת את אפשרויות התמרון של ישראל ברכישות הדלקים. ישראל רוכשת שני שליש מתצרוכת הנפט שלה ממכסיקו ומצרים ובהתאם לחוזים ארוכי טווח. הנהגה והנחיה בו כישות "ספוט". בשנים האחרונות קיימה ישראל מגעים לרכישת נפט ממדינות נוספות והבוך הבצואלה.

שר האנרגיה, משה שחל, מסר בתחילת השבוע בראיון לניו־יורק טיימס, כי ישראל דחתה הצעה של בריטניה לרכישת נפט ממנה. בתוך כך נודע, כי שחל שוקל מחדש את עמדתו באשר לרעיון פתיחת משק הדלק לתחרות חופשית, תוך מתן אפשרות לבתי הזיקוק לייבא דלק בצורה חופשית.

עלות סגירת מפעל מנועי בית שמש עלולה להגיע עד ל־70 מיליון דולר

מודעי ורבין תומכים בסגירת המפעל אך גיבשו גם הצעות למכירתו

מאת צבי זרחיה ויהונתן שרמן
סופרי "הארץ" לענייני כלכלה

שר האוצר ושר הביטחון מציעים לסגור את מפעל מנועי בית שמש. שני השרים הציגו אתמול לפני ועדת השרים לענייני כלכלה הצעה, לפיה הממשלה לא תעמיד כספים נוספים למנועי בית שמש במישרין או ע"י מתן ערבויות להלוואות. כמו כן מוצע, שהממשלה תמליץ בפני מועצת המנהלים של החברה לנקוט בצעדים, המתחייבים למינוי כונס נכסים. שני השרים הגישו שלוש אפשרויות לעתיד המפעל. על פי האחת יש למכור את חלקה של הממשלה לכור — דבר שיעלה לממשלה 45 מיליון דולר. על פי הצעה שניה תועבר הבעלות המלאה של המפעל לתעשיה האווירית. חברת פרט אנד ויטני אינה מוכנה להכנס לשותפות במפעל עם התעשיה האווירית ולפיכך יותר שפרט אנד ויטני תסתלק מהחברה. עלות הצעה זו לממשלה היא 69 מיליון דולר. על פי ההמלצה השלישית יסגר המפעל ומחיר הסגירה לממשלה יגיע להערכתם ל־35 מיליון דולר במקביל ימונה או כונס נכסים.

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי אמר, כי עלות סגירת המפעל למשק תגיע ל־70 מיליון דולר מתוך זה סכום של 50 מיליון דולר הלוואות חוזרות של המפעל לבנקים. לדבריו זה מחיר כלכלי ולאומי כבד.

פרס ומודעי יופיעו מחר בפני חברי הקואליציה בבקשה לאשר את תקציב 86

חברי סיעת הליכוד מתנגדים למס על רכב פרטי ● ראשי הקואליציה הסכימו לעכב הפעלת אגרת החינוך ומיסוי על קיצבאות ביטוח לאומי

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

לאחר שבדומה היה כאילו בא על סיומו המשבר סביב אישור התקציב לשנה הבאה, התברר, כי ראש הממשלה שמעון פרס ושר האוצר יצחק מודעי ייאלצו להופיע מחר והפעם מול כל חברי הקואליציה כדי לנסות ולשכנעם לא להעמיד קשיים רבים מדי.

בתום ישיבה, שהתקיימה שלשום בין ראשי הקואליציה, הודיעו אלה, כי הושגה הסכמה, לפיה יבוטל הקיצוץ בתוספת הוותק, תבוטל ההחלטה על הוזלת גיל הפרישה ובמקומו יוטל היטל על רכב בשיעור כ־2 אחוזים. באשר לאגרת החינוך ולמס על קיצבאות הביטוח הלאומי היתה הסכמה שבשתיקה, לפיה תמנע בינתיים הממשלה מהגשת ההצעות לכנסת ולכשתגיש אותם ינוהל מו"מ בין ועדת הכספים לאוצר.

מיד לאחר מכן התכנסו חברי סיעת הליכוד בוועדת הכספים וקיבלו החלטה פה אחד להתנגד להטלת מס על רכב פרטי.

שכר הדירות הסוציאלי יועלה בשבוע הבא מ־9—3 ד' בממוצע עד ל־70 ד'

ההעלאה לא תחול על כשליש מהדיירים המוגדרים מקרי סעד ● משרד השיכון: זהו תמריץ למכירת הדירות של עמידר, עמיגור, פרזות, חלמיש, שקמונה ואפרידר

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שכר הדירה הסוציאלי יועלה הול מהשבוע הבא במאות אחוזים. המדובר בשכר דירה, שמשלמים דיירים בחברות עמידר, עמיגור, פרזות, חלמיש, שקמונה ואפרידר.

משרד השיכון הבינוי יעלה את מחירי השכירות הסוציאלית מ־3 עד 9 דולר בממוצע לחודש, שיגיעו כדי מת שנות עד ל־70 דולר בחודש. דיירים בדירות אלה, המתגוררים בקו העימות, ישלמו בממוצע 10 דולר לחודש.

מנכ"ל משרד השיכון, אלי נטף, אמר, כי העלאה זו לא תחול על כשליש מהדיירים, המוגדרים כי מקרה סעד והבאים לגמלות. הכספים שיצטברו בסך של כ־8 מיליון דולר מהעלאת שכר הדירה יועברו לפרוייקט שיקום השכונות.

נטף מסר עוד, כי במשרדו מקווים, שהעלאת שכר הדירה תהווה תמריץ לדיירים לרכוש את הדירות, שכן ככל שהפער בין שכר הדירה החודשי לבין המחיר הכולל של הדירה קטן, כך מבקשים יותר דיירים לרכוש את הדירה. לדיירים כאלה ניתן סיוע לרכישת דירותיהם עד 95 אחוז מערך הדירה.

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: פרופ' יחזקאל דרור, מחבר הספר "מדינות מטורפות"

על: התגובות האפשריות של קדאפי על ההלומה האמריקאית (עמ' 2)

★

חברי חולית הפתח שנעצרו הם מכפר קאסם (עמ' 3)

★

בנק ישראל לא יתיר לז'אק גאסר לצרף משקיעים לעסקת הבנק הבינלאומי (עמ' 4)

★

עובדי סולל בונה ישבתו מחר מול הוועה"פ (עמ' 4)

★

7 אוסקרים לסרטו של סידני פולאק "זכרונות מאפריקה" (עמ' 5)

★

עונשי מאסר לכנופיה ממזרח ים על 8 מעשי שוד בנשק של צה"ל (עמ' 6)

★

הוגשה בקשה לבג"צ לאסור על המוטו לחלק את הפרס הראשון (עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית עד בהיר. ירושלים 9—16, הגולן 9 — 18, נהריה 12—21, טבריה 9—23, נצרת 9—18, עפולה 7 — 20, השומרון 10—18, תל־אביב 11—21, נתב"ג 10—21, עזה 14—21, באר־שבע 8 — 22, אילת 13—26.

לוטו

בהגרלת הלוטו 12/86 עלו המספרים האלה בגורל: 21, 27, 31, 32, 38, 39. המספר הנוסף: 36.

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בש"ח
יציג	1.4897	—
מטבעים	1.7706	—
שחור	1.6100	−0.0100

בגליון זה 12 עמודים

הכט Hecht

הרבה בקר ולא יקר!

אסאדו ואוסובוקו בקר-במחירי סוף עונת החורף!

הכט מזמין אותך להנות בימים האחרונים של החורף מאסאדו בקר נהדר, ומאוסובוקו עסיסי ונימוח בפה — במחירים מדהימים! נצלו את מחירי סוף העונה של הכט, וקנו כמות מספקת לקראת החג. ובנוסף, כמו תמיד – שפע הבשרים, המעדנים, הגבינות, התבשילים ושאר הדברים הטובים שעשים את הכט לחנות הדליקטסים האמיתית של ישראל.

בהכט יש מבצע נהדר
אסאדו בשר של בקר
עם אוסובוקו
במחיר שהוא יקוקו
אז בואו... החורף נגמר!

השבוע במבצע:*

אסאדו בקר טרי 8½ ש"ח לק"ג בלבד.

אוסובוקו בקר טרי 8½ ש"ח לק"ג בלבד.

*עד גמר המלאי.

בעיקר בשר-ולא יקר.

בית ממכר לבשר ולעוד דברים טובים מרכז מסחרי כפר שמריהו טל. 052-78631

שעות פתיחה: יום א' 08.00-13.00 • יום ב' עד ה' 08.00-13.00, 16.00-19.00 • יום ו' 8.00-14.00

תוך תאום עם ישראל הסיר גם איפא"ק את התנגדותו לעסקת הנשק עם סעודיה

הממשל: זו החלטה נבונה ● זעם בקרב חברי קונגרס תומכי ישראל כלפי הנהלת השדולה היהודית: הם העמידו אותנו כמו אידיוטים לאחר שכבר יזמנו את ההתנגדות בבית הנבחרים

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הנהלת הלובי היהודי, איפא"ק, החליטה להעתר לבקשת הממשל האמריקאי ולא להלחם בעסקת הנשק הסעודית. ההחלטה נמסרה בסוף השבוע לשר החוץ ג'ורג' שולץ על ידי המנהל האקזקוטיווי של איפא"ק, טום דיאן.

בנימוק הרשמי להחלטה נמסר, כי איפא"ק רצתה למנוע העכרת יחסים בין ישראל לממשל וכי הקו המתון, בו נקטה ישראל כלפי העסקה, עודד את איפא"ק להגיע להחלטה זאת. אולם מקורות, המקורבים לאיפא"ק, מסרו, כי בתוך הארגון התחולל מאבק חריף בין אלה שתמכו במאבק בעסקה הנפו בנחון בו לבין אלה שבקשו לזכות "בנקו־דות זכות במימשל ליום סגריר במיוחד לאחר העמדה הישראלית המתונה". תומכי המאבק בעסקת הנשק גרסו עוד, כי "נבישת המערכה" על ידי איפא"ק עלולה להזיק לחברי קונגרס תומכי ישראל, שהחלו כבר ביוזמה נגד העסקה. המקורות הוסיפו עוד, כי עמדת הליגה היהודית נגד השמצה וראשי ארגון נשיאי הארגונים היהודיים, אשר הביעו פומבית את תמיכתם בממשל, גרמו באיפא"ק את התחושה, כי הבסיס הציבורי שלהם עלול להישמט ולפיכך החליטו ש"מכיוון שהנושא כולו אינו מציק לישראל ראוי להוותר".

בתאום עם ישראל

החלטת איפא"ק, שנעשתה בתיאום עם עמדת ישראל, עוררה זעם רב בקרב חברי קונגרס תומכי ישראל. "הם העמידו אותנו עכשיו כמו אידיוטים, משכו את השטיח מתחת לרגלינו והשפילו אותנו במידה שלא היתה כדוגמתה", אמרו מקורות, המקורבים לחברי הקונגרס, שיזמו את ההתנגדות בבית הנבחרים נגד עסקת הנשק. "אנחנו סמכנו עליהם ותמיכתם במאבק עודדה אותנו להמשיך. קשה לצפות שעכשיו נקבל את כל מה שהם אומרים לנו ללא פקפוק".

המקורות הוסיפו, כי הדרך בה נודע לחברי הקונגרס על ההחלטה "ללא התייעצות איתנו ובאופן המבליט את רצונו של איפא"ק לצבור נקודות זכות מן הממשל" יגרום ללא ספק לקרירות ביחסים שבין חברי קונגרס אלה לאיפא"ק. "איננו אומר שאינטרסיה של ישראל יפגעו. אך אם אלה ייתבעו על ידי איפא"ק יהיו יותר סיכוי שאלה יפוחות רצון טוב כלפי הארגון הזה".

באיפא"ק מאשימים גם את עמדתה הבלתי בהירה של ישראל בנושא העסקה ואת כפל הלשון בו נקטה הממשלה. "אם הממשלה היתה יותר נחרצת בדעתה היינו יודעים כיצד להגיב, אך משחקי ההתפתלות שלה גרמו לנו להחשב שלא מדובר בנושא חשוב שבגללו לאבד עליו את תמיכת הממשל ואת תמיכת הארגונים היהודיים".

בממשל הביעו פקידים שביעות רצון מהחלטת איפא"ק והגדירו אותה "החלטה נבונה הבראה על שקול דעת". גורמים באיפא"ק הסבירו, כי רשימת השינה איפא"ק את מה שהיא רוצה, שכן הממשל הוריד חלק ניכר מסעיפי העסקה. הבולת עתה רק טילים ולא מטוסים.

ארה"ב מטיסה כוחות של צבא הונדורס לגבול ניקארגואה

רייגן יעביר גם סיוע להורף הסאנדיניסטים

טגוסיגאלפה, הונדורס (ע"ר). מטוסים אמריקאיים פתחו ברכבת אווירית להטסת כוחות צבא של הונדורס אל הגבול עם ניקארגואה בעקבות ידיעות על חדירה רחבת מימדים של כוחות ניקארגואים להונדורס - על כך נמסר אמש מטעם שגרירות ארה"ב בטגוסיגאלפה, בירת הונדורס.

כמה שעות לפני כן הודיע דובר הבית הלבן, לארי ספיקס, כי מבפנים לכך, שהנשיא רייגן יאשר סיוע חירום בסך 20 מיליון דולר להונדורס, על מנת לסייע למדינה זו לבלום פלישה בקנה מידה רחב של כוחות ניקארגואה. ממשלתה החדשה של הונדורס, בראשות הנשיא חוסה אסקונה, ביקשה סיוע זה כבר ביום ב'.

בהמשך דבריו ציין ספיקס, כי "יחידות צבא סאנדיניסטיות חצו את גבול הונדורס במאמץ מקיף להתקיף מחנות, מרכזי אימון ובתי חולים של כוחות הקונטראס", הנלחמים נגד הממשלה הסאנדיניסטית.

שרידי טיל קטיושה נמצאו באצבע הגליל

חיילי צה"ל הרגו את המחבל שירה את הטיל

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

כמה טילי קטיושה נורו אתמול משטח לבנון לעבר אצבע הגליל. אחד משרידי הטיל בקוטר 107 מ"מ נמצא בתוך שטח ישראל. שרידים של טיל אחר נתגלו ברצועת הביטחון. פגזים נוספים נחתו, כך נראה, משני עברי גבול הצפון. מכל מקום שם נמצאו שרידיהם. איש לא נפגע ולא נגרם נזק. החיים בכל הישובים נמשכו כרגיל ואלפי מטיילים פקדו את אצבע הגליל ואתרי הנופש שם.

כתוצאה מירי הקטיושות ירד חיילי צבא דרום לבנון אל מחוץ לאיזור הביטחון ועל פי מקורות לבנוניים נהרג המחבל שירה את הטיל. קצינים בצה"ל מקיימים שיחות עם נכבדים מהעיירה השיעית בתגובה לירי אתמול של אחד מחיילי צה"ל, שהתגיז את העיירה נבטייה וגרם שם לנפגעים רבים.

ואלדהיים צויין לשבח על השתתפותו בטבח בבלקן; היה עד לטבח בפרטיזנים בבוסניה

הקונגרס היהודי מבקש להוסיף את ואלדהיים לרשימת האנשים שכניסתם לארה"ב אסורה

מאת שלמה שמיר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). מסמכים חדשים, הבולטים הכוונות על עבר הנאצי של קורט ואלדהיים, מי שכיהן כמזכיר הכללי של האו"ם, נמסרו אתמול לפירסום על ידי הקונגרס היהודי העולמי.

כידוע מכחיש ואלדהיים בתוקף את הידיעות על עבר הנאצי ומוען, כי בעת ששירת ביחידה נאצית ביוגוסלאביה ויוון היה בתפקיד זוטר של מתורגמן ולא ידע על מעשי האכזריות ועל גירושם של יהודי יוון. לפי המסמכים, שהגיעו לידי ראשי הקונגרס היהודי העולמי, הסתבר שואלדהיים לא היה קצין תידעום זוטר אלא קצין מודיעין בכיר. במסגרת תפקידו הוא היה אחראי על דיווח הישיר לראש יחידת הצבא, שתפקידה היה חקירת אסירים ובדיקת אמינותם הפוליטית של אנשי הסגל הנאצי. יחידה זו היתה מעורבת בכמה שקודי תפקידים מיוחדים. ביטוי בו השתמשו הנאצים, שעה שרצו ברצח, הטיפה והגלייה של אוכלוסיה אזרחית.

לפי מסמכים אלה עולה, שאזכור יותו של ואלדהיים לא הצטמצמה רק בחקירת אסירי מלחמה אלא כללה חקירתם של אזרחים מהם. הוצאה אינפורמציה בשיטות אכזריות ועינויים. בין המסמכים, שנמסרו אמש לפירסום, גם כאלה בהתימת ידו של ואלדהיים, לפיהם מתברר, כי בנוסף לדיווח שהוא מסר הוא גם שימש כעד למהמנות המודע, כמו למשל בדיווח על טבח, שבוצע בבוסניה שביוגוסלאוויה. 71 גרמנים נהרגו מהלך המבצע בו ניספו קרוב ל־5000 פרטיזנים.

מסמכים נוספים, שהוצגו עליהם חתום ואלדהיים, כוללים דיווחים על חקירות אזרחים. קורט ואלדהיים מצויין לשבח במסמך אחר, המתאר את הטבח בקוזרה, הידוע כטבח הנורא ביותר, שבוצע באיזור הבלקנים במלחמת העולם השנייה. מתוך 20 אלף חיילים גרמניים, שהשתתפו בטבח, 30 צויינו לשבח. במקום ה־25 הופיע שמו של לוטננט ואלדהיים.

הקונגרס היהודי העולמי פנה רשמית לשר המשפטים של ארה"ב בבקשה להוסיף את שמו של ואלדהיים לרשימה של אנשים, שכניסתם לארה"ב אסורה.

מוכר מתגי הקרייטרונים לישראל שנמלט מארה"ב באוגוסט נלכד ונעצר בבריטניה

משרד המשפטים האמריקאי פתח בהליכים להסגרתו ● צפוי למאסר מירבי של 110 שנים

מאת צבי בראל

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ריצ'רד קלי סמיית, בעליה של חברת מילקו, אשר מכרה בשנה שעברה כ־800 מתגי קרייטרון לישראל, נלכד ונעצר בבריטניה והוכרז עבריין נמלט. משרד המשפטים האמריקאי החל כבר בהליכים כדי לבקש את הסגרתו.

סמיית מואשם, כי מכר באופן בלתי חוקי את מתגי הקרייטרון לישראל, המשמשים בתעשיה הגרעינית ללא אישורים מתאימים תוך זיוף יעד היצוא ותכולת המשלוחים.

אם יורשע צפוי סמיית למאסר של עשר שנים על כל אחד מ־11 סעיפי האישום ולקנס של עשרת אלפים דולר בגין כל סעיף.

סמיית הצטווה להתייצב למשפט בחודש אוגוסט שעבר. אך ימים מספר לפני מועד המשפט נעלם ממקום מושבו בקליפורניה, כאשר על פי עדויות, הוא שם באכסנה שלו לבזון אי קטאלינה באוקיאנוס השקט. האף־בי־איי החל בחיפושים אחריו, כאשר אחד השמועות היה כי נמלט לישראל וקיבל בה מקלט מדיני או אזרחות ישראלית. באחרונה הוא אותר סמיית בבריטניה ומשרד המשפטים הוליט לבקש את הסגרתו כדי להעמידו לדין.

עורך את העמוד: בועז שפירא

صكنا من الاصل

صكا من الأهل

ראיתי שמעתי

החוב הישן של יצחק רבין

לא כל מרכז קהילתי בארץ, הפותח מועדון קליטה של הנח"ע — זוכה לאורח כבוד כשר הביטחון. "הקשר הדרוזי" של שר הביטחון, יצחק רבין, נתגלה בעת חנוכת המועדון בבית יד לבנים בדליית אל כרמל. שלא כהרגלו, הקדים רבין לדבריו בענייני היום, סיפור אישי: לפני עשרים ושמונה שנים, כאשר סייר בתפקידו כאלוף פיקוד הצפון לאורך שפך הירדן ליד הכינרת, נפתחה עליו ועל מלוויו אש ממוצב סורי. חוליה דרוזית של משמר הגבול חיפתה עליהם במשך שלוש שעות. בסמוך לסוף התקפה, כאשר ביקש רבין לקום, קפץ לעברו איש משמר הגבול והצמידו לקרקע. כך מנע ממנו לספוג מטח כדורים נוסף שנורה מן העבר הסורי.

הסתבר שמצילו של שר הביטחון נמצא בקהל, ובכסון ברימוס ושמו סלמן האמר, מכפר סג'ור.

מאז, אמר רבין, נודעת משמעות אישית לגבי לשותפות בין העדה הדרוזית והישראלית.

נורית בהנא

במסגרת האלפים השוהים את המקום המתאים לבלות בו חופשה, להגשים את תחביבם המיוחד ובתוך כך גם לתור את אתרי השלג העצומים שם. קבוצת מתגוששים/אוהדים מארה"ב ביקשה ללמוד הצבת דרכים באזורים הרריים, והם עשו זאת תוך כדי סיור מקצועי במסגרת תיירותית.

טיולים מיוחדים אלה נעשו במסגרת פרויקט תיירותי חדש שפיתחה חברת התעופה השווייצית סוויסאייר. הפרויקט מכוון לקבוצות בעלות עניין, תחביב או מקצוע מיוחדים שהם מבקשים לשלבם בסיורים בשווייץ. במחשב החברה נאגרו עד כה אלפי פריטי־מידע, כדי שהחברה תוכל להיענות לדרישות — מחורות ככל שיהיו.

בין הנושאים היותר פופולאריים: ארכיאולוגיה, חקלאות, באלט ומחול עממי, בנקאות, תעשיית השעונים השווייצית, רכיבה על אופניים, הימורים, בישול ועוד.

יפעת נבו

שאגאל וברויגל בהופעה חיה

איך ללמד אמנות בדרך בלתי־אמצעית? בבית־הספר התיכון המקיף של הדסה בירושלים הצליחו התלמידים להעניק חיים לתמונות של אמנים קלאסיים מפורסמים. התלמידים "העמידו" תמונות של ארבעה אמנים: את "דיוקן האיכרים" של ברויגל, משנת 1567; כרזת תיאטרון של טולוז־לוטרק מסוף המאה שעברה; "העיירה היהודית" של שאגאל משנת 1919; ואפילו ציורי־קיר של הצייר היווני העתיק קליאופרדס (משנת 480 לפנה"ס).

תלמידי המגמה לאופנה עיצבו ותפרו את המלבושים, תלמידי הגרפיקה הכינו את התפאורות, החוג לדראמה תיכנן מחזות קצרים מן התקופות שבהן צוירו התמונות ולהקת המחול הפיחה רוח חיים בדמויות.

המופע מועלה בימים אלה לפני תלמידי בית־הספר ואורחים רבים.

מרים גורן

פסל של הנרי מור במכירה פומבית

פסל ארד, "תינוק שוכב", של האמן הנרי מור, שנתרם למגן דוד אדום על־ידי הרי ברוך, הוא אחד המוצגים שיועמדו למכירה פומבית של חפצי אמנות וספרים הנערכת על־ידי חברת "מצא" וגלריה בדעמ'. ערכו של הפסל נאמד בכ־15,000 דולר ומחיר הפתיחה במכירה הפומבית הוא 4,500 דולר בלבד. כ־550 פריטים יעמדו למכירה ב־9 וב־10 באפריל, בבית אסיה בתל־אביב. ע.ר.

סע בעקבות התחביב

טסיסי דאונים מברזיל מצאו

שגריר צרפת בישראל, ז'אק דופה, העניק בשבוע שעבר מדליה מטעם ממשלת צרפת למנכ"ל "קריסטל", אלחנן פרידמן (משמאל), על תרומתו לקשרי הסחר בין ישראל וצרפת. בטקס, שנערך בו כ־1,800 מוזמנים, חלקם עובדי המפעל, אמר ראש עיריית ת"א שלמה להט כי כאשר מסביב נשלות חברות ופושטות רגל, טוב לפגוש חברה מצליחה.

בעריכת עירית רוזנבלום

בריה"מ הציעה למכור לירדן "מיג 29"

חוסיין יכריע תוך 3 חודשים איזה מטוס קרב לרכוש

מאת שאול צדקא
סופר הארץ בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מפקד חיל האוויר הירדני מודה, כי ברית־המועצות הציעה לממלכה מטוסי "מיג 29". אולם לדעתו יכריע המלך חוסיין בתוך 3 חודשים בין ה"טורנדו" הבריטי לבין ה"מיראז' 2000" הצרפתי.

בראיון לשבועון ההגנה הבריטי "ג'יינס", העומד להתפרסם היום, אומר מייג'ור גנראל איחסן שורדום, כי הוא וכמה מטייסיו כבר ערכו טיסות ניסוי בשני המטוסים המערביים. אך לא בחנו עדיין את ביצועיו של הכלי הסובייטי. ירדן נמצאת עתה בעיצומו של חיפוש קדחתני אחרי מפציצים ומטוסי קרב, לאחר שהקונגרס האמריקאי הביע התנגדות לבקשתה לרכוש "אף 16" ו"אף 20". הוא מנה את יתרונותיהם של ה"טורנדו" וה"מיראז'", אך הביע את החשש, כי הם לא יוכלו להתמודד עם המטוסים המתקדמים המצויים בידי ישראל. לצורך זה שוקלת ירדן לערוך שינויים במטוסי ה"פאנטום" שברשותה, או לקנות מטוס נוסף, כדוגמת ה"הוק" הדו־מושבי.

בלונדון סבורים, כי ירדן תחליט לבסוף לטובת ה"טורנדו", לא רק משום שניתן לרכוש בשני דגמי הקרב וההפצצה, אלא בגלל מחויבותה של סעודיה, לממן את מחצית משוויו של הרכש.

ארה"ב גברה

(סוף מעמוד 1)

מודד עם הצי השישי. השטח, שבו יכולה לוב להגיב בצורה טובה יותר, הוא בטרור נגד מטרות אמריקאיות או במבצעים, המבוססים על מעשי התאבדות.

ארה"ב העניקה את לוב על פעולות הטרור האחרונות שהיא מעורבת בהן ועל מעורבותה הצבאית באפריקה. אך ספק רב אם היא יכולה להרתיע אותה מהמשך מעשי הטרור והיה אם קאדפי יחליט לשאת בנזקים. ואשינגטון ניצבת כאן בפני דילמה דומה בפניה ניצבה לא אחת ישראל, שנאלצה פעמים רבות להגיב בפעולה צבאית דרסטית על מעשה טרור ממשכים מהתגרויות צבאיות. המהלומה, שספג קאדפי, יכולה לגרום לארצו גם להתלכדות המונים סביבו. משטרו של קאדפי נחשב כיציב יחסית ועל אף שהמעמד הבינוני בארצו סובל מגזרות כלכליות תומכים בו שדרות רחבות בעם הלובי.

בעקיפין מאותת ואשינגטון בפעולה הצבאית גם למוסקווה, שבחרה לתמוך בארוח צבאי בשליט ערבי קיצוני כקאדפי, שתגובותיו הן בלתי צפויות [illegible] אירגוני טרור קיצוניים כמו זה של [illegible] עומדים עתה בפני בעייה, שהיתה להם בעבר כמה פעמים: שוב ספגה יוקרתו של הנשק הרוסי מהלומה. השאלה מבחינתם היא אם להגביר את התמיכה בקאדפי, המסייע למדיניותם באיזור, להשלים את הנשק שאבד לו ואף להוסיף לו כלי נשק חדישים.

לפי כל הסימנים מתכוונת מוסקווה להרחיב עתה את תמיכתה הצבאית בקאדפי ויש לצפות לכך, כי יעבירו ללובים מערכות נשק חדישות נוספות שלא נתנו להם בעבר. בתקופה האחרונה מורגשת פעילות רוסית ענפה באיזור ובין השאר הגיעה משלחת צבאית רמת מעלה גם לדמשק.

"איזור אפור"

המזרח התיכון כמעט שלא הוזכר ע"י גורבצ'וב בוועידת המפלגה שלו עם רייגן. היו שראו בכך הוכחה כי האיזור נחשב עתה כבעל עדיפות משנית בעיני הרוסים. אך לא מן הנמנע שהמזרח התיכון נחשב בעיניהם כ"איזור אפור" שבו שומרים הרוסים לעצמם אופציה לגרום לזעזועים ולהפעלת לחצים על האמריקאים. האם ינסו עתה הרוסים להגיב באמצעות הסורים ולבקשם לחמם את הגבול עם ישראל? ספק אם אסאד יסכים להוצאת הערמונים מן האש בשביל קאדפי ומוסקווה. אם יחליט להתגרות בישראל יעשה זאת קודם כל בגלל אינטרסים שלו ולא כנקמה בשל פגיעה אמריקאית בלובים.

הקרב במפרץ סידרה אופיין בכך שהוא נוהל בעיקרו בטילים ומטווחים ארוכים מאוד. היתה זו מלחמת טילים ולוחמה אלקטרונית, שבהם לא היה סיכוי ללובים. טילי האס־איי 5 והאס־איי 2, שירו הלובים לא פגעו במטרותיהם, אם משום ששובשו אלקטרונית ע"י האמריקאים או מפני שמטוסי הקרב שהם בעלי יכולת תמרון רב הצליחו לחמוק מהם, כאשר קיבלו סימן מוקדם על הטיל המתקרב. האמריקאים ירו את טיליהם ממטוסים ומאוניות והטילים התבייתו על מכ"מים או פגעו באוניות מלחמה לוביות. ספינות הטילים הלוביות היו חשופות מול הזרוע הטילית הארוכה יותר של הצי השישי. מארבעת הספינות שאיבדו הלובים נראה, כי מדובר בשלושה סטי"לים ופריגטת טילים אחת מתוצרת רוסית (ב־נושקה). ללובים גם פריגטת טילים מתוצרת איטלקית (דגם ואדי) המצויידים בטילי אוטומט מערביים.

מהקרב במפרץ סידרה יכולה ישראל להסיק כמה לקחים אחד מהם הוא שטילי האס־איי 5, שסופקו גם לסוריה, הם אכן פגיעים למדי לפגיעה מטווחים גדולים וכי אין מדובר כאן בטיל חדיש ביותר. טיל זה מסוכן בעיקר למטוסים איטיים יותר. יש להניח, כי הסורים מיהרו לשלוח אנשיהם ללוב על מנת ללמוד את לקחי ההפעלה של הטיל בנסיבות מבצעיות ומדוע וכיצד נפגעה המערכת שלו. לקח שני, שניתן להגדירו כשלישי, הוא מידת פגיעותם הרבה של ספינות חיל הים, שהותקפו בטילים בעלי טווח ארוך. הטיל הרפון, שטווחו כ־80 ק"מ ואשר הופעל ע"י האמריקאים נגד הלובים (אם כי מהאוויר ולא מהים) נמצא כיום בידי סעודיה ומצרים וטילים דומים בעלי טווח ארוך מתוצרת רוסית יגיעו במשך הזמן מברית־המועצות גם לידי סוריה ולוב.

הסופרת נעמי פרנקל: "יהודי המוכן לוותר על חלק מא"י — בוגד"

מאת אורי ניר
סופר "הארץ" בשומרון

"יהודי המוכן לוותר על חלק כלשהו מארץ־ישראל הוא בוגד" — כך אמרה אתמול הסופרת נעמי פרנקל, בכינוס פעילים של תנועת "אוהדים למען יהודה, שומרון ועזה" (אליש"ע) בקריית ארבע. בכינוס השתתפו כ־40 פעילים.

המארגן, עו"ד אליקים העצני, הסביר כי הכוונה היא ליצור קאדר של מסבירים, שיהוו "משקל־נגד להסברה השמאלנית". הפרשה — לדבריו — בבתי הספר ובצבא, ללא מענה מן הימין.

סא"ל (מיל.) שלמה באום, מפעילי הארגון, דיבר על חשיבותה האסטרטגית של הגדה. לאור התעצמותם של הצבאות הערביים בחזית המזרחית.

הסופרת נעמי פרנקל עמדה בדבריה על הקשר שבין היהדות לציונות. היא קראה להדגיש הדוק שבין התודעה היהודית לבין הרעיון הציוני. "הנאצים" — אמרה — "רצחו את היהדות כערך, כמושג פילוסופי, ואנחנו ממשיכים במלאכה. אנחנו חיים בתוך מערכת מושגים שקרית, ואל לנו לשכוח, שהשמדת היהודים בשואה החלה בשימוש במושגים ובמלים".

תוכנית הכינוס כללה גם סיור באתרים, בהם יושבים יהודים בתוך חברון. זהו כינוס ראשון מסוגו של פעילי ארגון אליש"ע, שנוסד באחרונה במטרה למנוע אפשרות של נסיגה מהשטחים.

הטלוויזיות של ישראל וספרד יקדישו תכנית לשירת הלאדינו

ישתתפו: דה לוס אנחלס, פלסידו דומינגו, יהורם גאון ודייוויד ברוזה

מאת לילי גליל
סופרת "הארץ"

צילומי הפקה משותפת לטלוויזיה של ספרד ולטלוויזיה הישראלית יתחילו בחודש יוני. הקופרודוקציה, שתעסוק בשירת לאדינו, היא הראשונה מאז כינון היחסים הדיפלומאטיים בין שתי המדינות.

ההסכם להפקת הסדרה נחתם אתמול בלשכת מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, בהשתתפות מנכ"ל הטלוויזיה הספרדית, חוזה מריה קלווינו, ונציגי חברות ההפקה "קסטל" ו"עידן" השותפות לקופרודוקציה. הפקת הסדרה מוערכת ב־200 אלף דולר, ורבע מן המימון יבוא מן הספרדים. הנותר יתחלק בין הגופים הישראלים השותפים.

בין האמנים המוצעים להשתתף בסדרה גם הזמר פלסידו דומינגו, זמרת האופרה ויקטוריה דה לוס אנחלס, יהורם גאון, דייוויד ברוזה ורבקה רז. חלק מצילומי הסדרה יתקיימו בצפון אפריקה. היא מיועדת לשידור גם במארוקו, תוך ציון העובדה, שהופקה בשיתוף פעולה עם ישראל. התוכנית, באורך של 3 שעות, מתוכננת לשידור בסוף פברואר 87, תחילה בספרד ואחר כך בישראל.

נציגי שתי הטלוויזיות דנו גם באפשרויות לשיתוף פעולה קבוע. בפגישה עם נציגי רשות השידור הספרדית, בירך שר החינוך, יצחק נבון, על כך שההסכם הראשון בין ישראל לספרד עוסק בתחומי התרבות והתקשורת.

נאסרה הדבקת מודעות של "הו כלכותה" בתל־אביב

מאת חיים הנדוורקר
כתב "הארץ" בתל אביב

ראש עיריית תל אביב, שלמה להט, החליט לאסור את הדבקת המודעות להצגה "הו כלכותה" ברחובות תל־אביב.

להט החליט על כך עקב תמונות העירום המופיעות במודעות אלה. יצויין, כי המודעות הללו, כבר מודבקות בחוצות העיר זה כמה שבועות.

את החלטתו הסביר להט "אני בעד שמי שבוחר לראות את ההצגה, יראה אותה ויהנה ממנה. אבל אני מתנגד, שמי שתמונות כאלה פוגעות בו, יהיה חשוף אליהם בלי יכולת בחירה".

יצויין, כי להט ראה את ההצגה בחו"ל ואף נתן בשעתו חסות לסרט, שנעשה בעקבות המחזה והוקרן בסינמטק בתל־אביב.

רקע / ראובן פדהצור

לוב: צבא גדול; איכות ירודה

ביטחונו העצמי של שליט לוב, מועמר קדאפי, גבר משעה שהסובייטים העבירו לארצו סוללות טילי קרקע־אוויר ארוכי טווח מדגם סא"5.

לוב היא המדינה השניה מחוץ לגוש המזרחי שצויידה בטילים אלה, שטווח הפגיעה שלהם מגיע לכ־250 ק"מ. קדמה לה רק סוריה.

נראה כי הביטוי הרחב של טילי הסא"5 העניק לקדאפי את הביטחון להכריז על "קו המוות" במימי מפרץ סידרה. אולם בחינת יכולתו המבצעית של הצבא הלובי, מול העוצמה הצבאית שהעמידה ארה"ב מול חופי לוב, מגלה כי להתגרות של קדאפי באמריקאים אין כיסוי של ממש מבחינה צבאית.

בעיות כוח אדם

בשנים האחרונות בנה השליט הלובי צבא גדול מאוד, תוך שהוא מצייד במיטב מערכות הלחימה החדישות והמתוחכמות ביותר שמקורן בגוש המזרחי ובאירופה. בעימותים הצבאיים המתרחשים במימי ובשמי מפרץ סידרה משחקים תפקיד חילות האוויר והים של לוב. קדאפי הקדיש סכומים נכבדים לבניית חילות אלה. אך נראה כי אחת הבעיות הרציניות שבהן נתקל הצבא הלובי היא איכות וכמות כוח האדם המסוגל להפעיל את כלי הנשק המשוכללים שנרכשו בתקופה האחרונה. זו גם הסיבה שבלוב מצויים יועצים ומדריכים צבאיים מבריה"מ, קובה, צפון קוריאה, פאקיסטן, איטליה, סוריה, יוגוסלוויה, צרפת וארצות נוספות בגוש המזרחי.

לא בלילה

בחיל האוויר הלובי כחמש מאות מטוסי קרב. 60 מתוכם הם מטוסי יירוט מאיכות גבוהה מדגם מיג־25. כמו כן מצוייד חיל האוויר במטוסי תקיפה ומטוסים רב־משימתיים מהדגמים מיג־23, סוחויי־20, סוחויי־22, מיראז'־אף1, מיראז'־5 ומיג־21. בנוסף על אלה מפעיל החיל כ־20 מפציצים כבדים מדגם טופולב 22. יש בנתונים אלה, לגבי המטוסים המצויים בחיל האוויר הלובי, כדי להטעות במידה רבה. הבעיה של חיל זה הוא ניצול יכולתם של מטוסים אלה. מדיווחים שפורסמו לאחרונה בכלי תקשורת במערב עולה כי הטייסים הלובים מתקשים, ואף חוששים לטוס בשעות הלילה. רוב התקיפות של המטוסים האמריקאים על סוללות הטילים בלוב והטבעתן של ספינות הטילים הלוביות בוצעו בשעות החשיכה. ככל הידוע לא הוזנקו כלל מטוסי קרב לוביים לקראת המטוסים האמריקאים.

על יכולתם המבצעית של הטייסים הלובים יכולה להעיד תוצאות הקרב האווירי בו השתתפו. היה זה קרב האוויר נגד מטוסים אמריקאים בשמי מפרץ סידרה, במהלכו הופלו שני מטוסי קרב לוביים. לכך יש להוסיף את העובדה כי מערכות הבקרה והשליטה של חיל האוויר הלובי נופלות באיכותן במידה רבה מאלו של הצי האמריקאי. מול חיל האוויר הלובי ערוך כוח אווירי אמריקאי של כ־240 מטוסי קרב, על סיפונן של שלוש נושאות מטוסים, ובהן מטוסים מתקדמים מדגם אף־14.

צי מודרני

לחיל הים הלובי חמישה בסיסים ימיים: בנגאזי, דרנה, טוברוק, טריפולי ואלכורזיקה. קדאפי שם דגש רב על בניית צי מודרני. ואמנם, חיל הים הלובי הוא מהגדולים ומהמתקדמים שבציי ערב. שש צוללות מדגם "פוקסטרוט" מופעלות על ידי הצי. זהו הדגם הסובייטי הקונבנציונלי המתקדם ביותר. על כוונותיו המבצעיות, כיכולתו של הצי הלובי, תעיד העובדה כי בעת פינוי הנחתים האמריקאים מביירות שוגרה צוללת לובית מול חופי לבנון ל"פקוחה עין" על המתרחש. לא פחות מ־25 ספינות טילים מופעלות על ידי חיל הים הלובי. ובהן כ־15 סטי"לים מדגם קומבטאנט הצרפתי. ספינות אלה, במשקל 255 טון, מצויידות בטילים ימיים "אוטומט", ניתן להתקין על סיפונן גם טילים מדגם "הרפון". בטילים מדגם זה הטביעו האמריקאים את הסטי"לים הלובים. כמו כן מצויים בצי לוב שש קורבטות טילים, ובהן 2 מדגם נאנוצ'קה הסובייטי. על סיפונן של קורבטות אלו גם טילים נגד מטוסים. לאלה יש להוסיף פריגטת טילים וקורבטת תותחים איטלקיות, 4 ספינות ללוחמת מוקשים, 9 ספינות משמר ו־9 נחתות.

ראש הממשלה, שמעון פרס, קיבל בביתו משלחת של ראשי השכונות, שבאו להביע בפניו את אי שביעות רצונם מהמצב הכלכלי והחברתי. (צילום: רחמים ישראלי)

עדות ראייה / מיכאל הנדלזלץ

פרס למשה בן שאול בפגישה עם אנשי רוח אוהדי העבודה

"איני יכול להגיד לך שב בשקט"

היה משהו כפוי וקפוא, כרגיל, במפגש בין ראש הממשלה שמעון פרס ואנשי הרוח המזדהים עם מפלגת העבודה. כיוון שבפעם שעברה באולם נחמני היה האולם רחוק מלהיות מלא נערך המפגש הפעם במועדון מילוא בתל אביב שהצליחו כמעט למלאו.

רוב הנוכחים מדברים על ראש הממשלה כעל "שמעון" בחמימות, כמו שמציגה אותו בקי פרישסאט באום ברכות מבין. הפתחות מנסה לשדל את הנוכחים לשאול, אחרי שראש הממשלה מסרב בנימוס לשאת הרצאת פתיחה. אפילו פנייה שמית אל הנוכחים ("חנוך ברטוב - מרגיש בטוב") לא מניבה אמיצים שואלים. לבסוף פותח אהוד בן עזר בשאלה על סכנת הבריונות ועל עידוד הבינתניות.

ראש הממשלה משיב שיש צורך בדרישה וניכרת העמקת מחיצות שהוא תוצאה של שינוי סגנון. בתשובה על שאלה אחרת הוא ממליץ גם על דיאלוג עם הדתיים. לדבריו נפגש באחרונה עם אנשים דתיים מהשטחים והללו מבינים כעת את הדילמה בין ארץ ישראל השלמה וארץ יהודית. משה בן שאול שואל על המצב עם סוריה. כאב לחייל היושב על הגבול הסורי.

פרס עונה במידת גילוי הלב האפשרית לנושא. הוא מנתח את מעמדו של אסאד ואת המצב הכלכלי בסוריה ובמזרח התיכון בעקבות ירידת מחירי הנפט. הוא קובע שכשמחיר הנפט עולה אירופה בצרות, ואילו כשהוא יורד—אירופה משגשגת והמזרח התיכון בצרות. הוא מעיר, במאמר מוסגר, על הבעיה שירידת מחיר הנפט יוצרת כבעובדי חוץ חוזרים גם לישראל. הם, מעלה שוב את רעיונו ל"תכנית מרשל למזרח התיכון". אבל המסר לגבי סוריה הוא ש"אין הולכה סורית לתקוף כעת את ישראל. אבל לא הייתי נשען על הערכה כזאת. איני יכול לאמר לך או לבנך 'שב בשקט'".

הממשלה כמכבה־אש

המפקח על לימודי הספרות במשרד החינוך אברהם הגורני שואל על גל ההתאבדויות והאם הממשלה מודעת שמישבב הנוער חש בהתרופפות הרוח. פרס משיב שבעצם השאלה הוא רואה קומפלימנט. "הממשלה לא מגיעה לשאלות אלה. היא מכבה אש. יש כל כך הרבה שריפות בעיירה שכל הזמן הממשלה ניצבת עם צינורות וגרזנים". פרס שואב עידוד מה שבשוודיה חסרת המבוכות שבה ביקר באחרונה מספר ההתאבדויות גדול יותר.

בתשובות לשאלות אחרות מדגיש פרס שאין לנו מה לחפש בסיפוח עזה כל עוד הנגב אינו מיושב, מזהיר מהעברת קיום הממשלה או אי קיומה על נושא הרוטאציה. מוכיח כי את הציבור לא מעניין מה טוב למפלגה אלא מה טוב לעם. רואה לקח עצוב במפלת הסוציאליסטים בצרפת, מציין שהאבטלה לא גדלה, שכעת גובים יותר מסים מעצמאיים מאשר משכירים, מסביר שירד מנושא מיסוי הבורסה כי הנזק בדיבורים לא היה שקול כנגד התועלת בעשייה, מוכיח שהשכבות החלשות לא נפגעו.

שעוזי ברעם ידבר

פרס מציע שמזכ"ל המפלגה עוזי ברעם יאמר דברים לקראת הועידה. ברעם שואב עידוד, משום מה, מהצבעות בבית ספר תיכוניים שבהם התברר שלמפלגת העבודה יש אוהדים. לבחירות שהתחזיה קיבלה שם 32 אחוזים. במפקד נספרו 130 אלף חברים חדשים, שחלקם הגדול מתחת לגיל 35, הועידה תהיה בסימן דמוקרטיזציה. הוא מוכיח שבמערך יש ליכוד, ובליכוד אין מערך.

העניין מתרופף. הדיון ננעל. פרס נשאר עוד ליד היציאה, לוחץ ידיים, מקבל ספרים ומזמין להיכות, מתמצאות וברכות. מברך את יאיר הורביץ על קבלת פרס אלתרמן ומתנצל שלא בא לטקס שיהיה רק ביום הבינ'י. מתעניין מה שלום מאיר (וילסיר) והבטיח שינסה לראות את "סוף ציבוטי" בו ישתתפו הורביץ ווילסיר. על המדרכה נשארת חבורה של אנשי רוח עם הרגשה ששמעו הצהרות לתקשורת, גם אם אלה נאמרו בכוח של שיחה. הרבה דברים מהותיים להם לא נשאלו ולא נענו, אבל הרי בקרוב יש ועידה.

ניו יורק טיימס:

"ישראל שוב מספקת ייעוץ ונשק לנוצרים בלבנון"

טוען נביה ברי השיעי

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ישראל מסייעת לנוצרים בלבנון בנשק ויועצים צבאיים, כך מסר הניו־יורק טיימס בצטטו את נביה ברי ומקורות לבנוניים.

זו הפעם הראשונה בה מתקבלים דיווחים על סיוע ישראלי לנוצרים בלבנון לאחר הפסקה של כעשרה חודשים. בחודש מאי האחרון הודיעו המיליציות הנוצריות על הפסקת הקשר שלהן עם ישראל לטובת שיתוף פעולה עם סוריה. בעקבות כך נסגרה נציגותן בירושלים והנציגות הישראלית ברביה שבצפון ביירות נצטוותה לעזוב. מנהיג המיליציות אלי חבייקה החל בהנהגת מדיניות פרו סורית, שהגיעה לשיאה בהסכם המשולש בין סוריה, המיליציות הנוצריות בראשות חבייקה, הדרוזים בראשות וליד ג'ונבלאט והשיעים בהנהגת ברי. אך מרד צבאי נגד חבייקה במחצית ינואר השנה הביא לסכל הנסיון ליישם את ההסכם הסורי־לבנוני, שהיה מעניק כוח רב יותר למוסלמים. בעקבות כך חלה שוב תפנית בעמדת הנוצרים, אשר פנו לישראל בבקשה לסיוע צבאי.

צ'ילה משפרת מיראז' 50 בעזרת ישראל

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). חיל האוויר של צ'ילה עורך שינויים במטוסי ה"מיראז' 50" שלו בשיתוף פעולה עם התעשייה האווירית הישראלית. כמה מטוסים כאלה כבר הוצגו ביריד האווירי, הנערך ליד סאנטיאגו, והם דומים למטוסי ה"כפיר".

השבועון הבריטי "ג'יינס" מוסר, כי ברצונם של הצ'יליאנים לערוך שיפורים ניכרים בכל מטוסיהם, לרבות במערכת הניווט וההיגוי.

ביריד משתתפות בין היתר בריטניה, צרפת, שווייץ, ארגנטינה וישראל.

עוד ירידות במחירי הנפט לאחר כישלון ועידת אופ"ק

ניו יורק, (ע"צ וע"ה). מחירי הנפט העולמי ירדו כאן אתמול לשפל שלא היה כמותו זה 10 שנים, ובמקרים מסויימים עד לכדי 2 דולר לחבית.

הירידות האלה יוחסו כולן לכישלון ועידת אופ"ק להגיע לצמצום בתפוקה.

הדלק של הים הצפוני ירד ל־15 דולר לחבית. אחד הסוחרים מסר, כי נעשתה עסקה במחיר של 11.40 דולר לחבית באותו נפט. מחיר זה נרשם לנפט של הים הצפוני בפעם האחרונה לפני 10 שנים. לאחר מכן, עם גבור הידיעות על התנגשויות בין ארה"ב ללוב, חזרו ועלו המחירים ל־12 דולר.

נפט גולמי אמריקאי, של ווסט טקסס, נסחר ב־12.10 דולר לחבית. ירידה של 2 דולר לעומת יום שישי.

בשוק העסקות העתידיות בניו יורק היה זרם של מכירות ונעשו עסקות לחודשים מסויימים ב־11 דולר לחבית.

אחד הסוחרים אמר כי היתה פאניקה והיה רושם של מכירות חיסול.

פסימיות בי"ם לקראת שיחות טאבה שיפתחו היום בארץ

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

משלחת מצרים לשיחות טאבה והנורמליזציה הגיעה אמש לישראל ותפתח היום בשיחות עם המשלחת הישראלית.

עיקר השיחות יעסקו בניסוח שטר הבוררות ובנסיון להגיע להסכמה בדבר מינוי בורר צד ג'. גורמים בירושלים הביעו פסימיות באשר לסיכוי שגם בסיבוב השיחות הנפתח היום ניתן יהיה לגשר על הפער בעמדות הצדדים לגבי השאלה שתוצג לפני הבוררים.

בשיחות הנורמליזציה ייבשכו הדיונים גם בנושא הנורמליזציה, ובתוך זה גם בדרישה המצרית לשנות את הסדרים בכנסיית דיר אל סולטן בירושלים לטובת הכנסיה הקופטית.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: פרופ' יחזקאל דרור, מחבר הספר "מדינות מטורפות"

על: התגובות האפשריות של קדאפי על המהלומה האמריקאית

ארה"ב דחקה קדאפי לפינה

האם העובדה שקדאפי ידוע כאדם בלתי יציב מבחינה נפשית, עלולה להטשיע על צעדי התגובה שלו למתקפה האמריקאית?

בוודאי. מצב הלחץ שבו הוא מצוי, עלול לגרום לו להגיב כמי שלא דרמטית בארה"ב או כמו קום אחר. על מנת לתת פורקן למצוקה בה הוא שרוי. גם מנהיגים יציבים לא מתנהגים תמיד בצורה רציונלית בשעות של משבר. קל וחומר אדם כמוהו עלול בגלל אישיותו והרקע שלו, ליזום פעולה נמהרת, אם הרוסים וגורמים אחרים לא ישכנעו אותו להגיב בזהירות.

כבוד בעיניך שהוא יסתבך בפעולת תגמול?

האפשרות הסבירה ביותר היא שקדאפי יגיב במלים ולא יעשה שום דבר. אבל או הוא ייראה בעיני תומכיו כחול אישים. אפשרות שניה היא שהוא ייזום פעולת התאבדות בארה"ב. אפשרות שלישית היא, שהוא ינסה להגיע להידברות עם ארה"ב. אבל, אין ספק שהאמריקאים דחקו אותו לפינה. יש לצפות שאם קדאפי יגיב בצורה כלשהי, ארה"ב תשיב לו בצורה חמורה עוד יותר.

השמדת בסיסי הטילים הלוביים שלשום ו־5 ספינות הטילים אתמול, עלולה להביא להגברת מעורבותה של בריה"מ?

כמובן שאם בריה"מ תשלח סיוע ללוב וחיילים רוסים ייפגעו, זה עלול לתת לסובייטים אליבי להגביר את מעורבותם. לדעתי יש הסתברות גבוהה שהרוסים במוקדם או במאוחר ירצו להשיב לאמריקאים על המתקפה. אבל, היסטוריה הוכח כבר שהרוסים מגיבים תמיד במקומות אחרים. הם עלולים לחזק את מעורבותם באפגניסטן או במלחמת איראן עיראק. הם גם עלולים לעודד את סוריה לחמם את הגבול עם ישראל.

ייתכן שהמימשל האמריקאי חותר להפיל את משטרו של קדאפי?

אם הם חותרים להפיל את קדאפי, לא זו הדרך. בוודאי לא בטווח הקצר. כי באופן אוטומטי לחץ חיצוני מגבש קונצנזוס פנימי. אבל בטווח הארוך, ייתכן שהמתקפה האמריקאית תביא קצינים בכירים בצבא לוב למסקנה שמדיניותו של קדאפי מסכנת את ארצו בעימות עם ארה"ב ללא כל סיבה. ערעור מעמדו של קדאפי ויציבות לוב נורמלית, עשויה להביא לשיפור ביחסיה עם מצרים ולהקמת קונפדרציה בין שתי המדינות, שתסייע לייצוב כלכלי של מצרים.

המתקפה האמריקאית נגד לוב משרתת את האינטרסים שלנו, לאור העובדה שלוב מהווה בסיס לטרור הבינלאומי?

אנחנו צריכים לשמוח נוכח הנחישות שארה"ב מגלה נגד מדינה שמהווה מקור לפעולות טרור ועוסקת בורית טרור בינלאומי. אבל איננו צריכים לצאת במחולות, כי זה עלול להביא להגברת מעורבותה של בריה"מ באזור. עם זאת חשוב להדגיש שלא למטרה זו האמריקאים פועלים עתה נגד לוב. הם רואים את המאבק נגד קדאפי בראייה אסטרטגית גלובלית. חשוב להם לומר לרוסים: עד כאן. הם גם רוצים לפגוע בלוב משום שהיא מתערבת בסודאן ובצ'אד ומסכנת את מצרים.

מצוד נרחב אחרי תוקפי יוסף לוי, חייל המילואים, בגליל

(ע). המצוד הגדול ביותר, שנערך אי פעם בשטח ישראל אחר מבצעי פיגועים טרוריסטיים נמלטים מתבצע, זה היום השלישי, באזור הגליל, אחרי השניים שניסו לרצוח ביום א' בלילה את חייל המילואים יוסף לוי מכפר קיבוץ אושה.

מאות אנשי משטרה, שוטרי משמר הגבול, גששים וכלבי גישוש סורקים את אזור הגליל בשיטתיות. החיפושים נמשכו גם בשעות הלילה והמחפשים הסתייעו בפצצות תאורה. במשטרה הוקם מטה מיוחד, אליו זורמים הדיווחים על החיפושים והמימצאים שהתגלו בשטח.

אנשי המשטרה, ובתוכם מפקד משטרת מרחב הגליל, ניצב משנה יעקב גוטה, בטוחים, כי לא יעבור זמן רב והפרשה תפוענח.

[illegible] לזיהוי פלילי כבר הקביל תגבורת ראשונות על ממצאי [illegible] את החקירה. מחשב המשטרה פלט בינתיים את מספרן של כל מכוניות הסובארו הישנות הרשומות כבעלות צבע לבן, לאחר שיוסף לוי סיפר לחוקרים. כי המכונית שאליה עלה היתה סובארו ישנה. לדבריו, המנוע קירטע ועשה רעש רב.

המעלות של אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסי'	המטאורולוגיה אתמול		
אמסטרדם	3	6	גשם	4	6
אתונה	12	18	מ. חלקית	9	19
בוקרשט	4	18	מ. חלקית		
ברלין	4	8	מ. חלקית	0	8
וינה	:	8	מ. חלקית	5	9
דובלין	6	7	ב.+גשם	7	14
לונדון	3	6	ב.+גשם	2	8
ליסבון	9	12	ב.+גשם	11	17
מדריד	5	10	ב. חלקית	8	18
ניו־יורק	4	8	בהיר	5	11
פאריס	4	8	גשום	2	13
פרנקפורט	5	8	גשום	2	12
ציריך	4	5	גשום		
קהיר	12	23	מ. חלקית	12	22
קופנהאגן	2	:	ב.+גשם	2	5
רומא	12	15	מ. חלקית	6	15
שטוקהולם	2	6	מ. חלקית	−5	1

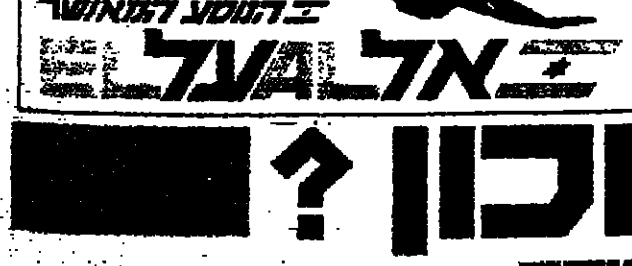

מה חדש בחסכון?

הטבות בתכניות הצמודות למדד

"מטמון תשואה"

- אפשרות למשוך את כספי החסכון כבר אחרי שלושה חודשים ולאחר מכן בכל חודש, עד תום שנה, ולקבל ריבית הולכת וגדלה - הנקבעת בהתאם לריבית ה"פריים".
- ריבית "פריים" מלאה כבר בתום 9 חודשים.
- למשלימים תקופת חסכון של 30 חודש – 30 מדדים מלאים בתוספת 6% ריבית שנתית צמודה.
- התכנית מופעלת לתקופה מוגבלת בלבד!

"מטמון למתמיד"

- ריבית צמודה, מובטחת לתקופה של שנתיים ועד שמונה שנים.
- ריבית מוגדלת על הפקדות בסכומים של 1,000 ש"ח ויותר.
- פיצוי מדד מלא גם עבור חודש משיכת הכספים.
- ריבית בשיעור 75%-85% מריבית ח.ח.ד. יציגה, למושכים כספם במהלך השנתיים הראשונות.
- התכנית מסתיימת ב־31.3.86!

שרות השקעות מקיף

בנק הפועלים

אבנת|קרמון|שיפרון|נועם

אנשי משרד התיירות מדרגים בתי מלון ומתארחים "על חשבון הבית"

ההוצאות הכוללות של הסקר לקביעת הדירוג מחדש, מגיעות לכמה אלפי דולרים, אותם סופגים המלונאים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

אנשי משרד התיירות, הפוקדים את בתי המלון, במסגרת ביצוע הסקר המדגמי לקביעת דירוגם מחדש, מתארחים על חשבון בתי המלון בהם נערכת הביקורת.

נודע, כי בעקבות ההוצאות הרבות, הכרוכות באירוחם בחינם של אנשי יחידת הבחינה של משרד התיירות, הוחלט לצמצם את היקף כוח האדם בצוותים הפוקדים את המלונות ולשנות את שיטת הבחינה. מדובר בעריכת סקר מידגמי, המקיף 30 בתי מלון שונים ברחבי הארץ, אמור להסתיים עד סוף החודש.

ההוצאות הכוללות מגיעות לכמה עשרות אלפי דולרים אותם סופגים בתי המלון. בתחילת עריכת הסקר, נהגו אנשי משרד התיירות לפקוד את בתי המלון בצוותים של שניים, אליהם נלווה אדם שלישי, מהמכון לפריון העבודה, שהדריכם בביצוע הסקר. לאחר מכן הוחלט לוותר על הצטרפות נציג המכון, ולצמצם למבקר אחד בלבד את הצוות הבודק של משרד התיירות. עתה מדובר בביצוע בדיקה כפולה, כאשר מבקר שני של משרד התיירות חוזר כעבור זמן לאותו בית מלון, במטרה לאמת את תוצאות הבדיקה של המבקר הראשון. בשני המקרים מדובר באירוח מלא, ללא תשלום, של אנשי משרד התיירות.

כיוון שעל המבקרים לבדוק שורה ארוכה של קריטריונים, בקביעת הדירוג החדש, עליהם להנות ולהשתמש מכל סוגי השירות הניתנים בבית המלון, דוגמת הזמנת אוכל לשירות מיוחד לחדרים וביקור ושתיית משקאות חריפים בבר. מבקרי משרד התיירות מופיעים תחילה בעילום שם בבתי המלון השונים ורק בתום הבדיקה, הכוללת גם לינה במלון, הם מזדהים בפני מנהל בית המלון, מציגים בפניו את ממצאיהם ושואלים אותו שאלות נוספות.

במשרד התיירות נמסר בתגובה, כי מבצע הדירוג נעשה בשיתוף התאחדות המלונות וההוצאות הכרוכות בכך הם השתתפות של בתי המלון במבצע. במכתב של משה עמיר ל־30 בתי מלון, שבהם מדרגים הוא מציין, לתגובת משרד התיירות, כי "במקרה והביקור יחייב שהות של לילה, אבקש להעניק אירוח חינם".

חבריה של חוליית הפתח שנעצרו הם מכפר קאסם

בכפר נשמעו טענות נגד אופן החקירה שהביאה למעצרים

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

אתמול הותרה לפרסום פרשת חשיפת חוליה של הפתח, שהורכבה מתושבי כפר קאסם. צוות חקירה של מרחב השרון, בפיקודו של רב פקד שלום סויסה, בשיתוף זרועות הביטחון, חשפו את החוליה. עשרות חברי החוליה נעצרו.

לחוליה מיוחסות שרשרת פעולות, בהן ניסיון להניח מטען חבלה בתחנה המרכזית בתל אביב לפני כשנתיים. המטען אמור היה להתפוצץ בשעה שהתחנה המתה אדם. המשימה נכשלה עקב תקלה של הרגע האחרון. במקרה אחר הונח מטען חבלה בחצר בית מגורים ברחוב רינגייס בפתח תקווה. המטען, שהונח בין כלונסאות גג, התפוצץ וגרם נזק למבנה מגורים. לחוליה מיוחס גם מארב לאוטובוס נוסעים, העובר בסמוך לכפר קאסם בדרך כביש חוצה שומרון. החוליה הצטיידה בנשק מסוגים שונים, אך גם פעולה זו נכשלה. חוליה זו גם הניחה מטען בחצר בית מגורים בבני־ברק.

בחיפושים בבתי חברי החוליה ובמקומות אליהם הובילו העצורים את חוקריהם נתגלו כלי נשק וחומרי חבלה רבים, לבנות חבלה, ונפצים.

יצויין כי נגד רוב חברי החוליה כבר הוגשו בשבוע שעבר כתבי אישום לבית המשפט הצבאי בלוד. הם מואשמים, בין השאר, בחברות בהתאגדות אסורה, באימונים צבאיים ללא היתר וכוונה לגרום להרג וחבלה.

בכפר קאסם נשמעו בעת החיפושים אחר חברי החוליה טענות רבות על אופי החיפושים, כך מתברר משיחות עם בני משפחות העצורים.

שריד: לדחות כוונת לה פן לבקר בארץ

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

בעקבות פנייתו של מנהיג הימין הקיצוני בצרפת, ז'אן מרי לה פן, לבקר בארץ, פנה אתמול ח"כ יוסי שריד (רצ) במברק לשר החוץ, יצחק שמיר וביקשו להורות לשגריר ישראל בפאריס, כי ישיב בשלילה לבקשתו של לה פן.

לדברי שריד: "יש לנו מספיק גזענים מתוצרת הארץ ואין לנו צורך ביבוא של פאשיזם ואנטישמיות מבחוץ".

פרס יפעל למען אדלשטיין

(עו). ראש הממשלה, שמעון פרס, הבטיח לפעול בגלוי למען אסיר ציון יולי אדלשטיין. ראש הממשלה ביקר אתמול אחה"צ אצל חנה ואריה וודקה, השובתים רעב זה היום השלישי מול משכן הכנסת, במטרה להעיר את דעת הקהל למצבו המחמיר של אדלשטיין. פרס לבני הזוג וודקה לבקשת ח"כ גאולה כהן.

אריה וודקה סיפר לראש הממשלה, כי על פי ידיעות שהגיעו אליו מבני משפחתו של אדלשטיין, מצבו הרפואי בכי רע. מהדיווחים מתברר, כי אדלשטיין בן 28, מורה לעברית ממוסקווה, שנעצר לאחר שבחפציו השתלו סמים, נפצע לאחר שהופל בראשית חודש פברואר במחנה העבודה בו הוא כלוא, מגובה של 4 מטר.

הוא נפל על משטח קשה ואגן הירכיים שלו רוסק. אדלשטיין הוחזק במחנה 10 ימים ללא טיפול רפואי, ורק אחר כך הועבר לבית חולים.

צבן: האוצר מבקש להטיל גם מס פטירה

מאת יהושע מאירי

ח"כ יאיר צבן אמר, כי מי שקורא את הדיווחים על דיוני הנהלת הקואליציה בשאלות התקציב והמיסים, אינו יכול להשתחרר מהרושם שעיתוי הישיבה — ערב פורים — לא היה מקרי. צבן אמר — בסגנון פורימי — כי נודע לו, שבהנהלת האוצר דנים בימים אלה על הטלת מס חדש — מס פטירה — שיוטל על כל אזרח אשר יפרוש את עולמנו.

לדברי צבן, הטלת המס נועדה להרתיע את האזרחים מפני שימוש מופרז באמצעי זה של פטירה, כדי לחמוק מידי האוצר. לדברי צבן הסכמה לגביית המס החדש, תהיה "מגווייה לגווייה תעלה הגביה".

צבן טוען כי הצעה נוספת על מס הכנסה להוריד ירדה מן הפרק, בגלל לחץ השדולה הדתית.

250 נרשמו לרכוש יחידות נופש בפרוייקט של פאפושדו בטאבה

היזם: "אני מאמין שהקשר בין ישראל למקום יישאר לעולמים"

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

250 מועמדים מישראל ומחו"ל כבר נרשמו לרכישת יחידות נופש במלון הדירות החדש, אותו מבקש להקים אלי פפושדו ליד מלונו "אוויה סונסטה" בטאבה. מספר זה גדול פי שלוש ממספר יחידות הנופש, המתוכננות להימכר במלון הדירות.

בהתייחסו בראשונה לטענות נגדו, כאילו הוא מבקש לבנות פרוייקט כדי לקבל פיצויים, ולאחר שהייה שלושה שבועות בחו"ל, אמר פאפושדו "אני בז לטוענים. מי שמחפש פיצויים, לא היה משקיע מיליונים במלון הקיים".

לדבריו, לא הופעלו עליו כל לחצים פוליטיים, להגיש דווקא עכשיו את הבקשה להרחיב בבית המלון. הוא הדגיש כי לא התייעץ עם שום גורם פוליטי, לפני שפנה בימים אלה למשרד התיירות בבקשה.

לדבריו, לא מדובר בתוכנית חדשה להקמת בית המלון ולכן אין בבקשה העכשווית להקמתו סתירה או התנגשות עם שיחות המגב"לים הנוגעים המתנהלים בימים אלה עם נציגי שלטונות מצריים, לגבי גורל טאבה. "מה שלא יקרה בעתיד, טאבה תמשיך להתפתח מבחינה תיירותית ואני מאמין, שהקשר בין ישראל למקום יישאר לעולמים. אני מאמין שהמציאות הפוליטית שתנוהל בצורה חכמה, תביא להתפתחות האיזור ושתי המדינות ימצאו את הדרך להשתתף יחד בפיתוחו".

לדברי פפושדו, דרושה השקעה שבין שמונה לעשרה מיליון דולר להקמת מלון הדירות. הוא דוחה את הטענה, כאילו יש לו קושי בגיוס הכסף או בהשקעתו והוא יתקשה "להרים את הפרוייקט", כיוון שהוא מתקשה עדיין להחזיר את ההלוואות שהתחייב עליהם להקמת מלון אוויה סונסטה. "אין לי שום קשיים בהחזרת כספי ההלוואות. עוד לא קרה בחיי שהתחלתי בפרוייקט ולא יכולתי "להשלימו" אמר. לדבריו אמור מלון הדירות להוות השלמה לקומפלקס שיכלול גם את בית המלון הקיים ופיתוח החוף. הוא התחייב לסיים את הקמת מלון הדירות החדש תוך שנתיים, מיום קבלת האישורים המתאימים. מלון הדירות החדש אמור לכלול 120 יחידות נופש, בתוכם 80 יחידות נופש "ימכרו מראש לקונים אפשריים".

קורפו ייאבק נגד חידוש ההיטל על הרכב הפרטי

"לא ייתכן ש־800 אלף בעלי רכב יהפכו לפרה חולבת"

מאת יפעת נבו
סופרת "הארץ"

שר התחבורה, חיים קורפו, הודיע אתמול, כי ייאבק בממשלה נגד ההצעה להחיל לשנה נוספת את ההיטל על הרכב הפרטי. "לא ייתכן ש־800 אלף בעלי הרכב הפרטי בארץ, ייהפכו לפרה חולבת לכל מס שמבקשים להטיל, כאשר אי אפשר להגיע לקונצנזוס על מי להטיל אותו," אמר השר.

השר הזכיר, כי כאשר הוחלט על הוזלת הדלק, נדחתה הצעתו להקצות שני אחוזים מן ההיטל על הדלק לשיפוץ "הכבישים האדומים" ולחיסול המפגע, התובע קורבנות רבים כל כך.

"מאידך, מגדילים את המיסים על הרכב, רק כדי לאזן את תקציב קופ"ח" אמר. הוא הבהיר, כי לא יתן לפגוע ללא הרף בבעלי הרכב הפרטי, רק מפני שציבור זה אינו מאורגן ואין לו לובי קבוע.

השר הדגיש, כי הכנסות המדינה מרכב (מס רכישה, מס על חלקי חילוף, מס על דלק, מע"מ, אגרות וקנסות) מגיעות ל־1.1 מיליארד דולר בשנה, ואילו ההשקעות בתשתית ירדו מ־154 מיליון דולר בשנת 1972 ל־38 מיליון דולר בשנת 1984, המהווה ירידה של 75 אחוז.

יעקבי קורא להפסיק הפליית אזורי פיתוח לעומת התנחלויות

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"הגידול בממדי העזיבה של ערי הפיתוח בשנים האחרונות מדאיג ביותר ומהווה סימן אזהרה לגבי מצבם הקשה של הישובים אלה, בעיקר בתחומי הפיתוח הכלכלי והתעסוקה, הדיור והחינוך", כך אמר שר הכלכלה והתכנון, גד יעקובי, בהגיבו על נתוני דו"ח משרד העבודה והרווחה, בנושא מאזן ההגירה בערי הפיתוח.

על־פי נתוני הדו"ח: בקריית שמונה נרשם מאזן הגירה שלילי של 8.8 אחוזים, בירוחם 8.3 אחוזים, באופקים 6.6 אחוזים, באילת 5.5 אחוזים ובנתיבות 4.2 אחוזים. בחלוקה של 5.4 אחוזים המצב החמור ביותר שורר בישובי הדרום, שסה"כ נרשם בהם מאזן שלילי של 5.4 אחוזים.

שר הכלכלה קרא לממשלה לקבל בדחיפות החלטות לשינוי סדר העדיפויות הלאומי והבין אזורי, בכלל זה: להגדיל הסיוע לערי הפיתוח ואזורי הפיתוח, לכוון משאבים להקלת מצוקתם של ישובים אלה בגליל ובנגב ולהפסיק להפלותם מול התנחלויות הגדה.

השר יעקובי הדגיש, כי הישובים בגדה זוכים כיום לתמריצים ולהטבות גבוהים בהרבה מאלה הניתנים לישובי הפיתוח "זה מצב בלתי נסבל שיש לשנותו לאלתר".

"דן" מוריד מחירי הנסיעה למצריים ב"קו השלום 100"

החברה המצרית "איסט דלתא" המשתתפת בהפעלת הקו מפחיתה את כמות נסיעותיה

(עו). קואופרטיב "דן", המפעיל את "קו השלום 100" תל־אביב־קהיר, החליט להוריד את מחירי הנסיעה בקו ולנקוט צעדים נוספים, כדי לעורר נסיעות וביקורים בין שתי המדינות, חרף האירועים האחרונים, שפגעו בהיקף התיירות הישראלית למצרים.

בסוף השבוע שעבר ביקרו בקהיר ראשי הקואופרטיב העוסקים בתיירות, במסגרת ביקורם של שר התיירות, אברהם שריר, וסוכני הנסיעות הפועלים במצרים. הם נפגשו שם עם שר התיירות והתחבורה המצרי וסוכני תיירות מקומיים.

מאז זכה "דן" במכרז הממשלתי להפעלת "קו השלום 100" תל אביב־קהיר וקהיר־תל אביב, בדצמבר 1985, מפעיל הקואופרטיב את הקו בשיתוף החברה המצרית הממשלתית "איסט דלתא". זהו הקו היחיד הנוסע לקהיר וחזרה ללא החלפת אוטובוסים במסוף רפיח.

קו 100 יוצא ב־7.30 בבוקר מהתחנה המרכזית בת"א ומגיע, לאחר נסיעה של 496 ק"מ, לתחנה במסוף עבסיה בקהיר, בשעה 4 אחה"צ, תלוי במשך השהות והעיכובים בביקורת הגבולות ברפיח. נוסעים 4 פעמים בשבוע - ימים א־ב, ד־ה, פעמיים במכוניות "דן" ופעמיים ב"איסט דלתא".

יוסף הורביץ מסר, שבשיחות העכשוויות הודיעו ראשי החברה המצרית על כוונתם להפחית את כמות הנסיעות ביום נוסף בשבוע, אבל תוך אופציה לחזור ל־6 ימים בשבוע, ברגע שתחול התאוששות. לשם כך סיכמו מפעילי "קו השלום 100" משני צידי הגבול על כמה צעדים ממשיים: מחירי הנסיעה יורדו מ־35 ל־30 דולר, הלוך וחזור. אנשי "דן" הציעו לראשי "איסט דלתא" לבצע איסוף נוסעים מבתי המלון של תל־אביב ופיזורם בבתי המלון במצרים, וכן לגבי הנוסעים מקהיר לתל אביב. ההצעה נשקלת בחיוב. כן מטפלים אצל השלטונות של שתי המדינות, בהסרתם (או לפחות הפחתתם) של דמי המעבר לכל אוטובוס ברפיח.

הצד הישראלי דורש לפטור את הנוסעים מתשלום המרה של 150 דולר לכסף מצרי במעבר הגבול למצריים, נמסר שיש סיכוי להיענות בחיוב. כן סיכמו אנשי "דן" הסדר לנוסעים ישראליים, שירצו בכך, לקבל לינה בקהיר במלון 3 כוכבים וארוחת בוקר, במחיר כולל של 45 דולר.

יושבי ראש דירקטוריונים של 13 חברות ממשלתיות — בשכר מלא

לפחות 9 מיושבי הראש מקורבים לליכוד

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ב־13 חברות ממשלתיות מכהנים יושבי ראש דירקטוריון בשכר מלא, ונהנים גם מרכב צמוד ועוזרים אישיים. לפחות 9 מיושבי הראש מקורבים לליכוד ומינויים נעשה במסגרת המינויים הפוליטיים. שכרו הממוצע של כל יו"ר מסתכם ביותר מאלפיים דולר בחודש.

ח"כ יצחק ארצי טוען, כי אין כל הצדקה להעסקת יושבי ראש דירקטוריון בשכר מלא ומתן הטבות נלוות, כיוון שלצד יו"ר אלה מכהנים מנכ"לים, הפועלים בתפקיד מלא, תמורת תשלום ויש בכך כפילות.

במכתב ששיגר לשר האוצר, קובל ח"כ ארצי, כי לדעתו אין הצדקה, בימים אלה של צמצומים, לפעול באופן כה בזבזני. בתשובת משרד האוצר נאמר, כי הערותיו של ח"כ ארצי נלקחו לתשומת לב ויובאו בחשבון, בעת קבלת החלטות.

החברות בהן מדובר הן החברה לפיתוח מפעלי תיירות, עמידר, בתי זקוק, מקורות, מל"מ, שק"ם, כימיקלים לישראל, תעשיה אווירית, חברת החשמל, בזק, מבני תעשיה, פז, ימתיכון ידהלות. בחברות אלה מועסקים גם כ־20 עוזרים אישיים ליושבי ראש הדירקטוריון.

אגודת הארכיאולוגים מגנה הצגת אוסף דיין במוזיאון

"שוד העתיקות בארץ נערך גם על ידי אנשי ציבור ומנהיגים כמשה דיין"

מאת יהודה אריאל

אגודת הארכיאולוגים בישראל פרסמה אתמול גילוי דעת לקראת הצגתו של האוסף הארכיאולוגי של משה דיין במוזיאון ישראל בחודש הבא. בגילוי הדעת, החתום על ידי ד"ר זאב משל, יו"ר האגודה, בשם חברי הנהלת האגודה נאמר:

"לקראת פתיחת תערוכת אוסף דיין, שנאסף כולו בדרכים לא חוקיות, אנו רואים כחובה ציבורית ומקצועית להתריע נגד שוד העתיקות הנמשך בארץ. שוד זה נערך, לצערנו, גם על ידי אספנים, אנשי ציבור ומנהיגים כמשה דיין המנוח, שהצגת מוצגיהם במוזיאון בתערוכה מיוחדת יכולה להתפרש כמתן לגיטימציה למעשיהם.

"מן הראוי להסתייג ממעשים אלה בפירוש ובגלוי. אגודת הארכיאולוגים בישראל קוראת לציבור כולו ולמנהיגים לתת יד להגברת הפעולה לשמירת עתיקות בישראל".

יצחק מודעי:

הליברלים לא יצטרפו למערך, אפילו לא יתאחדו עם חירות

מאת עקיבא אלדר
סופר "הארץ"

הליברלים לא יצטרפו למערך, גם אם לא ייצא האיחוד עם "חירות" אל הפועל — כך הבהיר מנהיג המפלגה, השר יצחק מודעי. עם זאת הדגיש, כי מפלגתו לא תתפשר על איחוד חלקי, שלא יאפשר לחבריה במרכז הליכוד המשותף לבחור גם את נציגי "חירות" לכנסת.

מודעי האשים את המערך בהפצת שמועות בדבר מגעים כביכול עם אישים בליברלים, בדבר הצטרפותם למערך. הוא הודיע, על דעת כל מוסדות הליברלים, כי איש מהשרים או חברי הכנסת של המפלגה, לא קיים מגעים עם מפלגת העבודה, במגמה להצטרף לשורות המערך.

מחר יפתחו צוותים מטעם המחנות היריבים ב"חרות" במגעים, בניסיון למצוא הסדר פשרה. הצדדים יתנו בהצעות שונות שהועלו במגעים בין יצחק שמיר לבין דוד לוי ואריאל שרון. הצוותים ינסו להגיע להסכמה בדבר חלוקת התפקידים בצמרת המפלגה ולהביא את הסיכומים לאישור ועידת המפלגה, שתכונס בהקדם לישיבה קצרה. נראה, כי הצדדים הגיעו להסכמה עקרונית, כי הוועידה תוכרז באותה ישיבה למרכז התנועה.

"יד לאחים" מציג חוברת מיסיונרית של המורמונים

דובר האוניברסיטה המורמונית: מודה שיעסוק במיסיון — יסולק

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

"חוברת הדרכה מיסיונרית — תוכנית שימושית להמרת דת ליהודים", שחלקים ממנה פורסמו בעבר, הוגשה השבוע בשלמותה לוועדת השרים לעניין האוניברסיטה המורמונית. החוברת חוברה בשנת 1978 ויצאה לאור על־ידי כנסיית ישו המשיח לקדושי אחרית הימים, מרכז הכנסיה המורמונית בסאלט לייק סיטי, יוטה.

ארגון יד לאחים טוען, כי בשנים 1981־82 הופצה החוברת בקרב הסטודנטים במרכז המורמונים ברמת רחל בירושלים. לדברי אנשי הארגון, הגיעה אליו החוברת מהמרכז ברמת רחל.

דוברי האוניברסיטה המורמונית, ובראשם דייויד גלברט, מכחישים טענה זו מכל וכל. הם אומרים כי החוברת לא הופצה מעולם בישראל.

גלברט חוזר ואומר, כי כל סטודנט שילמד באוניברסיטה על הר הצופים, יחוייב לחתום על הצהרה, שלא לעסוק בכל דרך שהיא בפעילות מיסיונרית. אם יפר הצהרה זו, יסולק מהאוניברסיטה. דוברי האוניברסיטה מבקשים גם להבדיל בין הכנסייה המורמונית לבין האוניברסיטה, שהינה מוסד אקדמאי.

בחוברת שהגיעה אתמול לידי סופר "הארץ" נאמר, בין היתר, "כללי רקע בסיסיים להמרת דת בקרב העם היהודי" וזו לשונם: "אל תשתמש בבסיסים כגון עבירת מגן דוד... בסיסים אלה בוודאי בעיני היהודים נחשבים מעליבים למסורת, למושגיהם הדתיים ולאינטליגנציה שלהם... אל תיבהלו מעושרם ומעמדם... אנשים אלה הם סתם תינוקות בנוגע לדברים הפשוטים של האל ואתם המורים —"

ערך את העמוד: יצחק לאור

שתי מהדורות נחטפו!
עכשיו האספקה חודשה!

אבשלום קור
יופי של עברית!

מן השידור אל הכתב
ספר חדש של
משרד הבטחון - ההוצאה לאור
ו- ספרית מעריב

להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ. או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך פ"ת 72א', תל־אביב.

מבצע למספר דירות מוגבל
אלרם חוגגת בר־מצוה
מבצע למספר דירות מוגבל

עה הדרים
ראשון לציון
4 חדר עד 134 מ"ר
5 חדר 148 מ"ר
וקוטג'ים דו־משפחתיים
טלפון באתר 03-959556
הערת אזהרה בטאבו
קרקע פרטית
בקרו בדירה לדוגמא
פתוחה בימים:
א'-ה': 14.00-19.00,
ו': 9.00-13.00,
שבת: 11.00-14.00.

גני הרצליה
הרצליה הצעירה
First Class
קוטג'ים דו־משפחתיים
ותלת משפחתיים 6, 5 חדרים
ודירות מפוארות 6,5,4
חדרים בשכונת גנים,
עם פיתוח סביבתי מלא
הערת אזהרה בטאבו
קרקע פרטית
משרד מכירות באתר

בטחון מלא להשקעה
ערבות בנקאית עבודה

אלרם
חברה לשכון
מיסודם של החברה לישראל והסתדרות
שד' רוטשילד 133 ת"א טל. 03-203341
משרד המכירות פתוח בימים: א'-ה': 8.30-14.30; ב', ד': 16.00-18.00; ו': 08.30-12.30

1973-1986
13 שנה של בניה ואמינות

מוספהארץ

עיריית תל־אביב יפו
עתון הארץ
תיאטרון הבימה

מקיימים
בשבת 29.3.86 ב־11.00
מפגש

- פרופ' יהושפט הרכבי על ספרו "הכרעות גורליות"
- פרופ' יוחנן פרס — סוציולוג — תרבות פוליטית אחרי ועידת חירות
- לאה פורת — סופרת "הארץ" לענייני צרכנות
- שריל הרשלי — רקדנית שתקנית, נורמן קיין — מפיק — לקראת הופעות "הו כלכותא" בישראל.
- מנחם גולן
- ראיון עם ריטה
- שיחה עם נגן הטובה שמואל הרשקו והפסנתרן מנחם ויזנברג.

מנחה: מיכאל הנדלזלץ.

הארוע באדיבות:
קונטרול דאטה (ישראל) בע"מ
CONTROL DATA

כרטיסים בקופת "הבימה" בימים א'-ו'.
אין מכירת כרטיסים במקום בשבת.

דמי כניסה: 4 ש"ח.

50% הנחה
למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב ותעודת קשיש של ת"א

היום יותר מתמיד
אתה מחפש השקעה לטווח קצר.

קרן נאמנות נזילה. גם לטווח הקצר המבוססת על אג"ח.

בלאומי פ"א
טוב להשקיע.

קרן הנאמנות "חליפין" היא התשובה של מומחי "לאומי פ"א" לצורך שלך באפיק השקעה נוסף המתאים לטווח הקצר.
התאמת הקרן להשקעה לטווחי זמן קצרים נובעת משיעור הוספה נמוך במיוחד ואי תשלום עמלות ע"י הקרן עבור פעולותיה.

השקעתך בקרן נהנית מהניהול המקצועי של "לאומי פ"א" — החברה המובילה בענף קרנות הנאמנות.

בנק לאומי הולך איתך קדימה

בנק לאומי

מודעה זו אינה מהווה הזמנה לרכישת תעודות השתתפות בקרן והן מוצעות אך ורק עפ"י תנאי התשקיף מיום 25/12/85 אותו ניתן להשיג בכל סניפי הבנקים ובמשרדי חברי הבורסה

صكا من الامل

בנק ישראל לא יתיר לז'אק נאסר לצרף משקיעים לעסקת רכישת הבנק הבינלאומי

מפרקי דנות יפנו בימים הקרובים לבית המשפט בבקשה לאשר את ההסכם לפיו רכש נאסר את המניות ★ לא מן הנמנע שעובדי הבנק יבקשו פיצוי מיוחד על העברת השליטה

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בנק ישראל לא יתיר לאיש העסקים ז'אק נאסר, שרכש את הבנק הבינלאומי הראשון, לצרף משקיעים נוספים לעסקה. על כך נמסר לסופר "הארץ" ממקורות בנק ישראל. לאחר שפורסם כי בדעתו של נאסר לצרף משקיעים נוספים.

עם זאת נמסר מבנק ישראל שאין כוונה לבדוק מה המקורות הכספיים של נאסר ואם יקנה את הבנק באמצעות אשראי הרי שזה עניינו.

יצוין שנאסר עדיין לא שילם עבור הרכישה. על פי ההסכם אמור קונה הבנק הבינלאומי לשלם עבורו תוך חמישה ימים לאחר שבית המשפט יאשר את המכירה.

מפרקי חברת ההשקעות דנות יפנו כבר בימים הקרובים לבית המשפט המחוזי בתל־אביב, בבקשה לאשר את העסקה למכירת הבנק לקבוצת נאסר. בינתיים נודע שאחד הגופים שהתעניינו ברכישת הבנק פנה לבית המשפט בבקשה לעכב את מכירת הבנק הבינלאומי הראשון לנאסר. (ראה ידיעה נפרדת).

נאסר מתכנן לבוא לארץ כנראה רק בשבוע הבא. בינתיים הוא מנהל שיחות טלפוניות עם מנכ"ל הבנק הבינלאומי, צדיק בינו. בשלב זה נראה שהאסיפה של בעלי מניות הבנק תתכנס רק בתחילת חודש מאי ובעקבותיה תתמנה מועצת מנהלים חדשה לבנק. בינתיים ממשיך בתפקיד זה עו"ד בועז נהיר, המכהן כנציג ציבור. נראה שנהיר יתבקש להמשיך לכהן במועצת המנהלים של הבנק, כראש בראש מועצת המנהלים יעבור, כפי הנראה, זאק נאסר.

עובדי הבנק הבינלאומי נוסים לפי טעה לא לדרוש פיצויים. כך קנת העברת הבעלות על הבנק. זאת לאחר שהתברר להם שיצטרכו לשלם מיסים על פיצויים אלה. כפי שקרה לאחר שהבנק עבר לבעלות קבוצת איזנברג. עם זאת לא מן הנמנע שהעובדים ידרשו פיצוי מיוחד עקב העברת השליטה בבנק.

עובדי "סולל בונה" ישבתו מחר מול הוועה"פ במחאה על הפיטורין בחברה

הנהלת סולל בונה תתחיל לבצע את תוכנית ההבראה כבר בימים הקרובים ללא הסכמת העובדים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

עובדי קונצרן סולל בונה ישבתו מחר החל מהשעה 12 בצהריים בחצר הוועד הפועל של ההסתדרות, זאת בעקבות התפוצצות המו"מ שני הלו ועדי עובדי סולל בונה עם הנהלת החברה. במהלך ההפגנה ידרשו העובדים את התערבות מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר ומינהלת חברת העובדים על מנת למנוע את ביצוע תוכנית ההבראה שגובשה ע"י הנהלת סולל בונה. לטענת העובדים, תוכנית הבראה שהתגבשה, הופכת את העובדים של־הקונצרן — בעיקר העובדים שבאתרי הבנייה והמבוגרים — לקורבן מהלך ההבראה של החברה.

ועד עובדי סולל בונה מגבש כעת תוכנית הבראה משלו אותה יציג בפני מזכיר ההסתדרות ומינהלת חברת העובדים. עובדי סולל בונה דוחים את הרעיונות שהעלתה הנהלת החברה לגבי פיצויי הפי־טורין שיקבלו.

הנהלת סולל בונה גיבשה תוכנית לפיה היא תתחיל בביצוע תוכנית ההבראה כבר בימים הקרובים גם בלא הסכמתם של העובדים. זאת בניגוד לתביעת העובדים להימנע מיישום חד צדדי של תוכנית ההבראה. בין היתר ייסגרו כבר בי־מים הקרובים כמחצית מסניפי סולל בונה והמפעלים של חטיבת מפעלי סולל בונה יועברו לחטיבות אחרות או ייסגרו. חלק מהמפעלים הללו יועברו לניהול העובדים עצמם. במקרים אלה יופעלו המפעלים בקואופרטיבים. בדובר בעיקר במפעלים שאין כל סיכוי לדעת הנהלת החברה להבריאם בתנאים הנוכחיים. המפעלים הראשונים שיוצעו לעובדים הם בתחום הכתבת אך נראה שמאוחר יותר יועברו לעובדים גם מפעלים אחרים.

במקביל לכך בוצעה כעת הנהלת החברה סורה של נכסים לחברות הפועלות בתחום הבנייה וכן לחברות אחרות. המדובר בעיקר בקרקעין ונכסים אחרים של סולל בונה.

נפתח בליבו שק"ם חדש במגדל הנביאים בחיפה (צילום: ישראל סאן)

ועדת הכספים תדון בהתקדמות החקיקה בנושאי ניירות הערך

זומנה למחר בעקבות האירועים האחרונים בשוק ההון

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים של הכנסת, תקיים מחר דיון מיוחד על התקדמות החקיקה בנושאי ניירות הערך השונים. כינוס הוועדה זומן בעקבות האירועים, האחרונים בשוק ההון, ובראשם בריחת מנהלי חברת הברוקרים פיט מהארץ. לדיון בוועדה זו־מנו, בין השאר, יו"ר הרשות לניירות ערך, אליעזר שילוני, ומנכ"ל משרד המשפטים, ד"ר מאיר גבאי.

נושאי החקיקה שיעמדו על הפרק הם המלצות "ועדת גבאי", שדנה בין השאר, בקריטריונים לרישוי יועצי השקעות, הגדרת מב־פלצ‌יות בניירות ערך המלצות לגבי המשך הייעוץ בניירות ערך במערכת הבנקאית.

משרד המשפטים מעבד בימים אלה הצעת חוק, הנוגעת לחלק מנושאים אלה. אנשי ועדת הכספים יבקשו לשמוע על התקדמות ה־חקיקה בנידון. נושא נוסף שיעמוד על הפרק הוא המלצות "ועדת שי־לוני", הקשורות באופן ניהולם של קרנות נאמנות בעתיד. גם המלצות אלה נוסחו להצעת חוק הנידונה בי־מים אלה במשרדים הכלכליים השונים. פרשת פיט רק חיזקה את הצורך בהאצת הטיפול בהצעת החוק, ויו"ר הרשות לניירות ערך יתבקש למסור על התקדמות ה־חקיקה בנידון. כן יתבקש למסור על התקדמות הטיפול בשינוי חוק בניירות ערך "בתיקון 8". ועדת הכספים גם תדון בתיקון לחוק הבנקאות בעניין השירות ללקוח.

הטיפול בחקיקה בנושאי ניירות ערך שונים קיבל תאוצה משמעו־תית בשנתיים האחרונות והדבר בא לידי ביטוי בהצעות החקיקה ה־שונות. משרד המשפטים מבקש בי־מים אלה לבחון את מכלול סמכויות הפיקוח בנושאי ניירות ערך ושוק הקמת ועדה, שתבחן שינוי ה־סמכויות המוקנות לגופים שונים על פי חוק ניירות ערך.

התפוצץ המשא ומתן עם הנהלת מספנות ישראל

על רקע הצעות לפיצויי פיטורין נמוכות

מאת נורית בהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

המשא ומתן בין עובדי מספנות ישראל לבין ההנהלה, בראשות אל"מ (מיל) זאב אלמוג, התפוצץ אתמול, לאחר שלמועצת פועלי חיפה, העלה סגן ממנה הנב־כים, עו"ד יוסף יקותיאלי, הצעות בנושא פיצויי פיטורין, הנמוכות מן המקובל עד כה. לטענת מפ"ח, ההנהלה אינה מוכנה לקיים הסכם כלשהו להוציא עובדים ותיקים לפנסיה מוקדמת.

נודע גם כי התגלעו חילוקי דעות לגבי מספר העובדים שיישארו במפעל. בעוד שוועד העובדים ומועצת פועלי חיפה תבעו להיצמד לנתוני משרד האוצר, שנקבעו באו־גוסט 1985, על־פיהם מספר העוב־דים הרצוי הוא 475, תובעים המנכ"ל אלמוג וצוות הבכירים לי השאיר 400 עובדים בלבד.

מועצת פועלי חיפה הודיעה להנהלת המספנות, כי היא תיאות לחדש את המשא ומתן, רק לאחר שיתמלאו כמה תנאים, בהם תשלום חובות המפעל להבטחת הזכויות הסוציאליות של העובדים, כגון כי־סה לאומי, קופ"ח, קרנות פנסיה, ביטוח חיים ועוד.

בינתיים ממשיכים בהופעתם 206 עובדי המספנות, על פי הסכם בין ועד העובדים להנהלה.

עריכה את העמוד: אורית גלילי

קבוצת משקיעים הגישה בקשה נוספת לרכישת הבנק הבינלאומי

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

בקשה נוספת לרכישת הבנק הבינלאומי הראשון הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב על ידי קבוצה של משקיעים יהודים מניו־יורק ושיקאגו. נציג קבוצת המשקיעים, עו"ד יהודה טוניק, מציין בבקשה כי הקבוצה מוכנה לרכוש את הבנק בסכום של 22 מי־ליון דולר. עוד מציין הפרקליט כי לקבוצה לא ניתן להשתתף במכרז שנערך באחרונה לרכישת הבנק. בו זכה איש העסקים זאק נאסר האיל ולא ניתן לקבוצה היתר מבנק ישראל.

ההכרעה באשר לאישור בית המשפט לרכישת הבנק הבינלאומי הראשון עשויה ליפול בימים הקרובים.

מפעל נוסף קיבל הלוואה במסגרת הסיוע שהוחלט בין שרון ומודעי

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

משרד התעשייה והמסחר אי־שר השבוע לעוד מפעל תע־שייתי, סיוע מיוחד במסגרת הסיוע למפעלים במצוקה, עליו החליטו השרים שרון ומודעי.

המפעל קיבל הלוואה של חצי מיליון דולר. במקביל יגדילו הבעלים את ההון העצמי ב־מסגרת תוכנית ההבראה. ה־הלוואה ניתנת מתקציב המדינה בריבית שנתית צמודה של 7.5 אחוזים, והיא באה להחליף הלוואות קצרות מועד ויקרות בתנאים קשים.

מפעל זה מצטרף לרשימה של 4 מפעלים, שכבר קיבלו סיוע מיוחד, במסגרת הסיכום שהת־קבל בין שר התעשייה והמסחר אריאל שרון ושר האוצר יצחק מודעי, לסייע למפעלי תעשייה שנקלעו למצוקה. מדובר בסיוע למפעלים בריאים מיסודם, ש־נקלעו לקשיים זמניים, בשל המציאות הכלכלית שנוצרה.

הסיוע ניתן לאחר בדיקה מדוקדקת של מצב החברה ותר־כנית ההבראה שלה ונועד לאפשר למפעלים לחזור לפעי־לות רגילה.

דובר משרד התעשייה וה־מסחר אמר, כי בימים אלה נמצאות בבדיקה בקשות של עוד 5 מפעלי תעשייה לקבל סיוע מקרן זו. הבקשות נבחנות עתה בידי כלכלני המשרד, תוך בחינה מדוקדקת של מצב המפעל, תוכניות ההבראה וה־מוצעות והשתתפות הבעלים.

התעשיינים: לא נסכים להאריך הקפאת מחירים במשק בחצי שנה

מאת יהונתן שרמן סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראשי התאחדות התעשיינים ה־ביעו את התנגדותם הנעה להמשך הקפאת המחירים במשק לתקופה נוספת של חצי שנה, מעבר ליולי '86. בישיבת נשיאות התאחדות התעשיינים בתחילת השבוע, הוד־לישה הנשיאות שהממשלה לא תזכה לשיתוף פעולה מהתעשיינים בתחום המשך הקפאת המחירים.

נשיאות התאחדות התעשיינים קראה לממשלה לסיים את תהליך פיקוח המחירים ובחזר מיוחד לחברי ההתאחדות היא ביקשה מהתעשיינים לא לנצל את הרצאתם של ענפים מסוימים מפיקוח ה־מחירים כדי להעלות מחירים וכדי למנ, 9 תחילת תהליך אינפלציוני.

חיים קמיניץ, יו"ר ועדת הכספים של התאחדות התעשיינים אמר אתמול ל"הארץ", כי אין כל צידוק כלכלי להמשך הקפאת המחירים הארכיטנסטרוקטורית במשק. הוא ציין, כי הניסיון של הוצאת ענפים מסוי־מים מפיקוח המחירים, דוגמת תעשיית העץ, הוכיח את עצמו ובעקבות הוצאת ענף זה לא עלו מחירי הרהיטים אלא בצורה מתונה.

בנשיאות התאחדות התעשיינים הודגש בעיקר המצב החמור של התעשיות המספקות הזמנות עבור משרד הביטחון, שכיום מוכרות את מוצריהן במחירים הנמוכים ב־25 אחוזים מהמחירים הרווחיים ערב עיסקת החבילה הראשונה. רמת מחירים נמוכה זו, הרגישו ראשי התאחדות התעשיינים, גרמה ל־מפעלים רבים לעבור מרווח להפסד. ענפים אחרים אשר נפגעו קקות מהקפאת המחירים הם ענפי המזון וכימיה וכן במפעלי החשמל וה־אלקטרוניקה.

מחלוקת בין סוכני הנסיעות לחברת אל־על על אבטחת כספם מפני פיחות

מאת זוהר בלומנקרנץ,
סופר "הארץ" לענייני תיירות

הנהלות התאחדות סוכני הנסיעות התיירות וחברת אל על סניף ישראל ייפגשו היום בתל אביב בצל המחלוקת שהתגלתה ביניהם לגבי הנהגת שיטה חדשה אשר תבטיח את תשלומי חובות סוכני הנסיעות לחברות התעופה. לסופר "הארץ" נודע כי חילוקי הדיעות בין שני הגופים מתמקדים בצורת אבטחת כספם של סוכני הנסיעות לחברות התעופה מפני פיחותים, על רקע החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב מהשבוע שעבר, שפטרה בשלב זה את חברות התעופה מניכוי תשלום הפיצוי בשיעור 2 אחוזים בגין הדולריזציה על מכירת כרטיסי הטיסה לחו"ל.

נודע כי פגישה ראשונה בין הנה־לות התאחדות סוכני הנסיעות לחברת אל על סניף ישראל שהתקיימה בתחילת השבוע הסתיימה ללא תוצאות מעשיות כאשר כל צד נדרש לגבש את הצעותיו מחדש לצורך מציאת פתרון מוסכם.

המראות ונחיתות

(ענ). להלן ההמראות והנחיתות בנמל התעופה בן־גוריון ביום רביעי 26. 3. 86:

המראות

ב־0640 טאוים (246) לניו־יורק, ב־0645 ט. ו. א. (803) לפאריס, ניו־יורק וסן פרנציסקו, ב־0645 ט. ו. א. (825) לפאריס ובוסטון, ב־0650 ס. א. ס. (772) לקופנהאגן, ב־0705 אל־על (391) לליסבון ומרסיי, ב־0725 בריטיש איר ווייס (577) ללונדון, ב־0750 סוויסאייר (333) לציריך, ב־0800 אל־על (323) לפאריס, ב־0810 ק. ל. מ. (526) לאמסטרדאם, ב־0815 אל־על (363) לווינה, ב־0830 אל־על (009) למונטריאול וניו־יורק, ב־0845 אל־על (353) לקלן/בון ווינה, ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה, ב־0900 אל־על (385) לרומא, ב־0905 אייר סיני (055) לקאהיר, ב־0930 אל־על (351) למינכן, ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט, ב־1025 אל־על (315) ללונדון, ב־1105 פיננאייר (3102) להלסינקי, ב־1405 אל־על (1321) למרסיי, ב־1420 אוסטריין אייר ליינס (712) לוינה, ב־1620 איבריה (887) למדריד, ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט, ב־1725 סבנה (204) לבריסל, ב־1825 אליטליה (747) לרומא.

נחיתות

ב־0820 אייר סיני (054) מקאהיר, ב־0940 פיננאייר (3101) מהלסינקי, ב־1330 אוסטריין אייר ליינס (711) מוינה, ב־1505 איבריה (886) ממדריד, ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט, ב־1525 ט. ו. א. (800) מסן פרנציסקו ניו־יורק ופאריס, ב־1525 ט. ו. א. (812) מבוסטון ופאריס, ב־1535 אל־על (036) מניו־יורק ואמסטרדאם, ב־1615 סבנה (203) מבריסל, ב־1705 אל־על (378) מקופנהאגן, ב־1710 אליטליה (746) מרומא, ב־1725 ק. ל. מ. (525) מאמסטרדאם, ב־1730 אל־על (386) מרומא, ב־1750 טאואר אייר (030) מניו־יורק ובריסל, ב־1845 אל־על (324) מפאריס, ב־1905 סוויסאייר (332) מציריך, ב־2000 אל־על (358) מפרנקפורט, ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה, ב־2030 אל־על (352) ממינכן, ב־2050 אל־על (354) מקלן/בון ווינה, ב־2150 אל־על (392) מליסבון, ב־2155 אל־על (316) מלונדון, ב־2330 אל־על (1322) ממרסיי.

כל ההמראות והנחיתות וזמנן אינו סופי. את המועד הסופי יש לוודא כשעתיים לפני הזמן הנקוב לעיל, בטלפון 381111—03.

הארץ
מוסף מיוחד
ליובל קואופרטיב "דן" לתחבורה
יופיע ביום שלישי 8.4.86
את האירוע החגיגי הזה בתולדות האגודה נציין בהופעת מוסף מיוחד עשיר ורב תוכן.
המעוניינים להבטיח את השתתפותם במוסף מתבקשים לפנות אל מר שלמה גינזבורג, מחלקת המודעות של "הארץ", טלפון 824261.

האוצר בוחן הצעת מנחם עצמון לרכישת השליטה בחברת "צים"

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

במשרד האוצר בוחנים כעת הצעה שהוגשה בידי מנחם עצמון, מי שהיה מנכ"ל החברה לישראל ועבר מראשי קבוצת איזנברג, לרכישת השליטה בחברת הספנות צים.

מדובר ברכישת המניות, אותה אמורה להעביר החברה לישראל, שבשליטתו של איש העסקים שאול איזנברג לידי הממשלה, לאחר שקבוצת איזנברג לא היתה מוכנה להזרים כספים לחברת צים ולא היתה מוכנה לממש ערבות שנתנה לצים, בסך כ־30 מיליון דולר.

עצמון גיבש הצעה, על־פיה תקנה הקבוצה שארגן, את מניות השליטה בצים מידי הממשלה תמורת כ־40 מיליון דולר. בסכום זה ישוחררו, בין היתר, את הערבות שנתנה קבוצת איזנברג לחברת צים. בקבוצה שארגן עצמון שותפים גם אנשי עסקים מישראל וחברת הספנות האנגלית סיקונטיינר.

מנחם עצמון

"לים" — חברה בת של "צים" מבקשת הסכם עבודה נפרד

מאת נורית בהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

"לים", חברה בת של "צים", פנתה למועצת פועלי חיפה בבקשה לערוך הסכם עבודה עם עובדיה, בנפרד מהסכם "צים", לקראת 1 באפריל. לים אחראית לאספקה של מוצרים לאוניות ישראליות זרות ומוכרת מוצרים פטורים ממכס למשקיפי או"ם ומוסדות דת. בהיותה חברה בת של צים חל עליה הסכם העבודה של צים.

דובר מועצת פועלי חיפה משה בוטר הודיע שארגונו מתנגד בתוקף לשינוי כלשהו בהסכם העבודה. עוד אמר שבמסגרת תכנית הבראת החברה שיושמה לפני שלושה חו־דשים, הסכימו עובדי לים לצמצם את מצבת כוח האדם ב־25%. כיום מועסקים בחברה 103 עובדים.

החברה הממשלתית לפיתוח התיירות תסייע בהלוואות משלימות לענף

מאת זוהר בלומנקרנץ,
סופר "הארץ" לענייני תיירות

החברה הממשלתית לפיתוח תיי־רות (החפ"ת) מבקשת לגייס ב־אמצעות איגרות חוב, כספי ותשלומי הלוואות "למפעלים מאושרים" בענף התיירות. לסופר "הארץ" נודע כי החברה הממשלתית לפיתוח תיירות, פנתה בנושא זה למשרד האוצר. המדובר בהנפקתן של איגרות חוב בערך כולל של 25 מי־ליון דולר ואשר תצטרפנה על פני תקופה של חמש שנים. הן תשמשנה למתן הלוואות משלימות "למפעלים מאושרים" בענף התיירות, במסגרת הקמת קרן צמיתה.

עוד מבקשת החברה הממשלתית לפיתוח תיירות ממשרד האוצר לאפשר את חידוש מתן ההלוואות לשיפוצים במיגזר המלונאות.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, מורדות־הכרמל
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא:

"תכנית מס' מכ/218 — שינוי קו־בין בשכונות אצל הדקר בטירת הכרמל".

שינוי תכנית זה מהווה שינוי לתכנית ג/686 — שכונה צפונית מערבית בטירת הכרמל.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3190, תשמ"ה, עמוד 2109.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תש־לום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלזר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
אדר ב' תשמ"ו
במרץ 1986

דו"ח איגוד המפרסמים קובע:
70%
מתושבי תל־אביב וגוש דן קוראים את
העיר
העיתון הנפוץ ביותר בתל־אביב וגוש דן

להלל ולאליהו ריבלין
ניחומים על מות
האם
פרופ' חיים ברנדוין
אריה ובר
אליעזר סגל

בכאב עמוק אנו מודיעים על פטירתו ללא עת של אחי, בן אחינו ובן אחותי הצעיר עדין הנפש וטהור הלב
אילון בן זאב פלד (פילכנפלד)
ההלויה תתקיים היום ט"ו אדר ב' תשמ"ו, 26.3.86, בשעה 10.00 לפנה"צ בבית העלמין סנהדריה בירושלים
נפגשים ליד השער
רות פלד
שולמית ולנשטיין
אסתר ואברהם פלמן
חנה ודוד יעיד
וכל המשפחה

הננו מודיעים בצער רב על פטירת בעלי ואבינו היקר
גלעד פנחס
ההלויה תצא היום יום רביעי ט"ו אדר ב' תשמ"ו, 26.3.86,
מביתו רח' תנקין 42 בגבעתיים בשעה 16.00, לבית העלמין המקומי
המשפחה האבלה

אנו מודיעים בצער על פטירתה של אשתי, אמנו, אחותנו וסבתנו היקרה
אסתר דויד ז"ל
בת ר' חיים קסובסקי ז"ל
ההלויה התקיימה אתמול יום שלישי י"ד אדר ב' תשמ"ו 25.3.86
המשפחה המתאבלת

לחנה פריליך ולמשפחה
תנחומים במות האב
ראובן מלץ
ורשבסקי פריליך דובר

הננו מודיעים בצער רב על פטירת אבינו
ראובן אצלן
ההלויה תתקיים היום, יום רביעי 26.3.86 בשעה 13.00 בבית עלמין סגולה פתח תקוה
המתאבלים: בנו וכלתו: עמוס וזיוה אסלן
בנותיו: חווה ודני סמוכה
חנה ויהודה שמחוני
כרמלה ומנשה שאבי
רות ושמואל ביבי
וכל בני המשפחה

לחדוה, רקפת, עמינדב, גל ומשפחת פינשטיין
משתתפים באבלכם על מות
פרופ' **גדי פינשטיין** ז"ל
חברים לחוג לתורשת האדם
ביה"ס לרפואה אוניברסיטת ת"א

לחדווה והילדים
על מותו של
גדי ז"ל
אבלים וכואבים אתכם
אורה, חנוך והמשפחה

במלאות שלושים לפטירתו של יקירנו
ישראל כץ ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו לגילוי מצבה מחר יום חמישי ט"ז אדר ב' תשמ"ו 27.3.86 בשעה 4.00 אחה"צ
נפגשים ע"י השער בית העלמין החדש בכפר סבא
המשפחה

ליעקב רוזנבוך
על פטירת **אביך** ז"ל
רוטנשטרייך גיצלטר
עורכי־דין

ספורט

בעריכת יהיאל אדרי

נשיא קלן ל"ספורט הארץ":

אם נקבל הצעה טובה — נמכור את דוד פיזנטי

הכדורגלן: הצליחו לגמור אותי ★ ג'ימי הרטוויג אמר לי: כמו שמצבו את דמי — כך יעשו גם איתך

מאת זיגמונד שפיגלר

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). האם מסתיימת הקאריירה של דוד פיזנטי בקבוצת הבונדסליגה של פ.צ. קלן? אין לשאלה זו תשובה ברורה, אבל שיחות עם המאמן גיאורג קסלר, נשיא המועדון פטר ואייגר ודוד פיזנטי עצמו, חושפים מציאות מורכבת מאוד.

● אומר המאמן גיאורג קסלר: פיזנטי הוא כדורגלן טוב מאוד, דינאמי, בעל רגל שמאל חזקה מאוד. חוץ מקלאוס אלופס אין לי בקבוצה עוד שחקן בעל תכונות כאלה. נתתי לו הזדמנות להוכיח את עצמו בשלושה משחקים, אבל השגיאות שלו היו חמורות מאוד. לשחקן זר קשה להתאקלם בכל מדינה, אבל בעיקר קשה להתאקלם בבונדסליגה. אבל אתן לפיזנטי עוד סיכוי. נכון, במישחק נגד ליבסון בגביע אופ"א שיתפתי שחקן הובב, כיוון שהייתי בטוח כי הוא יכול לעזור יותר מאשר פיזנטי. אולי זה יכול לשבור פסיכולוגית כל שחקן, אבל מפיזנטי אני מצפה שיעבוד יותר קשה באימונים ויוכיח שהוא יכול לחזור להרכב. שאלים אותי מה עם הבעיות הכספיות של פיזנטי עם חלק גדול משוד קני הקבוצה. אני משיב על כך: יש לי יחסים מצויינים עם ישראל ויש לי הרבה ידידים בישראל. הייתי בישראל לא רק בביקורים פרטיים, אלא גם עם נבחרת הולנד וגם עם הרתה בר־לין. יוסי לפיזנטי היה לבבי — אבל מפיזנטי לא קיבלתי הר־גשה שהיחס הזה הוא הדדי. הוא עשה הרבה עבירות משמעת, עד שהכנסתי את אולף יאנסן במקומו. גם מרדכי שפיגלר אמר לי שפיזנטי יותר מדי פגיע מבחינה נפשית ורגשית, אבל אני לא רוצה להרשיע את פיזנטי. אני בטוח שהוא בישראל כוכב. אבל כאן, בקלן, כרגע מאוד קשה לו. כאשר שואלים אותי אם אני בריצה שצריך למכור אותו אני משיב: זה לא עניני, זה עניינה של ההנהלה.

● אומר הנשיא פטר ואייגר: כאשר ביקרתי אצל פייר ליטברסקי בבית החולים, הוא אמר לי: באימוני ההכנה לליגה פיזנטי עשה עלי רושם שהוא מסוגל להיות יותר טוב ממני. אבל הכל השתנה. בינ־תיים ביקשתי ממרדכי שפיגלר שישאר בקלן עוד כמה ימים ויעשה לפיזנטי עיסוי־נפשי, כדי לעודד אותו. אם נרצה למכור אותו, בצעורך להכניסו להרכב הראשון, כדי לקבל עבורו מחיר טוב. אני חושב שאם תבוא הצעה טובה לקנות מקלן את פיזנטי — יש על מה לדבר.

● אומר דוד פיזנטי: מה אגיד לך, הם הכשילו אותי. מבחינה הגבתית אני גמור. לקחו ממני את הביטחון העצמי. שוד קני קלן הגיעו למה שרצו: לגמור אותי. פיזנטי של היום זה לא אותו פיזנטי שהיה בקלן. ג'ימי הרטוויג אמר לי: כמו שהם מצבו את דמי הם יעשו גם איתך. אפילו אם יתנו לי לשחק, אני יודע שאשחק גרוע, כיוון שאין לי ביטחון עצמי. אני מפחד מהצעקות של השחקנים וחושש לעשות שגיאות.

* * *

בינתיים רווחת בקלן שמועה, כי המאמן גיאורג קסלר מבקש לרכוש שחקן זר חדש לקלן, מבלגיה או מהולנד, שחקן שה־כיר בתקופת עבודתו בארצות אלה. אם תחליט קלן לרכוש שחקן זר, נראה כי לא יחליטו לשחרר את מישל ואן דהיקור־פס, ומאחר שמותר שיתוף שני זרים בלבד, נראה שהקבוצה תצטרך לשחרר את פיזנטי.

שיפור במצבו של סאמפסון

אן.בי.אי.

ראלף סמפסון

ניו־יורק (אי־ פי). הפציעות הקשות שפקדו את כוכבי האן.בי.אי. בשנה האחרונה, לא פסחו גם על ראלף סאמפסון, שחקנה הענק של יוסטון רוקטס. שתי דקות ו־19 שניות לפני סיום הרבע השני במישחק החוץ נגד בוסטון סלטיקס, התרומם סאמפסון לריבאונד מתחת לסל קבוצתו, איבד את שיווי משקלו ונחת על גבו. הוא ספג חבטה עזה בראשו ובחלק העליון של גבו. ובתחילה היה חשש לפגיעה חמורה עד כדי שיתוק. סאמפסון טען, כי אינו מרגיש את חלק גופו התחתון. הוא הורד מהמיגרש ב־אלונקה והובל לבית חולים מקומי. שם עבר צילומי רנטגן לפיהם התברר כי אין לו שברים. גף סהיס, דובר מועדון בוסטון סלטיקס, דיווח מאוחר יותר, כי יש שיפור ניכר במצבו של סאמפסון וכי חזרה אליו התחושה ברגליו. ד"ר תומאס סי־לוה, רופאה של בוסטון, אמר שנראה לו, כי הכל יהיה בסדר "אבל להודות על האמת היינו מבוהלים".

גם ללא סאמפסון הציגה יוסטון יכולת מצויינת לפני שנוצחה 114—107, אחרי שכמה דקות לסיום היה שוויון 97—97. סקוט וודמן, שקלע 11 מ— 19 הנקודות שלו ברבע האחרון, היה זה שהוביל את בוסטון לניצחון, עם שתי קליעות ביותר ששברו את השוויון ואיפשרו לבוסטון לזכות בניצחון שמיני רצוף־ ... בשיא ... הבית, שקבעה מיניאפוליס לייקרס לפני 36 שנים — 27 ניצ־חונות. בוסטון ניצחה ב־24 מישחקי הבית האחרונים שלה.

שמונה נקודות ללא מענה של וושינגטון בולטס ברבע הרביעי, איפשרו לה להפוך את היוצרות ולנצח את פילדלפיה 100—93, עם 29 נקודות של ג'ף מאלון. הלו־ס־אנג'לס לייקרס זכו בפעם ה־שביעית ברציפות בבכורה באיזור המערבי בניצחון 124—102 על סן־אנטוניו ספרס. תוצאות נוספות: דאלאס — אינדיאנה 126—120, יוטה — סיאטל 116—108.

כדורגל

במוקד הערב: נוף־ים — ארזים

הערב ייערכו מישחקי המחזור ה—21 בליגה הלאומית בכדורגל. במוקד מיפגש התחתית בין הפועל נוף־ים למכבי ארזים.

המישחקים האחרים: מכבי רחו־בות — מכבי נתניה, מכבי פתח תקוה — הפועל ראשון־לציון, הפו־על רמת־גן — מכבי קרית־מוצקין, מכבי ראשון־לציון — הפועל פתח־תקוה, אליצור הרצליה — הפועל רחובות.

בית"ר י־ם נוצחה 3—2 בנחלת יהודה

מאת סופר "ספורט הארץ"

קבוצת הפועל נחלת יהודה מליגה ב' חוללה אתמול הפתעה גדולה, כאשר ניצחה במגרשה 3—2 את בית"ר ירושלים, מחזיקת הגביע, במישחק רעים לזכרו של סרן יוסי דר שנפל במלחמת לבנון.

הבית"רים הופיעו בהרכב חסר — בלי אורי מלמיליאן, חנן אזולאי, אהוד אשם והשוערים הקבועים. את הפועל נחלת יהודה חיזקו שחקני מכבי תל־אביב אבי כהן, מוטי איווניר ואלי דריקס.

גמר־סל

הערב בערד: הפועל ת"א — הפועל חולון על המקום ה—3

מאת סופר "ספורט הארץ"

עוד תארח הערב (20.00) את מישחק הטמליך בין הפועל תל אביב לבין הפועל חולון על המקום השלישי בליגה הלאומית בכדורסל. חולון ניצחה במישחק הראשון 112—92 והיא פייבוריטית לניצחון גם הערב. הקבוצה מתכוננת למישחק הגמר על גביע המדינה, לעומת תל־אביב, שסיימה למעשה את העונה.

אתמול חלה רכז הפועל תל אביב, עמוס פרישמן. הוא רותק ל־מיטתו בגלל כאבי ראש וחום גבוה. פרישמן לא התאמן אתמול ולא ישחק הערב.

ג'ונסון ומאגי חזרו לאימונים

מאת סופר "ספורט הארץ"

לי ג'ונסון וקווין מאגי, כדורסלני החיזוק של מכבי תל אביב, שבו אתמול להתאמן לאחר שנעדרו מן האימון שנערך שלשום. ג'ונסון סובל משפעת ואתמול אמר: "אני חלש עדיין. אם המישחק (מול אלי־צור נתניה) היה מתקיים היום (אתמול) — לא הייתי משחק. יש לי עדיין חום גבוה, אך אני מקווה להחזק ביומיים שנותרו עד ל־מישחק". קווין מאגי סובל מדלקת בעיניו, אך ישחק מחר. את מול, לאחר שהתאמן אמר אחד מאנשי מכבי: "אין מה לדאוג. קווין יוכל לקלוע גם בעיניים עצומות".

מכבי תל־אביב קיים את האימון באולם האוניברסיטה בתל־אביב שם יתאמן גם הערב. אליצור נתניה התאמן במכון וינגייט וגם הערב יתאמנו יוסי הררי ובחוריו באולם הי"א. כל שחקני נתניה בריאים ובקבוצה קיים רצון עז לתקן את הרושם העגום מהמישחק הראשון, לנצח את מכבי ולכפות מישחק שלישי ומכריע בשבוע הבא.

כדורסל

קינגסטון אלופה

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). קבוצת פוליסל קינגסטון זכתה פעם נוספת באליפות אנגליה בכדורסל. במישחק המכריע בטורניר הגמר, שהיה באולם ומבלי, ניצחה קינגסטון את ברמינגהאם 114—95. קריסטאל — פאלאס הודחה במקום השלישי אחרי ניצחון 136—117 על לסטר.

בצרפת עלתה אורתז לראש טבלת בית הגמר, אחרי ניצחון חוץ על מונאקו 80—78. המובילה הקודמת, וילרבאן, נוצחה 100—101 בליגמו, שם קלע בילי נייט 42 נקודות. ... 85—88 ... 71—77. אחרי 6 מחזורים מובילה אורתז עם 11 נקודות לפני וילרבאן 10, אנטיב, מונאקו, שאלון, לימוז' וסנט־אטיין 9 כ"א וטור 6 נקודות.

● שלושה מתאגרפים יצאו אתמול למערב גרמניה שם ישתתפו בתחרויות הפרס הגדול, תחרות מהחשובות בעולם. המתאגרפים ה־ניבחרים על אגודות כפפות הזהב הם: 48 ק"ג יהודה בקירום מפ"ת, 51 ק"ג יונה אוסקר מלוד, 54 יעקב שמועל מאור יהודה.

מונדיאל 86

טבליסי (שרות "ספורט הארץ"). מנהלה של נבחרת אנגליה, בובי רובסון, דחה להיום בצהריים את פירסום הרכב נבחרתו שתשחק כאן לפנות ערב נגד ברית המועצות במישחק ההכנה השלישי שלה לקראת מישחקי גמר הגביע העולמי במכסיקו.

פציעות, עייפות ובעיות אחרות, מקשות על רובסון להציב את ההרכב שהיה רוצה לבחון לקראת המונדיאל. שלושת "האיפסוויץ'" — וילקינס, היטלי וקאטאגם, הגיעו לכאן רק אתמול בצהריים אחרי טיסה של 48 שעות דרך פרנקפורט ומוסקווה והתלוננו על עייפות. היטלי אף סובל מפציעה במיפשעה ובדור שלא ישחק. נעדרים בטוחים אחרים — הקפטן בריאן רובסון וה־מגן הכרכר טרי פיקסון שלא הגיעו לכאן כלל, וטוני וודקוק המצוע ברגלו.

עם הגיעו לכאן אמר רובסון שנותרו לו שלוש בעיות עיקריות לפתור לפני מישחקי מכסיקו: האם להמשיך עם קיצוני או לשחק במערך 4—4—2, מי יחליף את בריאן רובסון במידה ולא יהיה כשיר ואת מי להציב כבלם שני ליד בוצ'ר — מרטין, רייט או פניק.

לאור המצב שנוצר הוא עשוי לוותר היום על הקיצוני כריס וודל ולשחק עם ארבעה שחקני מרכז שרה ביניהם שחקן הנבחרת הצעירה סטיב הודג, בהופעת בכורה.

גם הנבחרת הסובייטית תחסר שניים — שלושה משחקני ההרכב

משחק פורימי

גוראל הבקיע שער

קבוצת הכדורגל של הפועל חיפה סיימה בתיקו 3—3 משחק פורימי עם נבחרת עיריית חיפה. פיטר לוד־יגר, הכדורגלן הסקוטי המקווה לשחק בהפועל חיפה, ובינתיים משמש כמאמן, שיחק אתמול לראשונה כאורח במדי קבוצתו שהורכבה ברובה מעסקנים. בעיריית חיפה שיחק ראש העיר אריה גוראל, בדקות רבות היתה במשחק אווירה פורימית שגרמה גלי צחוק למאות הצופים שבאו לגן הזיכרון כדי לחזות במשחק. ראש העיר אריה גוראל כבש שער בבעיטת 11 מטרים. גם מזכיר העיר יוסי גלחמן וחבר המועצה ד"ר משה בקר כבשו כל אחד שער. להפועל חיפה כבשו חברי ההנהלה יואל גולדברג וסמי יונה ושחקן החיזוק ממועצת העיריה, מבכ"ל שכן עובדים נסים שרת. את המשחק ניהל עמית קלין, בנו של בכיר השופטים בישראל אברהם קליין. הנמצא בימים אלו בדאלאס, ...

באיירן מינכן לגמר הגביע

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). קבוצת באיירן מינכן ה־עפילה לגמר הגביע הגרמני כי שניצחה במישחק החוץ את האלדהוף מאנהיים 2—0. המישחק השני יהיה הערב בין שטוטגארט ודורטמונד.

במישחקי השלמה בבונדסליגה: בוכום — קלן 2—0, איינדינגן — קייזרסלאוטרן 3—1, לוורקוזן — פרנקפורט 2—0.

כאבי ראש לבובי רובסון לפני המישחק נגד בריה"מ

פציעות ועייפות מנעו פירסום ההרכב בטביליסי ★ צרפת ללא פלאטיני נגד ארגנטינה ★ ג'נינגס ודלגליש ישברו שיאים

הראשון בגלל פציעות. אבל רובסון רואה במישחק זה מיבחן רציני ביותר. לפני שנתיים ניצחו הסובייטים את אנגליה בוומבלי ורובסון אומר "אז הם היו בכושר גופני יותר, חזקים יותר, מהירים וטובים יותר מאיתנו. אבל השתפרנו מאז ואני מקווה שנוכיח זאת כאן".

שני כדורגלנים ותיקים יציבו הערב שיאים. בבלפאסט ישווה השוער בן ה־40 פאט ג'נינגס את השיא העולמי של ביורן נורדקוויסט השוודי — 115 מישחקים בין־ארציים — כאשר יגן על שערה של צפון־אירלנד במישחק נגד דנמארק. הנבחרת הדנית תשחק בהרכב חסר ללא אלקייר, ארנסן, נילסן ולרבי. בגלאזו ילבש קני דלגליש בפעם ה־100 את מדי נבחרת סקוטלנד מול רומניה. דלגליש בן ה־35, הוא הסקוטי הראשון שמגיע למאון כזה ולכן יהיה הערב הקפטן למרות שהקפטן הקבוע, גרהאם סונס, ישחק. בהרכב הסקוטי ארבעה שינויים מאז המישחק נגד ישראל ברמת־גן. מלבד דלגליש וסונס ישחקו הערב גם השוער אנדי גוראם במקום ג'ים לייטון הפצוע וגורדון סטראקן יחזור לאגף הימני של ההתקפה.

מחזיקת הגביע העולמי, איטליה, תארח באודינה את אוסטריה שלא העפילה לשלבי גמר הגביע העולמי. בהרכב האיטלקי יחליף ויאלי את קונטי הפצוע. בחיפון יתמודדו ספרד . שתתבסס על שחקני האלופה המדשה ריאל מאדריד ופר־לין, שתשלב בהרכבה את בוטייק המשחק ברומא. שתי נבחרות שלא העפילו לגמר יפגשו בראבלין — אייר ווילס. יהיה זה המישחק הראשון של המנהל ג'קי צ'רלטון כמנהל נבחרת אייר.

מאראדונה בפאריס

זה יהיה אחד מ—7 מישחקים שיתקיימו הערב ברחבי אירופה בהם יופיעו 10 נבחרות שישתתפו במונדיאל 1986.

מישחק מסקרן מאוד יהיה בפארק דה־פרנס בפאריס שם תארח צרפת את ארגנטינה. העימות הצפוי בין מישל פלאטיני ודייגו מאראדונה לא יתקיים מאחר והקפטן הצרפתי פרש בגלל פציעה. קשר מצטיין אחר, אלן ז'ירס , יעדר גם הוא מההרכב הצרפתי וכן החלוץ החדש ז'ן־פייר פאפן, שלא שוחרר ע"י מועדונו הבלגי ברוז'. המאמן הצרפתי הנרי מישל יכצל את המישחק לבחון כמה שחקנים. כך הודיע על הספסל את החלוץ דומיניק רושטו ואת הבלם איוון לה־רה. בהרכב הארגנטיני יחסר הבלם דניאל פאסארלה שלא שוחרר ע"י מועדונו פיורנטינה. מלבד מאראדונה ישחקו עוד האלי־ארגנו מריאל מאדריד ו בוצ'ורואגה מהמועדון הצרפתי נאנט.

מאט נורן מצלפי (משמאל) וניקי ריד ממנצ'סטר סיטי, בעימות אוויר. במישחק גמר גביע הקבוצות בלונדון שהיה ביום א' באיצטדיון וומבלי בו ניצחה צ'לסי 5—4 (צילום רדיו איפי)

באירד בדרך לתואר שלישי כשחקן היעיל

מאת גיא צוקר

לארי באירד

כשיוכתר לארי באירד, כפעם השלישית ברציפות, בתואר השחקן היעיל ביותר באן.בי.אי. — לא יופתע איש. הבחירה תתבצע לאחר סיום העונה. בזמן מישחקי הפליי אוף. אך כבר כעת ברור שבאירד בן ה—29, כוכב קבוצת בוסטון סלטיקס, הוא המועמד הריאלי היחיד, לזכיה בתואר. דכיה כזו תקנה לו את התואר בפעם השלישית ברציפות. הישג חסר תקדים עבור שחקן בתפקידו. בהיסטוריה בת 40 השנים של ליגת האן.בי.אי. רק שני שחקנים בלבד בהישג כזה: ביל ראסל (1961—2—3) ווילט צ'מברליין (1966—7—8). אולם יש לזכור ששניהם היו שחקני ציר, לעומת באירד, שהוא שחקן פינה (פורוורד).

בחינת הישגיו של באירד בתחום האישי והקבוצתי, מאז נכנס לליגה בשנת 1979, מגלה תמונה מרהיבה: שחקן שעושה הכל בצורה הקרובה לשלימות ומאציל מיכולתו על חבריו לקבוצה. כך מוצאים את הענק הבלהורייני (2.06 מ') בין עשרת השחקנים המצטיינים בחמש קטגוריות שונות שכמה מהן "מנוגדות" זו לזו. בשבוע שעבר הוא דורג המישי בין הקלעים (25.7 בממוצע למישחק), שביעי בין קולטי הכדורים החוזרים (10.1), תשיעי בין המוסרים דורים (2.12), רביעי בין קלעי העונשין (88.8%) ורביעי בין קלעי שלוש הנקודות (40.4%). בנוסף לכך הוא מוסר קרוב ל—7 מסירות לסלים בממוצע למישחק — המספר הגבוה ביותר מבין השחקנים שאינם שחקני חוץ (גארדים).

הגדול ביותר באן.בי.אי. מאז הצטרף אליה באירד. הקבוצה עברה חמש פעמים את מחסום 60 הניצחונות ואם לא יפקוד אותה משבר מפתיע מאד — תחזור על הישג זה גם העונה. הסלטיקס זכו באליפות הליגה בשנת 1981 וחזרו על המיבצע, שלוש שנים אחר כך. למרות שבשורות הקבוצה כמה שחקנים מצויינים כמו קווין מקהייל, רוברט פאריש ודניס ג'ונסון — ברור שבוסטון תלויה בראש ובראשונה בלארי באירד.

בשנת 1978, לאחר שנה מאכזבת ורצופת משברים, ביצע רד אוארבאך, מאמן, מנהל ונשיא בוסטון מאז שנת 1950, את הצעד, שבכבמו עיסקאות מוהירות אחרות שלו — להיסטוריה: הוא ניצל את זכות הבחירה הראשונה להחתמת שחקן מיכללות ובחר בבאירד, למרות שהלה הודיע כי ברצונו ללמוד באוניברסיטת אינדיאנה סטייט שנה נוספת. חמש קבוצות לא רצו להמתין, אך אוארבאך (שהודה אחר כך כי לא האמין שבאירד יהיה טוב כל כך, הימר — וזכה. בשנתו הראשונה נבחר באירד "רוקי" המצטיין של הליגה, הרצב בחמישיה הטובה של העונה ושיחק במדי נבחרת המזרח — מול המערב. מאז נבחר חמש פעמים נוספות לחמישיה העונתית ולחמישיית המזרח. בשנתיים האחרונות הוסיף למאזנו את תואר השחקן היעיל ביותר בליגה ובאמור, השנה יעשה זאת בפעם השלישית.

התארים הללו, כך מסתבר, אינם מרשימים אותו. בקיץ האחרון, למרות פגיעה קשה במרפקו, הקדיש חמש שעות, מידי יום, לאימונים. הוא התאכזב מיכולתו במישחקי הפליי־אוף והחליט לתקן את הליקויים. בתחילת השנה ניכרו בו אותות הפציעה (הוא נפגע גם בגבו) אך כעת, כשנותרו כשבועיים לסיום העונה הרגילה, אין כל ספק: לארי באירד הוא שחקן הכדורסל הטוב ביותר בעולם.

ווינר אמיתי

אולם, הנתונים הסטאטיסטיים הללו לא מגלים הכל. לארי באירד הוא שחקן נשמה, בעל אופי בריד. הוא אינו מוותר לעולם. גם כאשר הוא נאבק עם השחקנים הקשוחים ביותר בליגה על כדור חוזר. הוא מעדיף מסירה על פני זריקה גם כאשר הוא יכול לקלוע. הוא יתבע את הכדור אבוד למרות שהסיכויי להשיגו אפסי. מעל לכל לארי באירד הוא "ווינר". ברגעים הקריטיים יימצא הכדור בידיו. אם בוסטון זקוקה לסל — הוא ישיג אותו. כאשר המישחק עומד בפני הכרעה הוא זה שיקלע את זריקות העונשין.

כל התכונות הללו באו לידי ביטוי מושלם בשבע השנים האחרונות. בוסטון, שסיימה את עונת 79—78 עם המאזן הגרוע ביותר בתולדותיה (29—53), השיגה את מספר הניצחונות

הבריאים לאירופה הפצועים לטיפול

ישראל אלימלך / דורון ג'מצ'י

רים, יצא המסדע בשכרנו.

מראה מעל לסל

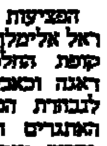

מיכאל קרונן

הפציעות של דורון ג'מצ'י וישראל אלימלך, הדורשות ניתוחים ותקופת החלמה ממושכת, גורמות דאגה וכאבי ראש אצל האחראים לנבחרות הכדורסל שלנו, לקראת האתגרים העומדים בפניה בקיץ הקרוב. מנסים לשכנע את השניים לדחות את הניתוחים עד סיום אליפות אירופה דרגה ב' גם אם זה יביא להופעתה של הנבחרת בהרכב חסר באליפות העולם שתהיה בחודש יולי בספרד.

משום מה הוליטו באיגוד הכדורסל לתת לאליפות דרגה ב' של אירופה עדיפות יותר מאשר לאליפות העולם. השאיפה לחזור לדרג העליון של אירופה מובנת, אבל השאלה אם יש לעשות זאת בכל מחיר. כל מי שראה את ג'מצ'י ואלימלך בשבועות האחרונים מבין שבכושרם הנוכחי לא יוכלו לתפקד ביותר מאשר 50 אחוזים, והשאלה היא אם זה יספיק. בטורניר קשה כזה עדיפים שחקנים בריאים ובכושר גופני מלא, מאשר כאלה שאיש אינו יודע כיצד יתפקדו.

אני יכול להבין גם את המאמן צבי שרף השואף להחזיר את הנבחרת לדרג א' אחרי מה שקרה בשנה שעברה בגרמניה. אבל מאידך צריך להיות ברור לו, שאם ידחו את הניתוחים של ג'מצ'י ואלימלך, אין כל ביטחון שיוכלו למצות את עצמם בבלגיה ולבטח לא יצאו לאליפות העולם בספרד. זו הולטה קשה, אבל יש לשקול את הדברים בצורה הגבונה.

האירופי. אבל יש לזכור כאן שני דברים: ראשית בתפקידים אלה יש לנו מיבחר גדול של שחקנים טובים שזה תוכל להיות ההזדמנות שלהם להוכיח שאינם נופלים משחקני ספסל. חיים זלוטיקמן, דורון שפע, ארי רוזנברג ומוטי דניאל, העומד לחזור מארצות הברית, יכולים לשחק בתפקיד שחקן החוץ השני או בעמדת חצי הפינה. שמואל זיסמן, עמוס פרישמן, חן ליפין ועדי גורדון הם רכזים מצטיינים ואם מחפשים שחקן מנוסה בתפקיד זה, אפשר גם לקרוא לדני ברכה שהציג יכולת מצויינת העונה כמפעיל ה־מנוסה של השחקנים השחורים באליצור נתניה.

נקודה נוספת מתייחסת למיבנה של אליפות אירופה. אליפות דרגה ב', שתהיה בחודש מאי בבלגיה, היא האחרונה במיבנה הזה. אחרי אליפות אירופה דרגה א' שתהיה ביוון בשנה הבאה, יעבור הכדורסל האירופי למיבנה חדש. השלבים המוקדמים של אליפות אירופה יהיו בבתים קטנים בני 4 נבחרות כ"א, בשיטת בית וחוץ, בדומה למוקדמות של אליפות העולם. כך שגם בביקורה הגרוע ביותר, בו לא תסיים הנבחרת שלנו בין 4 הראשונות בבלגיה, היא תתמיד בסך הכל אליפות אירופית אחת. אם ננצל את ההזדמנות ו נכשיר בבלגיה כמה שחקנים צעי־

מאמן פדראלי

המעבר לשיטת המישוקים ה־דורשה ידרוש גם התארגנות באיגוד הכדורסל. אם עד היום נטען, ובצדק, כי אין מקום להעסיק מאמן לאומי במשרה מלאה, מאחר שאין לו בלאו הכי תעסוקה בין אליפות אירופית אחת לשניה, הרי שמ־1988 תהיה לנבחרת הלאומית פעילות רצופה במישחקים המוקדמים לאליפויות אירופה ואליפויות העולם.

כמעט בכל אירופה יש מאמנים לאומיים במשרה מלאה. בכמה מדינות, קיים מעמד של מאמן פדראלי, האחראי על כל נבחרות הייצוג ומסתייע בעוזרים בכל אחת מהנבחרות. זה התפקיד שצריך לחשוב עליו גם אצלנו. ראשית זה יבטיח שהמאמן הלאומי לא יהיה מובטל יותר מדי ו"יצדיק" את המשכורת שתשולם לו. גם מבחינה מקצועית יש בכך יתרון מאחר שכל הנבחרות יתאמנו בשיטה דומה וישחקו בסיגנון אחיד, כך שהמעבר של השחקנים מדרג אחד לשני, יהיה חלק יותר.

זהו הזמן למחשבה וכדאי להתחיל לדון בנושאים אלה כבר עתה ולהתארגן בהתאם.

מיבנה חדש

קשה לי להבין מדוע רואים באליפות העולם אירוע שני ב־חשיבותו. לראשונה מאז 1954 העפילה ישראל לשלבי הגמר ולאור היכולת הגבוהה של היריבות, יהיה צורך להעמיד נבחרת חזקה מאוד כדי להשיג דירוג טוב. לכמה שחקנים זו הזדמנות אחרונה להשתתף במיפעל גדול כזה והם רוצים לנצל את ההזדמנות עד תום.

נכון, בלי ג'מצ'י ואלימלך, יהיה קשה הרבה יותר לחזור לדרג א'

חדשות חוץ

7 אוסקרים לסרטו של סידני פולאק "זכרונות מאפריקה"

כוכבת הסרט, מריל סטריפ, לא קיבלה את הפרס

לוס אנג'לס (עיד ועיצ) — הסרט "זכרונות מאפריקה", סיפורה של אריסטוקרטית דנית והאהבותיה ב־קניה, בכיכובם של מריל סטריפ ורד־פורד רדפורד, זכה ב־7 פרסי אוסקר, צויין כסרט הטוב ביותר של השנה. הבמאי סידני פולאק, קיבל את פרס הבימוי הטוב ביותר בשביל אותו סרט וגם התסריט זכה בפרס הטוב ביותר.

ויליאם הארט צויין כשחקן הטוב ביותר על תפקידו בסרט "נשיקת אשת העכביש" שהופק והוסרט בברזיל.

השחקנית ג'רלדין פייג' זכתה בפרס השחקנית הטובה ביותר על משחקה בסרט "מסע אל השפע" (שטרים הוקרן בארץ). דון אמיצ'י, מי שהיה כוכב קולנוע רומנטי בשנות ה־40, נבחר כשחקן המשנה הטוב ביותר על תפקידו בסרט המדע הבדיוני "קוקון".

הסרט "כבודו של פריצי", שהיה בין המתמודדים על המקום הראשון, קיבל רק פרס אוסקר אחד. אנג'ליקה יוסטון, בתו של הבמאי הנודע, ג'ון יוסטון, זכתה בפרס שחקנית המשנה הטובה ביותר על הופעתה בסרט זה.

סטריפ לא קיבלה פסלון הזהב

אשר ל"זכרונות מאפריקה", למרות שהסרט זכה בפרסי אוסקר רבים, בעיקר על ההישגים הטכניים שלו, שני השחקנים הראשיים, מריל סטריפ והשחקן, קלאוס מריה ברנ־דאור, לא קיבלו את פסלוני הזהב.

הבמאי ההוליבודי הנודע, הנחשב ל"נער פלא", על סרטיו המהוללים, שזכו לקופות גדולות, סטפן ספילברג, לא קיבל את הפרס. סרטו "הצבע ארגמן" היה מועמד ל־11 פרסי אוסקר אולם לא קיבל אפילו פרס אחד. סרט זה נחשב לסרטו הרציני הראשון של ספילברג, שהתמחה עד אז בסרטי הרפתקאות בלבד.

השחקן פול ניומן, שהיה מועמד שש פעמים לפרס אוסקר, מבלי לזכות בו, קיבל הפעם פרס כבוד "לאות הכרה על הופעותיו הב־צוינות והמרשימות בקולנוע בבמשך השנים".

פרס אוסקר־כבוד נוסף הוענק למלחין, אלכס נורת, שחיבר את המוסיקה לסרטים "כבודו של פריצי" ו"הוסטלית ושמה תשוקה" ואשר מונה 15 פעמים כמועמד לאוסקר ולא זכה בו.

הזמר והמלחין ליונל ריצ'י קיבל אוסקר על שירו "אמר אתה, אמור אני" המושר בסרט "לילות לבנים".

פרס אוסקר לסרט הזר הטוב ביותר הוענק לסרט הארגנטיני "הסיפור האמיתי".

סרטים אחרים שזכו לציון בקטגוריה זו הם: "בול העם" (מערב גרמניה) "קולונל רדל" (הונגריה), "שלושה גברים ועריסה" (צרפת) ו"מסע עסקים של אבא" (יוגוסלביה).

בקניה רואים ב"זכרונות מאפריקה" "סרט גזעני ומשפיל את האפריקאים"

(ע"ן) - הליכוד העניקה פרס־אוסקר לסרט "זכרונות מאפריקה", אולם בקניה, שם צולם הסרט, תואר ע"י מבקרי סרטים בעתונים כ"לא רלוונטי, שטחי, גזעני ומשפיל את האפריקאים."

הסרט שהפקתו עלתה 30 מיליון דולר, מתאר את חייה של הברונית הדנית, קארן בליקסן, בקניה, בתחילת המאה העשרים. הוא הוצג בראשונה מחוץ לארה"ב, בניירובי עצמה בחודש ינואר.

כיום מוצג הסרט בקולנוע "דרייב אין" בעיקר לאוכלוסיה הלבנה שנותרה כאן.

"האם ייתכן שהעולם המערבי עדיין רוצה לחשוב שאפריקה היתה במעמדה הטוב ביותר באותם 'ימים ישנים וטובים' כאשר האפריקאים ידעו את מקומם", כתבה מבקרת הקולנוע מרגרטה וה גצאורו.

מבקר אחר, סם קאהיגה, אמר לכתב רויטרס: "זה כנראה סוד ובסוד מצד מפיקי סרטים ממדינות המערב לבוא לכאן ולעשות סרטים רומנטיים על תקופה מאוד לא רומנטית בהיסטוריה שלנו".

קהיגה מתח ביקורת בעיקר על הדמות החיובית שניתנה בסרט ללורד דלאמיר, אחד המתיישבים הלבנים הממלא תפקיד חשוב בסרט הזה. קאהיגה סיפר, כי דלאמיר הרג פעם שני אפריקאים, כאשר דרס אותם, לאחר שסירבו לפנות את הדרך.

"אלה הם הטיפוסים, שזוכים לכבוד בסרט "זכרונות מאפריקה," הוא אמר.

"זאת איננה אפריקה בשעתה הטובה. היא מצומצמת לכדי ציור קיר אקזוטי ותו לא", אמר.

לעומת זאת, שחקנים קניאתיים, שהשתתפו בסרט הגיבו בשמחה רבה על פרסי האוסקר הרבים בו זכה הסרט "זכרונות מאפריקה". אחד מהם, קנט מייסון, המופיע בתפקיד משנה, אמר כי זהו סרט נפלא.

הפקת הסרט נתקלה בקשיים והיתה אפילו שביתה, כאשר התברר שהניצבים השחורים מקבלים שכר נמוך מעמיתיהם הלבנים וגם מזונם ירוד.

ואולם עוזר של המפיק, טרי קלג, אמר לכתבים, שכל עניני השכר הופקדו בידי קבלנים מקומיים והם שהחליטו על מתן השכר היותר נמוך לניצבים השחורים שהוזמנו.

השגרירות האמריקאית וארמון הקיסר בטוקיו הותקפו בטילים

החשודים העיקריים הם אנשי ארגון שמאל קיצוני — "צ'וקאקו־הא"

טוקיו, (ע"ח). השגרירות ה־אמריקאית וארמון הקיסר בטוקיו, הותקפו בטילים אתמול, אך לפי ידיעות ראשונות לא היו נפגעים.

המשטרה מסרה, כי שני טילים נורו לעבר השגרירות מכלי שהוצב... שהותקנו על מכונית, והם נפלו בחצר... טיל אחד נורה לעבר ארמון הקיסר ממכונית שחנתה ליד תחנת משטרה מקומית.

לא נודע בינתיים על פגיעות או נזקים בארמון.

טילים תוצרת בית

בחקירת המשטרה התברר כי הטילים הם תוצרת בית. נורו מכלי רכב חונים. ההתקפות האלה עוררו דאגה בקרב שלטונות יפן נוכח ועידת הפיסגה של 7 מדינות התעשיה להתקיים בטוקיו בקרוב.

המשטרה אישרה, כי איש לא נפגע התוקפים היו מנוסים. פקידי הארמון מסרו כי הקיסר בן ה־84 הירוהיטו נח את שנת אחר הצהרים שלו, בעת ששני הטילים נחתו בגנו.

החשודים העיקריים הם אנשי ארגון השמאל הקיצוני צ'וקאקו־הא. אנשי ארגון זה הודיעו כי הם יגרמו תוהו ובוהו בעת ועידת הפיסגה של 7 המדינות שתתכנס בטוקיו במאי. כן הודיעו כי ישבשו את החגיגות לציון מלאות 60 שנות הקיסר הירוהיטו על כיסאו. חגיגות אלה יתקיימו ב־29 באפריל.

איתגר לדמוקרטיה

המשטרה מסרה כי היא מחפשת אחר גבר לבוש בגדים לבנים שנראה נוהג במכונית אשר פרצה דרך מחסום בדרום מזרח טוקיו.

"מעשה הוצמבי זה מהווה אתגר חמור מאוד לדמוקרטיה" נאמר בהודעה שפירסם המזכיר הראשי של הממשלה היפנית מאסאהרו גוטודה. "אנו חייבים לעשות הכל כדי שלא יקרו דברים כאלה בעת שתתקיים ועידת הפיסגה".

גם ראש הממשלה יאסוהירו נאקאסונה אמר לכתבים: "אנו נעשה את הכל וננקוט באמצעי הביטחון המחמירים ביותר".

דוברת השגרירות האמריקאית מסרה, כי למעשה נורו לעבר אתר השגרירות 3 טילים.

התייר האמריקאי תום ארהארדט מן העיר סאן דייגו אמר לכתב רויטרס, כי ראה "כדורי אש" טסים בגובה רב. "אחד מהם פגע בקומה השלישית של הבניין המרכזי בשגרירות האמריקאית ונפל אחר כך לשקיע".

הטילים היו מיכלי תרסיס מלאים בדלק ומורכבים על מקלות מעץ. הם נורו ממשגרים שהורכבו מצינורות ברזל, מסרה המשטרה.

סוג נשק זה הופעל כבר קודם לכן ע"י צ'וקאקו־הא הארגוני בארגון קיצונים אחרים בעת ההפגנות נגד הרחבת של נמל התעופה הבין לאומי של טוקיו.

עוד נודע כי שתי המכוניות היו לבנות ושתיהן נגנבו בסכונות ליד טוקיו. השגרירות הותקפה בשעה 1.15 בלילה וארמון הקיסר דקה לאחר מכן.

עורך את המדור: יצחק לאור

יורש העצר הירדני:

מלחמת המפרץ עלתה עד כה 200 מיליארד דולר

רבת־עמון (ע"ד וע"צ) — יורש העצר הירדני, חסן אמר אתמול, כי מלחמת איראן־עיראק היא הסכסוך הטרגי ביותר באיזור, סכסוך שבמימדים חומריים, כלכליים ופיננסיים גרם להפסדים של למעלה מ־200 מיליארד דולר עד היום.

עוד אמר בפתיחת סמינר בינלאומי כאן, על הדרכים להביא לסיום המלחמה, כי עד כה היו האבידות בנפש מיליון הרוגים, פצועים, נכים או חסרי קורת גג.

ממשלת איראן לא הוזמנה ל־סמינר.

הנסיך חסן קרא לאיראן להיענות לקריאות השלום והוסיף: "אנו מקווים, כי מנהיגי איראן יבטלו את הדרישות האגרסיביות שלהם ובמיוחד תיהם לייצא את המהפיכה שלהם למדינות השכנות".

ירדן היא אחת התומכות הנאמנות של עיראק בסכסוך זה.

בסמינר משתתפות 20 משלחות מטעם ארגונים שונים באסיה, אפריקה המזרח התיכון והוא יימשך שלוש ימים. בין המשתתפים נציגי האופוזיציה האיראנית.

סנטור בן 62 שובת רעב באוטווה מזה 18 יום

מוחה נגד הכשרה מקצועית למובטלים

מאת גלעד דותן

סופר "הארץ" בקנדה

אוטאווה (מיוחד ל"הארץ"). בבניין הסנאט באוטאווה נכנסה ליומה ה־18 שביתת רעב של סנטור בן 62, שמצבו הולך ומחמיר. הסנטור הקנדי־צרפתי, ז'אק אבר, פתח בשביתת רעב במחאה על הוולכת הממשלה לבטל תוכנית להכשרת צעירים מובטלים לשוק העבודה.

הסנטור עורך את שביתתו באולם הכניסה של הסנאט הקנדי ואי אפשר לפנותו, בגלל חסינותו ה־פרלמנטרית.

ביום שישי הבטיח ראש הממשלה מלרוני, תוכנית חדשה להכשרת הצעירים, אך אבר הודיע כי לא יפסיק, עד שהתוכנית המקורית תאושר בשלמותה מחדש. הסנטור מתקיים על מים מינראליים בלבד, ונהנה מזרם של אלפי מבקרים האוהדים. הרופאים ציוו עליו להגביל את "קבלת הפנים" לאהדיו לשעתיים ליום, עקב היחלשותו והתמוטטות הדופק בלתי סדיר.

סמינר

חדירה לשוק

בשיטת עשה זאת בעצמך

מחזור 6

יתקיים ב 1—10/4/86 במלון רמת אביב

מטרת הסמינר:

להקנות למשתתפים שמוש בטכניקת חישוב כדאיות של שיטות חדירה חליפיות לשוק מוגדר, בעזרתה. נתן לתכנן לוח זמנים ותקציב נדרש - ולחשב מראש מחיר הברירות בין בזמן ובין בכסף.

פרקי הדיון:

יום ד' - חדירה לשוק.

1. הגדרת הסביבה השיווקית החדשה.
2. מקורות לאיסוף מידע על שווקי יעד.
3. איש המכירות כאוסף מידע.
4. בחירת שווקי מטרה - וכיצד חודרים.
5. תמחיר השוואתי של קידום המכירות.
6. איתור סוכנים - השוואת שיטות.
7. מחיר האיתור - ושיטת תמחיר לפי נצילויות.
8. המודל התלת־מימדי לתכנון חדירה לשווקים.

יום ה' - שיטות קידום מכירה.

1. דוגמא לבנית לוח זמנים ותקציב חדירה.
2. מתי לא לייצא - מתי לא לקדם.
3. השוואת עלויות קידום על בסיס זמן/כסף/תוצאה.
4. מוניטין - כיצד נבנה, כיצד מתומחר ומה ערכו.
5. מוצר מקומי או מוצר ישראלי.
6. ניתוח השוואתי של מדיה ושיטות קידום.
7. כיצד מחליטים על תקציב פרסום וגודל מודעות.
8. טיפול בפניות על מנת למכור - כיצד.

לפרטים נא לפנות אל —

החברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ

דרך חיפה 13 תל אביב 64929

טלפונים: 268020, 03-252867

אפשר להרשם גם למחזורים הבאים.

صكنا من الاهل

הגיע! BURDA הגיע!
אפריל 86:
ירחון האופנה שלא תוכלי לוותר עליו
* אופנת "הפראה הגדול" החדשה
* הצבעים החדשים
* אופנת ילדים * 110 גזרות לתפירה עצמית
ברונפמן
עתונים וספרים מהעולם כולו

"ועד ההגנה" נחוש בדעתו שלא לשבות ב"יום האדמה"

חשש למתיחות עם התנועה המתקדמת

מאת עטאללה מנצור
סופר "הארץ" בגליל

ועד ההגנה על אדמות הערבים עומד על החלטתו המקורית שאין מקום לשביתה הכללית ביום ה ארמה הקרוב כפי שדורשת "התנועה המתקדמת". מזכיר ועד ההגנה על האדמות צליבא חמיס, אמר אתמול לסופר "הארץ" כי הוועד שומר את האופציה של הכרזת שביתה כללית למקרה של התפתחות שלילית. למשל, באם תחול הרעה בנושא הבנייה הבלתי חוקית. כיום מוקפא הטיפול בבנייה הישנה עד לסיום הדיונים של ועדה בין משרדית בנושא.

חמיס אמר כי באם לא תימצא דרך להקל על האזרחים להוציא רשיונות בנייה ולקבל חיבורי חשמל ומים, נכריז שביתה. חמיס אמר כי בשטחים קיימת מסורת של שביתה ב"יום האדמה" אבל אנחנו חיים במציאות שונה כאן בישראל. מזכיר ועד ההגנה על האדמות אמר כי תכניות הוועד נשארו כפי שנקבעו: שלוש תהלוכות ועצרות בריר חנא, טייבה, ורהט.

התנועה המתקדמת פרסמה כי בדעתה, בנוסף לקריאה לשביתה של המיגזר הערבי באופן כללי לקיים שתי עצרות: בטייבה וב־ עראבה. שתי האסיפות מתוכננות בסמיכות לעצרות "ועד ההגנה" וה־ דבר מעורר חשש למתיחות והתנג־ גשויות בין משתתפיהן.

תושבים מקרית ארבע חשודים בהפרת הסדר במערת המכפלה

(ע). שלושה תושבים מקריית ארבע חשודים בהפרת הסדר באיזור מערת המכפלה ובתקיפת חיילים ששמרו במקום. בית משפט השלום בירושלים ציווה לשחררם בערבות של 200 ש"ח.

בדיון שהתקיים אתמול טען נציג משטרת חברון כי אריה בר יוסף, שמואל סיטרין ונער בן 17, חשודים בהפרת הסדר הציבורי במערת המכפלה, הכשלת חיילים ותקיפתם וגרימת נזק לציוד במערת המכפלה. החוקר הציג לבית משפט עדויות של חיילים וציין כי מעשיהם של החשודים גורמים לתסיסה בין יהו־ דים לערבים באיזור.

נציג המשטרה ביקש להאריך את מעצרם של החשודים בעשרה ימים, בחשד כי הפרו את הסדר בפורים. אך השופטת מרים ברנשטיין קבעה כי אין לעצור החשודים אלא לצורכי חקירה וציוותה לשחררם בערבות.

בן 16 תושב חאן יונס רצח את חברו בן ה־18 מעוזה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בן 16, תושב חאן־יונס, רצח אתמול בדקירות סכין את חברו, בן 18, תושב עזה. השניים עבדו במושב שיבולים ונראה שהסתכסכו.

הצעיר מעזה שנדקר, הועבר למרפאה בנתיבות ומשם הועבר לבית החולים סורוקה בבאר שבע ושם מת. אחד הקטין נעצר מצוד וכ־ עבור זמן קצר הוא נתפס על ידי המשטרה.

נבון: אין ממה לקצץ

מאת סופר "הארץ"

דובר משרד החינוך הבהיר את־ מול כי שר החינוך לא אמר כי יע־ מוד לימין המורים אם אלו יסרבו לדחות את תוספת השכר המגיעות להם לפי ועדת עציוני.

השר אמר בוועדת הכספים שאם יסרבו המורים לדחייה, הוא לא יס־ כים לכך שהסכום של 24 מיליון דולר יקוצץ מתקציב משרד החינוך, שכן אין ממה לקצץ.

כתום עבודה של שנתיים חשפו ארכיאולוגים חומה מתקופה הביזנטית של אלוני ממרא (צילום: זום 77)

עונשי מאסר לכנופיה מירושלים המזרחית שביצעה שמונה מעשי שוד בנשק של צה"ל

(ע). חברי כנופיית שודדים נועזת מירושלים המזרחית, שביצעו מעשי שוד תוך התחזות לחיילי צה"ל ונשיאת נשק של צה"ל — נדונו בבית המשפט המחוזי בירושלים לעונשי מאסר בין שנה וחצי לחמש שנים. בין השודדים היה גם מוכתר איזור שועפת.

הנאשמים הם אחמד מוצטאפה פרג' (43), עבדל פאתה נאג' ומוכתר איזור שועפת עיסא סאלם מוחמד עיסא (58). מעשי השוד המיוחסים להם אירעו בין השנים 1982 ו־ 1985.

המעשה הראשון המיוחס להם הוא שוד חלפן כספים. הם הקימו מחסום בדרך וכאשר הגיע החלפן למקום במכוניתו נאלץ לעצור. הם איימו עליו בכלי נישקם, שדדו ממנו 30 אלף דולרים, ידו לעבר גלגלי המכונית ונמלטו.

שוד נוסף שבו הורשעו השלושה היה באל בירה. מוכתר איזור שועפת מסר ליתר חברי הכנופיה מידע על סוחר קרקעות שמכר קרקע. השלושה פרצו לביתו באישון לילה, חמושים ברובי גליל ואמ־16, תוך התחזות לחיילי צה"ל. הם דרשו מהסוחר כסף. אך מצאו כמה מאות דינרים ירדנים בלבד. מקבלן באל בירה שדדו השלושה באותה שיטה 300 אלף דולרים שהחזיק בביתו. כך גם מתושבת אחרת של אל בירה. הם הורשעו בשמונה מעשי שוד כאלה.

הנאשם אחמד מוצטאפה נדון למאסר 5 שנים בפועל ו־2.5 על תנאי. ועיסא סאלם מוחמד נדון למאסר שנתיים בפועל ושנתיים על תנאי. ישב בדין השופט המחוזי ישראל וינר.

עלייה במספר ההתפרצויות לבתים בחולון

מאת זוהר בלומנקרנץ,
סופר "הארץ" בחולון

עלייה משמעותית בהתפרצויות לבתים נרשמה בחולון במהלך השנה החולפת; לעומת זאת נרשמה ירידה בהתפרצויות לבתי עסק. מנתוני הסיכום השנתי של תחנת משטרת חולון שהגיע לידי סופר "הארץ" עולה, כי במהלך השנה האחרונה נר־ שמה עלייה של 26.5 אחוז במספר ההתפרצויות לדירות, לעומת ירידה של 8.5 אחוזים בהתפרצויות לבתי עסק. 2271 התפרצויות לדירות נר־ שמו בשנה האחרונה לעומת 1795 התפרצויות בשנת 1984. בסך הכל נרשמה ירידה של 3.1 אחוזים בהיקף הפשיעה בחולון בשנת 1985 לעומת שנת 1984: 8010 תיקים לעומת 8265.

בת 70 שבארנקה היו 10 שקלים נשדדה באכזריות באשדוד

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

גטלה לובה, בת 70, נשדדה בר־ חוב באשדוד. אלמוני היכה אותה בחזה ובראשה, ושדד ממנה את ארנקה ובו 10 שקלים. המשטרה עורכת מצוד נרחב אחר התוקף.

עוברי אורח פינו את הנגעגת לתחנת מ. ד. א. ומשם הועברה לבית החולים קפלן ברחובות, קיב־ לה טיפול ושוחררה.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

5.34 ש"ח — מחיר מירבי לחבילת מצות

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

משרד התעשייה והמסחר קבע מחיר מירבי למצות ולקמח מצה. חבילת מצות סטנדרטית כשר לפסח, 2.5 קילוגרם, תעלה לצרכן 5.34 ש"ח (כולל מע"מ), ואילו מחיר חבילת קמח מצה, 1 קילוגרם, נקבע ל־2.25 ש"ח (כולל מע"מ).

המחיר המירבי לחבילת מצות באיזור הסחר החופשי באילת הוא 4.46 ש"ח וקמח מצה במשקל 1 קילוגרם יעלה ב־ אילת 1.94 ש"ח.

דובר משרד התעשיה והמסחר אמר, כי המצות אינן מסובסדות והמחיר המירבי נקבע בהתאמה לשינוים בתשומות שנרשמו בשנה האחרונה. אשתקד היה מחיר חבילת מצות 2.39 ש"ח (כולל מע"מ) וקמח מצה (1 ק"ג) 1.02 ש"ח.

השנה, אישר המפקח על המחירים למפעלי המצות ל־ הוציא לשוק גם חבילת מצות קטנה, שמשקלה 1.5 ק"ג. חבילה זו תימכר לצרכן ב־3.80 ש"ח (ובאיזור הסחר החופשי בנ־ חיר 30. 3 ש"ח).

ראש עיריית אשדוד על הנזיפה של מנכ"ל משרד הפנים בדבר רכישת רכב חדש

"ראש עיר שנבחר ישירות ע"י בני־ עירו אינו פקיד של משרד הפנים"

מאת סופרי "הארץ"

"ראש עירייה שנבחר ישירות בידי תושבי עירו, אינו פקיד של משרד הפנים ואין הוא יכול לשמש כתובת לנזיפות או־ מינסטרטיביות של פקיד מד־ שלה, בכיר ככל שיהיה," כך הגיב אתמול ראש עיריית אש־ דוד אריה אזולאי, על הידיעה שמנכ"ל משרד הפנים, חיים קוברסקי, נזף בארבעה ראשי רשויות על שרכשו כלי רכב חדשים בניגוד להוראות משרדו. אזולאי ציין, כי בכל הנוגע לאשדוד פעלה העירייה על פי מסכויותיה והמסגרת תקציבה המאושר. מכוניתו של ראש העיר הוחלפה באחרת, כיוון שהמכונית הקודמת נפגעה ב־ תאונת דרכים קשה, ועלות התיקון החזוקתה הגיעו לשיעור בלתי סביר.

רכישת המכונית החדשה נע־ שתה, ממילא בכספי הביטוח ששולמו עקב התאונה. המכונית השניה שהוחלפה, שימשה את סגן ראש העיר והיא הוחלפה באחרת, קטנה יותר. בעלת נפח מנוע של 1300 סמ"ק, על פי הוראת מבקר המדינה, שקבע כי סגן ראש עיר אינו זקוק למכונית בעלת נפח מנוע של 1800 סמ"ק.

גם ראש מועצת מעלות הגיב על נזיפת מנכ"ל משרד הפנים בגין רכישת רכב "הודעת משרד הפנים היא בגדר פגיעה בשמנו הטוב" טען שלמה בר חמש. לדבריו, מועצת מעלות היא היחידה בגודלה בארץ המחזיקה רכב פרטי אחד בלבד.

נזק למכונית
ראש העיר ר"ג

(ע) אלמונים גרמו נזק ל־ מכוניתו של ראש עיריית רמת גן, אורי עמית, בעת שחנתה בחניון תת קרקעי ברחוב בר־ אליק, בשעת לילה ביום א'. ארבעת הצמיגים נוקבו במכשיר חד, וספריי אדום הותז על הרכב.

שופט הורה לבדוק חקירת צעיר מעזה שנשפט על תקיפת חיילת

מאת איתן רבין,
סופר "הארץ"

"מפקד מרחב לכיש ימנה קצין לבדיקת הליקויים שנתגלו בחקירת מקרה זה. הקצין ישמע הערות הסני־ גור ויבדוק ומפקד המרחב יחליט באילו אמצעים לנקוט על פי הממ־ צאים, וידווח על המימצאים וה־ אמצעים שנקטו לבית המשפט בתוך 90 יום," כך קבע שופט בית משפט השלום בקריית גת, שלמה שוהם, בהכרעת דינו של תושב עזה אשר הועמד למשפט בגין תקיפה חבלנית של חיילת בשירות קבע, שיבוש הליכי משפט והכשלת שוטר במילוי תפקידו. בכתב האישום נאמר כי סבחה שתאוי בן 25 תושב עזה, תקף ב־6.11.85 בצהרים בכביש הכניסה למושב בית עזרא חיילת. תמלט. התקפת הועברה לבית החו־ לים באשקלון והם נזקקה לטיפול רפואי ממושך.

בעת חקירתו תחת אזהרה טען הנאשם כי אינו יודע לחתום והוא חותם רק באמצעות טביעת אצבע. ואילו בחקירתו במשטרת קריית מלכי חתם הנאשם את שמו בער־ בית. על פי כתב האישום הואשם הנאשם בתקיפה חבלנית של חיילת. שיבוש הליכי משפט והכשלת שוטר במילוי תפקידו.

בעת המשפט חזרה בה המשטרה משני האישומים הראשונים וזאת לאחר שהאיש כבר ישב ארבעה חו־ דשים במעצר. הנאשם הורשע בעבירה של הכשלת שוטר ונגזר עליו עונש מאסר של ארבעה חו־ דשים אך הוא שוחרר. מאחר שכבר ריצה את ארבעת החודשים. בא כוחו של הנאשם עו"ד פנחס אסולין אמר כי עניין הזיהוי של הנאשם היה לקוי והוא אף העלה טענות המתרות את טענות המשטרה. השופט שלמה שוהם, הורה בהכרעת דינו למשטרה למנות קצין בודק.

הוגשה בקשה לביהמ"ש לאסור על ה"טוטו" לחלק את הפרס הראשון

(ע). בקשה לאסור על המועצה להסדר הימורים בספורט (ה"טוטו"), לחלק את הפרס הראשון בספורטוטו בעבור 13 ניחושים, בגין משחקי השבת האחרונה, הוגשה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

הבקשה הוגשה במעמד צד אחד, בידי פליקס חיון ומוטי פלח מהרצ־ ליה הטוענים, כי ניחשו את המשחקים ומגיע להם להתחלק בפרס הראשון. הבקשה תידון היום בבוקר בפני השופט שאול אלוני.

בבקשה מסופר, כי לקראת מש־ חקי השבת 22.3.86 מילאו המבקשים טופס בסכום כולל של 824, 13 שקל חדש. משפורסמו התוצאות התברר, כי הם ניחשו נכונה את כל המשחקים, למעט המשחק של בית"ר רמלה נגד הפועל יהוד — משחק מס. 11 בטופס ה"טוטו". במשחק זה ניצחה קבוצת הפועל יהוד, נאמר בבקשה, ניצחון שלגבי כשירותו, קיימים חשדות כבדים של הטיית תוצאות המשחק, והמספר שחקנים אף הוזמנו לחקירה בנדון. "אילו היתה בית"ר רמלה מנצחת" נאמר בבקשה " כפי שנרשם ע"י המבקשים הכפי שחייב ההיגיון, היו המבקשים זוכים ב־13 ניחושים ובפרס הראשון".

הם פנו להנהלת ה"ספורטוטו "לעכב את חלוקת הפרס הראשון, בטענה שאם יחולק הפרס ויימצא לאחר מכן שהמשחק אכן "נמכר" למהמרי טוטו " ייבצאו הרבאים מקבלים פרס על מעשיהם ולא ניתן יהיה אז להחזיר את המצב לקדמותו.

במועצה להסדר ההימורים השיבו להם, כי לא יעכבו את חלוקת הפרס, אלא אם יקבלו צו מתאים מבית המשפט.

צוות בין־משרדי יגבש דרכים להפעלת התוכנית להכשרת מהנדסים בערי הפיתוח

מאת צבי זרחיה

צוות בין משרדי יגבש בתוך שבועיים דרכים להפעלת תוכניתו של שר האנרגיה משה שחל להכשרת מהנדסים והנדסאים בערי הפיתוח.

כך הוליטה אתמול ועדת שרים בראשות ראש הממשלה, שבעון פרס, שדנה בתוכניתו של השר שחל ובהצעתו להקים קרן ברשות פרס להכשרת מהנדסים והנדסאים בערי הפיתוח. שחל הבטיח כי עודפים בקרן ההשוואה לדלק בסך 65 מי־ ליון דולר יועברו לקרן זו.

חוגגי פורים התעלמו מערימות האשפה בדיזנגוף

מאת חיים הנדוהקר

רחוב דיזנגוף בתל אביב היה אתמול פקוק באנשים, שביקשו לחגוג את הפורים. פחי האשפה שבעדו ברחובה, עקב שביתת נהגי התברואה, לא הפריעו להולכי הרגל את הבילוי.

בדיזנגוף נראו מגוון תחפושות — ניגולות למיניהן, ודוקנים. אבל הרוב העדיף לבוא ולהסתכל. את הפטיש הפלסטי ההיסטורי החליפו מיכלי התרסיס. העוברים והשבים מצאו עצמם עטופים בקצף לבן.

מצפים ליותר ממאה אלף איש היום בהלווית הרב פיינשטיין

(ע). הלוויתו של הרב משה פיינשטיין ז"ל תתקיים היום בשעה 11, לאחר שנועדה לאמש. הדחייה נעשתה בעקבות תקלה במטוס שהיה אמור להטיס את ארונו של הרב מארה"ב לישראל.

מצפים כי יותר ממאה אלף איש ישתתפו בהלוויה שתצא מישיבת "עץ חיים" בירושלים. בעת ההלוויה ייחסם רחוב יפו, מכיכר הדוידקה ועד הכניסה לעיר, וצפויים שיבושי תנועה חמורים בירושלים. הרב פיינ־ שטיין, יו"ר מועצת גדולי התורה בארה"ב, נפטר בניו יורק ביום ב' בגיל 91.

שופט בת"א פסק אחרת משופט בפ"ת שהורה על שחרור

נעצרו שני תושבי טייבה החשודים בניסיון לרצוח את מזכיר המועצה

(ע). שני תושבי הכפר טייבה, החשודים בניסיון לרצוח את מזכיר המועצה המקומית בכפר, נעצרו אתמול ל־10 ימים בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

השניים הם מחמוד עבדל קאדר בן 39 ובסאם תג'יהיא בן 21. עבדל קאדר חשוד, כי איים ב־20.3.86 על מזכיר המועצה, ובשלב מאוחר יותר נזרקו 2 בקבוקי תבערה לעבר ביתו. אחד הבקבוקים התפוצץ והבנו לא נפגע המתלונן.

מזכיר המועצה המקומית הגיש תלונה למשטרה, על פיה נעשה ני־ סיון לרצוח בידי שני רעולי פנים. המשטרה אספה מידע, עצרה את השניים והביאה אותם לבית משפט השלום בפתח תקוה, כחשודים במר שה. השופט ראובן ג'יג'י קבע, כי אין בחומר הראיות ערות, אלא השערות, ובאין חשד סביר — אין לעצור חשודים. הפרקליטות הגישה ערר על שחרורם לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

השופט המחוזי אריה אבן ארי, שדן בערר ציין בהחלטתו, כי "השופט המלומד הגיע למסקנתו קצת בחיפזון" כאשר החליט על שחרור החשודים. על פי ראיות שבידי משטרה, נאמר בהחלטת השופט, החשוד תג' יחיא קשור לרכב שבאמצעותו בוצע הבעשה, כיוון שברשותו רכב מסוג זה היחיד המצוי בכפר טייבה. כדי לאפשר למשטרה להשלים את החקירה, קבע השופט, יהיה לעצור את השניים ל־10 ימים.

לבחירתך:
OPEL CORSA
חדש! 4 ו־5 דלתות
OPEL KADETT
מגוון מנועים ותוספות
OPEL ASCONA
יותר תוספות מתמיד
OPEL REKORD
אלגנטית ואמינה
OPEL
RELIABILITY COMES AS STANDARD
ליאו גולדברג בע"מ
המניע להצלחת אופל בישראל
GM
ת"א: אולם תצוגה, דרך פ"ת 86, טל. 336911; ירושלים: שלומציון המלכה 15, טל. 234536, 231798; חיפה: דרך יפו 132, טל. 5-530281; ב"ש: מורדי הגיטאות 96, טל. 70507; סוכני משנה: חיפה: בית המכונית יפו 19, טל. 512251; פ"ת: כהן את מילר, בר כוכבא 39, טל. 9191159.

אורטופדי
Samuel SHOES
Ecini
נעלי
יצרן נעליים אורטופדיות לנשים

* קבקבים
* מגפיים
* נעלי קפר
* סנדלי גברים (קליפורניה)
* סנדלי אצבע
להשיג במיטב החנויות בארץ.
המפעל: בני ברק 20 ת"א טל' 371515, 374631

הופיע גיליון
כותרת ראשית
■ כשמולדה בטהראן קראו לה יהן ברוח. הזמרת ריטה: מה יש בה שאין באחרות
■ וציב מס־ההכנסה בראיון לכותרת ראשית: "אנחנו נכה מהר וכואב"
■ ר"מ גנד קדאפי
■ תום שגב במדור חדש: כתב זר
■ נחום ברנע על המזכירה ששברה את קוד המחשב של שר־החוץ
■ מלחמת הקפה: אורי רוטשילד מנסה לקלקל לדוד מושביץ

EXPORT TO U.S.A.

WASHINGTON-BASED REPRESENTATIVE OF MAJOR U.S. TRADING COMPANY IS INTERESTED IN TALKING TO AGGRESSIVE ISRAELI FIRMS WISHING TO BEGIN OR IMPROVE SELLING IN THE U.S. COMMERCIAL SALES OR PROCUREMENT BY U.S. GOVERNMENT AND ITS MAJOR CONTRACTORS. STRAIGHT SALES OR COUNTERTRADE. MODEST INITIAL FEES.

OUR REPRESENTATIVE WILL BE IN ISRAEL DURING THE SECOND HALF OF APRIL. PLEASE REPLY PROMPTLY (IN HEBREW OR ENGLISH) TO P.O.BOX 233, HA'ARETZ (ADVERTISING DEPARTMENT) TEL AVIV 61001.

T.C.
TEL AVIV ELCILIGI'NDEN
DUYURU

Asagida belirtilen ilcelere ait nufus kutukleri mahalli yazim yoluyla yeniden duzenlenecektir:

- Kars iline bagli Cildir ilcesi
- Tokat iline bagli Niksar ilcesi
- Konya iline bagli Bozkir ilcesi
- Konya iline bagli Ermenek ilcesi

Anilan ilcelerin nufus kutuklerine kayitli olan vatandaslarimizin, Turk vatandasliklarini gosteren bir belge ile birlikte konsolosluk Subemize sahsen basvurmalari rica olunur.

המודיעה קוראת לאזרחי טורקיה מאזורים מסויימים בטורקיה לבוא לקונסוליה הטורקית בתל אביב לשם סדור ברישום האוכלוסין הממשלתי הטורקי.

אל על מציעה טיסות לצרפת במחלקת עסקים בתוספת 90$ בלבד
לכל כיוון על כרטיס EXCURSION

ועכשיו, בעקבות הצלחת "אל על עסקים" בטיסות לארה"ב, תוכל להכנס לעסקים גם בטיסות אל על לצרפת ולזכות בכל הפינוקים והיתרונות הבלעדיים למחלקת העסקים של אל על.

קח את אל על לעסקים שלך בצרפת - לבחירתך 4 טיסות שבועיות למרסיי ולפריז, ללא חניית ביניים.

להוראות אצל סוכן הנסיעות.

אל על ELAL

הארץ

יום ה', כ"ו באדר ב', תשמ"ו
26 במרס 1986

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245־6. ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב מרדכי 20 טל' 661164־8. ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המע־כת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. המנהל: מוטי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזדהה כתוכנה.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel 824261

מלך מרוקו צוחק

חסן השני מלך מרוקו בחר להעלות את רעיונו בשעה ששרי החוץ של מדינות הליגה הערבית מתכנסים בעיר טוניס. בראיון שנתפרסם בעתון הכוויתי "אל סיאסה", קורא המלך לבחור בנציג משותף לכל מדינות הליגה, שייפגש עם נציג מוסמך של ישראל ויסביר לו את מהות "תכנית פ'ס" — זו החלטת הפסגה הערבית, שנתקבלה בעיר המרוקאית לפני ארבע שנים.

המלך דיבר על "מנהיג" ערבי שיש לבחור למשימה זו; מסתבר איפוא שאינו מתכוון למינויו של איזה דיפלומט אלא למעין פסגה ערבית־ישראלית. גם מהערתו של המלך, כי הערבים למדו עד כה על עמדת ישראל כלפי תכנית פ'ס רק מתוך מגע עם נשיא ארה"ב, נשיא צרפת והקנצלר האוסטרי ברונו קרייסקי, יש להסיק שעיניו נשואות לפגישה עם איש מהדרג המדיני הבכיר ביותר של ישראל.

תכנית פ'ס תובעת, כזכור, נסיגת ישראל לקווי שביתת הנשק שבין 1949 ו־1967, פירוק היישובים היהודים שהוקמו מאז בשטחים המוחזקים, הכבשת הזכויות הלאומיות של העם הפלשתיני, לרבות זכותו להגדרה עצמית בראשות אש"ף. בשל כל התביעות האלה, נחשבה התכנית לבלתי־קבילה בישראל. עם זאת, דובר בתכנית על זכותן של מדינות האיזור לחיות בשלום, ומניסוח כוללני זה למדו פרשנים רבים במערב כי תכנית פ'ס אומרת, במשתמע, כי הליגה הערבית מוכנה להכיר במדינת ישראל, לפי ההתנכבות שמלפני מלחמת ששת הימים. יש מקום להניח כי המלך חסן המזוהה עם התכנית, רואה בה, מנקודת־ראות כל־ערבית, ביטוי לגישה ריאליסטית, בניגוד לשאיפה הקיצונית הבאה על ביטויה בסעיפים הידועים של האמנה הפלשתינית של אש"ף.

מלך מרוקו איננו פוליטיקאי תמים; קשה לשער שהוא מאמין לתומו כי שרי החוץ של הליגה הערבית יסכימו לקבל את הצעתו, וכי יסמכו לצורך הפגישה עם נציג ישראל. לא רק לוב, סוריה, עיראק ודרום־תימן תוקפה עליהן שידחו את הצעתו בשתי ידיים; ספק רב גם אם אלג'יריה וערב הסעודית יראו נכונות לתשובה חיובית. אולם יתכן כי המלך חסן מקווה לעורר ויכוח בתוך מדינות הליגה, מתוך תקווה שמצרים, ירדן וטוניסיה יתייחסו אליה ברוח שאינה שלילית לחלוטין. עצם הויכוח עשוי לגרום תסיסה מסוימת, ומדינאים ערבים הנוטים ממילא להאמין כי אין לסלק את ישראל ממפת המזרח התיכון עשויים להתחזק בדעתם.

גם מי שסבור כי רוב שרי החוץ של הליגה יצליחו להכשיל את יוזמתו של מלך מרוקו, מן הראוי שלא יזלזל במשמעותה: יש בה סימן לתמורה מחשבתית אשר מעניינה של ישראל כי תמשיך להיות מורגשת בעולם הערבי.

על מה העימות במפרץ סידרה?

הסיבה העיקרית לעימות האמריקאי־לובי במפרץ סידרה פשוטה ומובנת: בהכריזו על חלקים גדולים של הים התיכון כמים טריטוריאליים לובים, התגרה הקולונל קדאפי בארה"ב, הרואה עצמה כמגינת האינטרסים המערביים בים התיכון. זו התגרות שמעצמה גדולה אינה יכולה להשלים עמה בלא פגיעה אנושה ביוקרתה. העובדה ששום מעצמה ימית אחרת ושום מדינה ים־תיכונית לא הקדימה את (ולפי שעה גם לא הצטרפה אל) התגובה האמריקאית, מלמדת לא פחות על מצבן העגום באשר על נחרצותה של ארה"ב. הממשל האמריקאי רואה בקולונל קדאפי אחד משני האויבים העיקריים (יחד עם איראן) למימון ולביצוע פעולות טרור בעולם. הנשיא רייגן ... לים בניקרגואה מוסיף לנחרצות האמריקאית מול לוב. סירובן של בעלות בריתה האירופיות להצטרף לסנקציות כלכליות נגד לוב, האיץ בוודאי את ההחלטה על פעולה צבאית.

אך האשינגטון רואה בעצם חופש השיט במפרץ סידרה שאלה עקרונית: זו זכות בין־לאומית, ואם אין מתייצבים מול ניסיונות קדאפי לשלול אותה — היא תישחק. בנקודה זו זכה הנשיא בתמיכת ראשי הקונגרס משתי המפלגות, וגם המיעוט שמסתייג מעצם הצבת האתגר המעשי לקולונל קדאפי, מסכים שלאחר התקפה לובית על המטוסים האמריקאים היתה ארה"ב זכאית לנקוט פעולת גמול.

שאיפתה הבסיסית של ואשינגטון היא להביא להפלת הקולונל קדאפי. הירידה התלולה בהכנסות נפט גרמה למחסור קשה במוצרי הצריכה הבסיסיים (והמסובסדים) בלוב, החל מבשר וסבון ועד גפרורים ונייר טואלט, מחסור הגורם אי־שקט באוכלוסיה. אך מכאן ועד מרד הצבא האוהד, הדרך ארוכה. אך נראה כי האמריקאים יסתפקו גם ביצור המוניטין הקיצוני של קיצוץ כנפיו של קדאפי, מתוך תקווה שתבוסות כמה מהלומות — וסכנת מהלומות נוספות ועזות יותר — תרסן את הרפתקנות־החוץ של השליט הלובי.

להכות באצבע צרידה

החשש בארה"ב מפני תגובת קדאפי בתחום שהוא בקיא בו — טרור נגד אזרחים ומתקנים אמריקאיים — גדול מן השמחה על השמדת ספינות־הטילים שלו במפרץ סידרה

מאת צבי בראל

האשינגטון

שמות ניצחון לא היתה כאן. גם לא סיפוק על שעת תקומה. לכל מרותה זו היתה מכה קלה על אפו של מועמר קדאפי שהגירה קצת דם מנחיריו, ועל כך אין יוצאים במחול. גם סנטימנטליות, מחוות, תחכום או תעוזה עילאית לא היו בין סממני הדרמה הזאת שהוללה ארה"ב באיזור הנושב כאן זה כבר לשדה־המקורחים אידיאלי.

הכל פעל על־פי התסריט, עד כי אפילו שר ההגנה קספר ויינברגר לא התכחש שוב עם שולך כדי למנוע את הפעולה. תחילה רוכזה כמות מוחצת של כוחות אמריקאים בים התיכון, שיו"ר ועדת הכוחות המזוינים של בית הנבחרים לס אספין אמר עליה כי היא "הגדולה ביותר שהיתה לארה"ב באיזור מאז מלחמת העולם השנייה". כשלושים אניות־מלחמה, בהן שלוש נושאות־המטוסים "סרטוגה", "אמריקה" ו"קוראל סי", כמאתיים ושישים מטוסי־קרב, מטוסי־הסבה ומטוסי־ביון, שגלוו אליהם נימוקים מרתיים "כשרים", ורקע היסטורי לאדרבה, הכולל את שורת הפיגועים שלוב היתה מעורבת בהם. אירועים אלה ההכבה קטנרנית של דעת־הקהל האמריקאית הצגיה בקונגרס נתנו את האות להפעיל את המבצעים לכוון "קו המוות", קו־הרוחב 32, שקבע קדאפי כקו־הגבול אשר ממנו תתחיל לוב להילחם.

תירוץ חדש לתקיפה

עבור כמעט חודשיים מאז השליך קדאפי את האתגר לממשל האמריקאי. הממשל החליט כאילו לתת עוד הזדמנות או שתיים לשליט הלובי, ועשה תרגילים ימיים מסביב ל"קו המוות" אך לא מעבר לו. קדאפי לא איכזב והמשיך לאיים. ארה"ב המשיכה להזהיר ומתוך מעגל האיומים הלוביים והאזהרות האמריקאיות נולד תירוץ חדש לתקוף את לוב. לא עוד פעולות תחבלה והפיגועים שקדאפי נתן להם את אישורו והסותר אלא שאלת זכותה של ארה"ב לנוע במימיו הבין־לאומיים של מפרץ סידרה.

בתחילה דובר על תמרונים שגרתיים של הצי השישי, ואחר־כך, החליף הבית הלבן את הניסוח ודיבר על זכותה של ארה"ב לנוע במים בין־לאומיים ללא צורך בנטע הסבים. טענתו של קדאפי בדבר שייכותו של מפרץ סידרה כולו ללוב אין לה על מה לסמוך, אמר דובר מחלקת המדינה. הוא לא הסביר מדוע צריכה דוקא ארה"ב לשמור על גבולות המים הטריטוריאליים בשמן של מדינות העולם, במיוחד כאשר לה, פחות מלכולם, יש מה להוסיף באיזור זה. הדובר אף לא נימק מדוע דוקא עכשיו, במרס 1986, היינת ארה"ב לשחרר למען העולם כך הכר מליון של מים בין־לאומיים. הוא רק ביקש להדגיש כי אין זו התגרות וכי לארה"ב "אין כוונה להשפיל את קדאפי".

השימוש בכוח כדי לממש זכות משפטית, לפני נקיטת אמצעים אחרים — כמו פנייה לבית־המשפט הבין־לאומי או הקמת ועדת בוררות שתחליט למי שייך מפרץ סידרה — נראה לכאורה שלא במקומו, במיוחד מצד מעצמה המנסה לשכנע מדינות אחרות לנקוט בדרכי שלום ומשפט כדי לפתור סכסוכים. אך ארה"ב יודעת כמי המהר והפעולה האחרונה מלמדת כי היא השתחררה במידה רבה של תמימות כלפי מי שמוגדר כטרוריסט בין־לאומי וכלפי חוקיות השימוש בכוח כדי להשיג זכויות, או אפילו, רחמנא ליצלן, כדי לנקום על פגיעה באזרחים אמריקאים.

אך אם אמנם איבדה ארה"ב את תמימותה זו, היא מבקשת עתה לממש את ההכנה הממושכת של דעת הקהל האמריקאית לקראת פעולה צבאית, לאחר שורה של ציפיות, מגבלות רטוריקיות — הפעולה בלוב, שהושמדו בה ארבע ספינות טילים ובסיס טילים נתפסת כהבאה קלה על תנוך אזנו של קדאפי. את המכה הזאת מבקש הממשל להפוך למכה.

מה לעשות באשראי

אלא שהציבור האמריקאי קיבל את המסר זה כבר. הוא מוכן, הוא רוצה ואפילו משתוקק לראות כיצד מתרגם ממשלו את המסרים הקודמים, את ההודעות ואת האיומים וההבטחות לפעולות נקם שתאזן את החשבון עם לוב לפעולה ממשית. האשראי הציבורי הזה בא לידי בטוי אף בדבריהם של חברי קונגרס דמוקראטים, ליבראליים אשר תמכו בימים האחרונים בפעולה הצבאית בלא להשמיע מלה אחת של גינוי.

אך "השאלה היא מה אתה עושה באשראי הזה", אמר חבר בוועדת השירותים המזוינים; "אתה יכול לנצלו לפעולה מרשימה ואתה יכול לפרוט אותו לפרוטות... קדאפי היה מספק לנו בוודאי סיבה טובה בעתיד הקרוב להשתמש באשראי הזה במלואו. צריך היה להמתין ולא ליצור את התירוץ בעצמנו".

מול ההכנה לפעולה ולתגובה האמריקאית, יחד עם הקריצה כלפי הפרובוקציה הבלתי־מוצהרת, קיים גם החשש כי ארה"ב לא תדע כיצד להגיב אם ירכז קדאפי את מאמציו בתחום בקיאותו וימשיך בפעולות טרור נגד אזרחים ומתקנים אמריקאיים. כאן, יודע גם האיש ברחוב, לא יעזרו ספינות מלחמה או טילים מתוחכמים, והפחד מפני תגובתו של קדאפי גדול מן השמחה על השמדת ספינות־הטילים שלו. כי זה בדיוק התחום שארה"ב (כשאר מדינות העולם) טרם הצליחה למצוא לו פתרון שורשי. זה גם הבומראנג שהממשל חושש ממנו. כי אם אמנם ייפגעו עתה אזרחים אמריקאים, עלול הציבור לפרש זאת כתגובה לובית על פרובוקציה אמריקאית, ולקצץ באשראי שניתן לממשל לפעול.

בתוך אלה, מרתק לראות את התחבטותו של ממשל מעצמתי; את כמות האנרגיה האינטלקטואלית שמשקיעים ראשיו כדי לספק לעצמם ולציבור נימוקים "אמריקאיים" המכלאים אחר אמות־מידה של המוניים, צדק, יושר האמונות; את הדרישה הנודדת בין הציבור באמצעות העיתונות והקונגרס לבין "ההצלחה", עד כי לבסוף מתקבלת החלטה. הבעיה בהחלטה כזאת היא בדרך־כלל שהיא משאירה את המגוללים כשרק הצי האוחז בידה. ואולי מוטב כך.

רגע לפני ההמראה: מטוס אף־14 על סיפון ה"סרטוגה"

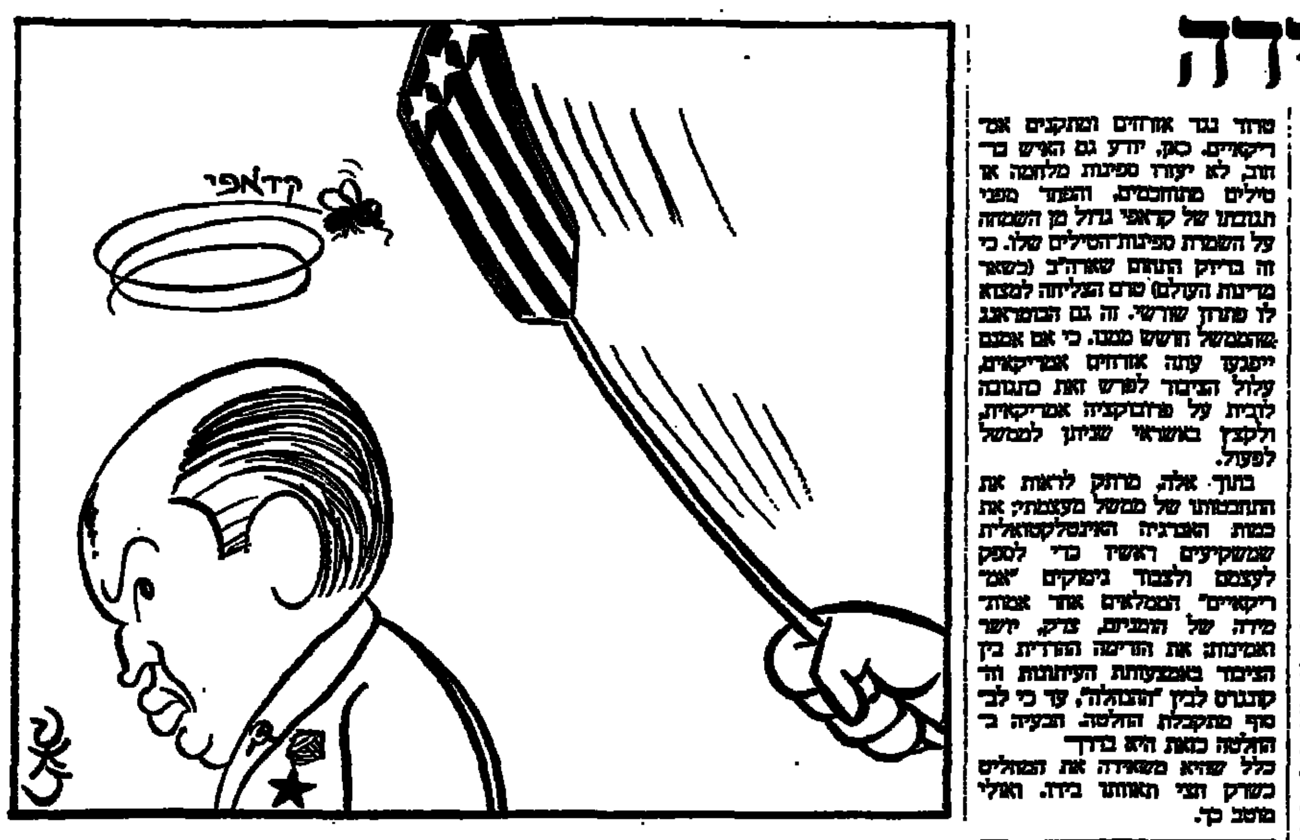

מתיחות ברצועת הביטחון

ככל שחולף הזמן מתברר כי רבים הגורמים בלבנון שאינם מוכנים לקבל את רצועת הביטחון ★ עבורם, קעקוע הרצועה הפך אינטרס חשוב ואף מלכד

מאת ראובן פדהצור

אירועי תשעת החודשים מאז נסוג צה"ל מלבנון, הבהירו היטב כי כל התוכניות והציפיות להסדרים מקומיים בדרום לבנון נמוגו עוד בטרם קרמו עור וגידים. מי שציפו שכוחות מקומיים דוגמת אמל, הם שיעשו סדר ב"דרום הפרוע" ויאבטחו את גבולנו הצפוני, התאכזבו. מי שהאמינו, כי צה"ל יוכל להסתפק ב"גיבוי" שהוא מעניק לצד"ל וינהל את העניינים בשלט־רחוק, מבין עתה כי רק נוכחות של צה"ל באיזור היא מענה אפקטיווי על האתגרים הצבאיים.

בנסיבות שנוצרו באיזור נראה, שרצועת הביטחון הפכה "חלק בלתי־נפרד ממדינת ישראל". אין הכוונה, כמובן, לסיפוח השטח והחלת החוק הישראלי עליו, אלא לכך שהפיקוח והשליטה המלאים של צה"ל על איזור־הביטחון הפכו לאינטרס ביטחוני ראשון במעלה.

ביסודה של תפיסת הביטחון שגובשה על־ידי השר רבין עומדת ההנחה, כי בלבנון אין עם מי לעשות הסכמים, ולפיכך עלינו לסמוך רק על עצמנו. מאחר שבלבנון "אין מלך", איש הישר בעיניו יעשה, ואין גורם אחר שישמור על האינטרסים החיוניים של ישראל, הרי שעל צה"ל להיות שם, ולסכל את פעולותיהם של הגורמים המקומיים הנכנסים לפגוע בגליל.

הבעיה היא, שמידת המעורבות והנוכחות של צה"ל בלבנון הפכה למשתנה תלוי ברמת הפעילות של הגורמים העוינים. כך נקלענו למעשה, למבוי סתום. איננו יכולים לנתק את עצמנו מרצועת הביטחון כל עוד המצב הפוליטי בלבנון נשאר כפי שהוא, ומאחר שקשה להניח שינוי מהותי במצב בעתיד הנראה לעין, הרי שעלינו להסכין עם כך שנוכחות צה"ל באיזור תימשך עוד שנים רבות. ובמקביל, הולכת ופוחתת מידת הגמישות הנותרת בידי צה"ל, וזאת משום שברוב המקרים עליו להגיב על פעילותם של השחקנים האחרים במגרש של דרום לבנון.

אירועי התקופה האחרונה בדרום לבנון, ובהם חטיפת שני החיילים וההיתקלויות שבהן נהרגו שניים מחיילי צה"ל ונפצעו אחרים, הבהירו כי להצלחה ברצועת הביטחון יש מחיר. התגובות שנשמעו בישראל בעקבות מאורעות החודש האחרון, הניעו גורמים ביטחוניים בכירים להדגיש כי על הציבור הישראלי להיערך נפשית לכך שתתקיים פעילות אינטנסיווית של צה"ל בלבנון, על כל המשתמע מכך.

* * *

בהנחה שקווי־היסוד של מדיניות הביטחון הישראלית בדרום לבנון לא ישתנו בעתיד הנראה לעין, יש לבחון את מוקדי המתיחות הקיימים באיזור ואת השפעתם האפשרית על מהלכי צה"ל בעתיד. בתקופה האחרונה אנו עדים למעורבות הולכת וגוברת של איראן בדרום לבנון. כספים רבים זורמים מטהרן לכפרים השיעיים באיזור, ומדריכים צבאיים מאיראן, המוצבים בבקעת הלבנון, עוסקים בהדרכת לוחמים מארגון "חיזבאללה". גורמים ביטחוניים בצפון מעריכים, כי האיראנים מקדישים משאבים רבים לפעילות בדרום לבנון, מתוך כוונה לכונן רפובליקה איסלמית בלבנון, המבוססת על האוכלוסיה השיעית. קשה בשלב זה להעריך את סיכויי הצלחתה של התכנית האיראנית. אך גילויי הקנאות השיעית, כפי שהם באים לידי ביטוי באיראן עצמה, והעובדה שרוב אוכלוסית דרום לבנון היא שיעית, חייבים להדליק נורה אדומה.

בחודשים האחרונים ניכרת עלייה בהשפעת גורמי הדת בכפרים השיעיים שמצפון לרצועת הביטחון. בכפרים אלה נראים יותר ויותר תושבים העוטים לבוש מסורתי. יותר נשים המכסות את פניהן ברעלות. האדרה הגוברת בעקבות שינוי זה, מאפשרת בסיס־תמיכה רחב יותר של האוכלוסיה המקומית בגורמי הטרור השיעי הקיצוניים. השילוב של קנאות דתית עם כספים איראניים הוכיח כבר את עצמו. רוב חברי החוליות השיעיות היוצאים לבצע מעשי טרור, מונעים בעיקר על־ידי סכומי הכסף שהם מקבלים מגורמי הדת.

תפקיד חשוב במשחק הדרום לבנוני שמור לנשיא סוריה, חאפז אל־אסד. בנאומיו האחרונים לא הסתיר את מעורבותה הישירה של סוריה בפעילות הטרוריסטית באיזור. בדבריו על "המתאבדים הגיבורים" במכוניות התופת, הבהיר אסד כי בכוונתו להמשיך במעורבותו באיזור. עם זאת, בשלב זה אין הוא מתיר לאלפי המחבלים הפלשתיניים מארגוני "חזית ההצלה", המוקמים בבקעת הלבנון, לפעול כבטוב בעיניהם. המחבלים מצפים בקוצר־רוח להיתר סורי לביצוע פעולות טרור נגד מטרות בשטח ישראל.

התרת הרסן מעל המחבלים הפלשתיניים בבקעת הלבנון היא רק עניין של זמן; אסד יבחר את העיתוי הנוח לו. צעד סורי כזה יחייב, כמובן, היערכות ישראלית מתאימה, במגמה לקדם את פניה של הרעה במרחק רב מהגבול הבינלאומי.

מוקד מתיחות נוסף הולך ומתפתח בגזרה המערבית של רצועת הביטחון. הכוונה היא להמשך תהליך התחזקותם של המחבלים הפלשתיניים באיזור מחנות הפליטים של צידון. כבר עתה ממוקמים במחנות כאלף לוחמים פלשתיניים, מתוך 8,000 המצויים בלבנון כולה, והם מקיימים שיגרת פעולה צבאית. במערכת הביטחון עוקבים בדאגה אחר התהליך.

ככל שחולף הזמן מתברר, כי רבים הגורמים בלבנון שלא מוכנים לקבל את רצועת הביטחון. עבור אותם גורמים, "קעקוע הרצועה" הפך אינטרס חשוב ואף גורם מלכד. על־פי תפיסתם של הפלשתינים, הסורים והשיעים הקיצוניים, מהווה הרצועה רק שלב בדרך ליעד החשוב באמת — פגיעה בישראל עצמה.

בשל כך מביעים גורמים ביטחוניים חשש מפני עלייה משמעותית ברמת הפעילות הטרוריסטית בדרום לבנון ובאיזור הגבול הבינלאומי. במקרה כזה לא יהיה, לדעתם, מנוס מתגובות נחושות של צה"ל. לפיכך, טועה מי שמעריך כי מבצע הסריקות הנרחב שביצע צה"ל באיזור לאחר חטיפת שני החיילים, הוא הפעולה האחרונה. נראה, כי שלא בטובתו נכונו לצה"ל עוד מבצעים רבים בדרום לבנון. ... העימות ... ברצועת הביטחון הוא גדול.

מי מפחד מדלות החומר

שם שנועד להחמיא, קולע עד כאב לחולשות עגומות — מועידת חרות ועד אלי קולס

מאת גדעון סאמט

אני מוכן להמר על כך שדלות החומר", שם המקובל של תערוכת האמנות הישראלית במוזיאון תל־אביב ... הכותרות הבלשיות. אבל האחרונה שבהן, נשחקה עוד לפני שהמקור שלה, ספרו של דוד גרוסמן "עיין ערך: אהבה", יצא לאור. "עיין־ערך" לסוגיו מתנוסס עכשיו מעל כל נושא ותחת כל עץ רענן. והתעודות הנוספת שלו תגיע בקרוב, אולי בכותרת "עיין ערך: אשפה" לכתבה באיזה מקומון על שביתת עובדי ניקיון.

יש סיבות ברורות להצלחתן של נוסחאות־כותרות כגון אלה. בדרך כלל זוהי נוסחת השימוש המגוון. השם "דיוקנו של האמן כאיש צעיר", אחד השרופים ביותר, אפשר הודות לשני איבריו, מיוחד בלתי גרילה, איפיון של כל מישהו כמשהו אחר. "מי מפחד מ..." לא נטש אותנו לרגע מאז המחזה של אדוארד אלבי. וכך גם "עלייתו ונפילתו", מאז ויליאם שירר: איך אפשר היה, למשל, להתעסק בלעו... במשק הישראלי ובגיבוריו בשנה ... "כל מה שרצית לדעת על..." תכסיס כיתור יעיל, בעיקר כשיש לך מעט מאוד מה לומר.

"דלות החומר" היא הבריקה מנצלחת במיוחד. זכות היוצרים שייכת לשרה בריישברג־רסטל, אוצרת התערוכה. הדלות המתנכבת של העבודות היא, בעיניה, מקור עושר. לאיכות הדלה של החומרים, לגורי העיתון, למינימאליזם בביצוע יש משמעות רוחנית והמובן חיובית.

העבודות חושפות קוד שמרכיביו הם, בין השאר, הזילות של האמנות ה"תל־אביבית", התרחקות מגודש אסתטי, לעתים יש בהן אפילו מגמה לביטוי. זוהי אמנות קטרנית, כולה מודרנית, נטולת מיתולוגיות ומשיחיות למגיה, עם שויות לגמרי. אבל כאמנות המסתפקת במועט, היא מרמזת לערכים ולמגוון שאפיינו את היישוב הארץ־ישראלי של פעם. "הבטורה שבשאנו בלבנו לא לבשה מחלצות." היא יצאה בפלאים, קרועים, בלך־אינה. גנובן זה יש לתערוכה אפילו גופף אידיאליסטי.

* * *

זה, בקיצור רב, עניינה של התערוכה. אבל לא זה עניננו. האוצרת, שהיא גם יפה וגם, כנראה, רגישה לשפה, תרמה לנו כאן שם הודק מעבר לתערוכה שלה.

דלות החומר היא ביטוי מבוין — אבן, הסכבי מאוד — של המתרחש סביבנו. אם הוא יתפוס אתכם, אין זה אלא מכיוון שיש בו הד למשהו עמוק, המקנן בכם זה מכבר ולא מצאתם לו שם הולם, קומפקטי כל־כך.

זוהי דלות שלא שמור אתה שום עושר. דלות החומר האנושי של ועידת חרות. גם דלות מסוג אחר, עם זנוף התל־אביבי באמת: של מרכז מפלגת העבודה שהתכנס השבוע, ב"אוהל־שם" הישן, מוסד עייף ומטושטש־פרופיל. או דלות העמידה של רוב הציבור מול תכתיב רבני חשוך במדינת האוד־לגויים.

הדלות הזאת נשקפה השבוע מקשייו של יו"ר ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת לסיים באופן מתקבל על הדעת את לימודי המשפטים שלו. מה שמזכיר בהכרח את קינתם הישנה של מרצי האוניברסיטאות על דלות חומר־הסטודנטים המגיע אליהם מבתי־הספר התיכונים.

משם מובילה הכותרת המועלה הישר אל דלות הלשון של הנוער, ולא רק שלו, ואל הירידה ברמתו של החינוך בארץ בכלל. וגם אל העובדה שבישראל יכולה להיות תקומה למפלגה פאשיסטית עם תומכים לא מעטים בקרב הנוער. כאשר גלי־צה"ל המוז לצון בפורים וסיפה, בשמו של מנכ"ל משרד החינוך, על ביטול כיתות י"ב כדי לחסוך 85 מיליון דולר, זה נראה לפתע כה משכנע, כה אפשרי. ראשי ארגוני המורים, מזועזעים מהידיעה, הגיבו בזעם.

העוקצת של עיירות הפיתוח בזמן האחרון הבירה לנו את הדלות שם, לא רק בחומר אלא גם בתכנון ובמחשבה על אופיה ועדיפויותיה של התיישבות. וזוג מורכב כלשהו של דלות החומר משותף לכולנו, אם מספר כה של ישראלים עוזבים את הארץ. גם על תל־אביב עצמה, שהתפלספה על משמעויותיה האבסולוטיות היא צייד השב בתערוכה, צריך לומר שהוא כרך דל המרכז ולמרי, מה שמצביל אותו מגודל מר הם חיי תרבות ואמנות הגדולים מכפי מידותיו.

הנושא המרכזי שהכותרת הנדשה לכבה היטב, אפילו לא התכוונה לכך, הוא אם כן עניין האיכות. במעשרת־לעם הפנך, התווית הזאת, שבאה לבדך, היא בעצם קללה. אנחנו טובים פחות ממה שהיינו אמורים להיות, בתחומים שמספרם גדל ולא מתמעט. אנחנו מתנחמים בהישגים בתחומים האחרים: רבים אצלנו כועסים על מי שנשמע ביקורתי מדי לטעמם. והרגלנו לסטנדרדים נמוכים, ומתוך התגבבות עצמית אנחנו משכנעים את עצמנו שהמצב, בסופו של דבר, לא כל כך גרוע. ובמילא הרי עוד תהיה צמיחה.

מי מפחד מדלות החומר? מעט אנשים. וההשלמה ההדרגתית הזאת מגדלת את החומר עוד יותר. שתי קריאות הדדי לכותרת העצובה. היא קולעת עד כאב.

עשור ל"יום האדמה": מבט לאחור

פעילי המפלגה הקומוניסטית מבקשים לתת ליום החל בסוף החודש ציון של מחאה שקטה

מאת אלי רכס

הכותב הוא חוקר במרכז דיין

ויכוח חריף ניטש ברחוב הערבי בשאלה, כיצד יש לציין את "יום האדמה" החל ב־30 במרס. בעוד פעילי המפלגה הקומוניסטית תובעים להקנות לאירוע צביון שקט ולהסתפק במחאה מאופקת, מבקשים יריביהם, אנשי הפלג הערבי של "הרשימה המתקדמת", להקצין את המאבק ולקיים שביתה כללית.

עשר שנים חלפו מאז אירועי־הדמים של "יום האדמה" הראשון. התסיסה החלה בקיץ 1975, משצצו שמועות על כוונת הממשלה להפקיע קרקע ערבית בהיקף גדול לצורך "ייהוד הגליל". במרוצת הזמן התברר, כי המדובר היה ב־20 אלף דונם שרק 6,000 מהם היו בבעלות ערבים. הסברי הממשלה, כי בעלי הרכוש ישפצו וכי התכנית יועדה לרווחת כל תושבי האיזור, באו מאוחר מדי.

עצם המחשבה על הפקעת אדמה פרץ של רגשות לאומיים הציתה אש של מרי. בראש המערכה התייצבה רק"ח, תוך שימוש במטיב מטרדמתה של גזל אדמות, עקירה ונישול, עלה בידיה ללכד את שורות הציבור הערבי במסגרת ארגון חזית, הוועד הארצי להגנה על האדמות הערביות, שהכריע בעד שביתה כללית.

ניסיונות של הרגע האחרון מטעם יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים למנוע את ההשבתה נחלו כישלון מביש. מה שתוכנן כמחאה שקטה נהפך בידי מיליטנטים שלא בשליטתה של רק"ח להתנגשויות אלימות עם כוחות הביטחון, שבמהלכן נהרגו שישה אזרחים ערבים ונפצעו עשרות ערבים ויהודים.

שני תהליכים

ההתפרצות למאבק ב־1976 היתה תולדה של שני תהליכים שהבשילו אותה עת: תמורה חברתית־כלכלית והתעוררות לאומית. במישור הראשון, היו לבידול הרבגוני של האוכלוסיה הערבית השלכות מרחיקות־לכת. מעז גיבוש, הוחלף הדימוי העצמי של מיעוט קטן משולל־יכולת־פעולה בדימוי של ציבור רב־היקף, הדור תודעה כוח. מאידך גיסא, יצרה הצמיחה המהירה מכלול בעיות מעיקות. קצב הפיתוח לא הדביק את הצרכים, הפערים בין המגזר היהודי למגזר הערבי העמיקו. הריבוד ברמת ההשכלה וברמת־החיים גרם, מצדו, לעלייה תלולה ברמת הציפיות של הישוב הערבי. התוצאה התבטאה בהתגברות רגשות של תסכול, הפליה וקיפוח, שהותבו אל האפיק הלאומי.

גם במישור זה חלו תמורות־יסוד. המפגש בין ערביי ישראל וערביי השטחים והחידוש הקשר עם העולם הערבי הליכו להתרופה והיה של משבר הזהות הלאומית. בהדרגה גברה הזיקה הפלשתינית של המיעוט ונתחזקה השתייכותו הערבית.

מלחמת יום־הכיפורים ותוצאותיה עודדו התפשטות הלבירדות ספקנים באשר לכושר עמידתה של המדינה, מגמה שמצאה ביטויה בביטחון עצמי גובר. התבססות אש"ף בזירה הבין־לאומית והבין־ערבית לאחר המלחמה האיצה את תהליך ההתעוררות הלאומית. אהדתם של ערביי ישראל לארגון כמסגרת ייצוגית התחזקה, ואילו אש"ף, מצדו, הפנה תשומת לב גוברת ל"פלסתינאי 1948" במטרה לשלבם במאבק הפלשתיני.

רק"ח השכילה לנצל את המציאות המשתנה לצרכיה. תחת הכוונתה החלה באמצע שנות ה־70 תקופה חדשה של אקטיוויזם פוליטי שהושתת על העקרונות הבאים: יציאה למאבק במדיניות הממשלה; כינון המאבק במסגרת החוק; יצירת אחדות וליכוד השורות; שיתוף פעולה עם המגזר המתון; הקמת גופי חזית כלל־ארציים; טשטוש התיחום בין מאבק להשגת זכויות אזרחיות לבין מאבק להגשמת זכויות לאומיות.

המונופול בשטח

אלה היו מאפייני האסטרטגיה הקומוניסטית הנושאת שעל ימים גחלת המאבק של 1976. החלטת הממשלה דאז להפקיע קרקעות רק שימשה הנפש של לחצים לאומיים, שכאמור, הלכו והצטברו במרוצת השנים. רק"ח יצאה נשכרת ויוקרתה בקרב הערבים התעצמה. יריביה המסורתיים, ... המתון, נחלשו ואמינותם של אלה ביניהם שהתנגדו לשביתה נפגמה. הישג אחר רשמו הקומוניסטים בפיתוח הזהות הפלשתינית של ערביי ישראל. "יום האדמה" קנה לו מ־1976 ואילך מקום של כבוד בלוח השנה הלאומי, לא רק של הערבים בישראל, אלא גם של הפלשתינאים בשטחים ובעולם הערבי. הסולידריות קיבלה ביטוי מעשי כאשר ב־30 במרס 1976 שבתו גם תושבי השטחים.

את פירות השקעתה קצרה רק"ח בבחירות לכנסת ה־9 שנערכו ב־1977 ושבהן זכתה, בראשונה מאז קום המדינה, בכ־50% מקולות המצביעים הערביים. בראשית שנות ה־80 חלה נסיגה בכוחה, והיא השתקפה בבחירות לכנסת ה־10. עד אותה עת הדפה המפלגה הקומוניסטית תביעות מצד חוגים מיליטנטיים, ... "בני הכפר", להסלים את המאבק על האדמה ולערוך מדי שנה שביתה כללית. במרס 1982 נוצרו הנסיבות המאותות לשינוי המדיניות. בגדה המערבית סערו הרוחות עקב הוצאת הוועדה להכוונה לאומית אל מחוץ לחוק והדחת ארבעה ראשי עיר, תומכי אש"ף. החלטה קודמת של הוועד להגנה על האדמות לייחד את "יום האדמה" לבעיות שיכון ודיור שתתה בקלילה, ותחתיה הוכרזה שביתה כללית, בהצגת הזדהות עם ערביי השטחים.

הצלחת המאבק ב־1982 לא סילקה את קשייה היסודיים של רק"ח במגזר הערבי. המונופול של הקומוניסטים על ייצוג כמעט בלעדי של הזכויות הלאומיות־פלשתיניות של ערביי ישראל נשמט מידיהם עם ייסוד "הרשימה המתקדמת לשלום". מאז קיץ 1984 ניטשה תחרות איתנים בין שני הכוחות היריבים, עד כה נגעה המחלוקת להיבטים רעיוניים־פוליטיים, כשכל צד מאשים את משנהו באמנות מפוקפקת לאינטרס הפלשתיני ולאש"ף.

בשבועות האחרונים נשתנה צביון הויכוח: לא עוד דיון עקרוני על עמדות פוליטיות, אלא חילוקי־דעות נוקבים על שיטת הפעולה. הצורך הדוחף להחליט כיצד יצויין "יום האדמה" הנוכחי, חידד את המצב. הקומוניסטים ועוזריהם העדיפו, כבעבר, לדבוק בדפוסי הפעולה המסורתיים. שיקוליהם נשענים על הערכת מצב, כי עתה לא שוררים התנאים הנדרשים להכוונת מוביליזציה מלאה של האוכלוסיה הערבית, כפי שהיה ב־1976 או ב־1982. הפלג הערבי של "המתקדמת", שבינתיים נפרצו שורותיו, פנה לערוץ האחר, מתוך אמונה כי אקטיוויזציה של המאבק "כדי לענות על הגברת הדיכוי של האוכלוסיה הערבית בישראל" תתרום לחישולו הפנימי ולהעלאת יוקרתו. אם תיענה קריאתו לשבות, הדעת נותנת כי במקרה כזה המפלגה הקומוניסטית לא תפגר אחר האירועים ותצטרף גם היא ליום אקטיוויזם דומה.

כך או אחרת, דומה שההתפתחויות האחרונות צופנות בחובן הידרדרות אפשרית ביחסים בין המיעוט לרשויות הממשלה והתעודדות נוספת בדפוסי הרדיקליזם היהודי־ערבי במדינה.

כמה ליטרים של בנזין ממלאים לך במכונית?

"כלבוטק" גילה ואנחנו מדגישים

תכנית "כלבוטק" חשפה רמאויות בגביית כספים מנהגים שתדלקו את מכוניותיהם במספר תחנות ברחבי הארץ. צוות הטלויזיה לא עבד לבדו. יחד עמו שתפו פעולה "פז", "דלק" ו"סונול" המטפלות בנושא זה כל השנה.
יתרה מזאת, חברות הדלק אף שכרו את שרותיה של חברת חקירות לסייע למערכת "כלבוטק" בגילוי העבריינים ובהסגרתם למשטרה.

משאבים רבים הושקעו ע"י שלוש החברות בהתקנת משאבות משוכללות וחדישות, כדי לתת לך הנהג שרות יעיל ואמין. על גבי מצגי המשאבות ניתן לראות במדויק את כמות הבנזין שמוזרמים למיכל המכונית שלך ואת הסכום שעליך לשלם.

אך לא די בכך.

כדאי לך לצאת מהמכונית, לפקוח עין ולגלות צרכנות טובה:

א. יש לשים לב מאיזו משאבה מתדלקים את מכוניתך והאם הינך מקבל את האוקטן המתאים.
ב. יש לוודא שהספרות שעל גבי המונים הוחזרו ל־0, הן לגבי כמות הליטרים והן לגבי המחיר.
ג. יש לבדוק את כמות הליטרים ואת המחיר המופיע במונה לאחר גמר התדלוק.
ד. שלם רק את הסכום הרשום במונה.
ה. במקרה של ספק כלשהוא, פנה ישירות לאחראי על התחנה ובקש את התערבותו.

אנו עושים כמיטב יכולתנו לשרת אותך בתחנות התדלוק ואתה גלה עירנות לטובתך.

עכשיו - ההגה בידיים שלך.

בתודה על תשומת הלב

פז | דלק | סונול

ארגון סוכנים ובעלי תחנות הדלק בישראל

صكدا من الاجل

לקטוף את ארוחת הבוקר בפרדס

עפרה רייס מגשר הזיו יוצאת בסוף החודש לניו־יורק בשליחות ראשונה מסוגה: קידום מכירה של חבילות נופש ל־28 קיבוצים ומושבים שיש להם בתי־הארחה

מאת יהודית קנולר

עוד קודם ששאלתי ניחשתי את המסלול: מדריכה בתנועה, שליחות, מ״כית, קצינה בצה״ל, תפקיד בכיר בקיבוץ. "מכ״ית כן. קצינה בצבא לא. פשוט, לא הסכמתי" — מחייכת עפרה רייס (בת 42), קצוצת שיער, פניה רחבות וגלויות, ג'דה אמיתית. את הפרופיל שלה ציירתי ביני לביני תוך האזנה לשיחה טלפונית שירתה בצרורות, תוך שהיא מתבלת את סגנונה הצברי המתנגן, בביטויים אנגליים.

מי שניהלה עד לפני שנה את בית־ההארחה בקיבוץ גשר הזיו, במשך שבע שנים, היתה שליחת התנועה בליברפול ובשיקאגו, בוגרת מכון וינגייט, ששימשה כ־20 שנה מורה לחינוך גופני, עומדת עתה שוב לפני אריזת המזוודות. בסוף החודש היא פותחת מערכה. היעד — ניו־יורק, שם היא עומדת לנהל את מחלקת המלונאות של התנועה הקיבוצית, במסגרת "תור אמ", משרד ייבוא וייצוא של התעשייה הקיבוצית המאוחדת. היא תייצג שם 28 קיבוצים ומושבים שיש להם בתי־הארחה, ותנסה למכור חבילות־נופש אליהם. "יש לי פרפרים בבטן. בעבר, כאשר הייתי שליחה ציונית, זה היה שונה. שליח ציוני אינו נבחן לטווח קצר. בשליחות כלכלית השורה האחרונה — הרווחה — היא הקובעת. בשלב זה אני נוסעת לשנת ניסיון. חבל על כספי הציבור, אם לא אצליח".

עופרה רייס פותחת את המשרד אחרי שתי שנות הכנה. זה ניסיון חדש. התנועה פנתה אליה לאחר שהתפנתה מניהול בית־ההארחה בקיבוצה. "דווקא הייתי מוכנה לשחק 'ראש קטן' איזה שנה. הרי עזבתי את תפקידי במסגרת הרוטאציה. אבל אני מודעת לעובדה שבקיבוצים המנהלים עושים רוטציה בינם לבין עצמם. אין עוד דרך חזרה. בסך הכל, סביר להניח שרוצים לנצל כישורים. היום כבר היה לי קשה לחזור להוראה, לאידיאלים, לציונות. לא שהם אינם כבר בתנועה הקיבוצית. אלא שהיום מישור ההתמודדות העיקרי הוא בתחום הכלכלי, שכן, נלחמים על קיום פיסי. היום חשוב להיות ביצועיסט. כבר לא קמים בבוקר ושרים "אנו באנו ארצה". האידיאולוגיה איננה בחזית התמונה. היא קיימת, מסורות־העל לא הוחלפו, אבל צריך להילחם

עפרה רייס: הקו היהודי שלנו — חיי קיבוץ

גם על מסורות־הביניים. בנוסף לבעיות הקיום, יש בעיות של חברה משתנה, חברה רב־גילית ומגוון תרבותי — דברים שלא היו בעבר, כאשר החברה הקיבוצית היתה הומוגנית, מסודרת ויכלה להתרכז בחזון."

במסגרת משרדה בניו־יורק, תשתדל עופרה להגיע לממסד התיירותי, בעיקר לסיטונאי תיירות שעובדים עם ישראל, כדי לחזק את המוצר היהודי של התיירות הקיבוצית. "אלך על גימיקים כמו 'קטוף את ארוחת הבוקר שלך בפרדס'" — היא מבטיחה. היא סבורה כי לבתי ההארחה הקיבוציים יש בהחלט מה להציע, לעומת מה שהיא מכנה "מפלצות" רחוב הירקון. "כפי שספרד מוכרת את הארמונות המשופצים "הפרדורים", אנגליה את בתי הקאנטרי, כך גם ישראל יכולה ללכת על הקו היהודי מאד — חיי קיבוץ", היא מאמינה.

יש אולי שאלה קטנה של מחיר, אך עופרה מרגיעה: לקבוצות המאורגנות, לצליינים הבאים בצ'ארטרים, המחירים נוחים בהרבה, מהמגיע לישראלי הנופש. (מדוע בעצם לא מגיע גם לישראלים?) היא מקווה לקבל פלח גם מגופים המתעניינים בקיבוצים במישור המקצועי כמו גופי חקלאות גדולים, או אנשים העוסקים במדעי החברה, שהמסגרת הקיבוצית מעניינת אותם. לפי־שעה, הפנייה זו לא תהיה לצרכן היחיד, בשל הצורך בפרסום מאסיווי ויקר.

לא היתה עופרה עידונית. נשואה ואם לשלושה, היינו שואלים אותה, קרוב לוודאי, איך היא מסתדרת. אך עופרה רווקה. "בזכות זו יכולתי להתקדם". בקיבוץ? — הרמנו גבה. "בקיבוץ היתה נטייה גדולה לכיוון המסגרת המשפחתית המצומצמת, טיפוח הבית, ניקיונו, עוגות לשבת. הנשים רצו צפרניים נקיות ותדמית יותר עגולה ושברירית. וכך נסוגו מתפקידי ציבור ועבודה עם אחריות. כיום אם מישהי רוצה להצליח, היא צריכה להיאבק על הזכות לקבל תפקיד בכיר. אפילו על לימודים גבוהים צריך להיאבק. המגויסות של התנועה הקיבוצית משמשות בדרך־כלל כמזכירות, בעוד השליחים הם המנהלים. אני מקווה כי התהליך הזה של הנסיגה הולך להישבר, אני רואה לכך ניצנים אצל הדור הצעיר", אומרת עופרה.

כל צבעי הקיץ

אופנת "טון סור טון" מייצרת לקיץ הקרוב בגדי כותנה צבעוניים ועליזים ומערכות דו־חלקיות, לו ולה, בהדפסי מוטיבים מתחום התחבורה והים

חור בכיס / אברהם טל

מניה לי? צרה לי!

לפני יותר מחצי שנה סגרה הגב' מירה בר־לב מתל אביב את חשבונה בסניף בנק הפועלים, וכדבריה "שכחה ממנו". הסניף, לעומת זאת, לא שכח ושלח לה בסוף דצמבר 1985 את רשימת ניירות הערך שלה, המופקדים אצלו. ברשימה הופיע פריט אחד: 1131.50 ערך נקוב ירדניה חברה לביטוח 0.10 שקל.

מקובל שהבנק מרוויח ללקוחות את שער המניות ואת ערכן הכספי לתאריך ההודעה, ובהתאם לכך מחשב את דמי השמירה. אלא שבעניין ירדניה היה לבנק קושי, שכן חברת ירדניה נמצאת בהליכי פירוק, מניותיה אינן נסחרות זה חודשים רבים ואין להן שער; ממילא לא ניתן לחשב את ערכן ואת דמי השמירה המגיעים. מה לעשות? הבנק מצא פתרון: הוא ייחס למניות שער של 1.00 ובהתאם לכך חישב את ערכן של המניות: 11.32 שקלים ישנים. בגין ערך זה חייב את חשבונה הסגור של הגב' בר־לב בדמי שמירה בסך 240 שקלים ישנים.

מצב עניינים זה לא הניח את דעתה של הגב' בר־לב, אשר חשה כי היא נתבעת לשלם דמי שמירה על נכס חסר ערך. אבל התברר כי לא קל לפתור את הבעיות. מאחר שהמניות אינן נסחרות, אי אפשר למכור אותן; מאחר שהן לא "התנפקו" מעולם במובן הפיסי — רוב המניות הרשומות למסחר בבורסה קיימות רק בזיכרונות מחשב — אי אפשר "להוציא" אותן מהבנק ולקבל אותן ליד. האם נגזר דינה של הגב' בר־לב לשלם דמי שמירה על מניות שאינן שוות אגורה שחוקה — רק מפני שאי אפשר לקרוע אותן לגזרים?

לזכות הבנק ייאמר, שמיד לאחר פניית הגב' בר־לב, ביטל את דמי השמירה, והבטיח לבדוק מה ניתן לעשות כדי לגאול אותה מצרה זו להבא. אבל מה הפתרון?

פתרון ברוח הזמן: האיל והמניות אינן אלא בחזקת רישומים בזיכרון של מחשב, אפשר להעתיק את רישומי המחשב של המניות לתקליטונים שיספקו בעלי המניות. הם ישמרו אותם בבית באופן עצמאי, עד לפירוק הסופי של החברה ומחיקת מניותיה. במועד זה, ועל פי אות מוסמך מטעם המפרק, יוכלו גם בעלי המניות למחוק את הרישומים מן התקליטונים במחשב הביתי שלהם. זה מצחיק, נכון, אך לבעיות מצחיקות יש בדרך כלל פתרונות מצחיקים.

לפתרון מבריק זה חיסרון אחד: לא יהיה אפשר לשמור את המניות למטרות אספנות. וזאת לדעת, יש מניות של חברות שפשטו את הרגל אשר נהפכו במרוצת השנים לפריטי אספנים, והחזירו לעצמן בדרך זו ערך רב. לעולם אין לדעת, זה עלול לקרות גם למניות ירדניה; לכן עצתי לגב' בר־לב — לא לוותר ולא להתפתות לפתרונות קלים. שילמת בעד המניה כסף טוב? זכותך האלמנטרית היא לקבל את הסחורה ליד — נייר שאפשר למשש אותו. אני סמוך ובטוח שהמפרק יתחשב בבעלי המניות ויסכים להקדיש למטרה צודקת זו (כלומר הדפסת המניות) כמה מאות שקלים מתוך שרידי הנכסים של החברה.

נ.ב. חברת ביטוח

תחת כותרת זו סיפרתי כאן (12.2) על ביטוח מסוים שאני מבצע באמצעות איחוד סוכנויות ביטוח. מאחר ששמי הופיע במסמכי החברה (בפוליסה) באופן משובש, מילאתי ושיגרתי לחברה טופס־תיקון סטנדרטי, שצורף למטרות כאלה לפוליסה המחודשת.

כאשר קיבלתי את הפוליסה המתוקנת, התברר שמחיר הביטוח עלה: מ־59 שקלים לפני, ל־61.34 אחרי. לא נורא, אבל מרגיז. בסך הכל רציתי שיאייתו את שמי נכון.

בתגובה זועמת כותב לי מנהל החברה מר דן זוהר, בין השאר, שכל ההפרש נבע מכך שתעודת הביטוח המקורית התנפקה בדצמבר 1985, ואילו התעודה המתוקנת הונפקה אחרי 1.1.1986, מועד שבו הועלה מס הבולים הממשלתי. "אני סבור", מוסיף מר זוהר, "שתשומת לב מצדך ולו מעטה היתה גורמת לכך שתראה את העובדות כפי שהן ופרסום חברתנו בפיתויך היה נמנע".

מתרחשת הסחבת

לא היה לי, כמובן, צל של מושג שהאוצר עומד להעלות את מס הבולים. לגמרי במקרה שלחתי את טופס־התיקון אל חברת איחוד סוכנויות ביטוח ביום 18.12.1985, 11 ימי עבודה בטרם העלה האוצר את מס הבולים. אבל לטענת מנהל החברה, המכתב הגיע רק ב־5.1.1986, ארבעה ימי עבודה אחרי כן. מכתב רגיל שכרגילים עשה איפוא את הדרך מתיבת־דואר בקריית אונו למשרד בתל־אביב במשך 15 ימי עבודה. שאלה: מי אשם בתשלום הנוסף שהושת עליי? הדואר כמובן. אלא מי?

תמיד מאשימים את הדואר, אבל לא תמיד בצדק. אולי נסחב מכתבי במשך ימים ארוכים בין כותלי המשרד של החברה? מסתבר שיש גם הרבה סחבת תוצרת בית. לדוגמה: מכתב התגובה של מנהל חברת איחוד אלי, נכתב ביום 24.2.1986. אבל בחותמת הדואר שעל גבי המעטפה נראה, שהמכתב שוגר רק ב־2.3.1986. נדרשו איפוא חמישה ימי עבודה כדי להעביר את המכתב משולחן המנהל — לבית הדואר (מכאן נדרשו למכתב רק יומיים כדי להגיע ליעדו). הפעם זה עלה לי 2.34 ש״ח בלבד. אבל אין שום סיבה שבפעם אחרת ובעניין אחר, זה לא יעלה פי 10 או פי 100 יותר.

הביו־אנרגיה של רפי רוזן

להיט תל אביבי: סדנא לשחרור חסימות אנרגטיות

מאת חיים הנדוורקר

את השיעור אצל רפי רוזן מתחילים בנביחות. קבוצה של עשרה אנשים, מבוגרים, מרביתם בעלי מקצועות חופשיים, עומדים על ארבע על מזרנים, נובחים, קופצים, נואקים עם הלשון בחוץ, מתקבצים כעדרת כלבים ודוחפים זה את זה. כל הבאנה בקול רם הרי זה משובח. יש שחשים מבוכה, אחרים פורצים בצחוק מתגלגל, אבל כעבור דקות או במקרה הגרוע אחרי שיעור או שניים, יקבלו את זה באופן טבעי. אחר כך יעוו את הפנים ויעשו, כהוראתו של רוזן, "פרצופים". כל אחד כיד הדמיון הטובה עליו. המטרה: להשתחרר.

על הסדנא של רפי רוזן שומעים מפה לאוזן. מספרים על סדנא לביו־אנרגיה. נשמע מיסטי למדי, אבל אחרי ששומעים עוד ועוד המלצות נרשמים וממתינים חודשיים־שלושה עד לתחילתה של הסדנא הבאה.

באים לכאן יגאל, איציק, מלי, מירב, רותי ועוד. נפגשים בדירתו של רוזן ברחוב בלפור בתל אביב. דירה ישנה שעל ריצפתה פזורים מזרנים ישנים. רוזן עצמו לבוש אימונית, מסוגר קמעא, אינו מרבה במלים. עזב קיבוץ שגילה את הביו־אנרגיה השתלם בה בארץ ובחו״ל. בן 59, נראה צעיר מכפי גילו. שיערו המלא בקושי האפיר פה ושם. שמונה פעמים תיפגש הקבוצה. שש שעות כל מפגש, ובסך הכל 48 שעות.

רפי רוזן מסביר את התורה: בגופו של האדם ובסביבתו הקרובה קיימות זרימות אנרגיה. הרופא הפסיכואנליטיקן וילהלם רייך טען כי יש קשר בין זרימות האנרגיה לבין רגשות. יש גם זהות בין חסימות אנרגטיות וחסימות רגשיות והן כווצויות שרירים פיסיולוגיות. הביו־אנרגיה מנסה, איפוא, להתמודד עם חסימות אלה ולשחררן. מחלות רבות, בעיקר בעיות נפש, נובעות מאותן חסימות והצטברות בין השאר מטראומות. אצל כל אדם ובכלל זה אנשים בריאים קיימות חסימות אנרגטיות. הביו־אנרגיה מבקשת, כאמור, לפתוח אותן ככל שאפשר. רוזן מסביר, כי כל עוד לא התפתחה החסימה האנרגטית למחלה אורגנית, הביו־אנרגיה יכולה למנוע היווצרות המחלה. מרגע שנוצרה מחלה אורגנית ניתן רק להקל על החולה. הסדנא אינה טיפולית אלא לימודית, ומיועדת לאנשים בריאים, כדי שיוכלו ליישם את הדברים הנלמדים בחיי היום־יום שלהם.

תחושת רוגע

בשיעור הראשון מלמדים לחוש את האנרגיה הזורמת מהגוף. עובדים בזוגות. מניחים את היד במרחק־מה מגופו של בן הזוג ומטיילים על גופו עם היד באוויר. כשמתרכזים אכן אפשר לחוש בזרימת האנרגיה. אלה זרימות חום הנובעות מגופו של המטופל. יש איברים שמהם שופעות זרימות חזקות יותר. שם יש, על פי רוזן, חסימה אנרגטית. בתנועת היד במרחק מהאיבר מקרין האנרגיה, משחררים אותו במידת־מה מהחסימה. אין איש בקבוצה שאינו חש זרימות אלה.

ההמשך יותר מוחשי. במשך ששת השיעורים הבאים ילמד רוזן כיצד לעסות בשיטות שונות את איברי הגוף, הדגש הוא על שיטותיהם של רייך ובויסן. כל שיעור מוקדש לאיבר אחר: הראש, העיניים, החזה, הטרפשת, הבטן ואיברי המין.

העיסוי ההדדי מקרב אנשים זרים. נשיקות, חיבוקים ושאר ביטויי חיבה אינם מראה בלתי נפוץ. אבל יש גם הסתייגויות. רוזן מעודד את האנשים להיאנח, לבטא בקול את תחושותיהם במהלך העיסויים ובמשך כל תרגיל שנעשה כאן. ואכן, שומעים כאן אנחות, לפעמים קורעות לב. יש המתגלגלים מצחוק ויש גם המגיעים לבכי. יש רבים המגיעים במהלך התרגילים לתחושת רוגע שאין הם זוכרים דוגמתה.

העיסויים אינם עיסויים מקובלים. על פי שיטת בויסן, המגע הוא עדין מאוד, בתנועות מעוגלות ואטיות. העיסוי הרייכיאני הוא קצר מאוד ומכאיב: מעין טיפול בהלם בחלק הגוף שבו יש חסימה אנרגטית.

אורח לרגע שיבוא לכאן עשוי לפרש את הנעשה כאורגיה המונית של עיסויים. אבל למשתתפים הכל נראה טבעי. כל פעולת עיסוי תלווה ב"הוצאת אנרגיה".

המפגש השביעי היה מאכזב במידת־מה. המטרה היתה ללמוד תקשורת מקרבת. כלומר, אם ברצונך להתקרב אל בן זוגך, אל הבוס בעבודה, אל ההורים — השיטה היא להביע רגשות. רוזן מלמד את הטכניקה, אבל הנוכחים ובהם מי שהצטרפו לשיעור זה מסדנאות קודמות והבראה לא נכנסו לאווירת הקבוצה, אינם נוטים לשתף פעולה. במצב כזה התרגול קשה.

השיעור המסיים עוסק ברגרסיה. זו טכניקה הבאה, לדברי רוזן, לפתוח את הזיכרון. כך אפשר להיזכר באירועים שנשכחו, טראומות למיניהן ואף באירועים שזמנם לפני הלידה. נשמע קצת מוזר, אבל בכל זאת מנסים.

רפי רוזן מאמין כי התמונות הצצות ועולות בתהליך הרגרסיה הן תמונות מגלגוליו הקודמים של האדם. אפשר להסכים, ואפשר להסתייג ולומר, כי הן פרי הדמיון של כל אחד מהנוכחים. בכל מקרה, יש פסיכולוגים המשתמשים בשיטה זו כדי לאתר טראומות בחייו של המטופל, שקשה לאתר אותן בשיחות מילוליות.

סוף: הנוכחים עוזבים בתחושה מאוד חיובית. מלי מ', עובדת קהילתית (29), מבטאת את שאמרו רבים מהמשתתפים: אני יוצאת מכאן עם תחושה מאוד טובה, מאוד בריאה בכל הגוף. הגעתי כאן לתחושות שלווה ורגיעה שאיני זוכרת דוגמתן. לא האמנתי שאפשר להגיע לתחושות כה טובות.

מי שמאמין שיבוא.

לקט / עדנה לוינשטיין

פורימשפיל במוזיאון

במשך שלושת ימי הפורים נערך במרכז לחינוך של מוזיאון חיפה ה"פורימשפיל", וכן מתקיימות כבר־אות מיוחדות לילדים והורים. ביום שני הוכנו, במסגרת הסדנא, בובות ליצן מהנועצות ומקושטות הילדים הפעילו אותן במחזה פורים מסע־שע. אתמול, יום שלישי, התקיימו שתי הופעות של תיאטרון בובות לילדים: מופע אחד, בשיתוף הקהל, כלל שיחות הכנסים ובמהלכם הדפיקו דוקנים ומכשפות, מלכות, ילדים במסעות קסומים ווסים מדברים ועוד הפתעות רבות בעולם האגדה של אנדרסן, פניה ברגשטיין ואחרים. הבוקר, יום ד', מתקיימת סדנא נוספת שבמסגרתה מכינים הילדים מסיכות בצורות ובתנוכי פסולת שיבובו לתליה ולשימוש אישי — בהוראת מסכות אפריקאיות. באוספי המוזיאון למוסיקה ואתנולוגיה. הסדנא מלווה בהקרנת שקופיות, מוסיקה אפריקאית והצגת מסיכות. (צביה אדטבי)●●●

רפואה "יהוקה". תנועת הצמחונים והטבעונים בישראל מארחת בארץ את מייקל רובינס. אחד המומחים בעלי השם בעולם המערבי בצמחי מרפא סיניים. התנועה עורכת קורס אינטנסיבי בן 30 שעות בבית סוקולוב בתל־אביב, שיינתן על ידי רובינס ומשה אילשבסקי, מומחה לרפואה סינית. בנוסף צמחי המרפא הסיניים היפניים. את הבסיס המדעי לצמחי המרפא יעביר פרופ' דן פלביץ, ממכון וולקני בבית דגן. פרטים נוספים — בתנועת הצמחונים והטבעונים, טל' 775202, המלך ג'ורג' 41, תל־אביב.●●●

הקהל ישפוט. רשת קסם עורכת תחרות שנתית לבחירת העובד המצטיין והמיתקן היעיל. התחרות מקיפה את רשת החנויות, הקפיטריות, המסעדות ובאר מיתקני החברה הפרוסים ברחבי הארץ. כ־100 ממלאי תפקידים בכירים באגפים השונים של החברה נבחרו לשמש שופטים. ועדה מיוחדת מרכזת את פעולתם. גם הלקוחות ישותפו בשיפוט באמצעות שאלות שיוצגו בפניהם חברי הוועדה ואנשי הסגל הבכיר. אמות המידה שיקבעו מיהו העובד המצטיין הן: מהירות יעיל, אדיבות ללקוח, סדר, תיקון אישי של העובדים והמיתקן, תדירות, דייקנות ודומה ועוד דברים יפים.●●●

כיתות מחשמלות. בחלק גדול ממוסדות החינוך בארץ, מערכות החשמל הן מיושנות ומסכנות את חיי התלמידים. על כך התריע המוסד לבטיחות ולגהות בסביבת עיתונאים. מתתיהו שחרין, מנהל המוסד לבטיחות, אמר כי מפאת אילוצי תקציב וצמצומים קיים מצב, שמוסדות החינוך ברובם אינם מקיימים טיפול תקין ומונע במיתקני החשמל השונים. במיוחד חמור המצב בבתי־ספר שהוקמו לפני 30־40 שנה, כלא שופצו ולא שוקמו כראוי בשנים האחרונות. המצב החמור נובע מהתבלות הציוד, הכנסת מיכשור חשמלי בעל הספק גבוה, והעדר חינוך נכון לטיפול בחשמל אצל מורים ותלמידים, לרבות בתי־ספר מקצועיים. על כך מדווח ביטאון עובדי חברת החשמל, "השמל".

הנושא: אונס. התנועה הפמיניסטית הישראלית מרוחות על אירועים אחרים שיתרחשו במהלך החודשים הקרובים. בין האירועים — קונגרס בין־לאומי ראשון על אונס, שיתקיים בתאריכים 12־7 באפריל, במלון לרום בירושלים. מתנדבות במרכזי סיוע לנפגעות אונס בארץ יקבלו הנחה של 30 אחוז מהמחיר ההשתתפות לישראלים (שהוא 550 לכל ימי הכנס). המעוניינות יתקשרו בשעות הבוקר לרינה במרכז התנועה, טל' 234819 תל־אביב.●●●

תפריטים לסוכרתיים. האגודה הישראלית לסוכרת פתחה באחרונה קורסים מיוחדים לבישול, שבאים לענות על צורך הקיים בציבור זה זמן רב. הקורסים, שמתקיימים בבית ויצ"ו, מועברים בשלב ראשון במסגרת שלושה שיעורים בני שעתיים כל אחד. ניתנת בהם הדרכה בבישול תפריטים ריאליסטיים מותאמים במיוחד לסוכרתיים והזדמנות לטעום מתפריטים אלה. הקורסים מנוהלים בידי שרה פיבלמן, תזונאית מוסמכת, ואדירית אורלי־איילון, הדיאטנית הראשית של תל־השומר ומאורגנים על ידי האגודה הישראלית לסוכרת בישראל בשיתוף מחלקת ההדרכה של ויצו. ההרשמה לקורסים אלה היא באמצעות האגודה, רחוב רמ״ק 17 תל אביב, טל' 224463. דמי ההשתתפות — 15 ש״ח.●●●

השי — תרופות. ועד עובדי קופת חולים הכללית החליטו לתרום את שי הפסח בשווי של 1.5 מיליון שקל חדש לקופת חולים, כדי לסייע לה לשחרר מהמכס את התרופות המיובאות הנמצאות בנמלים. צעד זה נעשה בהתערבותו של שאול בן שמחון, יו"ר המועצה הכלכלית־חברתית המשותפת להתאחדות התעשיינים ולהסתדרות. יש לציין, כי בהעדר אמצעים כספיים אין קופת חולים מסוגלת לשחרר ממכס את התרופות החיוניות לציבור הבריה.●●●

הצעקה האחרונה / שולמית קיסרי

אופנה כבחינת בגרות

27 בוגרי מגמת האופנה של תיכון ויצו צרפת בתל־אביב הציגו בשבוע שעבר עבודות־גמר לבחינת בגרות באופנה. היקף העבודות הדבכן תואם עם משרד החינוך וייבדק על־ידי בוחנות מכללת שנקר כבחינת בגרות. העבודות שהוצגו כוללות חובות עבודות־גמר בפיתוח נושא תיאורי, תיאורטי ויזואלי, הבנת גזרות (עבודת תדמנות), תפירת בגד לפי הנושא הבחור, תצלומים של הבגד בשילוב עם נושא נבחר. 26 הבנות ובן אחד בחרו בנושא כללי שנקרא כחול לבן, ממנו יצאו אל נושאים מפורטים כמו צורה וצבע, גל ובדת, ימי־ים ים, חתונה לבנה. בולטו עבודותיה של אורשת כהן שהציגה בין השאר מערכות בד ג'ינס צבוע בטכניקת הבהרה בגזרות מעניינות ברמה גבוהה.

יפות גם עבודותיה של קרן נסים — לידת של ותום מקפי הגלים, בהשראת האגדה היוונית עם תצלומים יפהפיים של נערה בין גלי ים מתנפצים. בולט הנושא התחתון אצל בוגרת סביב בגדי כלולות (ביגוד, חתונה לבנה של גלית לוצקי ובן בגדיים, בגדי חוף ובגד־ערב שתים.

בצד עבודות־הגמר היסודיות והאסתטיות של כתה י״ב הוצגו גם דגמים מהעשעים ומקצועיים של תלמידי כתות ט' וי' לכבבעים, וכן חוברות עבודה על נושאים כגנים בתחומי האמנות, האומנות, הטבע והנוף והשראה משלבת ביניהם. אין ספק שלפחות על אחדים מן הבוגרים עוד נשמע.

120 זרקורים

מוריס און, אדריכל פנים ותיק עיצב למלון ימית בתל־אביב מועדון־לילה חדש המיועד לפי תפישתו העיצובית והמוזיקלית ל־אנשים המחפשים מועדון אינטימי עם מסעדה טובה ומוסיקה לריקודים שאינה מיועדת רק לבני־העשרה. און, התמחה בעיצוב מועדוני־לילה באירופה שהנודע בהם הוא מועדון "מטור" במלגה, ספרד. המועדון בספרד עוצב בקרונות ומטרו ב־פאריס, על־פי ההתהבנות שנתן להם ג'יסאר, בהשראת האדריכל הבלגי הורטה. (בארץ, עיצב און בין השאר גם את פנים ביתו של פלאגו שרון).

מועדון "הארבי סאמס", קיצור השם הרברט סמואל, שעל שמו קרויה הכיכר והטובה למלון ימית, נמצא מול הים. נשקף בקשתות העגלות אל הטיילת ויקרון אל העוברים והשבים בשלל אורות מבורחשבים: בסך הכל, 120 זרקורים צבעוניים משתנים לפי קצב המוסיקה. משחק הרהיטים השקט, כאופק ביותר: משחק של גלים מעגלים, הכל על רקע שחור (שיש, צבע מותז ושטיחים שחורים עם כתמי אדום וטורקיז.

לשמירת הנעורים

באחרונה מציעות שתי חברות מוצרים על בסיס פלצנטה להארכת משך הנעורים של עור הפנים. החברות לון וחברת ג'אבאט (נעורים) מציעות נוסחה דומה: סדרת אמפולות המכילות שמן פלצנטה ושני קרמים ליום ולערב (קרם מזין וקרם לחות, המכילים אף הם פלצנטה וחומרים אחרים).

הפלצנטה הוא חומר מתוך השליה. זו השליה שגדל בה העובר והיא נפלטת מגוף האם יחד עם הילוד הבא לעולם. השליה מכילה כמות גדולה של ההורמון אסטרוגן. חברת ג'אבאט מדגישה כי החומר העיקרי את שמן הפלצנטה באמפולות ובתוך הקרמים מכיל פלצנטה ופנטנאטיסק, כלומר, חומרים שיש בהם פרוטאינים וקראטין. חברת לון אינה מכירה את הרכב הפנטאוסיסן בתוך הפלצנטה ויש לה ההרכב המיוחד לה. השימוש באמפולות של שתי החברות נותן לפי ניסיוני תוצאות מהירות ומשביעות רצון. העור נראה לא רק רענן יותר אלא מקבל בהחלט חיוניות בעודדת. שתי החברות בצרפת הסברים בפרוספים איך להשתמש במוצריהן להשגת תוצאות מרביות.

המרכז הישראלי לניהול

הכנס השנתי החמישי של חטיבת הדירקטורים

התפתחות המשק
תכנון לאומי
ותכנון עסקי

יום ה', 17 באפריל 1986, בשעות 14.30-19.45

בהשתתפות:
שר הכלכלה והתכנון, מר גד יעקבי

מרצים אורחים:
לורד פיטר באואר, פרופ' אמריטוס באוניברסיטת קמברידג' ובלונדון סקול אוף אקונומיקס ועמית האקדמיה הבריטית למדעים
ד"ר ב.ס. ימי, פרופ' אמריטוס לכלכלה בלונדון סקול אוף אקונומיקס ועמית האקדמיה הבריטית למדעים

ובהשתתפות אנשי אקדמיה, אישי משק וכלכלה בכירים

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 02-234863; 04-640678

הלוח החדש
מודעה אחת שלך מגיעה לכל אדם במדינה
הארץ מעריב The Jerusalem POST העיר כל העיר

דירות

"פרסום פרו" שרות לקבלת מודעות, חייג: 03-739297, 03-738707, מ־08:00-20:00, גם בכרטיסי אשראי לכל מפרסום.

מודעות בטלפון – היום התשלום – אחרי פתוח ב"לוח־פון" 03-292779, רצוף.

■ טלפון מיוחד למסירת מודעות לעיתון, 03-885885, רב קווי, (פרסום "און").

מודעפון – קבלת מודעות באמצעות הטלפון, 24 שעות ביממה, חייג: 03-383838

דירות לאיכלוס מיידי: 1. בפתח־תקוה ברחוב רוטשילד 20 – 4 חדרים. 2. בנתניה – ברחוב סטרוקובסקי 4 – 7 חדרים. 3. בתל־אביב, איכלוס יולי 86/7 – 5 חדרים, לפרטים: חברת "אביב", ביאליק 155 רמת־גן, 03-7512203

הקבלן אדלר בונה דירות: ברמת־גן, בבני־ברק, בגבעתיים, 3, 4, 5 חדרים + חדר גג, לפנות: הרב קוק 10 בני־ברק, מ־8:00-13:30 ומ־16:30-19:00, 03-781640, 03-705811

הצעות עבודה

מודעפון – קבלת מודעות באמצעות הטלפון, 24 שעות ביממה, חייג: 03-383838

מודעות בטלפון – היום התשלום – אחרי פתוח ב"לוח־פון" 03-292779, רצוף.

■ דרושה שרטטת מנוסה למשרד אדריכלים, למשרה מלאה, 03-444338

מכוניות

שרות לקבלת מודעות בטלפון, ב"לוח־החדש" בכרטיסי אשראי: ויזה, ויזה + 30, ישראכרט ודיינרס: 03-227117, 03-227118, פתוח כל הזמן 8:00-20:00 "פרסום אידיאל".

מכירה ושרותים

■ רהיטים מסוגננים מאירופה במחסן היבואן "עד יבואנים" רח' אברבנאל של קניון אילון, פתוח עד 21:00

"הבלטש" – מבצעים נקיון ופוליש + הדברה, רשיון 5563, 03-375458

■ שרות מס"ג דיסקרטי לבית הלקוח 03-289452

שידוכים

■ הכרות אישיות ומכורות, לידידות ונישואים "מדית" 03-374776, אפשר רות לנשים חינם.

נרשמו לנישואין

המועצה הדתית קרית־גת

בן דיין מאיר בן סימיה, רווק, מרוקו, קרית־גת, כהן עליזה בת חיים ז"ל, רווקה, ישראל, קרית־גת.

ושילקר בנימין בן דוד ז"ל, רווק, הודו, יהודה, זיבקר שולמית בת בן ציון, רווקה, הודו, קרית־גת.

תויה מאיר בן מסעוד, רווק, מרוקו, קרית־גת, לוי אורים בת יצחק, רווקה, ישראל, קרית־גת.

כהן שלמה טול בן אלכסנדר, רווק, ישראל, קרית־גת, אלוש נעמי בת חי, רווקה, ישראל, קרית־גת.

בן סימון מימון בן כליפה, רווק, ישראל, קרית־גת, פטרית שושנה בת מרדכי ז"ל, רווקה, ישראל, קרית־גת.

לוח ירושלים

הצעות עבודה

■ למפעל מזון, למשמרת לילה, דרושים עובדים, בלתי מקצועיים, תנאי שכר הולמים כפי שמשולם לעובדים במשמרות שלישיות, תחילת העבודה מיידית, 02-233436/7/8/9

מכוניות

■ פולקסואגן אל.טי. 35, 1980, ק"מ 67,000, מיידי, 02-273938 בערב.

דרושים מרצים
למוסד ציבורי בתל־אביב להדרכה בקורסים
– מהנדס מטרולוג בעל ניסיון במדידות בתעשיית המתכת
– מהנדס חשמל בעל ניסיון בתחזוקה במפעלי תעשייה
– מהנדס הדרוליקה בעל ניסיון תעשייתי
ההדרכה תתקיים בשעות הערב או בימי שישי
לפנות לטל' 03-821192 הדרכה

נסים לעזרת הפרדסנות בישראל

הפרדסנים בארץ נהנים עתה מצירוף נסיבות שפועל לטובתם, והם שבים לנטוע פרדסים שעקרו עד לפני שנתיים

מאת זאב יפת ואברם צהר

בין 1980 ל־1984 נעקרו ב־ישראל כ־50 אלף דונם פרדסים. הסיבה העיקרית לעקירתם היתה יר־ידה ברווחיות הענף. אך בעקבות העקירות פחתו, כמובן, היבולים והיצוא. מכיוון שההוצאות ה־קבועות של המערכת לא פחתו, נוצר מעגל קסמים: החקלאי הרוויח פחות. צמצם שטחי הפרדסים. הו־צאות המערכת נשארו קבועות ומ־מילא בשנה הבאה שוב הרוויח פחות ופחות.

לפני שנתיים, בדיוק ברגע הק־ריטי, אירע הנס. מכת הכפור שפקדה את פרדסי ספרד מחקה במחירים את יבולי המתחרים ה־עיקריים לייצוא הדרים טריים לאירופה. מכת טבע שפקדו באותה עת את פרדסי פלורידה הפחיתו גם את התחרות ביצוא מוצרי הדרים (מיצים, רכזים וכו'). מועצת ההדרים, שלה מונופול על ייצוא הפרי הטרי, והמועצה למוצרי הדרים, שלה מונו־פול בייצוא מוצרי ההדרים, מצאו עצמן בשוק גואה, כמעט ללא תחרות. התוצאה המיידית היתה עלייה תלולה במחירי יצוא ההדרים הישראלי לכוגיר ועלייה ברווחים.

בנוסף לכך, גם מועצת ההדרים וגם החברות הקבלניות הבינו כי אם לא יתייעלו, הן יכרתו את הענף עליו הן יושבות. והן ייעלו, אם כי במידה לא מספקת, את מערכות האריזה, המיון והשיווק, וצמצמו בכוח האדם המועסק בטיפול בפרי. חברות קבלניות, כמו תנובה אקספורט, הצליחו להפחית את ההוצאות הקבועות גם בכך שסגרו בתי אריזה מיותרים.

נס נוסף, שסייע להפחית את ההוצאות, קשור לחברת ההובלה השוודית סאלן, אשר הכריזה פשיטת רגל. היה לה חוזה לטווח ארוך עם מועצת ההדרים להובלת מש־לוחי הייצוא לאירופה, אשר נחתם כאשר מחירי ההובלה הימית היו בשיאם. בינתיים ירדו המחירים בעשרות אחוזים. אך המועצה היתה כבולה בחוזה (יקר כאמור) לעוד שנים אחדות. פשיטת הרגל של סאלן איפשרה להשתחרר מהחוזה שנחתם עמה ועלות ההובלה הימית של הדרים פחתה, תוך שנה, בעשרות אחוזים.

נחים על זרי הדפנה

כל זה אירע בעונת 1984/85. בעונה הנוכחית, מאוקטובר 85 עד מאי 86, לא פקדו מכות כפור את פרדסי ספרד ולא ניחתו מכות טבע על פרדסי פלורידה. אך השיפור שחל ביחס שערי המטבעות האירו־פאיים לשער הדולר שיפר את היתרון היחסי של הייצור הישראלי. לדברי שמואל גלנץ, מזכיר ארגון מגדלי ההדרים, סך כל ההכנסות הענף יהיה השנה זהה להכנסות השיא של אשתקד, הודות לשינויי שערי המטבע, לירידה (עד 25 אחוז) בעלות ההובלה הימית ולהתייעלות חלקית של המערכת.

התאוששות זו גורמת לכך ש־הפרדסנים החלו שוב לנטוע עצים. לדברי גלנץ, המשתלות אינן מסוג־לות לספק את הביקוש הגואה לש־תילים. רוב המשתלות כבר מכרו מראש, שתילים לאספקה בעוד שנ־תיים. לדבריו, כדי להגיע לרמה של לפני חמש שנים, יש צורך בנטיעת כ־10 אלפים דונם פרדסים בשנה. ל־1985/86, משרד החקלאות מק־ציב נטיעה ל־3,450 דונם בלבד, כך שגם בסוף שנה זו לא יעלו שטחי הפרדסים בארץ על יותר מ־350 אלף דונם, מזה כ־140 אלף דונם תפוחי שמוטי. לפני חמש־שש שנים, שטחי הפרדסים המעובדים הגיעו לכ־400,000 דונם.

ראשי מועצת ההדרים אומרים כי ככל שירבו נטיעות חדשות ויגדלו יבולי ההדרים, כך גם יגדלו ההכנ־סות נטו הרווחים. מעגל הקסמים, שפעל נגד הענף שנים כה רבות, ישנה מסלולו ויהיה עתה לעזר לפרדסנים.

שר החקלאות אריק נחמקין וראשי משרדו אינם כה אופטימיים. לדברי שר החקלאות, ישראל מפ־גרת בכעשור שנים אחר ספרד בפי־תוח זני הדרים חדשים, עובדה שת־היה בעוכריה ללא קשר לגידול שטחי הנטיעות. "הספרדים מתחרים בנו עם זנים חדשים שכבר כבשו פלח נכבד משווקי אירופה ומדי שנה הם יוצאים לשוק עם זנים חדשים שפיתחו ודוחקים את רגלינו מאותו שוק", אומר נחמקין. לדברי השר, אנו נחים על זרי הדפנה של תפוז השמוטי הייחודי לישראל. שכ־חנו שהמרוץ עדיין בעיצומו.

טענה זו על יתרון הספרדים (והאמריקאים) בפיתוח זני הדרים חדשים היא נכונה. אולם הטענה כי עובדה זו פוגעת בסיכויי הייצוא והרווחיות אין לה בינתיים על מה לסמוך. התגובה הברורה ביותר לכך היא רישומי מכירות ההדרים ל־אירופה.

20 שנות פיתוח

אלכס זמר, האחראי במשרד החקלאות לסחר חוץ, פרסם בדצמבר האחרון נתונים מאלפים על ה־מחירים שהשיגה מועצת ההדרים באירופה עבור הייצוא מישראל. השוואת מחירים אלה, שבוע אחר שבוע, במשך כל העונה, מוכיחה שהספרדים מפתחים אומנם זנים חדשים, אך תפוז השמוטי והאשכו־ליות הישראליות משיגים בכל מקרה מחירים גבוהים באופן משמ־עותי מהמחירים שמשיגים הספרדים עבור יצוא ההדרים שלהם.

הנתונים הללו עוררו, עם פר־סומם, הדים רבים. אחת התוצאות היא כי בניגוד לדברי שר החקלאות, משרדו דווקא ממשיך לעודד נטיעת פרדסי שמוטי לעומת נטיעת שאר הזנים, כמו זנים (כמו האשכולית האדומה או הפומלית) הייחודיים לישראל. ועוד דוגמה: בתכנית מכסות הנטיעות, שאושרה במשרד החקלאות, נקבעות מכסות נוקשות לכל זן. רק חקלאים שאינם חורגים מהמכסות מקבלים מענק בשיעור 21 אחוזים מההשקעה המוכרת בנ־טיעה. לא כך לגבי השמוטי. משרד החקלאות מוכן לאשר כל נטיעה גם בדיעבד.

ד"ר עליזה ורדי, מהמחלקה להשבחת ההדרים במכון וולקני, מאשרת כי ישראל מפגרת אחר ספרד בפיתוח זנים חדשים, מסיבות אובייקטיביות. בתפוזים ובאשכו־ליות יש לנו, לדבריה, זנים מצוינים, שקשה להתחרות בהם. זו הסיבה שהמתחרים עובדים כה קשה על פי־תוח זני הקליפים והחדרתם לש־ווקים באירופה. פיתוח זן קליפים בתנאי מחקר ומעבדה נמשך, לדברי ורדי, קרוב ל־20 שנה. לעומת זאת, כאשר אין עוסקים במחקר שיטתי, אלא מנצלים, כפי שהספרדים נוה־גים, מוטציות מקריות שנוצרו בפרדסים, נמשך תהליך הפיתוח פחות זמן. הספרדים, לדברי ורדי, מנצלים טוב יותר את המוטציות המזדמנות ליצירת זני קליפים חדשים.

"התחרות שלנו נגד הספרדים סבלה משום שלמעשה התחלנו בפי־תוח שיטתי רק ב־1969. המטרה ששמנו לפנינו היתה פיתוח זנים טעימים יותר ונוחים יותר לגידול מהזנים הישנים. אולם באמצע שנות ה־70 חל מהפך בשווקים, ודרישת הצרכנים התמקדה בהיעדר זרעים בפרי. נאלצנו לשנות בבת אחת את כיוון הפיתוח. את התוצאות נראה רק בעוד שנים רבות".

כך מתחלק הכסף

ערך ייצוא ההדרים הגיע בעונה שעברה ל־241 מיליון דולר. הממשלה שילמה, בגין יצוא זה, ביטוח שער בסך כ־30 מיליון דולר נוספים. אך הפרדסנים קיבלו עבור הפרי, בשער הפרדס, סכום של כ־40 מיליון דולר בלבד. היכן נעלמו 231 מיליון דולר?

על־פי נתונים שפורסמו על־ידי סוכנות "לוידס", מחיר תפוזי שמוטי מישראל הגיע באמצע מרס אשתקד בשוק הקמעונאי בקובנט־גארדן, לונ־דון, לשווה ערך של כ־50 סנ־טים לקילו. כלומר, עקרת בית באנגליה יכלה לקנות עבור דולר אחד כשני קילו תפוזים.

מה קרה לדולר הזה עד שהגיע ארצה?

תשלום עקרת הבית עבור 2 ק"ג תפוזי שמוטי — 1.00 דולר פחות:

עמלות סיטונאיות וקמ־עונאיות בלונדון — 30.0 סנט

הוצאות מועצת ההדרים בחו"ל, הובלה, איחסון והוצאות כלליות — 26.6 סנט

הוצאות מועצת ההדרים בארץ, הובלה הוצאות כלליות משערי בית האריזה — 24.9 סנט

הוצאות החברות הקבלניות בבית האריזה והוצאות נלוות — 3.0 סנט

סה"כ הוצאות: 84.5 סנט

נטו תקבולים עבור 1552 ק"ג תפוזי שמוטי: 15.5 סנט

תקבול בגין ביטוח שער: 12.5 סנט

תמורה לפרדס: 28.0 סנט

כלומר: סך כל תקבולי הפרדסנים בשער הפרדס עבור השמוטי, מהדולר ששילמה עקרת הבית האנגליה, הוא 28 סנט בלבד. מסכום זה על הפרדסנים לכסות את הוצאות העיבוד, החזר הון ההשקעות (ריבית על ההלוואות שלקחו) וכן לפרנס את משפחותיהם. אגב, סכום זה הוא כפול מהסכום שקיבלו שנה אחת קודם לכן. באותה שנה קיבלו הפרדסנים מכל דולר 14.5 סנט בלבד.

הטור שלי / נתן דונביץ

נורתה האבן הראשונה

ביום שבו תיכתב הביוגרפיה האמיתית והאובייקטיווית של ה־מלונאי חיים שיף, תיכתב בתוך כך ההיסטוריה של הכלכלה הישראלית. או חלק ניכר ממנה. טור זה מבקש היום לספר כיצד נורתה האבן הראשונה, אבן הפינה, לכמה מן האימפריות הישראליות, אלה ה־ממשיכות לשגשג, ואלה שקרסו תוהו. ההתחלה היתה דומה, ב־מקרים רבים.

היזמים המקומיים, בשנותיה ה־ראשונות של המדינה, היו — במקרים לא־מעטים — אנשים שעשו ממון בשנותיו האחרונות של שלטון המנדט הבריטי. שנות מל־חמת־העולם השנייה, קבלנים לכל מיני שירותים וסחורות. "קו־נטרקטורים", כפי שקראו אז. האחד סיפק שירותי מכבסה למחנה צבא גדול בדרום, השני סיפק ירקות טריים, השלישי נתן שירותי מכבסה לצי הבריטי. כאן, גם משום שהפיקוח על המוצרים ועל השירו־תים לא היה קפדני במיוחד, נעשה הממון הראשוני של מי שיקימו בשנים הבאות בתי מלון, מפעלי תעשייה וחברות קבלניות.

ההזדמנות הגדולה להגדיל את ממונם פי כמה וכמה נפלה בידיהם שנתיים לאחר קום המדינה, ב־1950. בחמש השנים הבאות, פחות או יותר, החלה מכונת ההתעשרות לנוע בקצב מהיר. הודות למדיניות שכיום היו מכנים אותה "צמיחה", או "צמיחה מהירה". עודדו כל משקיע, או מי שהתחזה למשקיע. הוא רק היה צריך להראות לשלטונות שבכוונת המפעל — מלון, בית־חרושת, מפעל כלשהו — כבר הולך הלכה למעשה. לצורך זה התפתחה תעשייה בלתי־צפויה של אבני־פינה. כיצד היא פעלה?

מר פלמוני, אזרח ישראל, שיכול היה להקציב לצורך הניסוי כמה אלפי ל"י, החל בפעולה. ראשית, התקשר דרך צינורות "שחורים" עם אחד הבנקים הקטנים בשווייץ. בבנקים אלה היו נכונים, תמורת פרו־מיל אחד מהסכום המוצהר, להוציא הצהרה בכתב כי לאדון המסוים יש בבנק מיליוני פראנקים שוו־יצריים. ולא היה זה חשוב אם שמו של האדון היה בדוי מעיקרו.

ובכן, מר פלמוני מישראל משיג הצהרה בנקאית על פיקדון של שני מיליוני פראנקים שווייציים על שמו של "משקיע זר", שלא היה ולא נברא. עם תעודה זו ועם מכתבים שהגיעו מאותו משקיע, הוא הולך למרכז ההשקעות בקריה בתל־אביב ומודיע על רצונו להקים מפעל בארץ, לייצור כפתורי־פלא או גפרורים מסוג מעולה. (ואמנם היו בקשות כאלה). שואלים אותו לזהותו. והוא עונה שבעצם הוא עצמו אינו כל כך חשוב בעיסקה זו. המשקיע הראשי יושב בשווייץ, באיטליה או בבלגיה. יש להם גם חברה רשומה. את החברה רושמים בוואדוץ, בירתה בת אלפיים ה־תושבים של ליכטנשטיין, שבה חוק החברות נוח במיוחד.

מרכז ההשקעות אישר בשעתו בקשות כאלה באורח סיטוני. ומר פלמוני עושה צעד נוסף: הוא מחפש קרקע בשביל "המפעל". הוא פונה לכמה רשויות מקומיות ומודיע על רצונו להשתתף בפיתוח המקום על ידי הקמת המפעל — מקור־תעסוקה לרבים מבני אותו ישוב.

כתבה ביומן־הקולנוע

מתחילה תחרות בין ראשי ה־רשויות, בידי מי יפול המשקיע הגואל. מר פלמוני בוחר באותה עיר המציעה את התנאים הנוחים ביותר. קרקע באזור פיתוח, רשת אספקת מים עד למגרש, פטור ממסים בשנים הראשונות.

החוק חייב התחלה קרובה של הבנייה, שאם לא כן תילקח הקרקע. מר פלמוני ניגש איפוא להניח את אבן־הפינה. הוא מזמין שלט גדול "ברוכים הבאים", שלט שני מודיע על הקמת המפעל. הוא שוכר פועל. החופר גומה בקרקע ומכין מריצה ובה חצי שק מלט, מים וחול. מקר־מים שולחן־קרשים ארוך, עטוף בנייר־עיתונים לבן. מזמינים בירה, לימונדה ובייגל גבינה צהובה. מפרסמים מודעה בעיתון או בשני עיתונים. מזמינים כתבים וצלמים. עוד לא היתה טלוויזיה — היה יומן־קולנוע שהוקרן בבתי־הקולנוע. מזמינים את צלמיו. על מסך הקו־לנוע יראו את הטקס. דמויות מפורסמות יתרוצצו מהר־מהר, כמו בסרטים הישנים של צ'רלי צ'פלין. דגל הלאום יתנופף ברוח. מוסיקה מיערות בוהמיה תעטר את הכתבה הקצרה. עסקנים שונים, מן ה־ממשלה ומהמועצת הפועלים המקו־מית, יבואו לנאום. כולם שש לנאום, על מנת ששמם יופיע בעי־תון. השמש יוקדת. מנסרים דברי הבל והלל. בקבוקי הלימונדה מתחממים ונוטים להתפוצץ. כמו שאר הנאספים. למחרת, כבר מת־נוססת לה בעיתון הכותרת: "מפעל חדש הוקם ב...".

תם ונשלם טקס הנחת אבן־הפינה. הכנת ההצהרה הפיקטיווית והטקס הצנוע לא עלו ליזם ממון רב. אבל, עכשיו הוא מסודר. הגיעה העת לצאת לחו"ל, לחפש שותף אמיתי, למפעל שטרם הוחלט על מהותו. אמת, בשלטים ובנאומים נאמר ש־היה זה מפעל לייצור כפתורים. אך אפשר להפכו מיד למפעל לייצור חגורות. לא בעיה. האוצר מקציב לנסיעת היזם במטבע־חוץ, משום שזאת "נסיעה עסקית". אם משחק לו המזל, ימצא בחו"ל משקיע או קבוצת־משקיעים. רק למעטים מ־איר המזל פנים. אחרים נותרו עם אבן־פינה.

מרבית היוזמים הללו לא שמע מרכז ההשקעות דבר מאז הצעד הראשון. מאות בקשות בוטלו. משחק רולטה התנהל על כרי הדשא של ישראל. אחד נעשה מיליונר, השני הפסיד את מעותיו.

ה"קונטרקטורים" הצליחו, בדרך כלל. חיים שיף היה סוחר מילדות. בגיל צעיר נתייתם מאביו והיה עליו לפרנס את אמו ואת אחיו. בהיותו בן 14 כבר פירנס את אחיו, בעבודות קשות. גם היתה להם חנות בעיר התחתית בחיפה. חנות מכולת. שיף סיפק לצי הבריטי, שספינותיו עגנו בנמל חיפה, מזון, ירקות, ואם אינני טועה גם שירותי כביסה.

קמה המדינה, הונהג משטר צנע, וממון שאפשר היה לקנותו מחוץ להקצבות הרגילות הביא ממון רב לסוחר. ממונו של חיים שיף, הצעיר, גדל. ואז נזדמנה לו מציאה. מלון "וינדזור" בחיפה. ערביי חיפה, שלאחר קום המדינה המשיכו לעזוב את העיר, בדרך ללבנון. הבעלים הערבי של "וינדזור" ביקש למכור את בית המלון, שגרם לו הפסדים. יהודים, ועוד בתקופת הצנע והדוק החגורה, לא מיהרו להתאכסן ב־"וינדזור". שיף קנה את המלון תמורת קצת יותר מ־22 אלף לי"ש. הוא הסב את קומת הקרקע לאולם שמחות וקרא לחיפאים לערוך שם את שמחותיהם. תוך שנה נראה המלון כעסק יותר טוב ממה היה בעת הרכישה. עברה רק שנה, ושיף מכר את המלון למועצת פועלי חיפה, לעריכת אירועיה בו, תמורת 100 אלף לי"ש.

בכסף הזה החל להקים את רשת המלונות שלו. באווירה של אבן־פינה על כל צעד ושעל. רק מעט מן הכסף שהושקע היה שלו. המדינה התמימה חילקה לו הטבות ביד רחבה, עשתה אותו למולטי־מיליונר ברוטאלי, שאינו ממהר לפרוע חובות ומתדיין הרבה בבתי המשפט. מי שניצל את הצעות המדינה הצע־ירה בשנותיה הראשונות, למד מהר מאוד לדעת כי הסחבת במערכת המשפט, שתתפתח בשנים הבאות, תהיה מקור להכנסות נוספות. מדוע לשלם את מלוא המחיר כשאפשר לגרור נושה להליך ממושך בבית־המשפט ולהתפשר אתו על מחצית הסכום?

פה ושם בקהילה יהודית קטנה בארה"ב (ד')

שתי נשים

מאת גדעון לוי

צפון קרולינה

בתום ההרצאה היא ניגשת, מהוססת משהו. היא מבקשת להיפגש פעם נוספת, לדבר קצת על החיים בישראל. פנים שובבים, יפים. תספורת נערית. בגדי עבודה כחולים, [illegible]. קבענו להיפגש.

לפגישה היא כבר באה קורנת ביטחון עצמי. [illegible] הבקשה הראשונה: ספר לי על חיי ההומוסקסואלים ב־ישראל. לא קיבוץ ולא פתרון הבעיה הפלסטינית, לא מיהו יהודי ולא כהנא. חיי ההומוסק־סואלים. סיפרתי לה על יציאתם ההדרגתית "מהארון" בישראל, על המועדונים בתל אביב ועל היסטוריית האיידס והבנתי, ל־פתע, שלא דיברתי ממש לעניין. לורי וולף באה לשמוע רק על הלסביות בישראל.

בת שלושים ושתיים היא "יצאה החוצה", כלשון המימרה האמריקאית, עם הלסביות שלה לפני כשבע שנים. מאז אין היא מסתירה עוד את זהותה המינית־חברתית. כל חייה, גם חייה הי־הודיים הפעילים מאוד, סובבים סביב ציר זה. בדורהאם, עיר בגודלה, היא מצאה לא מעט חברות יהודיות לסביות, כמוה. מדי יום שישי ראשון בחודש הן נפגשות בבית אחת מהן ועושות "עונג שבת" בצוותא. מדליקות נרות, אוכלות מאכלים יהודיים, מפטפטות על דא ועל הא. בפסח לפני שנה ביקשו מהרב המקומי לקיים להן סדר פסח נפרד. כמה היסוסים, התלבטויות והרב הס־כים לערוך להן סדר בשלישי של פסח. לא רצה להרחיק מהיהדות, הסביר. ישבו להן כחמש עשרה צעירות וקראו בהגדה ובירכו על המצה ועל המרור ועל הכרפס ושרו חד־גדיא ונפרדו בברכת "בשנה הבאה בירושלים הבנויה".

לורי כבר היתה פעמיים בישראל. פעם עשתה כמה חו־דשים בבסיס ג'ולים כמתנדבת לצה"ל, פעם עשתה תשעה חו־דשים באחד הקיבוצים במרכז הארץ. היא השתדלה מאוד למצוא את מקומה בארץ, ב־קיבוץ. כלסבית גלויה הדבר לא נסתייע, כמובן. בקיבוץ חשבה פעם שמצאה בת זוג פוטנציאלית: החברה התנערה כליל, ולורי מיודעתנו התאכזבה מאוד. היא אהבה את ישראל עד למאוד. אך היא חוששת מהמגע עם החברה הישראלית, השמרנית, הסגורה בפני נשים מסוגה. הקהילה היהודית הקטנה ב־דורהאם מקבלת אותה ואת חברותיה כמעט כחלק טבעי, בלתי נפרד, שגרתי בנוף היהודי המקומי — סוף־סוף לא רבים כל כך הם בני גילה הנכונים להיות פעילים כמותה בחיים היהודיים. כך או אחרת, לורי חולמת על היום שבו תוכל להביא את בשורת "היציאה החוצה" של הלסביות לישראל, את בשורת הליברליזם, על פי תפיסתה, והס־ובלנות. היא מאמינה שהיא חייבת זאת לבנות עמה, לחברו־תיה־בכוח בישראל. מפוכחת דיה היא יודעת שטרם באה העת לכך. בינתיים היא תמשיך להסביר את העניין היהודי, תרבה לשבח את ישראל ותשב בדורהאם.

* * *

גרינוויל היא עיירה נידחת מאוד. קצה העולם. עד לפני כעשרים שנה התגוררו כאן רק שלוש משפחות יהודיות. כיום גדל מספרן לכמה עשרות. די להחזקת שירותי קהילה — בית־כנסת אחד, בית־ספר של יום ראשון לילדים, רב מקומי.

ארגון הרבנים שלח רבנית. לפני כשנה היא הגיעה לכאן. לא הכל היו מרוצים מהרעיון שאשה תהיה לרועה הרוחנית שלהם. אט אט הסתגלו.

הרבנית בוני קופל הגיעה למפגש עם האורח מישראל יחד עם בעלה. בוני, צעירה בשנות השלושים לחייה, גדלה בבית לא דתי במיוחד בניו־יורק. למדה באוניברסיטת פרינסטון ועברה משם לבית־הספר להכשרת רב־נים של הזרם הקונסרווטיבי. מאז היא גולה, אחת לשנ־תיים־שלוש, לקהילה אחרת, נידחת וקטנה בדרך כלל. נידחת וקטנה דיה להסתגל לרעיון של רבנית אשה. בקהילת בית־שלום בגרינוויל, מקום מושבה הנוכחי, ידעו היטב ש"זה מה שיש" — לא היו רבנים שהביעו נכונות לשרת קהילה כה קטנה ונידחת. דיוויד רובינשטיין, בעלה, ענק גוף ועטור זקן. עוטה בגדים הד־ריים מחורים ומצנפת מחורה עוד יותר על ראשו. הוא העזר כנגדה. במשך חודשים ארוכים שוטט בסיני עד שהיה לאחרון התיירים המפונים מסנטה קת־רינה, ערב הנסיגה. בפגישה עם האורח מישראל ישב דיוויד, אישה של הרבנית, גילגל ל־עצמו סיגריות של מריחואנה בזו אחר זו ונראה כמי שנהנה מחייו. מדי פעם בנה בעלי־חיים מנייר. דיוויד הוא אמן האוריגמי, אמנות הנייר היפנית. כאן בגר־ינוויל מכנים אותו "פייגלה", לציון ציפורי הנייר שהוא מרבה לבנות. בזמנו החופשי הוא גם עוסק באסטרולוגיה: באוניבר־סיטה למד ביולוגיה מולקולרית דווקא. הערב הרבה לשתוק.

כו בזמן שדיוויד גילגל לעצמו ג'וינט אחר אחר השני, התעניינה הרבנית בקהילה ה־קונסרווטיבית בישראל. כאן, בארה"ב, היא אינה הרבנית הי־חידה. על הרבנית מרמת־אביב היא שמעה כבר. האם מותר לה שם לחתן ולגרש? לגייר? אפ־שרות שינוי של חוק מיהו יהודי מרבה להטריד אותה. פעם ביקרה בארץ, נהנתה מאוד. היא תשוב. לגרינוויל היא הגיעה מקליפורניה. היא מייצגת זרם חדש יחסית ביהדות האמריקאית — הרקונסטרקשן, שנבע מתוך הזרם הקונסרווטיבי.

שכרה גבוה למדי, גבוה למשל משכר ממוצע של מרצה באוניברסיטה המקומית. תפקידה: היא מנהלת את תפילות השבת, עורכת חתונות ולהבדיל לוויות, מגיירת ומלמדת שיעורים ב־משנה ובתלמוד. פעם דילגה על פסוק בתפילת ליל שבת והק־הילה סערה. גם כך יש שם מי שחושבים שאינה ראויה דיה. היא שומרת כשרות, אומר לי מישהו להגנתה.

עד שבאה לכאן היה ליהודי גרינוויל רב נודד, שהיה מגיע אחת לחודש. המוהל, אגב, ממשיך להגיע לכאן מווירג'יניה הרחוקה, לפי הזמנה.

טרם החלה הארוחה בירכה הרבנית בוני קופל על היין ועל הלחם. היא עשתה זאת בעברית במבטא אשכנזי, זר לאוזן ישר־אלית. בעלה דיוויד בזק. אולי היתה זו המריחואנה שכבר נתנה בו אותותיה.

* * *

לורי וולף ובוני קופל אינן מכירות זו את זו. כל אחת מהן, בדרכה, חיה חיים יהודיים מאוד. כל אחת מהן מתעניינת מאוד בנעשה בישראל. אולי אף שוקלת ברצינות לעלות. שתיהן ייתקלו בארץ בקשיים, בדחיות איך־קץ. החברה הישראלית אי־נה פתוחה לבשכמותן. לורי ובוני יודעות זאת.

(כתבה רביעית בסידרה)

השר שריר במצרים: ההסכם אושר אבל לא נחתם

ארוכה הדרך לקהיר

אפילו האופטימיות הפורצת מהניסוחים של משרדי התיירות בישראל ובמצרים אינה משנה את העובדות העגומות בשטח

מאת זהר בלומנקרנץ

הדי צרורות הירי של המתנקשים באנשי שגרירות ישראל במצרים בשבוע שעבר האפילו על ביקורו הממלכתי הראשון של שר התיירות, אברהם שריר, בקהיר. הרצח שיבש את לוח הזמנים של פגישות העבודה בין שרי התיירות של שתי המדינות, והשפיע על תוכנן. שריר קיצר את ביקורו במצרים וחזר לארץ כעבור 48 שעות, בלא שחתם עם עמיתו על פרוטוקול השיחות או על הסכם חדש. אמנם שני השרים סמכו ידיהם על הסכמה שהושגה בין משלחות של סוכני נסיעות מישראל ומ־מצרים, ואף סיכמו הסכם זה כמסמך לביצוע, אולם הם לא חתמו על מסמך מסכם של השיחות.

רשימת הנושאים שנכללו במסמך העבודה, שהוכן במשרד התיירות לקראת ביקור שריר במצרים, כללה עידוד תיירות צליינית של קופטים ומוסלמים ממצרים לישראל, תיירות חופים, וכן הקלות בשיט, באזור אי־האלמוגים, למשל, ובצלילה בדי־זהב, בשארם א־שייח', בראס מוחמד ובראס אל־עיש. בין הנושאים במס־מך העבודה היו ארגון שבועות תיירות הדדיים בשתי הארצות, השתתפות בירידים, עידוד תיירות מרפא והקמת מכון מחקר משותף לשתי המדינות לקידום התיירות. רעיון זה הגה בזמנו הנשיא סאדאת המנוח.

עניינים אלה אכן עלו בפגישת שני שרי התיירות, לדברי דוברת משרד התיירות. אולם נראה כי לפחות בעניינים השנויים במחלוקת, כדוגמת הצליינות הקופטית — החסומה לישראל בשל סכסוך הכנ־סייה בדיר אל־סולטן — לא הושגה הסכמה שתוכל למצוא את ביטויה בניסוח מסמך משותף ובחתימה עליו.

פגישה בצל ההתנקשות

שר התיירות המצרי פואד סולטן בא לפגישה המתוכננת עם עמיתו מישראל, שנקבעה לשעה 8 בערב, ביום רביעי שעבר, זמן קצר לאחר הרצח ליד יריד המסחר הבינלאומי. השר המצרי בא לבית־המלון שרתון בגיזה, שבו התאכסן השר הישראלי עם רעייתו ופמלייתו. השניים רק התוודעו זה אל זה, לחצו ידיים, שוחחו קצרות. השר שריר יצא מיד לבית־החולים לבקר את הפצועים. מנכ"ל משרד התיירות המצרי נשאר להמתין בבית המלון. שר התיירות המצרי חזר להיפגש עם עמיתו מישראל בשעה 11 בלילה, לאחר ששריר שב מביקור הפצועים בבית־החולים. השיחה בין השניים ארכה כשעתיים.

למחרת נפגשו שני השרים אצל נשיא מצרים חוסני מובארק. על־פי התכנון המקורי, נועדה הפגישה בין הנשיא לשריר להיערך רק ביום א' השבוע (23 במרס), אולם עקב אירועי הדמים נאות מובארק להיפגש עם שריר לאחר פגישה עם נשיא סין ולפני המפגש עם המלך חוסיין.

כאשר שבו שני שרי התיירות ונפגשו בערב, כבר ידע השר המצרי לעדכן את עמיתו הישראלי, כי הוראות הנשיא על הקלות בתנועת התיירות ממצרים לישראל כבר הגיעו לדרגים הביצועיים כדוגמת משרד הפנים. גם שר החוץ של מצרים ידע כבר בערב על ההוראות החדשות של הנשיא.

משרד התיירות אופטימי

גם בתום ביקורו של שר התיירות הקודם של מצרים בישראל, באו־גוסט שעבר, ניתנה הצהרה דומה, כי מצרים מסירה את כל המגבלות על תנועת תיירות בין שתי הארצות. ההכרזה התגייסה אף פורסמה בכותרת ראשית בעיתונות. הסכם התיירות שנחתם אז כלל אף הוא תכנית פעולה אופרטיווית של ועדות משותפות, שתפקידן לגבש תכניות סיור משותפות לשתי הארצות. למרות כל אלה, לא היתה פריצת דרך של ממש בתנועת התיירות שבין שתי הארצות. הסעיפים המרכזיים בהסכם, הנוגעים ליישום החלק האופרטיווי, לא קוימו.

יתרה מכך, לא זו בלבד ששני שרי התיירות לא חתמו הפעם על מסמך משותף, אלא שבניגוד לבי־קור הקודם, לא נקבע הפעם לוח זמנים מדויק לביצוע. כלומר, בתום הביקור הנוכחי אין מסמך חתום, לבד מן ההסכם בין שתי המשלחות של סוכני תיירות, ואין לוח זמנים מפורט לביצוע.

אמנם בפגישתו עם שריר אישר נשיא מצרים כי במקום לשר התיירות המצרי לצאת לביקור בישראל, כדי להמשיך את הדו־שיח. אולם עד לביקור המתוכנן, אולי בעוד חודשיים שלושה, עשוי להיווצר חלל ריק בתחום העשייה הממשית, ויתכן שעקב אירועי הדמים ישתרר קיפאון בתנועת התיירות, ובמיוחד מישראל למצרים.

שר התיירות ומשרד התיירות, בראיונות, הודעות ותדריכים לכלי התקשורת, מעלים על נס את יחסו "האוהד והחם" של הנשיא המצרי להידוק קשרי התיירות עם ישראל. הם מבכרים להדגיש את ההכרזות מקהיר על הסרת המגבלות ואף מציגים סעי־פים הנוגעים בהקשר זה, כפי שהם מנוסחים בהסכם בין שתי משלחות סוכני הנסיעות. את ההשוואה המתבקשת, עם סעיפים בהסכמים קודמים בנושא התיירות שלא קוימו, הם מעדיפים להזניח, בטענה שאין להשוות בין הוראות הרשות של נשיא מצרים, שכבר נעשים צעדים לקראת יישומם המעשי, לבין סעיפי הסכם שנחתם בידי שר תיירות שעבר מתפקידו וזמן קצר אחר כך.

ישראלי אחד באוטובוס

אך אולי כדאי לגורמי התיירות הממשלתיים לשים לב למצב המתהווה בשטח בנושא תנועת התיירות מישראל למצרים. מיד לאחר הרצח בקהיר השתרר קפאון מוחלט במגזר זה של נסיעות. לדברי איתן ברוש, מנכ"ל חברת יתד 2000, הוצף משרדה בתל אביב למחרת הרצח בעשרות רבות של טלפונים מצד נרשמים מודאגים שביקשו לברר את גורל יציאתן המתוכננת של קבוצות. לדבריו, מרחף בשלב זה סימן שאלה גדול על מועדי יציאתן של הקבוצות המאורגנות לקראת חופשת הפסח.

על־פי התכנון, אמורה לצאת, לדבריו, קבוצה ב־27 בחודש. קבוצה נוספת, המונה 33 חברים, אמורה לצאת למצרים ב־30 בחודש. מועד יציאתה של קבוצה זו נדחה כבר בעבר שלוש פעמים בגלל איר־ועים בשטחים חומים. בין ה־23 ל־25 באפריל מתוכננות לצאת למצרים עוד שש קבוצות גדולות, וגם לגביהן קיים עדיין ספק.

לדברי גדעון בר פל, האחראי על מגזר הנסיעות למצרים בחברה הגיאוגרפית, שוררת עצבנות רבה בקרב קהל הישראלים שנרשמו לטיולים מאורגנים במצרים לקראת חופשת הפסח. לדבריו, גוועה לחלו־טין, למחרת ערב הרצח, ההתעניינות שגברה בימים האחרונים קודם לכן, בטיולים המאורגנים במצרים. בר פל אומר כי החברה מתכננת לשלוח שתי קבוצות מאורגנות למצרים ב־15 וב־24 באפריל, ואף הצליחה לעבור בהרשמה להן את מספר המינימום של 12 משתתפים.

לדברי נורית שפורנג, האחראית על הנושא בחברה להגנת הטבע, אין כרגע נרשמים לטיול המתוכנן של החברה ב־15 באפריל. למועד השני, המתוכנן ל־25 באפריל, נרשמו בשלב זה שלושה ישראלים בלבד. זוג ישראלים, שנכנס לדבריה להת־עניין בנסיעה למצרים, נסוג בו מהחלטתו לאחר שהאשה הביעה את חששה לצאת לשם.

לילאן גראנד, האחראית על הנ־סיעות למצרים בחברת נאות הכיכר, אומרת כי קיימים ספקות לגבי מספר הנוסעים שיצאו באוטובוס הקבוע של החברה למצרים, היוצא לקהיר שלוש פעמים בשבוע. לדב־ריה, למחרת הרצח בקהיר יצא האו־טובוס כרגיל ובו 50 נוסעים, מהם ארבעה ישראלים בלבד. בחברה נרשם ביטול השתתפות אחד בלבד, יום לאחר שנודע על אירועי הדמים בקהיר. בחברת טיולי הגליל, לדברי גתי נויימן, האחראית על הנושא בחברה, יצאו למחרת הרצח כל 37 הנוסעים, אלא שביניהם היה רק נוסע ישראלי אחד.

יפן: קולו של המפרסם הנסתר

מאת סטיב פוגל

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

טוקיו

יצרנים מערביים תוהים זה מכבר על חידת הפרסום ביפן. "כיצד", הם מקשים, "אנחנו אמורים להציג תו־כנית פרסום אם אנחנו אפילו לא מבינים את הפרסומות היפניות?" הבעיה אינה רק בעיית שפה. לדידם של מרבית המנהלים הבכירים המערביים, פרסומות יפניות פשוט אינן מובנות: הן נראות להם חסרות שחר. באחת מיצירות המופת של סרטוני פרסומות "נתסאגבי" אלה מופיע וודי אלן. בביישנות הוא פורש ומקפל פיסת נייר. הוא מביט בשאלה ודימיה, הוא צועד קדימה כאילו ניסה לאחוז אותם ולהכריז דבר־מה, אך הוא אינו אומר מלה. לבסוף הוא מגיש לצופים את המסר הכתוב על פיסת הנייר שלו: "אישי סייקאטסו", כלומר "חיים מענגים ומופלאים".

הסיסמה נטבעה בשביל סייבו, רשת חנויות חברה קמעונית, על ידי שיגאטו איטוי, פרסומאי הזוכה לדברי שבח בעיתונים ובתוכניות מלל בטלוויזיה על תפיסתו המר־הימה את המגמות השורדות בחברה היפנית. "אבל", זועקים מנהלים מערביים, "הפרסומת עדיין חסרת משמעות". אף כי הפרסומת אינה מעבירה מסר מכירות מוחשי, היא מותירה את הצופה בהרגשה מסו־ימת. היא משלבת המסר עדיין עם סיסמה הנשמעת טוב, גם אם משמ־עותה אינה ברורה.

פרסומות כגון אלה של "אווירה" הן הכלל ביפן. שכן יפנים יכולים להרגיש אי נוחות לנוכח מסר מי־לולי ישיר מדי. לדעתם, אין זה נעים ואף לא בלתי מנומס, להשוות מוצר אחד לאחר או להכריז הכרזות ברורות מדי כאשר אתה מדבר על עצמך או על מוצרך. פרסומות אינן מיועדות לדבר בשב־חי המוצר אלא רק להשרות אווירה מסוימת. באורח אופייני, הן אפילו אינן מזהות את המוצר עד לצילום האחרון — הבקבוק של שתייה. מטרתן של פרסומות כאלה יכולה להיות פשוט לבדר, וכך להחדיר בעירנות בצופה רצון טוב כלפי החברה המוצרת. הן גם יכולות לעורר תגובה ציבורית על הפרסומת, להעלות נושא לשיחה, שבתורו יגביר את המודעות למוצר. בשני המקרים אלה, הפרסומות מהלכות לעתים קרובות על קו הגבול הדק שבין ברק וביצוע מעולה לאי רלוונטיות. למותר לציין שבעבור היצרן הזה, החשוב מכל הוא להישאר בצד הנכון של קו זה.

חברת המשקאות אפל בחרה להציג עצמה בדרך הנחשבת יפנית מובהקת. בחורה המחזיקה תפוח בידה, בעוד קול זמר בשקט על המלה "אפורי" — תפוח. בהדרגה מתמקדת המצלמה בתפוח עד שרק הוא נראה. הקול הולך ומתחזק עד שהתמונה עוברת לבסוף לסיום: הבקבוק של לד־גון של אפל. אמריקן אקספרס סברה, כי גם אם תשתמש בפרסומת הקלאסית שבה היא משתמשת בר־חבי העולם, תיצור אווירה בלתי נשכחת לא פחות מאפל. החברה בחרה את ג'ק ניקלאוס כדמות ידועה ומכובדת וכגיבור של ענף ספורט שאותו מעריצים העשירים החדשים היפנים. הפרסומת היתה פופולרית ביותר מכיוון שמסר המכירות [illegible] שלה הוסווה על ידי נוכחותו של ניקלאוס ועל ידי הפן ההומוריסטי — הפרסומת מס־תיימת בדברים: "דיקאקאו סוקי וזה ואסוראזו ג'י" או "אל תעזוב את הבית בלי זה", במבטא האמריקאי המוזר שלו.

למעשה, סיבה אחת לשימוש שעושים היפנים בדמויות מערביות נודעות ובשפות זרות בפרסומותיהם לעתים כה קרובות, היא ריכוך המסר. במלים אחרות, זה בסדר להתפאר במוצר שלך אם אתה במקרה ג'ון טראבולטה או קתרין דנב. וזה נראה פחות מביך ומגושם לתאר מוצר כ"ריצ'י" (ריץ' — עשיר) או "פראשר" (פראש — טרי, רענן) מאשר לומר אותו דבר ביפנית.

אווירה או מסר

הוויכוח: "אווירה" לעומת "מסר", מצוי בעיצומו בקרב פרסומאים יפנים. מבקרים טוענים שמרבית הפרסומות הן בלתי רלוונטיות ול־פיכך אין תכלית במימונן. מצדדים טוענים שיש להן מסר מכירות, אך מסר זה אינו מילולי ישיר, וזאת כדי שיתאים לקהל היפני. אין שום תשובה ברורה בוויכוח זה מבחינת החברה הזרה המעוניינת להפיץ את מוצריה ביפן. עם זאת, ברור שרוב החברות "זורקות" להשקעה ראשונית הבנייה בפרסום — על פי אומדן מיליארד יאן (שישה מיליוני דולר) — כדי להכניס את מוצרן לשוק היפני. יתר על כן, החברה תצטרך לחבר פרסומות, עם או בלי מסר מכירות חזק ובוטה, המתאימות לקהל היפני המיוחד. ויש סימנים המצביעים על כך שחברות זרות הצ־ליחו ביותר בכך עד כה.

על פי סקר שערך ב־1984 משרד הסחר הבינלאומי והתעשייה, אמרו 71% מהצרכנים כי לא התרשמו אף מאחת מהפרסומות למוצרים מיו־באים, בעוד 24% אמרו כי כמה מהן הרשימו אותם.

לנוכח ההבדלים הגדולים בפרסו־מות בין יפן למערב, אין זה מפתיע שחברות פרסום זרות ידעו עד כה הצלחה מוגבלת בלבד בשוק היפני. השוק נשלט על ידי דאנטסו, החו־לשת על 25% מהשוק המקומי ו־50% מאמצעי התקשורת הדומיננטי — הטלוויזיה. אחריה עומדת חברת האקוהודו שברשותה 11% מהשוק ושמונה חברות אחרות. יחד מקיפות חברות אלה מחצית מהשוק היפני. חברת הפרסום הזרה העיקרית היא המפעל המשותף מקאן אריקסון — האקוהודו, הידועה בעיקר בשל הפרסומת המוצלחת שלה לקוקה־קולה.

אף אחד אינו יכול להתחרות בעוצמתה של דאנטסו, שכן ברשותה האמצעים לקנות את הזמן הטוב ביותר בטלוויזיה ואת מרבית השטח הרצוי בעיתונים ובביטאונים. למעשה, החברה ממלאת תפקיד גדול מדי בחברה היפנית בכללותה, שכן יש לה אמצעי לחץ על אמצעי התקשורת וכן השפעה פוליטית. האקוהודו ויתרה למעשה על הני־סיון להיאבק בכוחה של דאנטסו, אך היא מנסה להתחרות אתה בהיבט "היצירתי". אף כי לקוחות חדשים יכולים להזדקק לפרק זמן כדי להתרגל לשיטות התעשייה היפנית, סוכנויות הפרסום מגלות אהדה הולכת לקראת לקוחות פו־טנציאליים. הן יכולות לעזור בה־סברת היחוד של הפרסומות ביפן, גם אם לא בהסברת הפרסומות עצמן.

דו"ח איגוד המפרסמים קובע:

70%

מתושבי תל־אביב וגוש דן קוראים את

העיר

העיתון הנפוץ ביותר בתל־אביב וגוש דן

צמיחה פירושה הגדלת הייצור

מאת חזי גוטמן

הכותב הוא יועץ לסטטיסטיקה ומחקרים כלכליים בהתאחדות התעשיינים.

"צמיחה פירושה הגדלת הענקה, הגדלת הייצור והתפוקה, ולא הגדלת תקציב. למעשה, תנאי לצמיחה הוא צמצום ההוצאה הציבורית בתקציב, וככל שיצומצם, כך ניתן יהיה לצמוח יותר ויותר מהר". כך כותב נשיא התאחדות התעשיינים — מר אלי הורביץ — בהדגשה, בפתיחה למסמך שהוגש לראש הממשלה ב־16 בפברואר 1986. אלה הדברים עוד לפני שפירט את הצעדים שיש, לדעתו, לנקוט כדי לשנות כיוון ולהביא לתהליך של צמיחה במשק. הדבר מותר להזלזין את טענתו של מר שטרסלר ("הארץ", 20.2, "גם פר הסמך לא יחזור"), שהתעשיינים הסיקו את המסקנה שאין לשים את הרגש על נושא הקיצוצים בתקציב.

מר שטרסלר עצמו מביא מהמסמך נתונים המראים בעליל את הבעייה שנוצרה בשנת 1985 בשל חוסר רצונה של הממשלה לקצץ בהוצאותיה. למעשה, זהו הציר המרכזי של מסמך התעשיינים: הקיצוץ המועט בהוצאה הציבורית, הוא שיצר את הבורה בנטל מס כבד, בריבית גבוהה ביותר, וכן הביא לירידה חריפה בחיסכון הפרטי. במשק שבו המס כבד, הריבית גבוהה והחיסכון הפרטי אינו מהווה מקור מספיק אף לשמירת מלאי ההון הקיים של המשק — אין כל אפשרות לצמיחה. זה המסר שניסו התעשיינים להעביר במסמך שהוצג לראש הממשלה.

מר שטרסלר הבין היטב ממסמך התעשיינים, שהמסקנה המתבקשת היא קיצוץ בהוצאה הציבורית, אך מדוע טען שהתעשיינים אינם חורשים קיצוץ בתקציב? מכיוון שבצעדים שיש לנקוט, נזכרים במסמך בעיקר נושאי השקעות, הייצוא, השכר והקפאת המחירים, ואילו נושא ההוצאה הציבורית, המוכר אף הוא, אינו מופיע בראש הרשימה.

ובכן, התעשיינים דורשים קיצוץ בתקציב. אך אם כאן היו התעשיינים שמים נקודה, הם היו מחטיאים את המטרה, ואין זה רק עניין של "מכירת" תבנית הצמיחה לממשלה. שתי סיבות לכך: (א). ידוע הקושי העצום, מכל הבחינות, של קיצוץ ההוצאה הציבורית, ומי שמציע רק את כאילו מתעלם מקושי זה. (ב). קיצוץ ההוצאה הציבורית הוא תנאי הכרחי לצמיחה, אך אין הוא תנאי מספיק. התעשיינים, כיוזמי הצמיחה, צריכים להציג את התנאים המספיקים לצמיחה, לאחר שהחל להתבצע התנאי ההכרחי של צמצום ההוצאה הציבורית.

התעשיינים לא היו הראשונים, שבניתוח כלכלי הראו שבהקטנת הצריכה הציבורית אפשר יהיה להגיע לצמיחה במשק, שתקטין את עודף הייבוא. בכך אין חידוש גדול. השאלה היא מה ניתן לעשות כאשר מדובר על המשק האילוץ, שהיכולת לקצץ בהוצאה הציבורית מוגבלת ביותר. כאן באו התעשיינים ואמרו, שעוד לפני הקיצוץ הגדול בהוצאה הציבורית, שיאפשר התפנות מקורות לצמיחה, ותוך כדי תהליך הקיצוץ, יש לאפשר למיגזר המשקיע להתחרות בתנאים נוחים על המקורות העומדים לרשות המשק עם המיגזר הצורך והמיגזר הציבורי. יש אמנם סיכון במהלך כזה מכיוון שהוא יוצר לחצים אינפלציוניים, אך יש גם סיכוי גדול ברווח כזאת, מכיוון שגדלים ההכנסה והתוצר. דבר המקל על הממשלה לממן את תקציבה שלא באמצעות נטל מס כבד ומדיניות מוניטרית חריפה. וכשיגדל התוצר גם יקטנו הלחצים האינפלציוניים.

במצב הנוכחי, כשיכולת הקטנת ההוצאה הציבורית נמוכה, אין ספק שהמשק הישראלי נמצא במילכוד. ועל מנת לפרוץ אותו, יש לקחת סיכונים שיש להם סיכויי הצלחה בלתי מבוטלים. האלטרנטיבה של דיבורים אין ספור על הצורך הדחוף בהקטנת ההוצאה הציבורית וכשלונות חוזרים ונישנים בביצוע ודאי גרועה יותר. זו אלטרנטיבה המחייבת הליכה על חבל דק ביותר של הקפאה מוחלטת של כל המשתנים הכלכליים. שיווי משקל על חבל דק מתערער כמשב של דבר ובוודאי הדבר נכון במשק הישראלי העצבני ורווי העיוותים. כל סטייה מהקפאה באחד המשתנים, מיד מערערת את כל המערכת המשקית ומחזירה אותנו במהירות לתהליך של אינפלציה מהירה ומשברים בתחום מאזן התשלומים. תנאי תחרות הולמים למשקיעים, על המקורות בטרם השתחררו מהמיגזר הציבורי, נראית אלטרנטיבה בעלת סיכוי הרבה יותר גדול גם אם בטווח הקצר, יהיה לכך מחיר מסוים באינפלציה ובמאזן התשלומים.

למרות כל זאת חוזרים התעשיינים ומדגישים את חיוניות הכניסה לתהליך של הקטנת ההוצאה הציבורית. ללא תהליך כזה, רק מתן תנאי תחרות הולמים למשקיעים נראה מהלך מסוכן מדי. בסוף המסמך שהוגש לראש הממשלה מביאים התעשיינים את הדוגמא של שנות ה־70. באותה תקופה העידוד שניתן לתעשייה ולהשקעות היה גדול יותר, ולמרות זאת לא היתה צמיחה מספקת בתעשייה. הסיבה לכך היא התרחבותו של המיגזר הציבורי באותה תקופה. למרות התנאים המועדפים להשקעות, עדיין יכול היה המיגזר הציבורי להתחרות טוב יותר על המקורות של המשק מהמיגזר היצרני, ורוב העובדים שהוספו למשק באותה תקופה נקלטו במיגזר הציבורי. אם באותה תקופה היה מתכווץ המיגזר הציבורי, אין ספק שהיינו מגיעים לקצב צמיחה מהיר יותר בתעשייה.

תנאי התחרות ההולמים שמציעים התעשיינים למשקיעים, מתבטאים בהקלת נטל המס על התעשייה, פינוי מקורות בשוק ההון במחיר מלא, תוך שחרור המשק משלל ההצמדה, שחרור המשק מהגבלות מינהליות ויצירת רווחיות נאותה לייצוא על ידי מתן אפשרות לתחרות הוגנת עם היצרנים המתחרים בחו"ל. מר שטרסלר קורא לזה עידוד מאסיבי של ההשקעות. התעשיינים רואים זאת אחרת — אילו היתה קטנה ההוצאה הציבורית, כפי שמר שטרסלר דורש, היו אלו התנאים שהיו נוצרים מאליהם למשקיעים. אך אז לא היו קוראים לזה עידוד מאסיבי אלא מקורות בלתי מסובסדים לתעשייה. באין אפשרות להקטין כפי הנדרש את ההוצאה הציבורית, ועל מנת לצאת מהמילכוד, הצעת התעשיינים היא — מתן תנאים למיגזר היצרני, הקרובים לתנאים שהיו שוררים במשק אילו היה המיגזר הציבורי מתכווץ לגודל הרצוי. אלו התנאים שיספיקו לצמיחה, ובלבד שניכנס לתהליך של התכווצות המיגזר הציבורי עד לגודל אותו מסוגל המשק הישראלי לשאת.

ההלכה היא גזענית

מיחסה של ההלכה היהודית לגרים ולגיורות ולערך חייו של הלא־יהודי עולה שהיא גזענית ביחסה אל לא־יהודים

מאת ישראל שחק

הכותב הוא פרופסור לכימיה באוניברסיטה העברית

*

"אתם קרויים אדם ואין אומות העולם קרויים אדם"
(תלמוד בבלי)

התנגדות של המפלגות הדתיות לחקיקת "החוק נגד הגזענות", עד שלא ייקבע בו סעיף מפורש המוציא את ההלכה היהודית מן הכלל של גזענות, עשויה לשרת מטרה חשובה: פתיחות ויכוח ציבורי, המבוסס על עובדות ולא על הכללות־סרק וציטטות חלקיות מפי "מומחים מטעם", כדי לברר את השאלה האם ההלכה היא אכן גזענית או לא. ברצוני לטעון, שההלכה היהודית היא גזענית ביחסה ללא־יהודים.

לפני שאביא כמה דוגמאות ליחס זה, ברצוני להקים בירור שני מושגים המונעים ויכוח עובדתי בנושא זה. ראשית בנושא הגזענות שבמערכת חוקים זו או אחרת. אין זאת טענת הגנה לטעון שמצויים במערכת גם חוקים אחרים "יותר טובים". מערכת חוקים המכילה חוקים אנטישמיים היא אנטישמית, גם אם היא מכילה חוקים אחרים טובים, ואפילו מגינים על היהודים. במקרים האלה, כמו במתימטיקה, מינוס ופלוס הם מינוס, ומערכת המכילה חלקים או גורמות גזעניות היא גזענית.

שנית, בוויכוח על ההלכה, ובעצם על היהדות ההיסטורית כפי שהתקיימה למעשה ביותר מאלפיים השנים האחרונות, אין לשרבב ציטוטים מן התורה (או מן התנ"ך) מפני שההלכה אינה מבוססת על התורה שבכתב, כפי שהחילונים מבינים אותה, אלא על התלמוד (בעצם התלמוד הבבלי) שלפיו מפורשת התורה. הגישה הזאת מצד כל כך הרבה חילונים "בעלי כוונות טובות" נובעת מן החינוך הניתן בבתי הספר הממלכתיים בישראל, המכוון "להבחיל עליהם" ולא לגלות את האמת. העובדתית היא פשוט לא נכונה. למשל, כאשר אדם המקבל את ההלכה קורא בעשרת הדברות את ה"לא תגנב" הרי הוא מבין את זה לפי הפירוש ההלכתי ש"אסור לגנוב נפשות מבני ישראל" (לאסור גניבה כפשוטה, לכך יש פסוק אחר "לא תגנובו"), ששם, לפי ההלכה, הכוונה היא לגניבת חפצים. באותו אופן, "לא תנאף" שבעשרת הדברות אינו מכוון, לפי ההלכה, ליחסי מין של גבר יהודי עם גויה נשואה, מפני שההלכה כלל לא מכירה בנישואים של גויים ("אין אבהות לגוי") אלא רק ליחסים כאלה עם אשה יהודיה נשואה, ודוגמאות כאלה רבות.

ניגש עכשיו לכמה עובדות לשם הדגמת היחס הגזעני של ההלכה. הדוגמה הראשונה היא ביחס של ההלכה לגרים ולגיורות, והיא באה לסתור את הטענה המצויה, אך המסולפת, שהגר נעשה שווה ליהודי בהתגיירותו. לפי ההלכה אסור למנות גר לכל משרה שלטונית או פקידותית שבה הוא יוכל להורות ליהודי, ובוודאי אסור למנותו לשופט, למשל. לא יעזור לו גיור אורתודוכסי או התמדה במצוות ובחסידות, או אפילו העובדה שהתגייר בגיל צעיר ביותר. על פי ההלכה הוא יישאר תמיד יצור נחות מפני שנולד כזה.

גרוע מזה מצבה של הגיורת, הנחשבת לפי ההלכה לזונה רק מפני שהיא נולדה גויה, ולכן (בין שאר ההגבלות) היא אסורה לכהן ומותרת לממזר. במקרה של אשה יהודיה היא מוכרזת לזונה מפני שהוכח לפני בית הדין שהיא כזאת, אחרי בירור שבו היהודיה אף יכולה להגן על עצמה. במקרה של גויה, עצם לידתה מספיק כדי להכריז עליה כזונה, ומעמד זה של נחיתות משפטית ושל זנות עוברים בירושה (בהגבלות ידועות).

הציטטה המפורסמת מן הרמב"ם שלגרים מותר להגיד בתפילתם "אלוהינו ואלוהי אבותינו" אינה משנה את הגזענות שבחוקים שציטטתי, כי אפילו מותר לאשה שהוכרזה לזונה מפני שנולדה מהורים לא יהודים להתפלל כך. האם הגזענות של ההכרזה המעליבה, המבוססת רק על המוצא בלבד, ושאין לה תקנה במסגרת ההלכה, נעלמת בשל כך?

הדוגמה השנייה היא ביחסה של ההלכה לחיי הלא־יהודי. לפי התלמוד הגויים "לא מעלים ולא מורידים", ופירוש המונח הזה בכל ספרי ההלכה הוא שלא גורמים להם את המוות בכוונה, למשל על ידי דחיפה ("ההדרה") לתוך בור או לתוך הים, אבל גם כאשר רואים אותם נתונים בסכנת נפשות לא עוזרים להם לעלות (למשל מן הים) ומניחים אותם למות, כמו שפירש רמב"ם את החוק האכזרי הזה:

"אבל הגויים שאין בינינו לבינם מלחמה (רועי) בה וקה מישראל וכיוצא בה, אין מסבבים להם המיתה ואסור להצילם אם נטו למות, כגון שראה אחד מהם שנפל לים אינו מעלהו, שנאמר "לא תעמוד על דם רעך" ואין זה רעך" (הלכות רוצח ושמירת נפש, פרק ד' הלכה י"א). כלל זה חוזר בכל ספרי ההלכה בהסתעפויות רבות, כמו שאסור לרופא יהודי לרפא חולה לא יהודי בחינם, אבל מותר לרפא אותו בשכר, או כדי ש"יתאמן עליו" בשימוש בתרופות וכדומה.

מסקנה אחרת הנובעת מן הכלל הזה היא שבשבת קיים הבדל בסיסי בין יהודי ולא־יהודי. להצלתו של יהודי חייבים היהודים לחלל שבת אם זה הכרחי, לפי הכלל הידוע "פיקוח נפש דוחה שבת". אבל המלה "נפש" (כמו המלה "אדם" ומלים דומות) פירושה בלשון ההלכה "יהודי", ולכן ההלכה קובעת שיהודי, כולל רופא יהודי, לא יחלל שבת כדי להציל גוי ממוות. הדיון ההלכתי בשאלה זאת במאות שנים האחרונות, כולל בימינו ובמדינת ישראל, הוא מרוכב ביותר, אבל הוא כולו מרוכז בשאלות מה יקרה ליהודי במקרה שהגוי יופקר למות בשבת על ידו. והוא נעדר כל דאגה (או אפילו מחשבה) לחייו של הגוי.

עיקר מאמצי הרבנים מכוונים ללמד את הרופאים היהודים, הנאמנים להלכה, דרכי רמאות וחיוך כדי שיימנעו מלטפל בחולים לא־יהודים בשבת, אבל לא יגידו את הסיבה האמיתית לסירובם, כדי שלא תיפגע פרנסתם ולא יישלל רשיונם והמובן כדי שהקרובים של הלא־יהודי, שמת בגללם, לא יאשימו, בצדק, את היהדות (מה שנקרא בהלכה "דרכי שלום"). האם בנסיבות מסוימות לא יכול רופא יהודי דתי להימנע מלטפל בחולה לא יהודי בשבת, תוך חילול שבת. מייעצת לו הסמכות ההלכתית בישראל של ימינו, שלא להשגיח על רשואות החולה אלא על עצמו ועל זה שם לא יעשה כן ויישלל רשיונו.

הראיתי כאן רק מעט מן הגזענות של ההלכה ביחסה ללא יהודים. נמנעתי מלהצביע על ההקשרים הפוליטיים של גזענות זאת, כי אני בטוח שהקוראים יוכלו בעצמם למצוא אותם. אסיים במסקנה אחת שנראית לי בסיסית וקודמת לכל חקיקה:

קודם כל חייבים אנו לדעת את האמת על ההלכה, על היהדות ההיסטורית שהיא יהדות של ההלכה, לדעת את האמת על עצמנו, על אבותינו ועל עברנו, כי רק דרך ידיעת האמת נוכל להגיע לחופש.

רשע אצל צדיק

לאמונות מימי הביניים יש השפעה מכרעת על פסקי־הדין של הרבנות ועל מעשיהם של חרדים קיצוניים בימינו

מאת הרב משה זמר

הכותב הוא יו"ר מועצת הרבנים המתקדמים בישראל

כאשר קנאים חרדיים התנגדו לקבורו של הרב מאיר ברמן זצ"ל בהר הזיתים, הם ניסו להצדיק את מעשיהם בכרוזים שהופצו במאה שערים שהכריזו: "הרשע הרפורמי הוצא אל מחוץ למחנה...על־פי ההלכה אין קוברים רשע אצל צדיק". הם לא גילו מה פשעו של הרב הזה, אשר היה מלא מצוות כרימון. אולי חטאו הגדול בעיניהם הוא שהיה ציוני נלהב, בדומה לרבנים רפורמים אחרים, (כמו אבא הלל סילבר, סטיבן וייס ויהודה לייב מגנס) והגשים את ציונותו כאשר עזב בית־כנסת גדול בשיקגו לפני כשלושים שנה ועלה ארצה עם משפחתו. בוודאי לדידם, התואר רב רפורמי, די בו כדי להרשיע אדם לאחר מותו. והם אמנם לא הביאו ראיות לקביעתם, כי הנפטרים הקבורים מסביב לרב הם "אנשים כשרים וצדיקים".

היתכן כי בריונים חרדיים כאלה מייצגים את ההלכה ואת דת ישראל. בהצדיקם מקרה זה, הוצאת גופתה של תרזה אנגלוביץ' או מעשי אלימות אחרים? ההלכה בהתפתחותה אינה כה חד־משמעית בעניין למי מותר להיקבר ליד מי, כפי שאנשי מאה שערים אלה מעמידים אותה.

שתיקת הרמב"ם

בשולחן ערוך נקבע: "אין קוברים רשע אצל צדיק, אפילו רשע חמור אצל רשע קל וכן אין קוברים צדיק, וכל שכן בינוני, אצל חסיד מופלג. הגה: אבל קוברים בעל תשובה אצל צדיק גמור". (יורה דעה שסב,ה). לעומת דיעה זו, הרב יואל סירקיס (מאה 16—17) הגביל את קבורת החוזר בתשובה: "משמע דבעל תשובה אצל חסיד אין קוברין". (בית חדש לטור שם). הרב יהושע ולק כץ הוסיף גם "רשע בינוני" לרשימת ההגבלות בקבורה (דרישה ופרישה שם). ספק רב, אם ניתן להגדיר את כל הקטיגוריות הללו ולזהות אותן במדויק. ואולם אפילו אם היתה המשימה אפשרית, כל חברא קדישא היתה נזקקת לבית עלמין בעל שטח בלתי־מוגבל ולמחשב ענק כדי לסדר את הרחקת קבורים זה מזה של כל סוגי הנפטרים הנ"ל!

בניגוד לכל אלה, ראוי לציין כי הרמב"ם אינו מביא אף לא אחד מהאיסורים הללו...בפסקי ההלכה שלו, ושתיקתו אומרת דרשני.

הרב שמואל אנגל, אב בית דין קהילת ראדומישל שבאוקראינה (מאה 19—20), קבע בעניין אחות מהדרישות שלא לקבור רשע אצל צדיק, שיחוייבו לעשות הרחקה בין קבר לקבר בכל בית העלמין. הוא מביא את העניין אד אבסורדום ושואל, כי "יצטרכו בכל זמן וזמן לקנות בית קברות חדש וזה הוי דבר שאי־אפשר לעמוד בה". ואולם, בכל זאת המיתה והקבורה מכפרות על עוונותיו. ואם קיים עדיין ספק בדבר רשעותו, "יש לומר כי אנו מחזיקים (את הנפטר) בחזקת כשרות. וודאי ההדר בתשובה קודם שמת" (שו"ת מהר"ש חלק ו, סימן ג).

יש עדות, כי קהילות אורתודוכסיות לא היו מקפידות על ההפרדה בקבורה מסיבות אלה או אחרות. הרב יחיאל יעקב וויינברג מביא את דבריו של הרב דוד צבי הופמן מפרנקפורט "שבארץ אשכנז כבר נהגו לקבור מחללי שבת ועוברי שאר עבירות בשורה אחת עם קברי ישראל כשרים" (שו"ת שרידי אש חלק ב סימן קכג). הרב עזריאל הילדסהיימר מברלין רשם עדות מרב בלייפציג, כי בעניין איסור קבורת רשע אצל צדיק "אין לנו מקפידים עתה על כך" (שו"ת ר"ז יורה דעה סימן רנט). ברור, כי אותו מצב קיים ברובם של בתי־הקברות בארץ ואין ניסיון או אפשרות לשנות את המצב.

חשוב ביותר להבין את שורש האמונה שביסוד דיון זה, אשר הניע את החרדים להקים גדר של אבן מסביב לקברו של הרב ברמן. כאן עסקינן בהשקפה שרווחה בימי הביניים, המודגמת במעשה שמספר רבי יהודה החסיד במאה ה־12, על תלמיד חכם צדיק שקברוהו אצל מי שאינו הגון. בא הצדיק לכל בני העיר בחלום, ומתלונן שהפריעו למנוחתו מפני שקברו אותו ליד מקום סירחון וקשה לו העשן. מה עשו בני העיר? "ושמו אבנים בין קבר הצדיק לקבר הרשע כמחיצה, ומשם והלאה לא בא להם בחלום" (ספר החסידים סימן תשה). לפי אמונה זו (אשר רוב היהודים בימינו היו רואים בה אמונה תפלה), המת בקברו מריח ומרגיש וסובל באופן פיזי.

שלא ישמע הרשע

במאה ה־15 גילה המהרי"ל (רבי יעקב הלוי מולין) את הטעם שאין לקבור רשע אצל צדיק: "משום דאצל צדיק מגלים מה שנגזר מאחורי הפרגוד...ומתי שהרשע סמוך לו (בקבר) מונעים מלגלות לו (לצדיק) כדי שלא ישמע גם כן הרשע" (ספר המהרי"ל, הלכות שמחות עמ' קסב). מכאן אנו למדים, כי אם קוברים אותם בקרבת מקום, אז מהשמים מונעים מהצדיק גילוי רזי התורה בגלל שכנו הרשע.

הרב שמואל לניאדו במאה ה־16, מתאר את חייה הגשמיים של הגופה בקבר: "שאפילו אחרי הפרד מהגוף ישאר חלק מתנפש על גוף המת ואפילו על עצמותיו, שומר אותו והוא השומע בבוא אדם להשתטח על קברות צדיקים" (כלי יקר, תקכח). כאן אנו מבינים, כי המת בקברו שומע ומתרגש ומתייסר פיזית מפני שנפשו נדבקת בבשרו ובעצמותיו. התוצאה היא, כי שכניו לקבר יכולים להפריע לו במקום מנוחתו האחרון. בנימוק של הרבנות הראשית לישראל ורבני ראשון־לציון, שניתן לדרישתם להוציא את גופתה של תרזה אנגלוביץ' מקברה. הם ציטטו את המקור הזה אשר לטענתם: "מסביר את צער המתים משכנות שאינה רצויה". הרבנות הראשית בפסק דינה לגבי הנפטרת, טענה "שהיא מוקת לשכניה היהודים...שהיא במותה מוקת לאחרים וגורמת להם צער".

כך אנו עדים, כי לאמונות כאלה מימי הביניים יש השפעה מכרעת על פסקי־הדין של הרבנות ועל מעשיהם של חרדים קיצוניים בימינו. בוודאי זכותם להאמין במה שהם מאמינים, כל עוד אינם כופים את דעותיהם על אחרים ואינם פוגעים בזולת. יש שאלה השמים את יהבם על חיים הגשמיים של המת בקברו. לעומתם, יהודי נאור בן זמננו יעדיף לראות את הישארות נפש האדם בהחזרת נשמתו לקונו, ביצירותיו, בהשפעתו על קרוביו, ללא כל קשר למצבה או למיקומה של הגופה בקבר, בדומה לדברי המקרא "וישוב העפר על הארץ כשהיה, והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה".

מפרק זמני או מנהל מיוחד

האם יש מקום לתקן את פקודת החברות בדרך של הוספת הסדר שיאפשר לבית המשפט להוציא צו לניהול חברה הנתונה בקשיים על ידי מנהל מיוחד? ועדה בראשותו של השופט לוין תבחון ההצעה

מאת ד"ר יורם דנציגר

הכותב הוא מרצה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב

בימים אלה התבשרנו על מינויה של ועדה בראשותו של שופט בית המשפט העליון שלמה לוין, שנתבקשה לבחון אפשרות תיקון פקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג — 1983 (ולהלן — פקודת החברות), בדרך של הוספת הסדר שיאפשר לבית המשפט להוציא צו לניהול חברה הנתונה בקשיים על ידי מנהל מיוחד, כדי שיעשה להבראתה. כך יימנע הצורך לנקוט צעדים דוגמת מינוי מפרק זמני או כונס נכסים לחברה — שמשמעותם הכרה למעשה בצורך להביא לפירוקה של החברה.

על פי הפרסומים, תבדוק הוועדה אם ניתן יהיה ליישם בישראל את השיטה האמריקאית דווקא, המסמיכה את בית המשפט להוציא צו ניהול כנ"ל.

לדעתי, אין מקום לתקן את פקודת החברות הישראלית תוך היזקקות לדין האמריקאי בסוגייה זו. לא זו בלבד שפקודת החברות הישראלית (על תיקוניה השונים) הושתתה מראשית ימי המנדט הבריטי על חוקי החברות האנגליים, ובתי המשפט בישראל, בתקופת המנדט ולאחר קום המדינה, הושפעו והונחו על ידי הפסיקה האנגלית; אלא שבאחרונה — בעקבות המלצותיה של ועדה שטיפלה בתיקון הדין האנגלי בנושא אי יכולת פרעון של תאגידים — נחקק באנגליה חוק הקרוי "חוק אי יכולת הפרעון" משנת 1985, המסמיך את בתי המשפט ליתן צו לניהול חברות הנתונות בקשיים כספיים על ידי מנהל מיוחד. הזיקה המסורתית של דיני החברות הישראליים לדין האנגלי מצדיקה פנייה להסדר התחיקתי החדש בארץ זו.

בטרם נעבור לסקירת הסדר סטטוטורי זה, כן הראוי לבדוק באילו נסיבות ממנים בתי המשפט בישראל מפרקים זמניים וכונסי נכסים על פי הוראות פקודת החברות ומכוחה בלבד.

מפרקים זמניים

כאשר חברה נקלעת למצב שבו אין ביכולתה לשלם את חובותיה, זכותם של בעלי החוב לדרוש את פירוקה של החברה על ידי בית המשפט. את הבקשה יכולה להגיש גם החברה עצמה.

בית המשפט נוהג למנות מפרק זמני לחברה אף בטרם נתבררה בפניו הבקשה לפירוק החברה, אם שוכנע שהחברה מצויה במצב כספי רעוע ושמן הראוי שרכושה...ייתפס ללא דיחוי לשם הבטחת זכויותיהם של הנושים. צו למינוי מפרק זמני יינתן גם כאשר מתנגדת החברה למינוי.

סמכויות המפרק הזמני נקבעות בצו המינוי ועליו, בדרך כלל, לקבל לרשותו ולפיקוחו את הנכסים שהם רכוש החברה וכן אלו שנראה שהיא זכאית להם. לעתים מוסמכות מסורות למפרק הזמני סמכויות לניהול עסקי החברה במטרה להביא לפירוקה היעיל.

משמונה כונס הנכסים הרשמי כמפרק זמני של החברה, ולדעתו מחייב טיב עסקיה או נכסיה של החברה, או עניינים של נושיה או משתתפיה, מינוי מנהל מיוחד מלבדו לנכסיה או לעסקיה — הוא יכול לבקש מבית המשפט מינוי מנהל מיוחד. בית המשפט יהיה רשאי למנות מנהל מיוחד לפרק זמן כפי שיקבע בצו המינוי, ולהעניק לו כל סמכות, לרבות סמכויות של כונס נכסים ומנהל.

שעה שהחברה עומדת לקבל הלוואה ובכוונתה להבטיח פרעונה בשעבוד צף, היא מוציאה מסמך המכונה איגרת־חוב, שבו היא מתחייבת לפרוע את סכום ההלוואה במועד קבוע מראש או בהתקיים תנאי מסוים. בישראל מנוע הנושה המחזיק בידיו איגרת־חוב מלאכוף את זכויותיו לגבי השעבוד, אלא באישור בית המשפט. לפי פקודת החברות רשאי בית המשפט, משהוגשה לפניו בקשה לאכיפת זכויותיו של בעל איגרת־החוב לגבי השעבוד, "ליתן כל סעד שאפשר לקבלו על פי בקשה, כאמור בבתי המשפט באנגליה, כולל מינוי כונס ומתן צו למכירת הנכסים וחלוקתם". יצוין כי באנגליה רשאי בעל איגרת־חוב למנות כונס למימושה שלא באמצעות בית המשפט.

בית משפט ישראלי ימנה כונס למימוש איגרת־חוב על פי פקודת החברות בעיקר במקרים הבאים: כאשר נכנסת החברה להליכי פירוק; כאשר נתון השעבוד בסכנה ממשית; כאשר אין החברה עומדת בפרעון הקרן או הריבית על החוב במועדים הנקובים באיגרת־החוב.

כאשר נראה שניתן יהיה למכור את החברה כעסק חי, עשוי בית המשפט להורות שאותו בעל תפקיד שמונה על ידו למימוש החוב יהיה כונס ומנהל (להבדיל מכונס "סתם"), ויופקדו בידיו אף סמכויות ניהולה השוטף של החברה.

אדמיניסטרטור

בחודש יוני 1982 הוצג לפני הפרלמנט הבריטי דו"ח של ועדה שמונתה יותר מחמש שנים קודם לכן לבדיקת המצב המשפטי בסוגיה של נושים וחייבים, פירוק חברות וכינוס נכסים. הוועדה — בראשות סר קנת קורק — הוסמכה, בין השאר, לנסח מערכת תחיקתית חדשה בסוגיות אלה ובאחרות.

בדו"ח הוועדה הומלץ לשנות את הדין האנגלי, על ידי הכרה סטטוטורית בזכותם של בעלי חוב — ולאו דווקא בעלי חוב שהלוואותיהם מובטחות בשעבוד צף — לעתור לבית המשפט למינוי אדמיניסטרטור שיהיה בעל כל אותן סמכויות המוקנות לכונס המתמנה למימוש איגרת־חוב. המלצה זו אומצה ב"חוק אי יכולת הפרעון" משנת 1985. לפי החוק, הזכות לעתור למינוי בעל תפקיד שיפעל מכוח מינוי בית המשפט לפרעון, הבראת החברה "כעסק חי" ולהמשך קיומה כעסק חי, אינה מוגבלת עוד לאותם נושים שחובם הובטח בשעבוד צף על פי איגרת־חוב. בקשה למינוי אדמיניסטרטור יכול שתוגש על ידי החברה עצמה, על ידי חברי מועצת המנהלים שלה, או על ידי כל אחד מנושי החברה. בעלי מניותיה, לעומת זאת, לא יהיו זכאים לעתור למינוי אדמיניסטרטור.

בית המשפט ימנה אדמיניסטרטור אם שוכנע שהחברה היא חדלת פרעון, או שהיא עלולה להיעשות לכזאת; אם יש סיכוי להצלת החברה כעסק חי, או אם עשוי המינוי להגדיל את הסיכויים להשגת הסדר או פשרה עם נושי החברה. בית המשפט יפרש את טעמיו למינוי אדמיניסטרטור בצו המינוי.

משמונה אדמיניסטרטור, לא יהיה אפשר להעביר החלטה באסיפתה הכללית של החברה בדבר פירוק החברה אלא באישור בית המשפט. יתר על כן, לא ייתכן להמשיך או לפתוח בשום הליך משפטי נגד החברה בלא אישור בכ"ל. כל עיקול, הוצאה לפועל והליכים אחרים המכוונים כלפי נכסי החברה יהיו אסורים.

הצו הממנה יקנה לאדמיניסטרטור סמכויות מלאות לניהול ענייני החברה, ובכלל זה הסמכות לפטר ולמנות דירקטורים והסמכות לכנס אסיפות של החברה. פקידי החברה יחויבו להגיש לו, על פי דרישתו, דוח"ות והצהרות על מצב החברה והוא יהיה מוסמך לעשות כל שימצא לנכון בנכסי החברה — אף אלה הנתונים לשעבוד צף. הואיל וברוב המקרים ימנה בית המשפט אדמיניסטרטור מתוך כוונה שזה יביא להסדר עם נושי החברה כך שיתאפשר המשך קיומה כעסק חי, מוטלת החובה על האדמיניסטרטור — בתוך שלושה חודשים מיום מינויו — להציג בפני אסיפת הנושים את הצעותיו להסדר בעניין פרעון חלקי או מלא של חובות החברה. מינויו של האדמיניסטרטור יפקע אם ידחו הנושים את הצעותיו להסדר, או כאשר הושגו המטרות שבגינן מונה לתפקידו.

הסדר סטטוטורי חדש זה מהווה חלופה יעילה למינוי מפרק זמני — צעד שיוביל לחיסולה של החברה — כאשר נשקפו סיכויי ממשי להציל את עסקי החברה או חלקם. ובעיקר — כאשר לא ניתן למנות כונס נכסים, כגון במקרה שהנושה המחזיק בידיו איגרת־חוב נמנע, מטעמים שונים, מלפנות לבית המשפט בבקשה שימונה לחברה כונס.

יש לברך איפוא על הכוונה לעגן בפקודת החברות הישראלית הסדר שיאפשר מינוי של אדמיניסטרטור מסוג זה, בתקופה שהולך וגדל בה מספרן של החברות הנקלעות לקשיים כלכליים. ואולם, בבואנו להיעזר בהסדרים תחיקתיים זרים בסוגייה זו, מן הראוי להעדיף את ההסדר הסטטוטורי האנגלי החדש, בשל הזיקה המסורתית של דיני החברות הישראליים לדין האנגלי ובשל פשטותו ויעילותו של הסדר זה.

מפא"י ההיסטורית קמה לתחייה

תקופת שיקומה האופוזיציונית של מפלגת העבודה־מפא"י היתה קצרה מדי

מאת משה ארידור

הכותב הוא משפטן

במהפך של שנת 1977 נגנבה המדינה מבעליה, מפלגת העבודה, יורשתה של מפא"י ההיסטורית. הגנב — שמו ליכוד — אותר, הועמד למשפט העם והוכה. עובדה זו לא שינתה את מעמדם, בעיני עצמם, של שרי מפלגת העבודה וראשיה, שהמשיכו לנהוג כבעלי השלטון במדינה.

המוצא האריסטוקרטי, ניחת ההנהגה באמצעות של גביר שירד מנכסיו, אך האצילות עדיין מחייבת, קשרים עם ראשי המדינות משכבר הימים — כל אלה חייבו אותם לשמר וליפתיהם הממלכתיות בארונות ספוגי נפטלין. הם היו לאנשי אופוזיציה, אך בהופעותיהם הפומביות לבשו מסיכות של אנשי שררה, לגביהם, תחילת העולם לעולם לא תחלוף. במטרה להחזיר את העטרה ליושנה, לא בחלו בכל מהלך שהיה בו כדי למנוע את הצלחת ממשלת הליכוד. ההסתדרות שבשליטתם מנעה כל אפשרות של הידברות בין הממשלה לבין ציבור העובדים שהוסת לשביתות, להפגין ולדרוש הטבות שכר חדשות. "ארציות, יחודיות, מפעליות", ומה לא. כל המניפולציות האלה לא איפשרו את הצלחת המאבק באינפלציה, והגבירו את המשבר הכלכלי.

בשטח המדיני הפריחו אנשי השלטון האשמות, כי הליכוד גורם להקפאת השלום עם מצרים, מונע שלום עם "הפלשתינים", מסכל את "האופציה הירדנית". מדיניות של "דקלרציות", שבה האשימו במשך עשרות שנים את מפלגת הליכוד, הפכה לאסטרטגיה ראשית של המערך, תוך ניהול לוחמה פסיכולוגית מתמדת בדרכים שאינן מקובלות במפלגות אופוזיציוניות במדינה דמוקרטית. בשטח הביטחוני לא היססו לגייס ולהתחבר עם גורמים תודיפלומטיים ושוליים, תוך ארגון הפגנות המוניות ממוסדות, כדי לעצב את תדמיתה של ממשלת ליכוד כמערערת ביטחון המדינה.

הקונצנזוס כמיתוס

יורשי מפא"י, אשר שלטו ביישוב ובמדינה במשך עשרות שנים כמיעוט, העלו את גולם "הקונצנזוס" לדרגת מיתוס, והציבוהו כתנאי הכרחי לניהול ענייני המדינה. הם קיבצו סביבם את מרבית הגורמים האנטי־דמוקרטיים, לרבות אלה שנאמנותם למדינה מוטלת בספק, כדי להפיל את ממשלת הליכוד. גם על צה"ל לא פסחו, ובעיצומה של מלחמת שלום הגליל יצרו את הגולם של "הראש הקטן".

הלם איבוד השלטון — לאחר הלם מלחמת יום הכיפורים — עורר אצל חלק מחברי מפלגת העבודה יאוש ודירה, ובמיוחד בין אנשי הרוח שבתוכה. את הצורך בחשבון נפש, ריפוי ההסתאבות ושינוי דרך. אך ראשי המפלגה מעולם לא היו מוכנים לתרפיה קבוצתית כזו, וכל מרצם הופנה לשכלול הדרכים להשבת השלטון.

הם ראו כיצד ממשלת הליכוד מתקנת עיוות היסטורי של התוקפת ורבבות בשכונות עוני על־ידי שיקומם. הם ראו כיצד נבנית ארץ־ישראל בידי דור חדש של חלוצים, מתיישבי יהודה שומרון וחבל עזה, במשאבים אשר בעת שלטונם הופנו לטרסטים הכלכליים וקיבוצים שבשליטת מפלגתם, באמצעות חוקים מפלים לטובה והטבות גלויות ונסתרות. הם ראו כיצד חדל סחר העברת נכסים, לרבות אדמות המדינה, ל"ותיקים" ומיוחסים למיניהם, כיצד נותק הקשר בין כרטיס מפלגתי לבין מקום עבודה וקידום. הם ראו, כי קופת המדינה אינה מוכנה למלא את קופתה של קופת החולים המפלגתית בכספים של משלם המסים, ולא היו מוכנים כי תימנע העברת דמי קופ"ח לקופת המפלגה וגרורותיה.

בהיותם משוכנעים כי מלאכת הכפשת שלטון הליכוד תישא פרי, הביאו להקדמת הבחירות לכנסת בשנת 1984 בעזרת מספר זעום של קלנטריסטים. אך מסובכים עם החוק, הסקרים הכזיבו, והעם פסק כי אין להפקיד את גורלו בידי המערך בלבד, וכפה על שתי המפלגות הגדולות לקבל לידיהן את הגה המדינה. ראשי מפלגת העבודה לא קיבלו את הדין, והסכמתם לכינון ממשלת האחדות הלאומית היתה בעיניהם גשר שעליו יעברו וישובו לשלטון מלא.

מכאן ואילך שונה שם המשחק. התפאורה והפעלולים, אך לא תוכנו והדמויות המופיעות בו. כלפי חוץ ולמראית־עין נושאים הם בתאריו וממלאים כהונות של שרים ואנשי שלטון, אך בהופעותיהם בבימות ציבוריות נוהגים הם ומדברים כאנשי אופוזיציה מיליטנטיים. המלאכה אינה קלה, השחקן הראשי טרם השתחרר להלוטין מחוסר פופולריות והיעדר אמינות. אך שחקני הדמויות המישניות המתוסכלים אינם תורמים להצלחת המחזה. מוטה גור, חיים בר־לב, גד יעקבי, מזכיר המפלגה ברעם, ועוד כמה שחקני משנה ממציאים מדי יום ביומו אימפרוביזציות חדשות, המיועדות להכשיל את המחזה ולהמאיס על העם הצופה ומשתאה.

"אין קדושה בהסכם"

אין קדושה בקיום ההסכם לקיום ממשלת האחדות הלאומית. הם אומרים. כדי להצדיק הפרת אמונים ומעשה מרמה בקנה־מידה כזה, תרים הם מדי בוקר אחר אמתלא וצידוק, יוזמים "משברים", מתגרים בהתבטאויותיהם בשפת שוק התגרנים בשרי הליכוד. כדי לאלצם להגיב, ומקווים כי הציבור ישתכנע שאין מנוס מפירוק הממשלה והליכה לבחירות. סיכול אפשרות של הבראת משק המדינה באיבו אינו מפחיד אותם. העם יקנה את הפיתיון ויבלע אותו. מפלגת האם, מפא"י, שלטה במשך עשרות בשנים באמצעות עלילות, תכבים ומניפולציות מתוחכמות, ומדוע יבישו בניה את אבותיהם?

למען הדיוק, מוכנים הם להמשיך ולקיים את ממשלת האחדות עוד זמן מה, אבל בתנאי שלא תיפגע זכותם לרשום על שמם הצלחת הממשלה בשטח הכלכלה, וכי קיומה יבוא לקיצה לא קרוב מדי למערכת הבחירות הבאה. והמובן, בינתיים על קופת המדינה להזרים משאבים בכספים אדירים למפעליה המפלגתיים: ל"סולל בונה", קופת החולים, לקיבוצים שנכשלו בעסקאות של הבורסה, למושבים חקלאיים שבשליטתה וכו... כן, אין טעות, רוב הכהונות של דירקטורים בחברות ממשלתיות ימונו על־ידי שרי המפלגה. מזכיר המפלגה לא היסס להצהיר ב"אזין" בקול ישראל, כי אי־מינוי הדירקטורים האלה יש בו כדי להצדיק אי־קיום הרוטציה. כאן התגלתה וקמה לתחייה רוח מפא"י ההיסטורית האמיתית במלוא הדרה.

אין זה אלא שתקופת שיקומה האופוזיציונית של מפלגת עבודה־מפא"י היתה קצרה מדי, והעם שביקש לרפאה לא הצליח לחדור לעומקי נשמתה. שעתה בשנות השלטון הממושכות, ולטראומת ילדותה. ראשיה עדיין סובלים מתסביך הגדולות, תסביך רדיפה אחר עצמה, הצורך לצבור נכסים ואי־היכולת של קומוניקציה עם הזולת. הם נתונים בתהליך "רמיסיה", ותקופת שיקום נוספת היא הכרחית.

ארץ המעצרים

הוויכוח בדבר פרסום שמות החשודים מסיט את הדיון מן העיקר: עד כמה הכרחי המעצר עצמו?

מאת פנחס רובין

הכותב משמש כיו"ר ועדת המסים של לשכת עורכי הדין בישראל, אך הכתוב הוא על דעתו

מדוע יצא הקצף על פרסומם של שמות חשודים בכלי־התקשורת? יודעים אנו עד מה מפקפק המעצר הראשון באינדיקציה לאשמתו או לחפותו של פלוני. אילו קיננה בנו התחושה (והסטטיסטיקה היתה תומכת זאת), שרובם המכריע של המעצרים מסתיימים בהרשעת הנאשם, אזי לא היה קול הפרסום חריף כל־כך. לכן, דומני שהעיתונות היא בבחינת השעיר לעזאזל של המשטרה ובתי־המשפט, שעליהם היה צריך לצאת הקצף, עליהם ולאו דווקא על העיתונות.

המחוקק קבע סולם של עונשים ביניהם, למשל, קנסות כספיים, מאסר על תנאי ועוד כהנה וכהנה. המאסר הוא העונש החמור שבהם. וראה זה פלא: כמעט כלאחר־יד עלול אזרח ישר־דרך למצוא עצמו במושבי תא המעצר, לפרק זמן של 48 שעות, בלא התערבות שיפוטית, ואחרי זמן קצר באולם המעצרים של בית־משפט לתקופה ממושכת יותר. זה יכול לקרות גם לנו ולא רק להם.

ההבדל בין מעצר ובאסור הוא בעיקרו בשניים אלה: ראשית, הבדל סמאנטי שהמעצר אינו בבחינת עונש ואילו המאסר הוא עונש לאחר הרשעה (נקודות אלו אינן מורגשות אצל העצור), שנית, והחמור מזה, המעצר תנאיו קשים על־פי רוב שבעתיים מתנאי המאסר. העצור "מוחזק" כנאשם (כדיבם העיוני) אך בפועל, הוא "מוחזק" כאשם, בעצם הימצאותו בבית האסורים.

מעצריך עליך ישראל

החוקרים למיניהם יודעים לנצל היטב את עגמיות המעצר ואת המורא מפניו. החוקר מטיל את אימתו על הנחקר, בעיקר בכח המוקנה לו לעוצרו. לעתים די ברמז קל על סכנת המעצר, ולו גם ל־48 שעות בלבד, כדי להניע את אמות הספים של נשמת הנחקר, כבודו, ו"זכות השתיקה" המוקנית לו בחוק. החופש הנשגב מושם ללעג ולקלס על־ידי חוקר אמביציוזי הלהוט לפענח את התעלומה.

חוקר טוב, הוא חוקר חדור התלהבות האמונה, כי יגיע עד חקר הדברים, אך לעתים מעבירה אותו התלהבותו על תבונתו ועל אינטרסי הראיה — לדאבוננו, לעתים מגדבות מדי. אילו היה החוקר/העוצר צפוי לתת דין וחשבון מוקדם לפני הממונים עליו ולפני בית־המשפט, על המעצר המיותר ועל שיקול הדעת הפסול, היה בכך לזקקות במקצת את תופעת המעצרים. ולא היא, ביקורת אמיתית אין.

המורא של הנחקרים הוא מורא המעצר והם עלולים להיכשל בלשונם, ולא רק כדי "לחזור הביתה בשלום". עולם החקירות והמעצר נראה בעיניהם, ואל יקל הדבר בעיניכם, כאילו לקוח מפלנטה אחרת, בלתי־מוכרת, עם כללי־משחק שונים, הם מופתעים לעתים לדברים שבעיניים מפוכחות נראים תמוהים ומוזרים, והכל, כדי לחזור לפלנטה המוכרת.

קלות־הדעת שבה מתייחסים החוקרים למעצר מקוממת לא בכעס. מעשה שהיה כך היה: בערבו של יום נקרא פרקליט לייצג נחקר. עת ביקשו החוקרים לחושבו במעצר, על שציית להוראות פרקליטו ושם מחסום לפיו ("זכות השתיקה"), החוקרים אמרו בזיוף, שהם יביאו את הנחקר לפני שופט פלוני (שופט תורן), "הרי אתה יודע האנוו יודעים, שהשופט יעצרו לפחות ל־10 ימים", ואכן הפרקליט ידע זאת (לפחות סבירות כך), עד באותו לילה שוחרר הנחקר, ללא מעצר, משפתח את סגור פיו. אלה דברים שביום יום, כמוהם כמעצרים.

ומעשה בשופט שהאריך מעצרו של חשוד בעבירות סמים לתשעה ימים (מיום שישי ועד ליום ראשון). משנתבקש השופט לקצר את תקופת הארכת המעצר עד ליום שישי (תחת יום ראשון), שכן במשך השבת לא ייחקר העצור, סירב השופט והשיב: ביום שישי אין בית־המשפט עובד בתקן מלא ואיני חפץ להוסיף על עמסת השופטים התורנים באותו יום (כך!).

רבים מ"עצורי השוא" נשבעים לעזוב את הארץ וחלקם אף עושים זאת. הכעס, הבדידות, האכזבה המרה ממדינת הצדק, מחרפת הבעת והלגיטימציה המשפטית שבשיפוט ניתנה לכך. כל אלה לא יימחו בקל מהעצור שנעצר לריק.

הצדק לוקה והנחקר נעצר

לעתים כמוכנות עוצרים חשוד רק על מנת לשחררו לאחר בתנאים מסוימים כגון עיכוב יציאתו מהארץ וכו'. על שום מה המעצר? כלום לא די בעיכוב יציאתו מהארץ? כן הסתם החוק כורך את השניים יחד. ללמדך שלבנו נעשה גס בשמירתו בחופש של אחרים.

קרה המקרה הנטען לפני שופט, שאין עילה למעצר ושחרור בערובה, שכן בעיקרא אין מקום למעצר. משהבין החוקר את טענת הפרקליט, מיהר ואמר (בפני השופט): "אם כך הם מתוצפים בלפ"ן אני מבקש שהמעצר יהיה בפועל ואיני מסכים לתנאי השחרור בערובה". השופט הנכבד הסיר את משקפיו והביט בפרקליט בעגמת רוח: "הרי הוא משחרר את מרשך, למה תעמוד על קוצו של יוד"? נרחבותי.

המעצר נועד בעיקרו למנוע בעד העצור מלהפריע למהלך החקירה, לשבש עדויות, לתאם עדויות עם עדים אחרים וכו'; למנוע בריחתו מהארץ; ובמקרים נדירים, למנוע חזרה על העבירה המיוחסת לו.

והנה, בפועל, המעצר מנוצל על־ידי החוקרים גם ואולי בעיקר למטרות לחץ נפשי ופיסי על הצד הנחקר. זו מטרה פסולה, אך קיימת ואפילו רווחת. כבית־המשפט מתרצים החוקרים את הצורך במעצר באמתלות אחרות, שבדרך־כלל אין אמינותן נבדקת, לא על־ידי בית־המשפט ולא על־ידי ממונו של החוקר. ונמצא הצדק לוקה והנחקר עצור.

המושג "מעצר לצורכי החקירה" נמתח על־ידי בתי המשפט והורחב כלייב, שלעתים הוא הופך בקרבו גם מעצר עד תום ההליכים הפליליים, ומסכימים מטעם זמן רב. אם, לדוגמה, ברוצח או אנס עסקינן — ניחא. אך כשלעצמי קשה לי לקבל מעצר עד תום ההליכים בעבירות פיסקליות הומתחים, שאז אין סכנה ממשית נשקפת לציבור.

כל אלה המזרים לא היו קורים אילו היתה הבקרה יתרה טרם מעצר ואחרי מעצר. אילו ידע השוטר כי יישאל שאלות קשות ותוקפות על־ידי ממונו על פשר המעצר, שלא הועלה דבר, אילו ידע השופט, שבית־המשפט יבקש לשמוע מה עלה בגורל האשמות שהובאו בפניו — בין ראיות חמורות ובין אם לאו — אילו היה השופט נוזף בחוקר. אילו היה השופט מפנה תשומת לבו של מפקד המשטרה לביקורת מעצר כזה או אחר בקיצור, אילו היתה מודעות וזיקה לקדושת המעצר והעצור, אפילו כבר שוחרר מעצרו, ואילו היו נותנים דין וחשבון על מעצרים, שלא נסתיימו בכתב אישום או בראיות של ממש כלפי העצור שנעצר — אזי היו החוקרים נוהגים אישוק כספים ראגבעם לא היתה שבו כה קלה על הדק המעצר". אך כל אלה אינם. אפילו בית־המשפט המורם מעם אינו נזקק מקרה מסוים, הושפת ניתנת להיאבד שמושלית. אין זה תפקידו הוא עומד במעמסות קשה אחרת.

כלכלה ועסקים

ישפרו — עיסקת מאגרי בנייה גרמה להפסד ב־1985

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

בריחת צמד מנהלי חברת הכד־קיים פיט מהארץ הותירה כמה קושיות. אחת מהן היא, שכיום לא ידוע מיהם בעלי השליטה בישפרו. החברה עוסקת בהשכרה ובמכירה של מבנים תעשייתיים. ביולי 1985 הועברה השליטה מידי יורופאל (חברה בבעלות אנשי העסקים יוסי דיגר ואליעזר לפישבן) לידי משקי בית־שאן.

העיסקה היתה חלק מהסכם להסדר חובותיה של יורופאל ל־

היטב את העובדה שלישפרו אין בעל בית, והגדילו החזקותיהם במניות החברה. כך למשל, הגדילו קרנות הנאמנות לאומי פיא את החזקותיהן במניות החברה.

לישפרו כמה חברות־בנות, שב־אמצעותן היא מבצעת את פעילותה

מיליוני דולר, בצמודת־מדד, לשש שנים, בריבית שנתית של 7.5 אחוזים. הוצאות המימון השנתיות על הלוואה זו מסתכמות ב־200 אלף דולר. כדי לנסות ולהקטין את הוצאות המימון, אישר משרד האוצר לחברה לגייס 2 מיליוני דולר

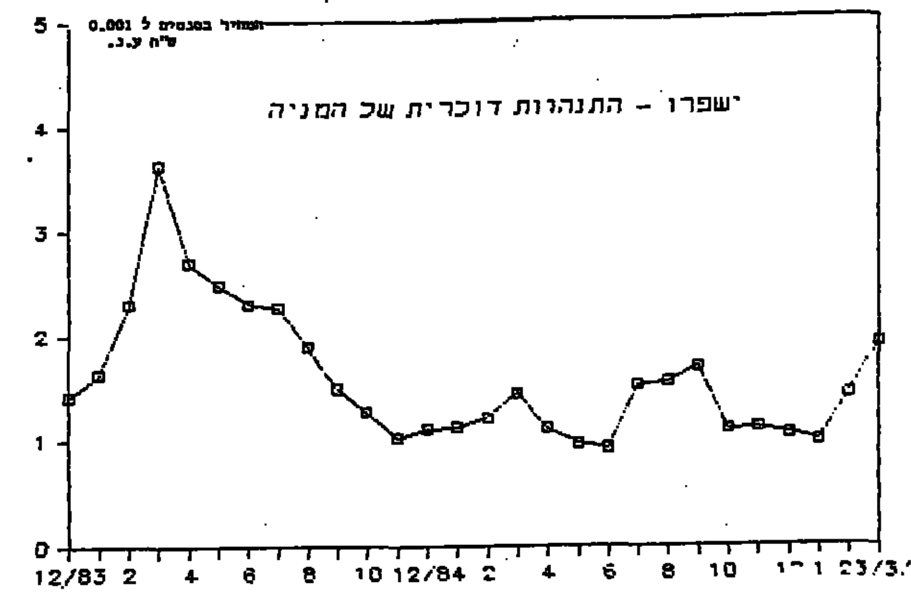

קיבוצים. תמורת 42.6 אחוז ממניות ישפרו קיבלה יורופאל 1.23 מיליון דולר. הבעלים החדשים בחברה החזיקו יחד עם חברת מפעלי ייבוש (גם היא בשליטת משקי בית־שאן) ב־60 אחוז ממניות החברה. בעלי מניות גדולים נוספים בחברה הם מוטי זילברשטיין, המחזיק ב־15.2 אחוז מהון; יצחק טאובמן המחזיק ב־7.2 אחוזים מההון; הציבור הרחב מחזיק ב־17.6 אחוז מהון המניות.

חשבונם של משקי בית־שאן נוהל בפיט. ועל פי מה שמסתמן כיום, מכרו מנהלי פיט כמות מניות גדולה של ישפרו, כך שמשקי בית־שאן איבדו את השליטה בחברה. גופים בבורסה המודעים לכך, מנצלים

העסקית, היא מחזיקה בשליטה מלאה בקריית יהודית המקימה פארק תעשייתי, בחברת פרומתיאוס, בחברת טרום דן ובחברת אוגו קבלנים. כמו כן היא מחזיקה ב־67 אחוז ממניות חברת עציון עצים וחומרי בניין. בתחילת אפריל, לפני כשנה, ביצעה ישפרו עיסקה יוצאת דופן כשרכשה מבעלי עציון 32 אחוז ממניות חברת מאגרי בנייה תמורת 2.3 מיליוני דולר. מבדיקת "הארץ" עולה, כי שוויה של חבילת המניות במחירי הבורסה הנוכחיים הוא 1.44 מיליון דולר בלבד. בבורסה נמתחה באותה עת ביקורת חריפה על העיסקה ועל ההערכה הכלכלית על מאגרי בנייה שנעשתה בבקשה לעיסקה. ההערכה, שלימים התבררה כמוגזמת, היתה שחבילת מניות מאגרי בנייה נרכשה במחירים מופרזים. בשבועיים שקדמו לביצוע העיסקה עלו מניות מאגרי בנייה ב־77 אחוז.

השלכותיה של עיסקה זו ניכרים היטב בתוצאות העסקיות של ישפרו. את רכישת חבילת המניות מימנה החברה בהלוואה בגובה של 2.7

באמצעות איגרות חוב הניתנות להמרה במניות.

את המחצית הראשונה של 1985 שהסתיימה בספטמבר '85, סיימה החברה בהפסד של 210 אלף דולר. הכללת הדו"חות הכספיים של מאגרי בנייה במאזני ישפרו (ההשקעה במאגרי בנייה מופיעה על בסיס האקוויטי) תרמה 325 אלף דולר להפסד, כך שללא מאגרי בנייה היתה ישפרו מסיימת את השנה ברווח. מנהלי החברה טוענים, כי דמי השכירות שהם גובים הוקפאו בצו ממשלתי החל מחודש יולי 1985, וגם שער הדולר הוקפא, וזה מה שגרם להפסד. נראה כי בתנאים אלה תסיים ישפרו את שנת 1985/86 בהפסד.

ההון העצמי של ישפרו עומד כיום על 10 מיליוני דולר, בעוד ששווי השוק של מניותיה עומד על 5.5 מיליונים. מחירה של מניית ישפרו נותר ללא שינוי במהלך שנת 1985. אולם, כפי שניתן לראות מהגרף שהוכן על ידי "מיטב", עלה המחיר למניה מתחילת 1986 מ־1 סנט ל־1.9 סנט ביום.

המשרדים — בבית גיבור

משרדיו של אברהם ("סומה") שביט הם בבית גיבור ולא בבית הטקסטיל, כפי שפורסם שלשום בטעות ב"עסקי נורל".

מי באמת רכש את הבינלאומי?

מאת סופר "הארץ"

לכאורה, נראה שאיש העסקים דאוד טאמר הוא זה שרכש את הבנק הבינלאומי, אולם בחוגים פיננסיים נפוצו בימים האחרונים השערות, כי מאחורי טאמר ניצב הבנקאי היהודי שוויצרי אדמונד ספרא. האחרון, גם הוא יוצא חאלב שבסוריה, מקיים קשרים עסקיים ענפים עם העולם הערבי, והוא חושש כי אם ייוודע על דבר השקעתו בישראל ייפגעו קשריו במדינות ערב. בבנק ישראל ובהנהלת הבנק הבינלאומי דחו השערות אלה מכל וכל.

"אורג'ניקס" מכרה זכויות ייצור לקיבוץ לגלעד

מאת יונתן שרמן

חברת "אורג'ניקס", שהיא חברה בת של "אורמט", חתמה לפני כמה שבועות על הסכם להענקת זכויות ייצור של ערכות ביוטכנולוגיות לקיבוץ גלעד.

"אורג'ניקס", שפיתחה ערכה ביו־טכנולוגית מיוחדת, המאפשרת אבחון זיהוי מחלות, מכרה את זכויות הייצור לקיבוץ גלעד תמורת 400 אלף דולר ותמלוגים מהמכירות של הערכות. קיבוץ גלעד, המייצר ערכות אלה, ישווקן בארץ, באירופה ובארה"ב.

"לוז אינטרנשיונל" עורכת מחקר כדאיות בהודו

מאת יונתן שרמן

"לוז אינטרנשיונל", החברה האם של החברה הישראלית "לוז תעשיות", מבצעת בימים אלה מחקר כדאיות להקמת פרויקט סולרי בחבל פנג'אב בהודו.

המחקר, בעלות של 380 אלף דולר, ממומן על ידי ממשלת ארה"ב והוא נועד לבחון אם פרויקט הקמת תחנת־כוח סולרית בהודו הוא כדאי. אם יימצא שהפרויקט אכן כדאי, סביר להניח כי החברה הישראלית תשתלב בתחום התכנון והביצוע.

המדובר בתחנת־כוח המסוגלת ליצור חשמל בכמות של 25 עד 30 מגוואט, והתמריץ לביצוע הפרויקט הוא מימון אמריקאי והיתרון הגיאוגרפי של האתר מתחנות־כוח קיימות [illegible]

עם המעבר לחיוב רבעוני תרד הריבית הממוצעת ל־3.1%

רווח והפסד / אריה לביא

הריבית הממוצעת במשק על אשראי שקלי בחח"ד תרד מ־1 באפריל ל־3.1% לחודש, לעומת 3.3% כיום, זאת בעקבות המעבר לגביית ריבית רבעונית, כלומר פעם בשלושה חודשים, כפי שהיה עד ינואר '84.

להלן שיעורי הריבית החודשים כפי שחושבו במערכת "הארץ":

חח"ד במסגרת	1.25—3.25
עמלת הקצאה אפקטיווית (6.4% בשנה)	0.6
חח"ד אפקטיווי במסגרת	1.85—3.85
תוספת חריגה	1.0
חח"ד בחריגה	2.25—4.25
דמי ניהול	0.1
ריבית ממוצעת	3.1

יצוין, שהריבית הממוצעת מבוססת על ההנחה שהלקוח משתמש באשראי שמחציתו מאושרת ומחציתו בחריגה.

כבר בבד עם הירידה בריבית האפקטיווית, יעלו הבנקים את העמלות על שירותים בנקאיים. לבנקים אושר לייקר את העמלות ב־10% החל מאפריל ובעוד 5% החל ממאי. הבנקים צריכים להגיש לאישורו של בנק ישראל את העמלות החדשות שייכנסו לתוקף.

מאזן נזילות חיובי

חלק מהבנקים נמצאים כעת בגרעון נזילות, בעוד השאר נהנים מעודפים. האיל זה סוף החודש ובעוד שבוע תתחדש כנראה זו הורמה, מאזן הנזילות של כלל המערכת הוא חיובי.

השיפור במאזן הנזילות נובע גם ממשבר־הנפט שהיה בבורסה, לאחר שהמסחר הופסק ליום אחד ונרשמו ירידות חדות. המשבר גרם לצמצום התופעה שהיתה מקובלת בשבועות האחרונים, של השקעת עודפי כספים בשוק המניות, בעיקר דרך קרנות הנאמנות, מאחר ששיעורי הריבית שהבנקים משלמים כעת נמוכים ביותר. כך, בעקבות המשבר, נתנו הבנקים מתוספת כספים לחשבונות השקליים — אף ששיעורי הריבית הם כאחוז בחודש. כלומר, זו ריבית שלילית בהתחשב באינפלציה הצפויה במרס — כ־1.5%, ובאפריל — כ־3%.

ריבית הג'אמבו — כ־15%

מרבית הבנקים לא שינו את שיעורי הריבית שהם משלמים בעבור פיקדונות ג'אמבו, הנעים כעת סביב 15 אחוז לשנה. בנק המזרחי שביקש לגייס כספים, הסכים לשלם ללקוחות מיוחסים ריבית גבוהה במקצת, כ־15.5 אחוז.

המיסוי גרם הפסד לאוצר השלטון

אוצר השלטון המקומי, המוסד הפיננסי של מרכז השלטון המקומי, הפסיד בשנת 1985, לאחר התאמה לאינפלציה, 967 אלף ש"ח, סכום כפול מזה של השנה הקודמת. מנכ"ל החברה יוסף שייך אומר, שלחברה יש רווחים ריאליים יפים, אך תשלומי המסים על ההכנסה הפכים את הקערה על פיה ויוצרים הפסד בסכום ניכר.

כך למשל, בשנת 1985 היה לאוצר השלטון המקומי רווח לפני מס בסך 891 אלף ש"ח, שהם כ־15.8 אחוז על ההון העצמי. אך החברה שילמה מסים בסכום כפול: 1.8 מיליון שקל, מזה כ־916 אלף ש"ח מסים שוטפים והשאר מסים נדחים. עקב כך נרשם הפסד של 967 אלף ש"ח ויש בכך אבסורד, אומר שייך.

ממה נובעים תשלומי המס הגבוהים? מתברר שהחוק החדש למיסוי בתנאי אינפלציה המוכר כחוק שטיינברג, הביא להקטנת ההגנה על ההון העצמי. לכן, מתנהף אופי הפעילות של החברה, שפעילותה בעיקר בנכסים פיננסיים; שאין בהם שום אפשרות למיקלט מס, מתלונן מנכ"ל אוצר השלטון המקומי.

העורך: נחמיה שטרסלר

ריבית בפקדונות פק"מ (באחוזים) על בסיס תקופתי

ימי הפקדה	בל"ל 7	בל"ל 14	בל"ל 30	פועלים 7	פועלים 14	פועלים 30	דיסקונט 7	דיסקונט 14	דיסקונט 30	מזרחי 7	מזרחי 14	מזרחי 30	בינלאומי 7	בינלאומי 14	בינלאומי 30
500—40	0.15	0.31	0.74	0.21	0.44	0.99	0.13	0.31	0.75	0.12	0.23	0.50	0.13	0.27	0.50
1000—500	0.15	0.31	0.74	0.22	0.46	1.01	0.13	0.31	0.75	0.13	0.26	0.59	0.17	0.31	0.67
10.000—1000	0.23	0.42	1.07	0.22	0.46	1.01	0.23	0.46	1.00	0.15	0.30	0.67	0.23	0.42	0.92
מעל 10.000	0.25	0.46	1.15	0.25	0.47	1.03	0.25	0.50	1.08	0.23	0.46	1.01	0.27	0.50	1.88

הריבית היומית בפיקדונות תפ"ס — (באחוזים) על בסיס יומי

	לאומי	פועלים	דיסקונט	מזרחי	בינלאומי
מ־50 עד 500	0.021	0.030	0.019	0.016	0.016
מ־500 עד 1.000	0.021	0.030	0.019	0.016	0.022
מ־1.000 עד 10.000	0.032	0.030	0.033	0.027	0.033
מעל 10.000	0.035	0.030	0.036	0.032	0.036

סיכוי ליצוא מלט למצרים

מאת יונתן שרמן

הודעתה של ממשלת מצרים השבוע, כי תפעל לשיפור קשרי המסחר בין ישראל למצרים עשויה לפתוח אפיק יצוא חדש בין שתי הארצות — יצוא המלט.

מצרים היא יבואנית מלט גדולה, המייבאת מדי שנה מאות אלפי טונות, ובחודשים האחרונים פנו כמה חברות מצריות ל"נשר" וביקשו את האפשרות לרכוש מלט בכמויות גדולות, לשימוש בענף הבנייה בסיני.

הדיונים בין החברות המצריות ובין "נשר" התמקדו בעיקר במחיר, שכן המלט הישראלי חייב להתחרות במחירי מלט המיוצא מטורקיה ומאיטליה — הנמוכים כיום ממחירי המלט הנמכר בשוק המקומי באותן ארצות.

בחברת "נשר" מציינים בהקשר זה, כי נושא המחיר נפתר פחות או יותר — והושגה הסכמה בין הסוחרים המצרים ובין חברת "נשר". אבל עדיין נותר המכשול של חוסר נכונותם של השלטונות המצריים לאפשר יבוא סחורות מישראל. עד היום לא קיבלה שום חברת סחר מצרית רשיון ליבא מלט מישראל, לנוכח בקשות שהוגשו בנושא זה. לכן מעריכים ב"נשר" שההודעה של הממשל המצרי מהשבוע עשויה לשנות את תמונת המצב.

לחברת "נשר" יש כיום עודף ייצור גדול של מלט, בעקבות הירידה בצריכת מלט בגין המשבר בענף הבנייה בארץ. כיום מועסקים שלושה משמרות בכבשני החברה, ותוכנית העבודה של "נשר" צופה המשך המגמה של ירידה בביקוש למלט.

מכירות התעשייה האווירית עוברות את מיליארד הדולר

מאת יונתן שרמן

תקבולי התעשייה האווירית ממכירות מוצרים ושירותים יעלו ב־1985/6, בראשונה בתולדותיה, על מיליארד דולר — כך נמסר בישיבת ההנהלה האחרונה של התשלובת.

בתעשייה האווירית רואים במכירות אלה הישג גדול במיוחד, לנוכח העובדה כי השנה קטנו הזמנות משרד הביטחון בסכום של 80 מיליון דולר לערך.

המכירות עצמן (בלי השירותים) יסתכמו בסכום של 950 מיליון דולר, והן מייצגות גידול של כ־6 אחוזים בהשוואה למכירות בשנת 1984/5.

גם יצוא התעשייה האווירית גדל, ל־552 מיליון דולר בהשוואה לסכום של 460 מיליון דולר בשנת הכספים הקודמת — גידול של כ־20 אחוזים. מתוך כלל הפעילות העסקית של התעשייה האווירית, הפעילות של פרויקט הלביא היא כ־20 אחוזים.

יצוין, כי בימים אלה עומד להתחלף יו"ר דירקטוריון התעשייה האווירית, עם פרישתו של דוד עברי, שיחל לכהן בתפקיד מנכ"ל משרד הביטחון.

מרכז חדש לרהיטים ברמת גן

איש העסקים חיים איתני, בשותפות עם גורמים אחרים, הקים בהשקעה של כמיליון דולר מרכז קניות חדש לרהיטים מול הקניון ברמת־גן. מרכז הקניות החדש ייחנך וייפתח לקהל הרחב בסוף חודש אפריל. במרכז הקניות, שישתרע על שטח של כ־2,000 מ"ר, ישתתפו כתריסר מפעלים והחברות מן הגדולות בענף הרהיטים, ביניהם שמרת־הזורע, עמינח, סקאנדי־ויין, נעם־אחים ועוד. לדברי היזמים, תקציב הפירסום של מרכז הקניות החדש יסתכם בכ־200 אלף דולר.

(אברום בהיר)

עובד ומעביד / חיים ברנזון

עובד שלא חזר בזמן ארצה נחשב כמתפטר

חיים טל נשלח על ידי התעשייה האווירית לישראל בשנת 1975, לעבוד בארה"ב בחברה־הבת שלה. בשנת 1977 קיבל העובד, ללא ידיעת המעביד, רישיון עבודה בארה"ב ("גרין קארד") ורכש בית, בניגוד להוראת נוהל האוסרת על שליח לעשות עסקת מקרקעין בארץ השליחות.

בסוף שנת 1978 הודיעה התעשייה האווירית לטל, כי תפקידו בחו"ל מסתיים בקיץ 1979 וכי עליו להיערך לקראת שובו ארצה, שנקבע אחר כך ל־30.6.79. העובד השיב כי אינו יכול לחזור, משתי סיבות: הסדר עניין חופשה בת שישה חודשים המגיעה לו וגמר לימודיהם של ילדיו. הוא ביקש שישלחו לו כרטיס טיסה לארץ, לפיתרון חילוקי הדעות, וכי היעדרו ייחשב בינתיים לחופשה ללא תשלום. התעשייה האווירית דרשה ממנו כי אחרי חודש חופשה בחו"ל יחזור ארצה לחמישה חודשי חופשה בארץ ואחר כך לעבודה, והודיעה לו כי היא נכונה לשלוח לו כרטיסי טיסה. מר טל לא נענה לדרישה.

רק כעבור כשנה, במאי 1980, הגיע טל לישראל לביקור משפחתי ופנה למעבידתו. התעשייה האווירית הודיעה לו כי הוא התפטר מרצונו ואינו זכאי לפיצויי פיטורים. מגעים שנמשכו עד שנת 1981 להחזרתו לעבודה כעובד חדש בתפקיד מתאים, לא העלו פרי, ומר טל הגיש תביעה לפיצויי פיטורים בשיעור 150%. תביעתו נדחתה.

בית הדין לעבודה פסק, כי לא היתה כל הרעה בתנאי עבודתו של השליח והוא נטש את עבודתו ולכן אינו זכאי לפיצויי פיטורים. בית הדין קבע כי באי היענותו של העובד לדרישת המעביד לחזור לעבודתו בישראל בתום השליחות ב־1979, וזאת במשך חודשים רבים, יש משום הבאת חוזה העבודה המתמשך לידי גמר על ידי העובד. בקשת העובד המאוחרת לחזור לעבודה, והסכמת התעשייה האווירית לנהל מו"מ על קבלתו לעבודה כעובד חדש, ללא זכויות ותק מעמד או דרגה, יכולה היתה להביא רק לקשירת חוזה עבודה חדש בין הצדדים. (דיון מה/3—60)

המערכת הטובה ביותר בעולם
ALPINE
רדיו טייפ בעיצוב יבואני רדיו לרכב טל. 451765 אבן גבירול 191 ת"א
יש לך קליטה טובה - יש לך ALPINE!

המהדורה הראשונה אזלה תוך שבועיים!!!
ניתן להזמין מהדורה חדשה מעודכנת למרץ 1986
מיסוי חברות
חברות מעטים וחברות משפחתיות
מאת פרופסור יוסף גרוס
הוצאת המכון למחקר עסקים אוניברסיטת תל אביב
המחיר 80 ש"ח כולל מע"מ ומשלוח
הפצה: תאגידים בע"מ ת.ד. 16497 תל אביב מיקוד 61164 טל' 03-261177

תפוס את 2 השלמות ומערך מחשב IBM PC/AT החוכמה קום ניהולית
קום ניהולית – תוכנת רב־משתמשים לניהול עסקי/תעשייתי היחידה... המותקנת ומאפשרת חיבור עד 10 תחנות עבודה למחשב IBM PC/AT, למילוי משימות זהות או שונות במקביל.
בקום לא רק מבטיחים, זה עובד!!
רב משתמשים זה אנחנו
קום שרותי תוכנה בע"מ
דרך הרצליה 41, ת"א
טל. 476179, 03-499588
COM

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע — תיק פרוק חברות 102/86

בעניין: פקודת החברות (התשמ"ג) — 1983
בעניין: פרוק החברה איריות כוכב בע"מ ח.פ. 51-43260
מושב כוכב מבאל שבל ד.נ. חוף אשקלון.
המבקשת: איריות כוכב בע"מ ח.פ. 51-43260
ע"י ב"כ עוה"ד י. דרזן
מרחוב צה"ל 3
אשקלון

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל, בהשגחת בית המשפט המחוזי בבאר שבע, הוגשה היום 12.2.86 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי החברה, וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט היושב לדין בבאר שבע ביום 17.4.86. וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו. וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש — העתק מן הבקשה הזאת יקבלנה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד העתקה.

דרזן יורם, עו"ד
ב"כ המבקשת
רחוב צה"ל 3, אשקלון

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפרוק חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר, לאיש החתום לעיל, הודעה על רצונו זה; בהודעה יפורש השם, והכתובת של האיש או אם זו פירמה השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך הדין שלו או שלה, וצריך למסרה או, אם היא נשלחת ע"י הדואר — צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת — בצהרים של יום 16.4.86.

עצמאי
מס הכנסה נותן לך עד 31 במרס 86
עד 16% מהכנסתך במתנה.
אם אתה רוכש
"עדיף" לעצמאי ב"הסנה"
(לעומת 12% בלבד בקופות הגמל הבנקאיות).
על יתרונות נוספים של ביטוח "עדיף" לעצמאים,
פנה מיד לסוכני קבוצת "הסנה".
הסנה — חברה ישראלית לביטוח בע"מ
צור — חברה לביטוח בע"מ
החברה הישראלית לביטוח משנה בע"מ
רותם — חברה לביטוח בע"מ
שמיר — חברה לביטוח בע"מ
בירדון — חברה לביטוח בע"מ
שמשון — חברה לביטוח בע"מ
דקלה — חברה לביטוח בע"מ
חברה מסונפת:
החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ.
קבוצת הסנה

הופיע
מרס 86
1. טבלאות לניכוי ולגילום משכורת לשנת מס 85
2. טבלאות עזר לתכנון המס בחלוקת הרווח בין יחיד לחברה.
3. ריכוז סכומי מס הכנסה, ביטוח לאומי, רכב וכו' לשנת המס 85.
להזמנה: טלפון ל"ידיעונות" בע"מ 03-204029

רק בעו"ש משופר
אינך משלם דמי ניהול חשבון
(חוץ ממשיכת שיקים)
קניית ומכירת תפ"ס — חינם
קניית ומכירת פק"מ — חינם
פעולות במטבע חוץ — חינם
הפקדות שיקים — חינם
פעולות בניירות ערך — חינם

אתה צריך גם עו"ש משופר בבינלאומי
אולי לא שמת לב לכך אך בכל פעם שאתה עושה פעולה בחשבונך, אתה מחוייב בדמי ניהול חשבון: על קניית ומכירת תפ"ס, פק"מ, הפקדת שיקים ומזומנים, רישום פעולות בבנקט, משיכת כסף במכשיר האוטומטי, פעולות בניירות ערך ועוד ועוד. המסקנה ברורה: אתה צריך חשבון נוסף.
אתה צריך גם עו"ש משופר. פתח עו"ש משופר בבינלאומי ותקבל פטור מדמי ניהול חשבון על כל הפעולות חוץ ממשיכת שיקים.
פתחתי חשבון גם בבינלאומי
הבנק הבינלאומי הראשון

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
אמור־סיו	כלים ה"ז, יו"א
דף יומי	**הלכה יומית**
יומא יד	תפלה סכה י"ב

תורנות רופאים
חופשת רופאים במקרים דחופים:
כ"ס בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש־דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 923333
רחובות 054־51333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד סיוע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 8.00—20.00
בימי ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03־433500 ,03־433580
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 03־261111
חיפה 04־672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר יעקב 08־223958
מרכז סיוע לנפגעות אונס 24 שעות ביממה:

תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע לנפגעי לחץ
מטעם "מעגלים"
א' ה' 15.00־11.00
ב' ד' 18.00־16.00
טל: 220031
רח' מאזה 13 תל־אביב
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, רינגנף מבצר שד' 3 (ליד המשטרה) טל. 294869, 285822—03
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות מהאחד טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל. 03־284649
פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הגפן 26, קומה ב', טל' מס' 04—523—566. שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00.
שרי"ן — שירות רפואי טיר
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום — 660585, 669551
מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכבן ב'ד
תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218898
מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכבן ב'ד
"די בוד" — אנין קשבת לילד והוריו
תל אביב — לילך "226027 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־17.00—20.00.
חיפה והגדה — 229488 מ־11.00—20.00

תורנות בתי־חולים
תל אביב
דוקה — (ילדים,פנימית, כירורגיה)

ירושלים
בקור חולים — (ילדים)
הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, עיניים, א.א.ג.)
הדסה הר"צ — (כירורגית, אורטופדיה)

תורנות בתי־מרקחת
תל־אביב
ארלוזורוב ארלוזורוב 76 230746
בן פרישמן 66 237326
ירושלים
העמודים יפו 50 233081
חיפה
ק. אליעזר כבר מאיירהוף 6 511707
רמת גן
השרון שד' ירושלים 23 742047
חולון
עין יהב 2 804854
בת ים
מור הביבה ריייך 20 583360
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רחובות
כללית בני משה 452381
נתניה
מרת פ"ת 76 40967
הקריות
כלל העצמאות 53 ק. אתא 441280

דלת פתוחה
מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00—20.00.
בוגרשוב 66 ת"א. טל' 281228־03.
חיפה: ימים א' ד' 19.00־16.00 רח' הסמדר 14 טל' 81520

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה
17.30 שמיניות באוויר — קטעים מתוך "המלך מתיא הראשון"
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) רוצה פיתרון — בן כבישאוין ראשונים
18.45 (ע) חידושים והמצאות
19.00 (ע) הליווה — שלטון יהודים
19.30 (ע) חדשות
20.00 כתורות מבט
20.02 סיפורי בדים — קולנוע
20.30 קסמבאלאס די פורים — אגדה מתוך הספרדים בירושלים העתיקה
21.00 מבט לחדשות
21.30 מוקד
22.05 "בין מרזק היום" — סרט טלוויזיה
23.45 פסוקו של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית
09.00 פרפר נחמד — פורים
09.25 שליית הקסם — של האדם גרים
10.00 הרואה — תכנית לפורים
10.50 אוקיאנוס מסין
14.00 הנחרנים — גמדונים הגיים מחוץ לעצי היער
14.45 פרפוסורים — תכונות מרעים שכבוזה מחשב איש
16.20 פיצוחים — שעשועון טלוויזיה
16.45 בלבלון — כטף
17.00 ערב חדש

קול המוסיקה
06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שורת מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 אמנים באולפן

13.00 קונצרט צהריים
15.05 מוסיקה כאן ועכשיו
16.00 קונצרט — מנחה
18.30 מגלמי הקונצרטים בעולם
20.05 באו ומוסיקה קלאסית — סקוט ג'ופלין ו"הריבונגיישה"
21.00 אופרה של יום רביעי — אנדראה בר־מוך: "הבובה" (אופרת הבלט האמריקנית הראשונה) (מ. פרנר/א. הופקינס/ה. שארפ/ב'. כאוס/ג. ארלדג מרטינו: "קונצרט על גשר" (י. קראוסקאו/ר. מרקע/ר. גובאוק/מ. גילקס)
23.00 צלילי ליל — קולנוע: 4 שירים אמריקניים ישנים (מ. הורן/א. כץ — פסנתר); רדאבאראי: קונצרט לפסנתר ותזמורת כלה מאג'ור (מ. גודייב/התזמורת של שידור הרדיו בלוסטנברג/ל. זה פוחמה); לאנגליה: 3 כוראלים לתזמורה (א. הורן/ה. כרבא משפט/ל. קולקה אורגן); כתל הדיוטי (מ. הורן/א. כץ — פסנתר)

רשת א'
07.30 הד שירים — פזמונים ישנים
08.05 הזכה
09.05 השיר לא תם — שירים עבריים
09.30 מבט
10.30 רדיו קל
11.10 שוב יוצא הגבר לפורים
12.05 מגזין הצהרה — מבחר שירים מפורים
14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
16.05 מעונין שעון הזהב
17.20 שירים לפורים
18.06 מגות ערב — זמרי רוחי ומסורת
19.05 סיכום ההלכה היומית
19.30 שידורים לעולים
22.05 חבר מאותו כוכב

רשת ב'
08.05 סער לשלום בירושלים

09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הרשת
12.10 שירים שכבכים
13.00 בוגרי היום
14.06 עובר ושב — גדי יגיל
15.10 על הבר — מופע מוטבי לפורים
17.10 הי"י שנים להכבית על מספרים ואנשים
18.06 מפיק הדי — לפורים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוקף לענייני צבא וביטחון
20.05 כוחר הרקיע — עם ישראל זהר
21.05 שירים בבריחתא
22.05 בימה וסכר — לקט מתוך מחזות
23.05 משותף לילה

רשת ג'
06.11 בחורה לאושר — להיטים ותיקים
07.07 עולם הפוך — שירים עם חיוך
08.05 מה, כבר אסתר
10.05 אחרי זה מגזיק — מערבונים
11.05 ביטל חי — מקרית השמטה בירושלים
14.06 לי ולך — שיר ומנגה
15.05 הריש, הריש ותורש
16.05 מוסיקה לעבין
17.05 הבכה יומית
18.06 היה הד — מבצר להיטים ישנים
20.05 עם כל הבשמה
22.05 משלנו — שירים עבריים
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל
06.10 צלילי בוקר
17.30 קרבנקר — עניני המדרה התיכון
18.05 שלוש ארבע לעבודה
19.05 דרדר דרדר
20.05 מבער המפטנים הלועזים
21.00 מבט לחדשות
21.30 אניברסיטה משודרת
22.05 על הרבש ועל הביזמנק
23.05 אלים בימר — שנה למותו

שידורים קבועים

רשת א'	רשת ב'	רשת ג'	גלי צה"ל
07.30 הד שירים — פזמונים ישנים	08.05 סער לשלום	06.11 בחורה לאושר	06.10 צלילי בוקר
08.05 חזכה — עם בני הרגל	09.05 ביקור בית	07.07 שיר בבוקר בבוקר	06.30 אוניברסיטה משודרת
09.05 השיר לא תם	10.10 כל צבעי הרשת	09.05 מה, כבר השעה	07.07 מה, אבא שבע
09.30 מבט	12.10 גל פתוח — חדשות והפתעות	10.05 אבן היום והיכון	08.05 בוקרשט ישראל
10.30 רדיו קל	12.05 רק מוסיקה	11.05 שעה עם מלאכי הוקיה	09.05 נבון לעבטיו
11.10 שידור יומי לבוגרים	13.00 בוגרי היום	13.05 רק ביטר ונול	11.05 טעם של פעם
11.30 הסלה היום לכל	14.06 יש עביק	14.06 לי ולך — שיר ומנגה	12.05 להיט לתיאבון
12.05 מגדל המאה	15.05 מוסמר חדשות	15.05 הריש, הריש ותורש	13.05 בנבון ישראלי
13.00 שידורים באנגלית	16.05 שירים ושעורים	16.05 מוסיקה לעבין	15.05 מה יש
	17.10 יומן כלכלה	17.05 שיר חם	16.05 ארבע אחרי הצהרים
13.30 שידורים בערבית	14.00 לבת ולבן ולכל המתעניין	17.30 על מספרים ואנשים	17.00 יומן גלי צה"ל

לוח בתי קולנוע

תל־אביב
אורלי — התספורת שטה 4.30, 7.00, 9.30
אלנבי — עניינות מזגר 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — הרגיל לחשאים מתחילים 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — דיוה 11.15
בן יהודה — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — הסיפור האמיתי 4.30, 7.15, 9.30
גת — פעמיים בשער הגיא 4.30, 7.15, 9.30
דקל — לילות לבנים 7.00, 9.30
דיזנגוף — משפחת מחת 3, 7.15, 9.30
אשתי הצרפתית 12.00
הוד — יקנר של אלוף 4.30, 7.15, 9.30
חן: חן 1 — שורת המקהלה 5.00, 7.25, 9.45; היפהפייה והדקן 2.30, 12.30, 10.30
חן 2 — נאמוי בגן 5.00, 7.25, 9.40, 10.30, 12.30, 2.30
חן 3 — עצת הדיקן 7.00, 9.40, הגנים 10.30, 12.30, 2.30, היפהפייה הדיקן 5.00
חן 4 — רומן על גבהה 7.20, 9.40 בייבי מון האגדה האבודה 10.30, 12.30, 2.30, 5.00
חן 5 — סיפורה של מאדי 7.20, 9.40 הדי מרטין המשוללת 10.30, 12.30, 2.30, 5.00
לימוד — הבגור של פריצי 4.30, 7.00, 9.30
לב 1 — מגזה 1.30, 4.50, 7.15, 9.30
לב 2 — בוני וקלייד 1.45, 5.00, 7.30, 9.45
מוגרבי — סילברדו 4.30, 9.30, 7
מוזיאון ת"א — סהרורים 4.30, 7.15, 9.30
מקסים — הפר 4.30, 7.00, 9.30
מוזיאון התפוצות הישראלית — הגוריה היחודית: (בעבריה) 10, 5, 12 (באנגלית) 9, 12
(בגרמנית) 8, 6, 2 מעיון הכהונה 9.50
סינמטק — לבב משוגע 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — בחורה לעשיר 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — הטמבל 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — הלהם הגדול הלילה האמריקאי 7.00, 9.30
פאר — מסע עסקים של אבא 4.15, 7.00, 9.30
פריז — תכונות האיכים 12.00, 2.00, 4.00, שכבים 7.30, 9.30, 11.30
צוותא — הצגה: בירושלים 8.00 במקום חלום + נגע 8.45
צפון — ראן 6.15, 9.30
שחף — זכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
תבליט — בית ספר לאסירים מתחילים 4.30, 7.15, 9.30
תכון (הסינמטק) רמת אביב — שושנת קהיר הסגולה 7.30, 9.30
תל־אביב — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 7.15, 9.30

ירושלים
ארמון — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — סינדרלה 10.30, 4.30, פעמיים בשער הגיא 7.20, 9.15
אורנן — מגיה הארוכה 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — סינדרלה 1.30, המסך הקטן 3.00, בילבי 5.00, השמש מבוקר הילדה 6.30, המרק 2 8.30, הפתור 12.00
בנייני האומה — הפר 7.00, 9.00
הבירה — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.00, 9.30
כפיר — זכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
מיטשל — ראן 6.00, 9.00
סינמטק — מושים קצרים צלילי צלצלון 11.00, הנורה הכלינודית 4.00, הבכור הגדול 7.00, אילו היה לי מיליון (באולם הקטן) 7.00, פרנצ השיניים + גולי הקטן (באולם הקטן) 9.00, הבכור 9.30
עדן — רוקי 4 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — בתר כי 7.00, 9.15
רון — אנס הברברים 4.30, 7.00, 9.15

רמת־גן גבעתיים
ארמון — שורת המקהלה 5.00, 7.15, 9.30
אורדע — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.15, 9.30
אלמון — לילות לבנים 4.30, 7.00, 9.30
הדר — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
ליל — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — פעמיים בשער הגיא 7.20, 9.40, נסר בגן 10.30, 12.30, 2.30
גן 2 — סיפורה של מאדי 7.20, 9.40, הגנים 10.30, 12.00, 2.30, 5.00
גן 3 — עצת הדיקן 6.30, 4.30, תיכון מאד במשתפה 10.30, 12.30, 2.30, 5.00
גן 4 — לבב משוגע 7.20, 9.45, הבר הדיקן אלוף 10.30, 12.30, 2.30, 5.00
רמת גן — הבן הרב השלג 7.00, 9.30
שבים — הטמבל 7.15, 9.30

רחובות
בית העם — הכוחו של חוגה 8.00
הדר — בודרי 7.00, 9.15
חן — ניפגש בסיבוב 11.00, 4.30, 7.15, 9.15

עפולה
היכל התרבות — מסגרה 8.00

חדרה
חדרה — בחורה לעשיר 5.00, 7.00, 9.15
חוף — חבר הדמים 7.00, 9.15

הרצליה
דוד — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.15, 9.30
היכל — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
כלמן הנואל — יהוה בלא בצרים 7.15, 9.30
תפארת — לילות לבנים 7.00, 9.30

רמת השרון
כוכב — מבורות המלך שלמה 7.00 לילקוד עד זר 9.30, סינדרלה 11.00 בבוקר, 4.00 אחה"צ

נתניה
מגדיר — גולגע 7.00, 9.15, סינדרלה 11.00, 5.00
שרון — ניפגש בסיבוב 11.00, 5.00, 7.00, 9.15

חיפה והסביבה
אורה — זכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
אורלי — הרבה ולא כלום 6.45, 9.15, הבר הדיקן אלים 11.00, 4.30
אטמוספירה — בזאר 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — סילברדו 4.15, 6.45, 9.15
חן — גלגלי הגילה 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — מתנסלים 2.00, הריקון הגדול 9.30
עצמון — בחורה לעשיר 7.00, 9.00
עטמון — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.00, 9.15
פאר — התנור הגבר 6.30, 9.15
קרן אור המחודש — מסע עסקים של אבא 4.00, 6.30, 9.00

רב גת
רב גת 1 — נאמוי בגן 11.00, 4.30 פעמיים בשער הגיא 7.00, 9.15
רב גת 2 — הגנים 11.00, 4.30, לילות לבנים 6.30, 9.15
רון — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 6.45, 9.00
שלום — ראן 6.00, 9.00

קריות (חיפה)
אורות — מגזה 7.00, 9.15
בית העם — בחורה לעשיר 7.00, 9.45
היכל — רוקי 4 7.00, 9.15
כרמן — עצת הדיקן 6.45, 9.15
סביון — מגיה הארוכה 7.00, 9.15
פאר — קומנדו 7.00, 9.15

נצרת עילית
סינמה ברוסקלין — האושר שאבד נמצא 10.30

חולון
ארמון — גלגלי הגילה 11.00 בבוקר, 5.00
מסע עסקים של אבא 7.00, 9.30
מגדל — בית ספר לאסירים מתחילים 4.30, 7.15
מתחם ס. שחרי — ארץ הפרשעקנוס 2.30, אחי הפטסטים 4.30, ימי האנושבו 7.30, 9.30
סבוי — הפר 4.30, 7.15, 9.30
רינה — ניפגש בסיבוב 7.15, 9.30

בת־ים
אורנים — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.15, 9.30
מגאלות — משפחת מחת 3 4.30, 7.15, 9.30

כפר סבא
חן — קומנדו 7.00, 9.15
סטל — בחורה לעשיר 7.00, 9.15

נס ציונה
[illegible]

שורת המקהלה: בהתחלה — תנופה, דינמיות חיוניות. אחר־כך העניין דועך

קולנוע / רחל גורדין

קולו של הבמאי הנסתר

"שורת המקהלה", קולנוע רב חן, ת"א

איך קורה שהמחזמר המצליח ביותר על בימות ברודוויי נעשה לסרט משעמם — מאחר שמעט מאוד שינויים חלו ב"שורת המקהלה" בדרך מבימת התיאטרון אל הקולנוע, התשובה המתקבלת ביותר על הדעת נעוצה בהבדל בין שתי האמנויות. על בימת התיאטרון, השחקן הוא בעל נוכחות פיסית תלת־ממדית, בתוך חלל דרמטי המהווה תיבת־תהודה מסוג מסוים. בקולנוע הוא מאבד ממד אחד ואת "תיבת־התהודה" שלו. קיומו נעשה למוסכמה בלבד.

כדי להעתיק מופע מבימת התיאטרון אל הקולנוע יש, כנראה, צורך ביותר מאשר רצינות או נאמנות. רק השראה מסוגלת לבצע את ה"קפיצה" הזאת. ההשראה איננה הצד החזק של ריצ'רד אטנבורו כבימאי. גם "גנדי" לא הצביע על בימוי בעל מעוף או מקוריות. ב"שורת המקהלה" הוא מצליח להעביר רק העתק חיוור, דרמטורי חסר רוח חיים.

המחזמר "שורת המקהלה", המוצג זה 11 שנים על בימות ברודוויי, מציג יום של מבחנים לקראת הפקת מחזמר חדש. מבין המוני הרקדנים המפגינים את יכולתם על הבימה, בוחר הבימאי עשרים בלבד. מאלה, יישארו בסופו של היום ארבעה גברים וארבע נשים, שיספקו...רקע לכוכבים האמיתיים במופע. המחזמר מתייחס ליום המבחנים כאל מיקרוקוסמוס, החושף את שאיפותיהם של בני־אדם, את אכזבותיהם, אהבותיהם, יחסם למין, לדת, לגזע — לעיני הבימאי המסתכל בהם מתוך תאו וחורץ את גורלותיהם.

אמנות התיאטרון משתמשת לעתים קרובות באירוניה. אך "שורת המקהלה" הוא מסוג ההצגות האיריניות במיוחד. מחזמר המוצג בברודוויי שעניינו מבחני קבלה למחזמר המוצג בברודוויי, הוא מבנה אירוני באופן מהותי, כמו ראי המשקף ראי. אירוניה זו מתמסמסת במעבר מתיאטרון לקולנוע.

"שורת המקהלה" הוא מחזמר שנועד במיוחד לבימת התיאטרון. וריצ'רד אטנבורו קיבל זאת בכך שלא שינה את מקום ההתרחשות, ולא "פתח" את הסרט באמצעות חזרות־לעבר או טיולים במחוזות הדמיון. התסריט שנכתב על ידי ארנולד שולמן, צמוד כמעט לגמרי למחזה המקורי. השינוי היחיד שהוא מרשה לעצמו הוא הפיכת דמות הבימאי במחזמר לדמות ממשית, במקום הקול הערטילאי העולה מתוך תא הסגור. שינוי זה תורם אולי לסיפור על יחסי האהבה־שינאה בין הבימאי (בסרט — מייקל דאגלס) לקאסי, רקדנית ואהבתו משעבר (אליסון רידי). אך הוא גורע מהדרמטיות ביחסים שבין הבימאי ולוהים לבין "רקדניו". קל לדמיין איך באפילת אולם התיאטרון, בתוך עיגול של אור, מתגוללים הרקדנים, בזה אחר זה, לרקום את סיפוריהם האישיים בפני הבימאי הנסתר, שרק קולו נשמע. בקולנוע, בהעדר החלל הדרמטי משמעות בין הרקדנים לבימאי, מאבדים הווידויים הללו את האפקט הדרמטי. הם נראים ונשמעים כבאבאלים — לא כאמוליות מבין הדיים אלא מבין המלהרטה.

גם המוסיקה נשמעה, לאוזני, בלתי מלהיבה (יש כאן רק שיר אחד שאינו מצוי במחזמר התיאטרוני). והריקודים אמנם מבוצעים בווירטואוזיות, אך כבר כל המרכיבים האחרים גם העניין בהם דועך.

בהתחלה נהניתי מן האנרגיה של התנועה בסרט: המתולות והמסגיים על הבימה, ותנועתה של מצלמת שעצירתה מפריחה להקת יונים — תחילתה של תנועה חדשה. אך כבר שהסרט לבש אופי יותר קאמרי, הסתמך יותר על הביטוי האישי של השחקנים־רקדנים, הורגש החסרון של דקויות והוא הוליך לשעמום.

ריצ'רד אטנבורו אמר על הסרט בלצון, כי התייחס לעבודתו זו כאל נקמה של אנגלי בארה"ב. "לי אמריקאים היתה הזכות להתאים לבזרן ברנדר של מוסיקה, ולי היתה האפשרות לבוא לברודוויי ולהניח את ידי על המחזמר האמריקאי הגדול ביותר". יתכן שהדרש הזנבת "שורת המקהלה" תובע בחוקה בימאי אמריקאי. התנופה, הדינמיות והחיוניות נחוצים כאן יותר משדרנות סכוכת.

המרכז לקשרי תרבות, מדע ותיירות יפן־ישראל
רח' ז'בוטינסקי 105 תל־אביב טל. 03־440287

יפן המזרח הרחוק

היום יום ד' 26.3.86 תתקיים הרצאה בלוויי שקופיות מפי מר חיים שוסטר על דמויות ומנהגים במזרח הרחוק
ההרצאה בבית העיתונאים רח' קפלן 4 ת"א, בשעה 20.30
בנוסף להרצאה יינתן למעוניינים מידע אודות אפשרויות ביקור מודרכות [illegible] ליפן ולמזרח הרחוק.
— הכניסה חופשית —

רשתות וברזל לבנין
★ ייצור ★ עיבוד ★ שיווק
חייג/י 03—9610931 ונספק גם לך
חברת יעקבי ברזל לבטון בע"מ
30 שנה של פלדה

הארץ ממליץ

תל אביב

הסיפור האמיתי (גורדון) — זוועות המשטר הצבאי של ה"חונטה" בארגנטינה בשנות השבעים, נחשפות דרך סיפורה האישי של מורה להיסטוריה, המגלה בהדרגה את האמת על עצמה ועל העולם בו היא חיה. משחק מצוין של כל המשתתפים, ובימוי טוב, בסרט פוליטי רב עוצמה.

זכרונות מאפריקה (שחף) — חייה של הסופרת איזק דינסן (הבארונית הדנית קארן בליקסן) בחווה לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט, שבויים ע"י סידני פולק כרי מנסה הוליוודית. נופים מקסימים ביופיים וקצב המרהיב את הלב.

התספורת שטה (אורלי) — גלריה של דמויות יוצאות דופן, בסרטו של פליני. העוסק במסע שייט שנועד ללוות למנוחתה האחרונה את זמרת האופרה הגדולה של הדור. הדיים מוצגים כאן כפסיפס צבעוני שיש בו רגעים מאגיים.

שושנת קהיר הסגולה (תמוז) — וודי אלן, כבימאי ותסריטאי, מערב מציאות ודימיון, אגדה ועובדות, מעשה ברעשת בסרט המתאהבת באחת הדמויות. היא יוצאת מן המסך כדי להוכיח שבקולנוע הכל אפשרי. מיה פארו, בתפקיד הראשי, מצוינת.

ירושלים

מסע עסקים של אבא (בנייני האומה) — ראה פאר ת"א.

חיפה

מסע עסקים של אבא (קרן אור המחודש) — ראה פאר ת"א
זכרונות מאפריקה (אורה) — ראה שחף ת"א.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 26.3

תיאטרון הבימה
המלך מתיא הראשון: 9.30, 11.30, 15.00
להקת ענבל: 20.30
אותו ואת בנו: 20.30
עוולה — בימרתף 20.30
התיאטרון הקאמרי
קסטנר: 20.30
קידוש — בצוותא: 20.30

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי, מטה יהודה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה, באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מס' מי/471 א'" המהווה שינויים לתכנית מס' מי/471, כמו כן מהווה התכנית הוראות של תכנית מפורטת.

ואלה השטחים הכלולים בתכנית: התכנית משתרעת על פני שטח של כ־2.2 דונם, בין כבישים 88—81 קואורדינטות אורך 163250/163100 ובין קואורדינטות רוחב 133150/133200 במעוז ציון ב' שבתחום מועצה אזורית מבשרת ציון, הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.

עיקרי הוראות התכנית: שינויים בבינוי שעפ"י תכנית מס' מי/471 הגדלת שטח המשרדים מ־50 מ"ר לכ־150 מ"ר. וכמו כן הגדלת שטח סככת החניה והטיפול ברכב מ־72 מ"ר לכ־125 מ"ר.

הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3247 מיום 12.9.85 עמ' 3326. השינוי האמור, בצורה שאושרה ע"י הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו נמצא במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מטה יהודה וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. בנוי מגדל העיר, רח' הלל 23 ירושלים / בועדה המקומית מטה יהודה, רח' רש"י 113 ירושלים / בועצה המקומית בית שמש, בנין המועצה בית שמש.

ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
15.3.86

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי, ירושלים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117, לחוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה, באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: 3502, שינוי מס' 21/84 לתכנית המתאר המקומית לירושלים, ד' שינוי מס' 1/84 לתכנית שכון צבורי מס' 5/08/7.

ואלה השטחים הכלולים בתכנית: ירושלים, שכ' קרית יובל, רח' ניצן מס' 18, 24, 26 ורח' גרינבלט מס' 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 14 גוש 30414 חלקות 224, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234. שטח בין קואורדינטות אורך 166700 — 166845 ובין קואורדינטות רוחב 129360 — 129485. הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.

עיקרי הוראות התכנית:
א. שינוי יעוד שטח מאזור מגורים בבנינים בני 2 קומות ובנינים בני 3—4 קומות לאזור מגורים מיוחד.
ב. קביעת שטחי בניה לתוספות לבנינים הקיימים בהתאם לנספחי הבינוי מס' 1—12.
ג. קביעת קוי בנין חדשים.
ד. קביעת הוראות לבנית התוספות.

הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3233 מיום 1.8.85 עמ' 3018. השינוי האמור, בצורה שאושרה ע"י הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו נמצא במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. במגדל העיר, רח' הלל 23 ירושלים.

ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז ירושלים

2 במרץ 1986 כ"א אדר א' תשמ"ו

מכתבים למערכת הארץ

ברנארד מלמוד ומנדל בייליס

עם מותו של הסופר היהודי־אמריקאי ברנארד מלמוד, התזכר אחד מספריו הידועים "יום הזין". ברומאן זה מגלם גיבורו, יעקב בוק, את מנדל בייליס — קורבן עלילת־הדם ברוסיה הצארית בתחילת המאה. צירוף מקרים מעניין: מלמוד נפטר בימים אלה, באותו חודש — מארס, שבו התחילה עלילת־בייליס, שהשנה ימלאו לה 75 שנה (1911).

על כך העיר את תשומת לבי נכדו של בייליס, הגר בניו־יורק, שפנה אלי במפתיע לפני זמן קצר, לאחר שבמקרה הגיע לידיו ספרי על משפט בייליס. במכתבו שאל אותי הנכד אם זוכרים עדיין בארץ את העלילה, ואם יש רחובות בארץ על שמו של סבו. הוא אוכזב כשנודע לו כי בשתי ערים בלבד — חיפה ופתח־תקווה, יש רחובות על שמו של מנדל בייליס.

נראה לי שהגיע הזמן שיתוקן הדבר, ושבכל הערים והישובים בארץ יונצח שמו של בייליס על אחד מרחובותיהם. בייליס ראוי לכך, על סבלו בזמן חקירותיו ומשפטו על פשע שלא ביצע, ועל הטרגדיה שעברה עליו, כדוגמה, כשלא הצליח לקיים את משפחתו בארץ, שאליה הגיע מיד לאחר משפטו, ונאלץ היה להגר לארה"ב. יתרה מזו, רחוב על שמו של מנדל בייליס יזכיר לכולנו ולדורות הבאים את עלילת־הדם המפורסמת ביותר, שהסתיימה בזיכוי, לאחר קרב משפטי חריף ויכוח ציבורי מעמיק.

ד"ר מאיר קוטיק
ירושלים

על המוסר האסקימואי בכנסת

במאמר "שוולה כן, יוחמה לא" ("הארץ" 19.3) מתריס שמשון ארליך בצדק רב נגד קיפוחם של הקשישים הגמלאים בחברתנו בתחומים שונים. יש לברך על התעוררות הגוברת ברעת־הקהל כלפי המנחלים במצוקותיהם של הקשישים בחברתנו ובתיבתו הרצופה של ארליך אף היא תרמה תרומה משלה להתעוררות זו. הפעם מיקד הכותב את ביקורתו באותם חברי כנסת, אשר רוממות הדאגה לקשישים בגרונם, אך ידיהם ריקות ממעשים. תוך כדי מתיחת ביקורת זו נקט ארליך לשון של הכללה: "כוונה שלנו לובש המוסר האסקימואי של חברי הכנסת לגבי חלק מהגמלאים, משהו הדומה למתן תמיכה לנזקקים".

הכותב כיוון הפעם את חיציו לקיפוחו המקומם כלפי גמלאי המדינה שהכנסתה שלהם נשחקת בצורה קשה. בתחום זה, כמו בתחומים נוספים, יש לא מעט דוגמאות המפריכות את לשון־ההכללה שנקט הכותב. ח"כ חייקה גרוסמן וכותב שורות אלה הגישו בשם סיעת מפ"ם הצעת חוק לתיקון ההסדר הקיים, השוחק את גמלאותיהם של עובדי המדינה. לאחר שהצעה זאת הורדה מסדר־היום של הכנסת לפני כשנה (אגב: בקולותיהם של שני הגושים הגדולים בקואליציה שהתחייבו במצעיהם לתקן עיוות זה), ולאחר שחלפה תקופת־הצינון של ששה חודשים, הגשנו שוב הצעת־חוק זו, והיא עומדת לעלות במליאת־הכנסת בקרוב.

ח"כ יאיר צבן
הכנסת, ירושלים

הגמוניה ירדנית בגדה — פתרון שעבר זמנו

את הרעיון שהעלה יגאל קוארט ("הארץ" 11.3), להחזיר מידה זו או אחרת של שליטה ירדנית בגדה המערבית, אפשר היה לממש כשהוצע על ידי הנרי קיסינג'ר. קיסינג'ר הציע הסכם להפרדת כוחות ירדני־ישראלי שהיה צריך לכלול כשלב פתיחה נסיגה ישראלית מאזור יריחו ומסירתו לשלטון ירדן.

מי שהיה אז ראש ממשלת ישראל, יצחק רבין, סירב לכך מטעמים שונים שאפשר כנראה לתמצתם במורך לב פוליטי, פחד מגולדה ופחד מהלאומנות הדתית.

אם ההסדר המוצע כעת יתקבל אמנם על ידי ירדן, לה לבד פתרונים. להערכתי הוא יידחה על ידה באותה תקיפות שבה נדחתה תוכנית אלון.

קביעתו של קוארט, כי לחזרה לגבולות 1967 לא תסכים שום ממשלה ישראלית, היא אולי קביעה נכונה. אך לא בגלל אילוץ של כוח עליון או בגלל דעת רוב האוכלוסיה. כל ממשלות ישראל מאז מלחמת ששת הימים, לבד מממשלת בגין הראשונה (בעניין מצרים) לא רצו בנסיגה מהשטחים הכבושים ולוא תמורת שלום מלא ואמיתי. כל ממשלה שתרצה בכך באמת ובתמים ותעמיד זאת בראש סדרי העדיפויות שלה, חזקה עליה שתוכל לשכנע גם את רוב העם בצדקת דרכה. כל ממשלה שלא תעשה כן, תישא באחריות להמשך מעגל קסמים של איבה, טרור ומלחמות חוזרות בינינו לבין הפלשתינאים, העולם הערבי והקנאות האיסלאמית כולה.

יהושע רוזין
רחובות

בגין — מודל 1986

צודק דוד לוי הרואה את עצמו כממשיכו ויורשו של מנחם בגין. מי שזוכר את ההצגות של בגין בכיכרות, נאומי הבחירות וחוצבי הלהבות, תהלוכות האופנועים, התקפת האספסוף על בניין הכנסת, את "אלוהים לשלטון בחרותנו", חייב להודות ברמיזן הרב: דמגוגיה, מיסטיקה, ברוטליות. היום הוליפה יותר מהודרת, אבל הגיגנתים פחות מעודנים.

דוד לוי מאחד את מהותה של חרות עם הכמות של בחוריה וכוח כוחו. אלה בחורים התופסים את הדמוקרטיה כשלטון הרוב, כבוח פשוט כמשמעו ללא שום התייחסות להליכים הדמוקרטיים, לשמירת זכויות המיעוט ולחופש הביטוי.

שלשום פרצו את ועידתם, אתמול פרצו את ישיבת מליאת הכנסת ואין ספק, שמחר הם מסוגלים לפרוץ גם את המדינה.

עו"ד רפאל צ'קרוב
תל אביב

אין תמורה לאגרה

125 שקלים חדשים דורשים מאתנו בשביל אגרת טלוויזיה, ולפי כללי הצרכנות הטובה יש לשאול: בעבור מה אנו משלמים? האם אנו מקבלים תמורה נאותה לכספנו? דומה שהטלוויזיה מספקת סחורה בקושי תמורת שקל אחד: תוכניות דלות, שפע סרטי פשע וסרטים מדרגה ג', שפע תוכניות ספורט מול כמעט אפס תוכניות אמנות.

אולי מוטב שנשלם את אגרתנו לטלוויזיה הירדנית והלבנונית, שבהן התוכניות האיכותיות בשבוע עולות במספרן על אלה של הטלוויזיה הישראלית בשנה.

רות חפץ
חיפה

אשת הפרופסור

הידיעה "סכנת סגירה למוזיאון יהודי במערב גרמניה" ("הארץ", 19.3) מציינת כי "פרופסור איילה דוידש מסגל בצלאל, וכו'..."

איני ומעולם לא הייתי פרופסור או ד"ר לאמנות או לכל מקצוע אחר. ואינני מסגל בצלאל. אני מניחה שהטעות נפלה עקב השימוש בתרגום המלים FRAU PROF באמצעי התקשורת הגרמניים. משמעותו "אשת הפרופסור" (ויקטור דוידש, בעלי ז"ל), אשר אוספו מהווה את הרוב המכריע של תערוכת "בצלאל" שהצגתי במוזיאון היהודי באוגסבורג.

איילה (הלגה) דוידש
תל־אביב

חובת העיתון ללשון העברית

נהניתי לקרוא את מאמרו של יעקב רבי "שגיאות מי יבין" ("הארץ" 27.1). לפני שנים נהגתי לא להחמיץ את שורותיו של משה גושן־גוטשטיין, שהודפסו בעיתון מפעם לפעם. השאלה היא מדוע אין מקדישים בעיתון כמעט מאומה לשפתנו, הצומחת ומתפתחת וזקוקה לטיפוח ולפיקוח פה ושם.

במובן מסוים, זה חוב ש"הארץ" — כרוב עיתוני הארץ — חייב ללשון העברית: סגנונם של רוב הכתבים בה רשלני ובלתי מדויק, עד כדי שגיאות גסות בכתיב ובתחביר. שתרומת העיתון לקוראיו בשטח זה שלילית ללא ספק. אפשר היה לתקן את המאזן על ידי פירסום מאמרים כשל מאמרו הנ"ל של יעקב רבי, לפרסם רשימות קצרות או סדר שבועי בענייני לשון, וגם — שומו שמים — לחנך את הכתבים, המחברים והמתרגמים.

בקוראי מפעם לפעם יומונים ושבועונים זרים אני נתקל — לא לעתים קרובות — בשגיאות דפוס, אבל לא בשגיאות בסיסיות בשפה, אשר תלמיד בן עשר ייבוש בהן.

ד"ר גרשון שנידור
חיפה

חרדים ופונדמנטליסטים

מאז ניצחון האייטולות באיראן, ולנוכח המאורעות האחרונים בלבנון ובמצרים, גובר השימוש באמצעי התקשורת במונחים "פונדמנטליזם" ו"פונדמנטליסטים" בהקשרים הדתי. וגובר גם הצורך במציאת תרגום עברי הולם. אני מציע "חרדות" ו"חרדים".

הסיבות נראות לי מובנות מאליהן. למשל: "מוסלמים חרדים התפרעו אמש ברחובות קאהיר ויידו אבנים על מועדוני לילה". בשמע מוכר, לא כך הבעיה היחידה העלולה להתעורר היא בתיאור סכסוכים כגון המריבה על בניין האוניברסיטה המורמונית בהר הצופים. למשל: "חרדים יהודים בירושלים הפגינו נגד בניין מכללה חרדית נוצרית בעיר הקודש". זה קצת מבלבל. אך האם יש הצעות אחרות?

יצחק ביטר
רעננה

פורים שמח!!
קרנבל הצחוק הגדול מכולם.

סרט המתיחות החדש של
יהודה ברקן
ניפגש בסיבוב
רק היום!
הצגות נוספות לכבוד פורים!
"בן יהודה" המחודש ת"א — 11 בבוקר, 2.00 אחה"צ, 4.30 אחה"צ, 7.15 + 9.30 בערב
"הבירה" ירושלים — 11 בבוקר, 2.00 אחה"צ, 4.30 אחה"צ, 7.00 + 9.00 בערב
נתניה, "שרון", 11 בבוקר
חיפה "עצמון" | חולון "רינה" | רמת־גן "אורדע" | בת־ים "אורנים"
הרצליה "דוד" | באר שבע "אורך" | פ"ת "שלום" | ראשל"צ "ראשון"
רחובות "חן"
לידיעת הציבור: הסרט לא יופיע בקלטות וידאו